

การพัฒนาโมเดลการนิเทศการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูแบบออนไลน์
เพื่อส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของนักศึกษาครู สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์

The development of online professional teacher training
supervision model to enhance instructional competency for
pre-service teacher in Bunditpatanasilpa Institute

นายณัฐวุฒิ ภูมิพันธุ์

ได้รับทุนสนับสนุนการวิจัยจากกองทุนส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม
สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (สทว.)

ประจำปีงบประมาณ 2565
ลิขสิทธิ์สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์

ประกาศคุณูปการ

งานวิจัยฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความอนุเคราะห์ ช่วยเหลือ ชี้แนะอย่างดียิ่งจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จิตรราภรณ์ วงษ์คำจันทร์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์เชี่ยวชาญ ยางศิลา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ทองมี ละครพล อาจารย์ ดร.กิตติศักดิ์ สินธุโคตร และอาจารย์ชัยวัฒน์ สุภัทวรกุล ที่ให้คำแนะนำ ตรวจสอบความถูกต้องและรับรองรูปแบบ และกรุณาให้เกียรติเป็นผู้ทรงคุณวุฒิร่วมสนทนากลุ่ม ให้คำแนะนำ แก่ไขเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย จนการวิจัยครั้งนี้สำเร็จตามความมุ่งหมาย ขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณ วิทยาลัยนาฏศิลป์ปรัยเอ็ด และวิทยาลัยนาฏศิลป์ในสังกัดสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ กระทรวงวัฒนธรรม และขอขอบพระคุณอาจารย์นิเทศ์ ครูพี่เลี้ยง และนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู วิทยาลัยนาฏศิลป์ปรัยเอ็ด ที่ให้ความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยในครั้งนี้

งานวิจัยนี้ได้รับทุนสนับสนุนการวิจัยจากกองทุนส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (สทว.) จากงบประมาณแผ่นดิน ประจำปีงบประมาณ 2565

คุณค่าและประโยชน์จากการวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบบูชาพระคุณบิดา มารดา ครู อาจารย์ ผู้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ ผู้มีพระคุณและผู้มีส่วนร่วมในการวิจัยทุกท่าน

นายณัฐวุฒิ ภูมิพันธุ์

ชื่อเรื่อง การพัฒนาโมเดลการนิเทศการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูแบบออนไลน์ เพื่อส่งเสริม
สมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของนักศึกษาครู สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์

ผู้วิจัย นายณัฐวุฒิ ภูมิพันธุ์

ปีที่พิมพ์ 2565

บทคัดย่อ

การนิเทศการจัดการเรียนรู้ในปัจจุบัน จำเป็นต้องนำการบริหารจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการพัฒนาร่วมด้วย เนื่องจากก่อให้เกิดการสร้างการรับรู้ระหว่างผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ โดยอาศัยวิธีการต่าง ๆ เช่น การประชุม สัมมนา เอกสารประกอบการนิเทศต่าง ๆ เพื่อสร้างวิสัยทัศน์หรือสร้างเป้าหมายร่วมกันในการดำเนินงานนิเทศการสอน จึงจำเป็นต้องมีการกำหนดวิธีการนิเทศ และกิจกรรมการนิเทศที่เหมาะสมตามสภาพปัญหาและความต้องการ การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อ 1) ศึกษาองค์ประกอบของโมเดลการนิเทศการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูแบบออนไลน์ เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ 2) ออกแบบและพัฒนาโมเดลการนิเทศการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูแบบออนไลน์ เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ ของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ 3) ศึกษาผลการใช้โมเดลการนิเทศการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูแบบออนไลน์ เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์

การดำเนินการวิจัยแบ่งออกเป็น 3 ระยะคือ ระยะที่ 1 ศึกษาข้อมูลพื้นฐาน ความคิดเห็นการนิเทศออนไลน์ และองค์ประกอบโมเดลการนิเทศออนไลน์ เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ ระยะที่ 2 ออกแบบและพัฒนาโมเดลการนิเทศออนไลน์ เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ ระยะที่ 3 ศึกษาผลการใช้โมเดลการนิเทศออนไลน์ เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย 1) ผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ อาจารย์นิเทศก์ ครูพี่เลี้ยง และนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู จำนวน 16 คน 2) ผู้ทรงคุณวุฒิ 5 คน ประเมินความถูกต้องและรับรองรูปแบบ 3) อาจารย์นิเทศ 15 คน ครูพี่เลี้ยง 15 คน และนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู จำนวน 15 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยปรากฏดังนี้

1. ผลการศึกษาองค์ประกอบของโมเดลการนิเทศการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู แบบออนไลน์ ประกอบด้วย องค์ประกอบ 4 องค์ประกอบดังนี้ (1) ปัจจัยนำเข้าเชิงระบบ ประกอบด้วย 2 ปัจจัยดังนี้ 1) ปัจจัยด้านแนวทางปฏิบัติสำหรับผู้นิเทศ 2) ปัจจัยด้านสนับสนุนการนิเทศ (2) กระบวนการนิเทศ ประกอบด้วย 4 ขั้นตอนดังนี้ 1) ขั้นประชุมวางแผนการ (Plan) 2) ขั้นเตรียมการนิเทศ (Prepare) 3) ขั้นปฏิบัติการนิเทศ (Perform) 3) ขั้นประเมินผลการนิเทศ (Evaluate) (3) ผลลัพธ์ของโมเดล คือ ผลการนิเทศการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูแบบออนไลน์ และสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู (4) ข้อมูลย้อนกลับ คือ การตรวจสอบ

แก้ไข ปรับปรุง ให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ หากผลการใช้นั้นไม่เป็นไปตามที่คาดไว้ก็ต้องมีการตรวจสอบและย้อนกลับไปทบทวนนำเข้าเพื่อให้ได้ผลลัพธ์ตามวัตถุประสงค์

2. การพัฒนาโมเดลการนิเทศการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูแบบออนไลน์ เพื่อส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของนักศึกษาครู ที่พัฒนาขึ้นในครั้งนี้ ผ่านการประเมินและรับรองรูปแบบจากผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 ท่าน พบว่า

2.1 ผลการรับรองประเมินรูปแบบอยู่ในระดับเหมาะสมมากที่สุด

2.2 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิต่อองค์ประกอบของกระบวนการนิเทศอยู่ในระดับมาก

3. ผลการใช้โมเดลการนิเทศการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู เพื่อสร้างเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของนักศึกษาครู

3.1 ผลการประเมินความพึงพอใจด้านกระบวนการนิเทศออนไลน์ของอาจารย์นิเทศ ครูพี่เลี้ยง และนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู พบว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก

3.2 ผลการประเมินความพึงพอใจด้านการใช้ประโยชน์ การนิเทศออนไลน์ของอาจารย์นิเทศ ครูพี่เลี้ยง พบว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก และความพึงพอใจของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู พบว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก

3.3 ผลการประเมินสมรรถนะด้านการจัดการองค์ความรู้ของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู พบว่า มีสมรรถนะอยู่ในระดับมาก

โดยสรุป โมเดลการนิเทศการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูแบบออนไลน์ เพื่อส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของนักศึกษาครู สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ ประกอบด้วย องค์ประกอบ ขั้นตอน และกิจกรรมการเรียนรู้ที่เหมาะสม และเป็นนวัตกรรมการนิเทศการเรียนการสอนที่มีความเหมาะสมต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและเป็นแนวทางในพัฒนาการเรียนรู้ต่อไปในอนาคต

TITLE The development of online professional teacher training supervision model to enhance the instructional competency for pre-service teacher in Bunditpatanasilpa Institute

AUTHOR Mr. Natawut Pumipuntu

ABSTRACT

It is necessary to bring information technology management to use in development supervision in learning management. Because it creates awareness between the supervisor and the person being supervised by using various methods This research aimed 1) To study the components of online professional teacher training supervision model to enhance the instructional competency for pre-service teacher in Bunditpatanasilpa Institute 2) To design and develop an online professional teacher training supervision model to enhance instructional competency for pre-service teacher 3) To study the results of using the online professional teacher training supervision model to enhance the instructional competency for pre-service teacher.

The research procedure was divided into three phases. Initially, study basic information online supervision comments and elements of online professional teacher training supervision model to enhance the instructional competency for pre-service teacher in Bunditpatanasilpa Institute. Next, design and to develop an online professional teacher training supervision model to enhance the instructional competency for pre-service teacher. Lastly, study the results of using online professional teacher training supervision model to enhance instructional competency for pre-service teacher.

The subjects consisted of

- 1) Education administrator in Bunditpatanasilpa Institute, supervisor teachers, mentor teachers, and professional training students, totaling 16 people
- 2) five experts evaluate the correctness and certify the format
- 3) fifteen supervisor teachers, fifteen mentor teachers, and fifteen teaching professional training students

by select specific sampling. The statistics used for analyzing the collected data were percentages, averages, and standard deviations.

The research findings were as follows:

1. There were 4 factors found as follows: (1) Input factor of the system contains the guidelines for the practice for supervision and factor is facilitated to supervision (2) The process of the training supervision, including meeting planner supervision together, preparation, operating supervision, meeting to assess the supervision (3) The results of the model that is the system supervision training online and opinions of the system user supervision training online (4) Feedback for checking, correcting, improving to meet the stated objectives. If the results are not as expected, the inputs need to be checked and returned to achieve the intended results.

2. The development of online professional teacher training supervision Model to enhance the instructional competency for pre-service teacher in Bunditpatanasilpa Institute assessment and certification model from 5 experts was at the most appropriate level and the results of the analysis of the opinions of experts on the components ofThe supervision process is at a high level.

3. The result of trials model were;

- 3.1 Results of the evaluation of satisfaction with the online supervision process of supervisory teachers, mentor teachers, and teaching professional training students found that it was appropriate at a high level .

- 3.2 Results of evaluation of satisfaction regarding usability through the online supervision of supervisory teachers and mentors was found to be appropriate at a high level (average), and the satisfaction of students practicing teaching professional experience was found to be appropriate at a high level.

- 3.3 The results of the evaluation of knowledge management competency of teaching professional training students found that their competency was at a high level.

In summary, the development of online professional teacher training supervision model to enhance the instructional competency for pre-service teacher in Bunditpatanasilpa Institute consists of components appropriate steps and learning activities and innovation in teaching and learning supervision that is appropriate for the development of educational quality and it is a guideline for developing learning in the future.

สารบัญ

บทที่	หน้า
ประกาศคุุณูปการ	ก
บทคัดย่อ	๗
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	๗
สารบัญ	๗
บัญชีตาราง	๘
บัญชีภาพประกอบ	๙
1 บทนำ	1
ภูมิหลัง	1
กรอบแนวคิดที่ใช้การวิจัย	5
คำถามที่ใช้ในการวิจัย	6
ความมุ่งหมายของการวิจัย	6
ความสำคัญของการวิจัย	6
ขอบเขตการวิจัย	6
นิยามศัพท์เฉพาะ	9
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	11
บริบทด้านการจัดการศึกษาสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์	11
การนิเทศการสอน	13
แนวคิดการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู	24
สมรรถนะการจัดการเรียนรู้	33
การนิเทศออนไลน์	38
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	44
3 วิธีดำเนินการวิจัย	48
ระยะที่ 1 ศึกษาข้อมูลพื้นฐาน ความคิดเห็นการนิเทศออนไลน์ และองค์ประกอบ โมเดลการนิเทศออนไลน์ เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของ นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์	48
ระยะที่ 2 ออกแบบและพัฒนาโมเดลการนิเทศออนไลน์ เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะ การจัดการเรียนรู้ของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์	51
ระยะที่ 3 ศึกษาผลการใช้โมเดลการนิเทศออนไลน์ เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะ การจัดการเรียนรู้ของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู	54

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
4	ผลวิเคราะห์ข้อมูล 59
	ผลการวิจัยระยะที่ 1 ศึกษาความคิดเห็นการนิเทศออนไลน์ และองค์ประกอบ โมเดลการนิเทศการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู เพื่อสร้างเสริมสมรรถนะ การจัดการเรียนรู้ นักศึกษาครู สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ 59
	ผลการวิจัยระยะที่ 2 ออกแบบและพัฒนาโมเดลการนิเทศการฝึกประสบการณ์ วิชาชีพครู เพื่อสร้างเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ นักศึกษาครู สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ 62
	ผลการวิจัยระยะที่ 3 ศึกษาผลการใช้โมเดลการนิเทศการฝึกประสบการณ์ วิชาชีพครู เพื่อสร้างเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ นักศึกษาครู สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ 78
5	สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ 85
	ความมุ่งหมายของการวิจัย 85
	สรุปผลการวิจัย 85
	อภิปรายผล 88
	ข้อเสนอแนะ 86
บรรณานุกรม	 91
ภาคผนวก	 95
	ภาคผนวก ก เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย 96
	ภาคผนวก ข คุณภาพของเครื่องในการเก็บรวบรวมข้อมูล 109
	ภาคผนวก ค รายนามผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญ 114
	ภาคผนวก ง หนังสือขอความอนุเคราะห์ 116
	ภาคผนวก จ คู่มือการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู 124
ประวัติผู้วิจัย	 169

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 ผลการประเมินความถูกต้องและรับรององค์ประกอบโมเดลการนิเทศการฝึกประสบการณ์วิชาชีพแบบออนไลน์ โดยผู้ทรงคุณวุฒิ	72
2 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิต่อองค์ประกอบของกระบวนการนิเทศการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูแบบออนไลน์	73
3 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญต่อเว็บการนิเทศการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูแบบออนไลน์ เพื่อส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้	77
4 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความพึงพอใจด้านกระบวนการนิเทศออนไลน์โดยอาจารย์นิเทศก์จำนวน 15 คน และครูพี่เลี้ยง จำนวน 15 คน	78
5 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับพึงพอใจด้านการใช้ประโยชน์ต่อการนิเทศออนไลน์ของอาจารย์นิเทศก์จำนวน 15 คน และครูพี่เลี้ยง จำนวน 15 คน	79
6 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความพึงพอใจด้านประโยชน์ต่อการนิเทศการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูแบบออนไลน์	80
7 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และผลการประเมินสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของนักศึกษา ฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู โดยอาจารย์นิเทศ จำนวน 15 คน	81

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ	หน้า
1 กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย	5
2 ร่างโมเดลการนิเทศการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู เพื่อสร้างเสริมสมรรถนะการ จัดการเรียนรู้ นักศึกษาครู	63
3 โมเดลการนิเทศการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูแบบออนไลน์ เพื่อส่งเสริมสมรรถนะ การจัดการเรียนรู้.....	76

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

จากนโยบายการขับเคลื่อนประเทศไทยให้ก้าวไปสู่ไทยแลนด์ 4.0 และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 - 2564) ซึ่งประกาศในพระราชกฤษฎีกา เมื่อวันที่ 29 ธันวาคม พ.ศ. 2559 ยุทธศาสตร์ที่ 1 กำหนดให้มีการเสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพทุนมนุษย์ โดยมุ่งเน้นการพัฒนาคนและยกระดับคุณภาพการศึกษาภายใต้บริบททางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศและของโลกที่ขับเคลื่อนด้วยนวัตกรรมและความคิดสร้างสรรค์รวมทั้งมีความเป็นพลวัตภายใต้สังคมแห่งปัญญา สังคมแห่งการเรียนรู้และการสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ เพื่อให้พลเมืองสามารถแสวงหาความรู้และเรียนรู้ได้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต และแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579 (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา : 2560) ซึ่งเน้นให้คนไทยทุกคนได้รับการศึกษาและเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพดำรงชีวิตอย่างเป็นสุขสอดคล้องกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและการเปลี่ยนแปลงของโลกในศตวรรษที่ 21 การจัดการเรียนการสอนหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต จึงต้องพัฒนาผู้เรียนให้ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว โดยสร้างความรอบรู้ทางศาสตร์ดนตรีอย่างลุ่มลึก พัฒนาความคิดสร้างสรรค์ สามารถใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง มีความใฝ่รู้และเรียนรู้ในทักษะที่หลากหลาย มีการจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยการอ่าน การเขียน การพูดโต้ตอบ การฟังและ จับประเด็น และมีส่วนร่วมในการคิดวิเคราะห์ เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากสถานการณ์จริง และจากการปฏิบัติเพื่อให้ได้รับประสบการณ์ตรง เมื่อต้องเผชิญกับปัญหาจะได้คิดเป็น แก้ปัญหาได้ สามารถบูรณาการและประยุกต์ใช้ความรู้ได้อย่างเหมาะสม มีทักษะการใช้ชีวิตร่วมกับผู้อื่น ทั้งมีความคิดริเริ่มในการสร้างนวัตกรรมเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจได้ รวมทั้งจากสถานการณ์ทางด้านศิลปวัฒนธรรมที่เปลี่ยนแปลงไป ซึ่งมีสาเหตุมาจากการรับวัฒนธรรมของต่างชาติที่แพร่หลายอยู่ในสังคมไทยอย่างรวดเร็วด้วยเทคโนโลยีที่ทันสมัยมีผลให้รูปแบบของศิลปวัฒนธรรมไทยได้รับผลกระทบจากกระแสสังคมที่ต้องการผสมผสานกับวัฒนธรรมตะวันตก ในการจัดการศึกษาจึงต้องนำสถานการณ์การพัฒนาทางสังคมและวัฒนธรรมมาเป็นแนวทางในการออกแบบรายวิชาที่หลากหลายและออกแบบคำอธิบายรายวิชาที่นอกจากให้ความรู้ทฤษฎีแล้ว ต้องฝึกปฏิบัติ เพื่อให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์ตรง และสามารถนำไปใช้ได้จริงในบริบทดังกล่าว

นอกจากนี้มาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาครุศาสตร์และสาขาศึกษาศาสตร์ (หลักสูตร 4 ปี) พ.ศ. 2562 ได้กำหนดผลลัพธ์การเรียนรู้ไว้ ผู้เรียนต้องได้รับการฝึกทักษะตามสมรรถนะของผู้ประกอบวิชาชีพครูตามมาตรฐานและประสบการณ์วิชาชีพ ซึ่งมาตรฐานดังกล่าวเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพครู ประกอบกับแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579 ยุทธศาสตร์ที่ 3 การพัฒนาศักยภาพคนทุกช่วงวัย และการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ เป้าหมายที่ 6: ระบบการผลิตครูอาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษาได้มาตรฐานระดับสากล

คุรุสภาในฐานะหน่วยงานที่ทำหน้าที่กำหนดมาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณของวิชาชีพครู ได้ประกาศมาตรฐานการประกอบวิชาชีพครู โดยกำหนดให้ผู้ศึกษาตามหลักสูตรปริญญาตรีทางการศึกษาต้องผ่านการปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาเป็นเวลาไม่น้อยกว่าหนึ่งปี และผ่านเกณฑ์การประเมินปฏิบัติการสอนตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการคุรุสภาได้ออกประกาศ รายละเอียดของมาตรฐานความรู้และประสบการณ์วิชาชีพครูตามข้อบังคับคุรุสภา ว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2562 มาตรฐานความรู้และประสบการณ์วิชาชีพที่ว่า ให้ผู้ที่ประกอบวิชาชีพครูต้องมีคุณวุฒิ ไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีทางการศึกษา หรือเทียบเท่า หรือมีคุณวุฒิอื่นที่คุรุสภารับรองโดยมีมาตรฐานความรู้และประสบการณ์วิชาชีพ การจัดการเรียนรู้ ดังต่อไปนี้ 1) การมีส่วนร่วมในการพัฒนา และส่งเสริมหลักสูตรสถานศึกษา 2) การจัดทำแผนการสอนและจัดการเรียนการสอนที่เน้นการพัฒนา ผู้เรียนตามความถนัด และความสนใจ ให้มีปัญญารู้คิด มีความเป็นนวัตกรรม และมีความสุขในการเรียน 3) ดูแล ช่วยเหลือ พัฒนา และรายงานผลการพัฒนาผู้เรียนเป็นรายบุคคลอย่างเป็นระบบ 4) วิจัย สร้างนวัตกรรม และประยุกต์ใช้เทคโนโลยีให้เกิดประโยชน์ต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน 5) ทำงานเป็นทีม อย่างสร้างสรรค์ และร่วมกิจกรรมพัฒนาวิชาชีพ 6) สื่อ และการวัดการประเมินผลการเรียนรู้ 7) การ บูรณาการความรู้และศาสตร์การสอน และ 8) การจัดกิจกรรมเพื่อสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ ดังนั้น ประเด็นสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้เป็นเรื่องสำคัญอย่างยิ่งในการบริหารการสอน

จากรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะครูใหม่ในศตวรรษที่ 21 ตามแนวคิดโรงเรียนเป็นองค์กร แห่งการเรียนรู้ พบว่า สมรรถนะที่จำเป็นของครูใหม่ในศตวรรษที่ 21 มีจำนวน 15 สมรรถนะ จำแนก เป็น 3 กลุ่มสมรรถนะ ดังนี้ 1) กลุ่มสมรรถนะหลัก ประกอบด้วย 3 สมรรถนะ ดังนี้ สมรรถนะการ ทำงานเป็นทีม สมรรถนะการพัฒนาตนเอง และ สมรรถนะด้านจริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพครู 2) กลุ่มสมรรถนะประจำสายงาน ประกอบด้วย 5 สมรรถนะ ดังนี้ สมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ สมรรถนะการพัฒนาทักษะและคุณลักษณะของผู้เรียน สมรรถนะการบริหารจัดการชั้นเรียน สมรรถนะ ด้านภาวะผู้นำครู และสมรรถนะการสร้างความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชนเพื่อการจัดการเรียนรู้ 3) กลุ่มสมรรถนะส่วนบุคคล ประกอบด้วย 7 สมรรถนะ ดังนี้ สมรรถนะด้านความฉลาดทางอารมณ์ สมรรถนะด้านสื่อและเทคโนโลยีสมรรถนะด้านความฉลาดทางสังคม สมรรถนะด้านการคิดแบบ มีวิจารณญาณและคิดแก้ปัญหา สมรรถนะด้านความคิดสร้างสรรค์ และสมรรถนะด้านความรู้ (ชนกฤต อึ้งน้อย. 2561) นอกจากนี้จากงานวิจัยการพัฒนาสมรรถนะ ด้านการจัดการเรียนรู้สำหรับนักศึกษา วิชาชีพครู มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี (รินรติ พรามณี. 2563) พบว่า ผลการพัฒนา สมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้สำหรับนักศึกษาวิชาชีพครู ทั้ง 6 ด้านอยู่ในระดับดี ดังนี้ ด้านความ ประพฤติ เช่น ความตรงต่อเวลา การวางตัวกับผู้เรียนเหมาะสม การมีสัมมาคารวะ ความกระตือรือร้น ตั้งใจ ความมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี ความสนใจใฝ่รู้ในการปฏิบัติงาน ความสามารถในการสื่อสารให้ ผู้อื่น เข้าใจ ความสามารถในการตัดสินใจแก้ปัญหา ด้านเจตคติต่อวิชาชีพครู เช่น การมีความประพฤติเป็น แบบ อย่างที่ดี รู้จักควบคุมอารมณ์ ความตั้งใจ และรับผิดชอบต่อการปฏิบัติงานในหน้าที่ เอาใจใส่ให้ ความสนใจผู้เรียน อย่างทั่วถึง ให้ความช่วยเหลือ ส่งเสริมและให้กำลังใจแก่ผู้เรียนอย่างเหมาะสม ด้าน บุคลิกภาพ ได้แก่ ลักษณะ ท่าทางน่าเชื่อถือ มีความเชื่อมั่นในตนเอง เสียงดังชัดเจนได้ยินทั่วถึง และ จังหวะการพูดเหมาะสม ด้านผลการจัดการเรียนรู้ ได้แก่ ผู้เรียนเข้าใจเนื้อหาในบทเรียน ผู้เรียนลงมือ ปฏิบัติได้ และผู้เรียนมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ด้านการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ เช่น กำหนด เนื้อหาถูกต้อง ทันท่วงทีและสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ กำหนดกิจกรรมการเรียนรู้ การสอน

สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ กำหนดวิธีการวัดผลหลากหลายและ ตรงจุดประสงค์ การเรียนรู้ ด้านการจัดการเรียนรู้ เช่น การนำ เข้าสู่บทเรียนมีความสอดคล้องกับเรื่องที่สอน มีการเสริมแรงที่เหมาะสม การใช้สื่อการสอนเหมาะสมกับเรื่องที่สอน ให้ผู้เรียนร่วมสรุปบทเรียน

การฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูนั้นการปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาเป็นส่วนหนึ่งของการ ฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูที่มีความสำคัญอย่างยิ่งซึ่งจะช่วยให้ได้ครูที่มีคุณลักษณะที่เหมาะสม กระบวนการฝึกต้องเป็นการฝึกที่ต่อเนื่องและควบคู่กันไปกับการเรียนการสอนภาคทฤษฎี เพื่อนักศึกษา จะได้นำทฤษฎีการเรียนรู้ที่ได้ไปทดลองและประยุกต์ใช้ในสถานการณ์จริงและพร้อมจะเป็นครูที่ดีต่อไป การจัดการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูขึ้นการปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา จัดให้นักศึกษาได้ฝึก ภาปฏิบัติในสถานการณ์จริงที่โรงเรียนฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูโดยใช้เวลาต่อเนื่องกันเป็นระยะเวลา 2 ภาคเรียน ทั้งนี้เพื่อนักศึกษาจะได้มีเวลานานพอที่จะหาประสบการณ์ในสถานการณ์จริงซึ่งจะช่วยให้ การผลิตครูมีคุณภาพและมีคุณลักษณะที่เหมาะสม โดยนักศึกษาสามารถปฏิบัติงานในสถานศึกษา ปฏิบัติในหน้าที่ของครูอย่างครบถ้วน ทั้งงานจัดการเรียนรู้พัฒนาหลักสูตร งานกิจกรรมนักเรียน งานธุรการ และงานพัฒนาโรงเรียนและชุมชน สามารถจัดการเรียนรู้ในสาขาวิชาเฉพาะ สามารถ ประเมิน ปรับปรุง และพัฒนาการจัดการเรียนรู้ได้เหมาะสมกับศักยภาพของผู้เรียน ทำวิจัยในชั้นเรียน เพื่อพัฒนาผู้เรียน จัดทำรายงานผลการจัดการเรียนรู้และพัฒนาผู้เรียน สามารถปฏิบัติตนเหมาะสมกับ ความเป็นครู พัฒนาคุณลักษณะความเป็นครู เข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาคุณลักษณะความเป็นครู และ สัมมนาเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทั้งก่อน ระหว่าง และหลังการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู กระบวนการฝึก ประสบการณ์วิชาชีพครูจึงเป็นช่วงเวลาที่นักศึกษาจะได้นำความรู้ทั้งหมดมาประยุกต์ในภาคปฏิบัติ โดยอยู่ภายใต้การดูแลของอาจารย์นิเทศก์ และครูพี่เลี้ยง ดังนั้นการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูจึงเป็น หัวใจสำคัญอย่างยิ่งในการกระบวนการผลิตบัณฑิตหลักสูตรศึกษาศาสตร

การนิเทศถือเป็นหนึ่งในหัวใจสำคัญของการกระบวนการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ที่จะช่วยให้นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู สามารถจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด การนิเทศเป็นกระบวนการหนึ่งของการจัดการศึกษาที่มุ่งปรับปรุงกระบวนการสอน อย่างต่อเนื่อง ซึ่งส่งผลโดยตรงต่อผลการเรียนรู้ของผู้เรียน นอกจากนี้การฝึกประสบการณ์วิชาชีพของนักศึกษาจะไม่ สามารถประสบความสำเร็จได้เลยหากไม่ได้รับการนิเทศจากอาจารย์นิเทศก์ และครูพี่เลี้ยง อาจารย์ นิเทศก์จะมีบทบาทสำคัญใน การให้คำแนะนำแก่นักศึกษาในด้านยุทธวิธีการจัดการเรียนรู้ ตลอดจน สร้างขวัญและกำลังใจให้แก่บัณฑิตตลอดระยะเวลาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู (ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ. 2559)

จากความสำคัญของการนิเทศที่สถาบันการศึกษาทุกแห่งผลิตนักศึกษาวิชาชีพครู ต้อง ดำเนินการนิเทศนักศึกษาทุกคนเพื่อครูสุภาพให้การรับรองปริญญา โดยสามารถนำรูปแบบการนิเทศ ออนไลน์ (supervision) เพื่อขจัดปัญหาในเรื่องระยะเวลาในการเดินทางของอาจารย์นิเทศก์ที่จะต้อง เดินทางไปสถานศึกษาที่นักศึกษาอยู่ในท้องถิ่นต่างๆ และยังสามารถควบคุมเวลาในการเริ่มต้นทำการ นิเทศได้ดีกว่าการเดินทางไปยังพื้นที่จริง นอกจากนี้การนิเทศออนไลน์ยังลดความกดดันผู้สอนในขณะ สอนเนื่องจากสภาพในห้องเรียนของครูจะเสมือนปกติทุกอย่าง ปราศจากบุคคลภายนอกเข้าไปนั่งใน ห้อง ซึ่งส่งผลต่อสภาวะความกดดันของครูทำให้ความกดดันลดลง นักศึกษาได้มีการเตรียมความพร้อม ก่อนสอนอย่างเป็นระบบมากขึ้นสามารถควบคุมสถานการณ์ที่อาจเป็นผลต่อการดำเนินการสอนในครั้ง นั้นได้ สามารถทดลองสอนก่อนและถ่ายวิดีโอการสอนของตนเองเพื่อมาดูและแก้ไขก่อนการสอน

ออนไลน์ให้กับอาจารย์นิเทศก์ได้ และได้รับการนิเทศครบถ้วนตามกระบวนการสอนเช่นเดียวกับการนิเทศในพื้นที่จริงทุกประการทำให้ความตื่นเต้นลดลงและลดปัญหาเรื่องความสนใจของผู้เรียนที่มีต่อบุคคลภายนอกที่เข้ามาในห้องหรือ มีแขกมาเยือนห้องเรียนซึ่งสอดคล้องกับความต้องการของชาติที่ต้องการพัฒนานักศึกษาให้มีทักษะในด้านสารสนเทศ (IT) และเกิดคุณค่าในการดำรงชีวิตเพื่อตอบสนองการเป็นพลเมืองไทย 4.0

จากการเปรียบเทียบข้อดีและข้อจำกัดของการนิเทศปกติ (Traditional Supervision) และการนิเทศออนไลน์ (Online Supervision) ในด้านต่างๆ สรุปได้ดังนี้ (สุขวสา ภาณุทานนท์ ฅมหาสารคาม : 2561)

1. ด้านการปฏิสัมพันธ์ ระบบการนิเทศฝึกงานปกติ มีการปฏิสัมพันธ์ที่ดีกว่าแบบออนไลน์, สามารถพบปะซึ่งหน้าได้ ให้คำปรึกษาได้ทันทีทันใด ผู้ถูกนิเทศบางคนไม่ตอบสนองในการอธิบายหรือโต้ตอบคำถาม ผู้ถูกนิเทศมีความรู้สึกไม่เท่าเทียม และการติดต่อสื่อสารไม่มีการบันทึกข้อมูลหลักฐาน ส่วนการนิเทศออนไลน์ มีการปฏิสัมพันธ์น้อยกว่าการนิเทศแบบระบบปกติ สามารถพบปะกันได้แบบทันทีทันใดโดยใช้การสนทนาแบบพิมพ์โต้ตอบทางข้อความ หรือการส่งข้อความแบบเสียง ได้รับการตอบสนองเนื่องจากผู้ถูกนิเทศมีเวลาในการอ่าน และมีเวลาในการคิด ผู้ถูกนิเทศมีความรู้สึกถึงความเท่าเทียม มีการบันทึกการติดต่อสื่อสาร และข้อมูลต่างๆ เพื่อเป็นหลักฐาน

2. ด้านความประหยัด การนิเทศปกติ มีความประหยัดน้อยเพราะต้องใช้จ่ายค่าเดินทาง และค่าเบี้ยเลี้ยงสำหรับอาจารย์นิเทศก์ ส่วนการนิเทศออนไลน์ มีความประหยัดมากเพราะไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายในการเดินทางและค่าเบี้ยเลี้ยงสำหรับอาจารย์นิเทศก์

3. ด้านความปลอดภัยการนิเทศปกติ มีความปลอดภัยน้อย เพราะต้องเดินทางไปยังโรงเรียน และในบางโรงเรียนมีระยะทางไกลมากจึงต้องเสียเวลาในการเดินทาง และเสี่ยงต่อการเกิดอุบัติเหตุระหว่างการเดินทาง ส่วนการนิเทศออนไลน์ มีความปลอดภัยมากลดความเสี่ยงต่อการเกิดอุบัติเหตุ เพราะไม่ต้องเดินทางและไม่ต้องเสียเวลาไปกับการเดินทาง

4. ด้านความสะดวก การนิเทศปกติ มีความสะดวกน้อย เพราะมีข้อจำกัดด้านเวลา และไม่มีความเป็นส่วนตัว ส่วนการนิเทศออนไลน์มีความสะดวกมาก เพราะใช้เวลาได้ตามความสะดวกของอาจารย์นิเทศก์ และตามความสะดวกของผู้ถูกนิเทศ อีกทั้งยังมีความเป็นส่วนตัวในการนิเทศฝึกงานของอาจารย์นิเทศก์และผู้รับการนิเทศ

5. ด้านเวลาที่ใช้ในการนิเทศ การนิเทศปกติ ใช้เวลาการนิเทศน้อย เพราะขึ้นอยู่กับโรงเรียนอาจมีเวลาจำกัดสำหรับการนิเทศ หรือการปฏิบัติการฝึกงานในเวลานั้นไม่เอื้ออำนวยให้กับการนิเทศ และระยะทางในการเดินทางที่ต้องใช้เวลานานของอาจารย์นิเทศก์จึงทำให้เกิดความเหนื่อย และเมื่อยล้าของอาจารย์นิเทศก์ ส่วนการนิเทศออนไลน์ใช้เวลาในการนิเทศได้มากกว่าเพราะไม่เสียเวลาในการเดินทาง จึงลดความเหนื่อย และเมื่อยล้าของอาจารย์นิเทศก์ไปได้

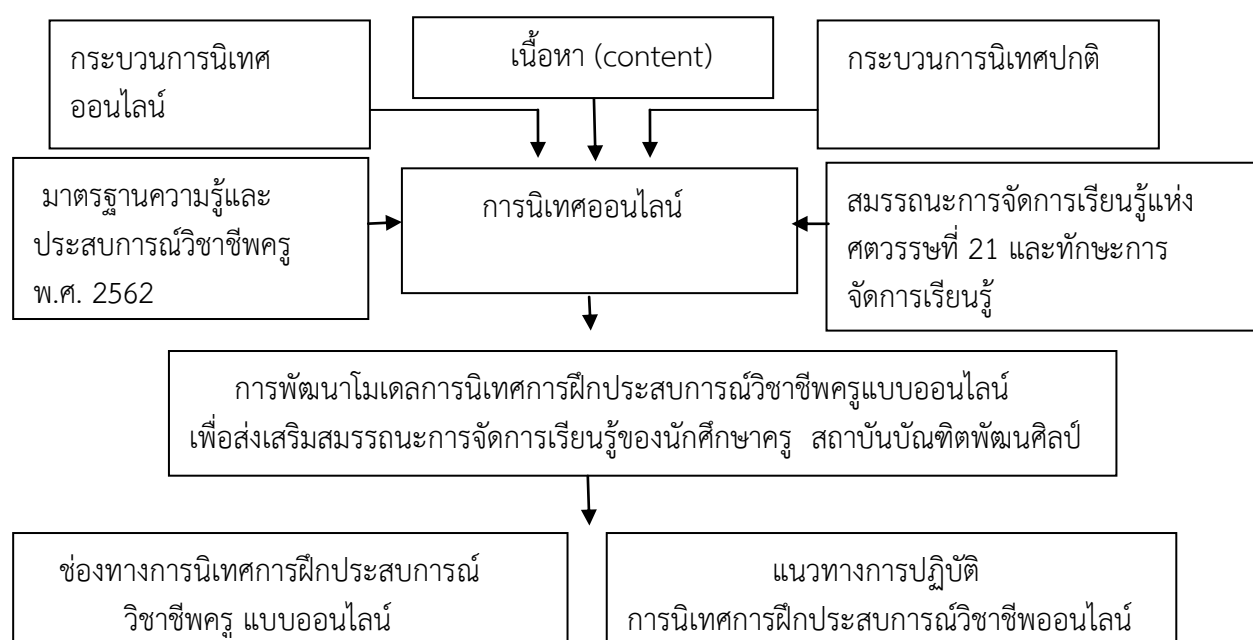
6. ด้านความเท่าเทียม การนิเทศฝึกงานปกติ ไม่มีความเท่าเทียมกัน เพราะหากอาจารย์นิเทศก์ใช้เวลาการนิเทศหลายวันหลายสถานประกอบการในช่วงระยะเวลาการเดินทางนิเทศนักศึกษาในต่างจังหวัด จึงก่อให้เกิดความเหนื่อยล้า และระยะเวลาของการนิเทศช่วงวันหลังๆจะใช้เวลาในการนิเทศน้อยลง ส่วนการนิเทศออนไลน์ มีความเท่าเทียมกันมากกว่าระบบการนิเทศแบบปกติ เพราะครูนิเทศมีเวลาตามความสะดวก และไม่เกิดความเหนื่อยล้าจากการเดินทางหลายวัน

จากที่กล่าวมาจะเห็นได้ว่าการนิเทศการศึกษามีความสำคัญต่อการพัฒนาการศึกษา ทั้งนี้เนื่องจากกระบวนการนิเทศการศึกษาเป็นกระบวนการที่มุ่งเน้นการให้ได้มาซึ่งคุณภาพของนักเรียน โดยที่การนิเทศการศึกษาเป็นการทำงานร่วมกับครูและบุคลากรทางการศึกษา เพื่อพัฒนาความรู้ความเข้าใจ และสามารถปฏิบัติงานสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพการปฏิบัติงานต่างๆ โดยใช้ระบบนิเทศออนไลน์ที่มีประโยชน์ค่อนข้างมาก ทำให้เพิ่มความสะดวก รวดเร็ว ลดเวลาและค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะพัฒนาโมเดลการนิเทศการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูแบบออนไลน์ เพื่อส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของนักศึกษาครู สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ โดยนำเสนอองค์ประกอบและรูปแบบที่เหมาะสมซึ่งจะส่งผลกับการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของนักศึกษาวิชาชีพครูต่อไป

กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) การพัฒนาโมเดลการนิเทศการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูแบบออนไลน์ เพื่อส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของนักศึกษาครู สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ ซึ่งผู้วิจัยได้กำหนดกรอบแนวคิดที่ใช้ในงานวิจัย จากการวิเคราะห์ สังเคราะห์ แนวคิดทฤษฎี และหลักการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับนิเทศออนไลน์ ประกอบไปด้วยส่วนต่าง ๆ ดังนี้

1. องค์ประกอบเกี่ยวกับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู
2. กระบวนการนิเทศออนไลน์
3. สมรรถนะการจัดการเรียนรู้แห่งทศวรรษที่ 21
4. มาตรฐานความรู้และประสบการณ์วิชาชีพครู
5. กระบวนการนิเทศแบบปกติ

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

คำถามที่ใช้ในการวิจัย

1. องค์ประกอบของโมเดลการนิเทศการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูแบบออนไลน์ เพื่อส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของนักศึกษาครู สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ เป็นอย่างไร
2. รูปแบบโมเดลการนิเทศออนไลน์การฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูแบบออนไลน์ เพื่อส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของนักศึกษาครู สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ มีองค์ประกอบ และขั้นตอนอะไรบ้าง
3. ผลของการใช้โมเดลการนิเทศออนไลน์การฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูแบบออนไลน์ เพื่อส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของนักศึกษาครู สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ เป็นอย่างไร

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาองค์ประกอบของโมเดลการนิเทศการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูแบบออนไลน์ เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์
2. เพื่อออกแบบและพัฒนาโมเดลการนิเทศการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูแบบออนไลน์ เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ ของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์
3. เพื่อศึกษาผลการใช้โมเดลการนิเทศการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูแบบออนไลน์ เพื่อเสริมสร้าง สมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์

ความสำคัญของการวิจัย

1. ได้องค์ประกอบโมเดลการนิเทศการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูแบบออนไลน์ เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์
2. ได้โมเดลการนิเทศการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูแบบออนไลน์ เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของนักศึกษา ฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์
3. เป็นแนวทางให้ผู้ปฏิบัติเกี่ยวกับงานนิเทศการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูแบบออนไลน์ สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ อันจะนำไปสู่การพัฒนาระบบการนิเทศแบบออนไลน์

ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้เป็น โมเดลการนิเทศออนไลน์ เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ ผู้วิจัยใช้วิธีการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) ซึ่งแบ่งการวิจัยออกเป็น 3 ระยะ (Richey and Klem. 2007) ดังนี้

ระยะที่ 1 ศึกษาข้อมูลพื้นฐาน ความคิดเห็นการนิเทศออนไลน์ และองค์ประกอบโมเดล การนิเทศออนไลน์ เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ อาจารย์นิเทศก์ ครูพี่เลี้ยง และนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ดำเนินการดังนี้

1. การดำเนินการวิจัย

1.1 ศึกษาเอกสาร ตำรา งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับองค์ประกอบ ขั้นตอน กิจกรรม การวัดและประเมินผลของการนิเทศออนไลน์ เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของนักศึกษา ฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์

1.2 สอบถามความคิดเห็นผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการนิเทศออนไลน์ เพื่อเสริมสร้าง สมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้เชี่ยวชาญ เพื่อรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยดำเนินการส่งแบบสอบถามให้ผู้มีส่วน เกี่ยวข้องดังนี้

1.2.1 กำหนดแหล่งข้อมูลและเลือกแหล่งข้อมูล

1.2.1.1 แหล่งข้อมูลได้แก่ กลุ่มผู้เชี่ยวชาญด้านการนิเทศนักศึกษาฝึก ประสบการณ์วิชาชีพครู มีคุณสมบัติเป็นผู้มีความรู้ ความเข้าใจ หรือมีประสบการณ์ในการนิเทศ นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูไม่น้อยกว่า 5 ปี

1.2.1.2 การเลือกแหล่งข้อมูล ใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จากกลุ่มผู้บริหารสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ จำนวน 1 คน ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 2 คน หัวหน้างานฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู จำนวน 3 คน อาจารย์นิเทศก์ จำนวน 3 คน ครูพี่เลี้ยง จำนวน 3 คน นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูจำนวน 3 คน รวมทั้งสิ้น 15 คน

2. แหล่งข้อมูล

2.1 จากเอกสาร ตำรา บทความวิชาการและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับ โมเดล การนิเทศออนไลน์เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์

2.2 ผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นผู้ที่มีความเกี่ยวข้องในการนิเทศนักศึกษาฝึก ประสบการณ์วิชาชีพครู สังกัดสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ เช่น ผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้างานฝึก ประสบการณ์วิชาชีพครู อาจารย์นิเทศก์ ครูพี่เลี้ยง และนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู จำนวน ทั้งสิ้น 15 คน ประกอบด้วย

2.1.1 ผู้บริหารสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ จำนวน 1 คน

2.1.2 ผู้อำนวยการวิทยาลัยนาฏศิลป์ จำนวน 2 คน ดังนี้

1) ผู้อำนวยการวิทยาลัยนาฏศิลป์ร้อยเอ็ด

2) ผู้อำนวยการวิทยาลัยนาฏศิลป์กาฬสินธุ์

2.1.3 หัวหน้างานฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู จำนวน 3 คน

1) วิทยาลัยนาฏศิลป์ลพบุรี

2) วิทยาลัยนาฏศิลป์นครศรีธรรมราช

3) วิทยาลัยนาฏศิลป์นครราชสีมา

2.1.4 อาจารย์นิเทศก์ วิทยาลัยนาฏศิลป์ จำนวน 3 คน

2.1.5 ครูพี่เลี้ยง จำนวน 3 คน

2.1.6 นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู จำนวน 3 คน

ระยะที่ 2 ออกแบบและพัฒนาโมเดลการนิเทศออนไลน์ เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ โดยกลุ่มเป้าหมายในระยะนี้ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญด้านโมเดลการนิเทศออนไลน์ ผู้เชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและสื่อสารการศึกษา ผู้เชี่ยวชาญด้านการนิเทศการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ดำเนินการดังนี้

1. วิเคราะห์โมเดล

การดำเนินการในขั้นตอนนี้เป็นการนำเอาข้อมูลจากการวิเคราะห์หลักการ ทฤษฎี งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และผลจากการสอบถามความต้องการการเรียนบนเว็บแบบผสมผสานจากการวิจัยระยะที่ 1 มาจัดจำแนกเนื้อหา หัวข้อสำคัญ ที่ครอบคลุมตามองค์ประกอบ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ตรงประเด็น (Relevance) เพื่อนำไปสังเคราะห์โมเดลในขั้นตอนต่อไป

2. สังเคราะห์โมเดลการนิเทศออนไลน์ เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ดำเนินการดังนี้

การดำเนินการในขั้นตอนนี้เป็นการรวบรวมองค์ประกอบและปัจจัยที่เกี่ยวข้อง ขั้นตอน และความสัมพันธ์ของโมเดลการเรียนบนเว็บแบบผสมผสาน พร้อมทั้งกำหนดทิศทางและความสัมพันธ์ขององค์ประกอบและการดำเนินการต่าง ๆ ตามลำดับ โดยยึดวิธีระบบโดยยึดวิธีการระบบ (System Approach) มาใช้เป็นแนวทางประกอบด้วย ปัจจัยนำเข้า (Input) กระบวนการ (Process) ผลลัพธ์ (Output) และผลย้อนกลับ (Feedback) พร้อมทั้งกำหนดบริบทเพื่อเป็นขอบเขตทิศทางการดำเนินการต่างๆ

3. การสร้างโมเดลการนิเทศออนไลน์ โมเดลการนิเทศออนไลน์ เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู

การดำเนินการในขั้นตอนนี้เป็นการนำข้อมูลจากการวิเคราะห์และสังเคราะห์องค์ประกอบ มาร่างเป็นโมเดลการนิเทศออนไลน์ เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู โดยเขียนโครงสร้างองค์ประกอบ ความสัมพันธ์ และจัดเรียงลำดับก่อนหลัง โดยมีลักษณะเป็นเว็บไซต์ สารสนเทศเพื่อการจัดการออนไลน์ เป็นการนำข้อมูลที่เป็นองค์ประกอบมาร่างเป็นโมเดลการนิเทศออนไลน์ เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู เขียนโครงสร้างองค์ประกอบ ความสัมพันธ์ของแต่ละองค์ประกอบ และทิศทางพร้อมคำบรรยายประกอบดำเนินการโดยนำร่างโมเดลการนิเทศออนไลน์ เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ให้ผู้ทรงคุณวุฒิเป็นผู้ประเมิน

4. สนทนากลุ่ม พิจารณาความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของร่างโมเดล วิธีการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) เป็นการให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของร่างโมเดลและเอกสารประกอบโมเดล ทั้งในเรื่องโครงสร้าง องค์ประกอบ และการนำโมเดลไปใช้ในสถานการณ์จริงรวมทั้งข้อเสนอแนะเพิ่มเติม (ไพศาล วรคา. 2555) ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้ กำหนดผู้เชี่ยวชาญที่จะเข้าร่วมสนทนากลุ่มจำนวน 5 ท่าน ซึ่งเป็นผู้ที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ มีประสบการณ์ด้านการนิเทศ เพื่อแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการฝึกประสบการณ์สมรรถนะ

วิชาชีพครู ความเหมาะสม ความสอดคล้องขององค์ประกอบต่าง ๆ และรวบรวมความคิดเห็น ข้อเสนอแนะ มาปรับปรุงแก้ไขโมเดล มีวัตถุประสงค์เพื่อรวบรวมความคิดเห็นและข้อเสนอแนะที่มีต่อโมเดล และนำมาปรับปรุงแก้ไข ผู้เชี่ยวชาญแต่ละกลุ่มมีคุณสมบัติได้แก่ มีวุฒิการศึกษาระดับคุรุศึกษบัณฑิตในสาขาวิชาตามกลุ่มที่กำหนดหรือที่เกี่ยวข้อง หรือเป็นผู้สอนตามกลุ่มที่กำหนดหรือที่เกี่ยวข้องในสถาบันอุดมศึกษาที่มีประสบการณ์การสอนไม่น้อยกว่า 5 ปี หรือเป็นผู้ที่เขียนตำราหรืองานวิจัยที่มีผลงานเป็นที่ยอมรับในแวดวงวิชาการ

5. ยืนยันโมเดล โดยการประเมินความถูกต้องและรับรองโมเดลการนิเทศการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของนักศึกษาครู สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์

ระยะที่ 3 ศึกษาผลการใช้โมเดลการนิเทศการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของนักศึกษาครู สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์สำหรับนักศึกษาครู กลุ่มเป้าหมายในระยะนี้ได้แก่ อาจารย์นิเทศก์ ครูพี่เลี้ยง และนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ดำเนินการดังนี้

1. การดำเนินการวิจัย

1.1 ขอความร่วมมือกับหน่วยงานในสังกัด สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ เพื่อทดลองใช้โมเดลการนิเทศออนไลน์ เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู

1.2 ดำเนินการทดลองใช้โมเดลการฝึกประสบการณ์วิชาชีพแบบออนไลน์ เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ตามแผนที่ผู้วิจัยกำหนด

2. แหล่งข้อมูล

การทดลองใช้โมเดลการฝึกประสบการณ์วิชาชีพแบบออนไลน์ เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ผู้วิจัยใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยเลือกอาจารย์นิเทศวิทยาลัยนาฏศิลป์ร้อยเอ็ดที่จัดการเรียนการสอนระดับปริญญาตรี ครูพี่เลี้ยงโรงเรียนเครือข่าย และนักศึกษาสาขาดนตรีสากล ที่ยินดีให้ความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ซึ่งประกอบด้วย

2.1 อาจารย์พี่เลี้ยง จำนวน 15 คน

2.2 ครูพี่เลี้ยง จำนวน 15 คน

2.3 นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู จำนวน 15 คน

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. อาจารย์นิเทศก์ หมายถึง บุคคลที่วิทยาลัยนาฏศิลป์ร้อยเอ็ดแต่งตั้งให้ทำหน้าที่ในการติดตาม ดูแลและให้ คำปรึกษา นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ระหว่างการปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา รวมทั้งปรึกษาหารือ ให้คำแนะนำ ครูพี่เลี้ยงในการแก้ปัญหาการจัดการเรียนการสอน และการวัดผลของนักศึกษา

2. ครูพี่เลี้ยง หมายถึง ข้าราชการครูหรือบุคลากรทางการศึกษาประจำการที่ผู้บริหารโรงเรียนฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูมอบหมายให้ทำหน้าที่ให้คำแนะนำ ดูแล ช่วยเหลือนักศึกษา ตลอดจนมีอำนาจในการปกครอง อบรมและประเมินการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของนักศึกษา

3. การฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู หมายถึง กระบวนการจัดประสบการณ์ในวิชาชีพครู ให้นักศึกษาได้เรียนรู้ได้รับประสบการณ์ตามขั้นตอนต่างๆ เพื่อการเป็นครูที่ดี โดยมีหลักการในการจัดการนิเทศ 3 ประการ คือ ประสานทฤษฎีกับการปฏิบัติ ฝึกปฏิบัติจริงในสถานการณ์จริง ฝึกปฏิบัติอย่างเป็นขั้นตอนต่อเนื่อง

4. การนิเทศการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู หมายถึง กระบวนการสร้างสรรค์ในการให้คำแนะนำและการชี้ช่องทางในลักษณะที่เป็นกันเองแก่นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูในการปรับปรุงการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของผู้สอน เพื่อให้บรรลุเป้าหมายของหลักสูตร โดยมีครูพี่เลี้ยง อาจารย์นิเทศก์ และผู้บริหารสถานศึกษา เป็นที่ปรึกษาให้คำแนะนำ และความช่วยเหลือ

5. นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู หมายถึง นักศึกษาที่กำลังศึกษาระดับปริญญาตรี ปีที่ 5 วิทยาลัยนาฏศิลป์ร้อยเอ็ด สังกัดสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์

6. โมเดลการนิเทศออนไลน์ หมายถึง โครงสร้างและขั้นตอนวิธีการปฏิบัติงานร่วมกันภายในโรงเรียนระหว่างอาจารย์นิเทศก์ ครูพี่เลี้ยงและนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ที่มีลักษณะเป็นการช่วยเหลือสนับสนุน ส่งเสริมการทำงานซึ่งกันและกัน และเพื่อพัฒนาหรือปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนในการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน โดยใช้เครือข่ายอินเทอร์เน็ตเพื่ออำนวยความสะดวก โดยจัดบรรยากาศใกล้เคียงกับการนิเทศแบบเผชิญหน้า (Face to Face) สามารถตรวจสอบผลงานและเก็บบันทึกข้อมูลได้โดยโมเดลนิเทศออนไลน์สามารถดำเนินการควบคู่กันไปกับวิธีการนิเทศออนไซต์ (On site)

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การพัฒนาโมเดลการนิเทศออนไลน์ เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของนักศึกษา ฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด หลักการ ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. บริบทด้านการจัดการศึกษาสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์
2. การนิเทศการสอน
3. แนวคิดการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู
4. สมรรถนะการจัดการเรียนรู้
5. การนิเทศออนไลน์
6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

บริบทด้านการจัดการศึกษา สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์

สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ เป็นสถานศึกษาในสังกัดกระทรวงวัฒนธรรม มีอำนาจหน้าที่ตามที่ระบุในวัตถุประสงค์ของสถาบัน มาตรา 8 แห่งพระราชบัญญัติสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ พ.ศ. 2550 ว่า “ให้การศึกษาส่งเสริมวิชาการตั้งแต่ระดับพื้นฐานวิชาชีพขั้นสูงด้านนาฏศิลป์ ดุริยางคศิลป์ คีตศิลป์และช่างศิลป์ทั้งไทยและสากล รวมทั้งศิลปวัฒนธรรมระดับท้องถิ่นและระดับชาติ ทำการสอน การแสดง ทำการวิจัยและให้บริการทางวิชาการ ตลอดจนส่งเสริม สืบสาน สร้างสรรค์ ทะนุบำรุง และเผยแพร่ศิลปวัฒนธรรมอันเป็นเอกลักษณ์ของชาติ และศิลปวัฒนธรรมที่หลากหลายของชุมชนในท้องถิ่น”

นาม “บัณฑิตพัฒนศิลป์” เป็นนามที่สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี องค์อุปถัมภ์มรดกวัฒนธรรมไทย โปรดเกล้าฯ พระราชทาน เมื่อวันที่ 27 มีนาคม 2540 สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ เดิมเป็นสถาบันอุดมศึกษาในสังกัดกรมศิลปากร กระทรวงศึกษาธิการ ได้รับการสถาปนาขึ้นตามพระราชบัญญัติการจัดการจัดการศึกษาระดับปริญญาตรีในสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ พ.ศ. 2541 โดยมีบทบาทหน้าที่ในการจัดการศึกษาระดับปริญญาตรีด้านนาฏศิลป์ ดุริยางคศิลป์และช่างศิลป์ทั้งไทยและสากล การดำเนินการในการจัดตั้งสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ เริ่มตั้งแต่ พ.ศ. 2521 โดยกรมศิลปากร ได้พยายามผลักดันในเรื่องการยกระดับการศึกษาวិชาชีพพิเศษเหล่านี้ แต่ยังไม่ประสบความสำเร็จ จนกระทั่งเมื่อวันที่ 2 พฤศจิกายน 2541 มีการประกาศใช้พระราชบัญญัติการจัดการศึกษาระดับปริญญาตรี ในสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ พ.ศ. 2541 ในราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 115 ตอนที่ 79 หน้า 13-23 และมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 3 พฤศจิกายน 2541

สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ เปิดดำเนินการสอนครั้งแรกใน 3 คณะวิชา คือ คณะศิลปวิจารณ์ คณะศิลปนาฏดุริยางค์ และคณะศิลปศึกษา ตั้งแต่วันที่ 4 มิถุนายน 2542 เป็นหลักสูตรปริญญาตรี (ต่อเนื่อง) 2 ปี สำหรับผู้ที่สำเร็จการศึกษาระดับประกาศนียบัตรนาฏศิลป์ชั้นสูง (ปนส.) จากวิทยาลัยนาฏศิลป์ทุกแห่ง และผู้ที่สำเร็จการศึกษาระดับประกาศนียบัตรศิลปกรรมวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) จากวิทยาลัยช่างศิลป์ทุกแห่ง

ในปีการศึกษา 2547 ได้ขยายการผลิตบัณฑิต โดยเปิดสอนหลักสูตรปริญญาตรี (4 ปี) คณะศิลปวิจิตร และคณะศิลปนาฏดุริยางค์ เปิดสอนหลักสูตรปริญญาตรี (5 ปี) คณะศิลปศึกษา และเปิดห้องเรียนเครือข่าย คณะศิลปศึกษาในวิทยาลัยนาฏศิลป์ส่วนภูมิภาค

ปีการศึกษา 2548 ได้ขยายการผลิตบัณฑิตระดับปริญญาตรีและปริญญาตรี (ต่อเนื่อง) คณะศิลปวิจิตรในห้องเรียนเครือข่ายวิทยาลัยช่างศิลปสุพรรณบุรี

ปีการศึกษา 2550 ได้ขยายการผลิตบัณฑิตระดับปริญญาตรี คณะศิลปนาฏดุริยางค์ ในห้องเรียนเครือข่ายวิทยาลัยนาฏศิลปกาฬสินธุ์ และวิทยาลัยนาฏศิลปร้อยเอ็ด

ปีการศึกษา 2553 ได้ขยายการผลิตบัณฑิตระดับปริญญาโท สาขานาฏศิลป์ไทย และสาขาดุริยางคศิลป์ไทย

ปัจจุบันสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ เป็นสถานศึกษาในสังกัดกระทรวงวัฒนธรรม ดำเนินการตามพระราชบัญญัติสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ พ.ศ. 2550 ซึ่งประกาศในราชกิจจานุเบกษาเล่มที่ 124 ตอนที่ 32 วันที่ 9 กรกฎาคม 2550 มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 10 กรกฎาคม พ.ศ. 2550 ส่งผลให้สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์เปลี่ยนสถานะเป็นนิติบุคคล สามารถจัดการเรียนการสอนได้ตั้งแต่ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานวิชาชีพเฉพาะ ถึงระดับปริญญาเอก ดังนั้นสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ นอกจากจะดำเนินการเรียนการสอนหลักสูตรปริญญา (ต่อเนื่อง) ปริญญาตรี 5 ปีและปริญญาตรี 4 ปี ในคณะศิลปศึกษา และคณะศิลปนาฏดุริยางค์ในวิทยาลัยนาฏศิลป์ภูมิภาค เครือข่ายห้องเรียนของคณะศิลปวิจิตรในวิทยาลัยช่างศิลปสุพรรณบุรี และหลักสูตรปริญญาโทแล้ว นอกจากนี้ยังมีหน้าที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานวิชาชีพเฉพาะและระดับต่ำกว่าปริญญาตรีในวิทยาลัยนาฏศิลป์และวิทยาลัยช่างศิลป์ รวม 15 แห่งด้วย โดยมีหน่วยงานในสังกัดจำนวน 17 แห่ง ตามกฎกระทรวงจัดตั้งส่วนราชการในสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ กระทรวงวัฒนธรรม พ.ศ. 2551 วันที่ 11 เมษายน พ.ศ. 2551

สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ ได้จัดการศึกษาระดับอุดมศึกษา เปิดหลักสูตรการเรียนการสอนทางด้านดนตรี นาฏศิลป์ และศิลปะ นอกจากนี้ยังมีหน้าที่จัดการศึกษาในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานวิชาชีพเฉพาะ และระดับต่ำกว่าปริญญาตรีในวิทยาลัยนาฏศิลป์และวิทยาลัยช่างศิลป์ (ตามอำนาจหน้าที่ในกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการกรมศิลปากร กระทรวงวัฒนธรรม พ.ศ. 2545) ดังนี้

ในระดับปริญญาตรี ได้เปิดหลักสูตรศิลปบัณฑิต (ศ.บ.) และหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต (ศษ.บ.) ใน 3 คณะวิชา ดังนี้

1. คณะศิลปวิจิตร หลักสูตรศิลปบัณฑิต 4 ปี ประกอบด้วย 6 สาขาวิชา ดังนี้ สาขาวิชาศิลปไทย แขนงวิชาการออกแบบศิลปสถาปัตยกรรมไทย แขนงวิชาจิตรกรรมไทย และแขนงวิชาช่างสิบหมู่ สาขาวิชาจิตรกรรม สาขาวิชาประติมากรรม สาขาเครื่องเคลือบดินเผา สาขาภาพพิมพ์ และสาขาการออกแบบตกแต่งภายใน

2. คณะศิลปนาฏดุริยางค์ หลักสูตรศิลปบัณฑิต ต่อเนื่อง และ 4 ปี เปิดสอน สาขาวิชา ดังนี้ สาขานาฏศิลป์ไทย สาขาวิชาดนตรีไทย สาขาวิชาคีตศิลป์ไทย สาขาวิชาศิลปะดนตรีและการแสดงพื้นบ้าน

3. คณะศิลปศึกษา หลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต 5 ปี เปิดสอน 4 สาขาวิชา ดังนี้ สาขาวิชาดนตรีคีตศิลป์ไทยศึกษา สาขาวิชาดนตรีคีตศิลป์สากลศึกษา สาขานาฏศิลป์ไทยศึกษา สาขานาฏศิลป์สากลศึกษา

ในระดับปริญญาโท ได้เปิดหลักสูตรศิลปมหาบัณฑิต (ศม.บ.) มี 2 สาขาวิชาดังนี้ สาขาวิชานาฏศิลป์ไทย และสาขาวิชาดุริยางคศิลป์

สรุปได้ว่า สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ จัดการศึกษาระดับขั้นพื้นฐานและระดับ อุดมศึกษา โดยเปิดหลักสูตรการเรียนการสอนทางด้านดนตรี นาฏศิลป์ และศิลปะ โดยในระดับอุดมศึกษา ได้กำหนดวัตถุประสงค์ในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน ให้สามารถค้นคว้า และประยุกต์ให้ความรู้ให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงและความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร เพื่อความเป็นเลิศในวิชาการศิลปะ

การนิเทศการสอน

การนิเทศการสอนมีความจำเป็นอย่างยิ่งในการพัฒนาผู้สอนให้มีความรู้เข้าใจในการจัดการเรียนการสอนให้บรรลุจุดประสงค์และเป้าหมายของหลักสูตร ปัจจุบันผู้นิเทศก็มีจำนวนน้อยไม่เพียงพอ กับความต้องการของสถานศึกษา และสถานศึกษาไม่มีความรู้ความเข้าใจในการนิเทศภายในสถานศึกษาเพียงพอ สถานศึกษา ซึ่งประกอบด้วยผู้บริหารสถานศึกษา รองผู้บริหารสถานศึกษา ครูที่ทำหน้าที่หัวหน้ากลุ่มสาระและครูที่ทำหน้าที่ปฏิบัติการสอนได้ ศึกษารูปแบบการนิเทศ และสามารถนำประสบการณ์ที่ศึกษาจากรูปแบบที่จะเขียนมาประยุกต์ใช้ในการนิเทศภายในสถานศึกษา เชิงสร้างสรรค์การนิเทศเป็นงานที่ต้องเปลี่ยนแปลงด้วยระบบองค์รวม เพื่อนำไปสู่เป้าหมายให้เด็กไทยได้เรียนรู้ตลอด ชีวิตอย่างมีคุณภาพ ให้ครูเปลี่ยน จาก Teaching เป็น Learning และให้สังคมมีส่วนร่วมในการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ ซึ่งประกอบด้วยแนวทาง 6 ประการ คือ

1. เป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง กล่าวที่จะนำ กล่าวที่จะพูดเป็นเสียงเดียวเพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลง กรอบความคิดให้ได้ เช่น ทำให้ครูเปลี่ยนวิธีการสอนให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ นักเรียนเรียนด้วยความเข้าใจมากกว่าการจำ ซึ่งเครือข่ายศึกษานิเทศก์จะเป็นพลังสำคัญนำไปสู่การเปลี่ยนแปลง

2. ร่วมชูธงทางความคิด ศึกษานิเทศก์ต้องนิเทศการศึกษาเพื่อให้เกิดความเข้าใจและให้ทุกคนมีส่วนร่วม โดยมีเป้าหมายที่คุณภาพผู้เรียน ครูและสถานศึกษา

3. เป็นผู้พิชิตปัญหา โดยการเข้าสู่กระบวนการร่วมมือเพื่อแก้ปัญหา กับสถานศึกษาและครูอย่างแท้จริง ให้ครูเกิดความรู้สึกว่าเป็นการช่วยเหลือมากกว่าการตรวจ ซึ่งจะนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงได้ ทั้งนี้ควรจะมีการยกย่องเชิดชู ผู้นิเทศก์ที่มีกระบวนการพิชิตปัญหาในด้านต่างๆไม่ว่าจะเป็นด้านการบริหารจัดการ การจัดการเรียนการสอน การประเมินผล ที่สามารถสะท้อนผลลัพธ์ให้เห็นอย่างเป็นรูปธรรม

4. กล่าวหาญ ทำหาย งานของผู้นิเทศก์เป็นงานที่ต้องอาศัยความท้าทายเพื่อให้เกิดความเปลี่ยนแปลง

5. ใช้ระบบพี่เลี้ยง เพื่อให้กระบวนการนิเทศการสอนมีความกลมกลืนกับครู อาจารย์ และสถานศึกษา

6. มีความเที่ยงตรงและมีเครือข่าย เพื่อให้การนิเทศการสอนมีความน่าเชื่อถือมีประสิทธิภาพ ยุติธรรม และสามารถนำไปสู่เป้าหมายของการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่ 21 ได้

(นวรรัตน์ รามสูต. 2553)

นอกจากนี้ งานนิเทศเป็นงานที่มีความสำคัญอย่างมากต่อการเพิ่มประสิทธิภาพการศึกษา เป็นกระบวนการของการศึกษาที่มุ่งจะส่งเสริมให้การสนับสนุน และพัฒนามาตรฐานของการศึกษา ผู้นิเทศก็ต้องการความรู้ ประสบการณ์และทักษะต่าง ๆ ในการนิเทศ ต้องได้รับการสนับสนุน ขวัญและกำลังใจ ความร่วมมือร่วมใจจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา เพื่อปรับปรุงคุณภาพการศึกษา เพื่อให้การศึกษาเป็นเครื่องมือในการพัฒนา เศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรมและการเมืองของประเทศ มุ่งสร้างสรรค์สังคมให้มีลักษณะที่เอื้ออำนวยต่อการพัฒนาประเทศชาติโดยรวม มุ่งสร้างคนหรือผู้เรียน ซึ่งเป็นผลผลิตโดยตรงให้มีคุณลักษณะที่มีศักยภาพและความสามารถที่จะพัฒนาตนเองและสังคมไปสู่ความสำเร็จการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ พัฒนาผู้เรียนให้เกิดคุณลักษณะต่าง ๆ ที่ต้องการในยุค 4.0 ให้มีความสำคัญกับผู้เรียน ส่งเสริมให้ผู้เรียนรู้จักเรียนรู้ด้วยตนเองเรียนในเรื่องที่สอดคล้องกับความสามารถและความต้องการของตนเอง และได้พัฒนาศักยภาพของตนเองอย่างเต็มที่ มุ่งให้ผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้โดยถือว่าผู้เรียนสำคัญที่สุดตามแนวทางการจัดการเรียนรู้พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ที่ครูจะต้องมีศักยภาพในการจัดการเรียนรู้ให้มีคุณภาพได้มาตรฐานสูงตามมาตรฐานหลักสูตรและมาตรฐานการศึกษาชาติ การนิเทศการสอนประกอบด้วยเนื้อหา ดังนี้

1. ความหมายของการนิเทศการสอน

การนิเทศการสอนเป็นคำประสมระหว่างการนิเทศและการสอน ความสัมพันธ์ระหว่างการนิเทศและการนิเทศการสอน คือ การนิเทศการสอนเป็นส่วนย่อยของการนิเทศ การนิเทศการสอนถูกตีความหมายได้หลายความหมาย จึงให้บทบาทของผู้นิเทศไม่คงที่ การนิเทศการสอนในโรงเรียนจึงถูกข้อจำกัดนี้ให้ตีความหมายที่แตกต่างกันไปตามแนวความคิดของนักศึกษา (Gold hammer and Other. 1980) การนิเทศการสอนอาจเป็นพฤติกรรมที่พึงปรารถนาอย่างเป็นทางการในองค์การนั้น ซึ่งชี้แนะถึงพฤติกรรมของครูในทางที่จะให้ความสะดวกในการเรียนการสอนของนักเรียน และสัมฤทธิ์ผลถึงเป้าหมายขององค์การ (Alfonso and Others.1981) หรืออาจหมายถึงสิ่งที่บุคลากรในโรงเรียนได้กระทำต่อผู้ใหญ่และสิ่งอื่น เพื่อจะรักษาไว้หรือเปลี่ยนแปลงการปฏิบัติงานของโรงเรียนในวิถีทางตรงที่มีอิทธิพลต่อกระบวนการเรียนการสอน ซึ่งจะเป็นสิ่งที่กระตุ้นและช่วยส่งเสริมการเรียนการสอนของนักเรียน การนิเทศการสอนมีความสัมพันธ์กับการสอนมากกว่ากับตัวนักเรียน การนิเทศการสอนเป็นหน้าที่ของการปฏิบัติงานในโรงเรียน ไม่ใช่งานเฉพาะและเป็นงานที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริม และปรับปรุงกระบวนการเรียนการสอนของโรงเรียน (Harris.1985)

วัชร่า เล่าเรียนดี (2553) กล่าวว่า การนิเทศการสอน เป็นกระบวนการปฏิบัติงานร่วมระหว่างผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ เพื่อที่จะพัฒนาหรือปรับปรุงคุณภาพการจัดการศึกษาและการจัดการเรียนการสอนของครู เพื่อให้ได้มาซึ่งประสิทธิผลในการเรียนของนักเรียนและในการพัฒนาครูให้สามารถจัดกิจกรรมและกระบวนการจัดการเรียนรู้ให้บรรลุเป้าหมายของหลักสูตรจะต้องอาศัยการบริหารงานอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล กระบวนการสำคัญที่ควบคู่ไปกับการบริหารคือการนิเทศการสอน โดยต้องเป็นกระบวนการที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลปรับปรุง

ชนิษฐา หินอ่อน (2560) กล่าวว่า การนิเทศการสอน เป็นการให้คำแนะนำ ช่วยเหลือเพื่อการปรับปรุงพัฒนาให้งานต่าง ๆ บรรลุตามวัตถุประสงค์หรือมาตรฐานที่กำหนดไว้ ดังนั้น การนิเทศการศึกษาหรือการนิเทศการสอน (Supervision of teaching) หมายถึงการให้ความช่วยเหลือเป็น

กระบวนการที่มุ่งให้คำแนะนำและความช่วยเหลือแก่ครูผู้สอนในการปรับปรุง และพัฒนากระบวนการจัดการเรียนการสอนให้เกิดผลดีต่อการเรียนรู้และพัฒนาการในด้านต่าง ๆ ของผู้เรียน นั่นเอง

สรุปได้ว่า การนิเทศการสอนเป็นกระบวนการกระตุ้นการทำงานของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ให้ประสบความสำเร็จในการเรียนของนักเรียน โดยกระบวนการการนิเทศการสอนเป็นกระบวนการร่วมมือกันระหว่างผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ หลักของการนิเทศการสอนหรือการนิเทศการศึกษา คือ คุณภาพการศึกษาทั้งต่อตัวนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูและนักเรียนที่ได้เรียนรู้กับนักศึกษาฝึกประสบการณ์

2. ความจำเป็นในการนิเทศการศึกษา

การนิเทศการสอนเป็นการปรับปรุงคุณภาพของการจัดการศึกษาการพัฒนาสถานศึกษา ครู และผู้เกี่ยวข้องเข้าสู่มาตรฐานการศึกษา รวมทั้งเป็นการประสานงานให้เกิดการปฏิบัติที่มีประสิทธิภาพในสถานศึกษา ทั้งนี้ เนื่องจากสังคมมีการเปลี่ยนแปลงทุก ๆ ด้านตลอดเวลา นอกจากนี้ กิตติมา ปรีดีดิลก (2551) ได้กล่าวเพิ่มเติมว่าในปัจจุบันการนิเทศการสอนมีความจำเป็นต่อกระบวนการเรียนการสอนมาก ด้วยเหตุผลที่ว่าการศึกษาเป็นกระบวนการที่ซับซ้อนและยุ่งยาก จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการนิเทศการสอน เช่นเดียวกับครูที่ต้องพัฒนาการเรียนการสอนของตนเองให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมตลอดเวลา ดังนั้น การนิเทศการสอนจึงเป็นการช่วยเหลือครูในการเตรียมการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น

ความจำเป็นในการนิเทศการศึกษา อาจปรับไปตามสถานการณ์ในปัจจุบันที่มีความก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษาและสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปดังนี้ (อัญชลี ธรรมะวิสิกุล, 2552)

2.1 สภาพสังคมเปลี่ยนไปทุกขณะ การศึกษาจำเป็นต้องเปลี่ยนแปลงให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมด้วย การนิเทศการศึกษาจะช่วยทำให้เกิดความเปลี่ยนแปลงขึ้นใน องค์การ ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา

2.2 ความรู้ในสาขาวิชาต่าง ๆ เพิ่มขึ้น โดยไม่หยุดยั้งแม้แนวคิดในเรื่องการจัดการกระบวนการเรียนรู้ก็เกิดขึ้นใหม่อยู่ตลอดเวลา การนิเทศการศึกษาจะช่วยทำให้ครูมีความรู้ทันสมัยอยู่เสมอ

2.3 การแก้ไขปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ เพื่อให้การจัดกิจกรรมการเรียนรู้พัฒนาขึ้น จำเป็นต้องได้รับการชี้แนะหรือการนิเทศการศึกษาจากผู้อำนวยการ โดยเฉพาะ จึงจะทำให้แก้ไขปัญหาได้สำเร็จลุล่วง

2.4 การศึกษาของประเทศเพื่อให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ จะต้องมีการควบคุม ดูแลด้วยระบบการนิเทศการศึกษา

2.5 การศึกษาเป็นกิจกรรมที่ซับซ้อนจำเป็นที่จะต้องมีการนิเทศเพื่อเป็นการให้บริการแก่ครูที่มีความสามารถต่าง ๆ กัน

2.6 การนิเทศการศึกษาเป็นงานที่มีความจำเป็นต่อความเจริญของงานของครู แม้ว่าครูจะได้รับการฝึกฝนมาอย่างดีแล้วก็ตาม แต่ครูก็ต้องปรับปรุงฝึกฝนตนเองอยู่เสมอ

2.7 การนิเทศการศึกษามีความจำเป็นต่อการช่วยเหลือครูในการเตรียมการจัดกิจกรรม

2.8 การนิเทศการศึกษามีความจำเป็นต่อการทำให้ครูเป็นบุคคลที่ทันสมัยเนื่องจากการเปลี่ยนแปลงทางสังคมที่มีอยู่เสมอ

3. ความมุ่งหมายของการนิเทศการศึกษา

กระบวนการนิเทศการสอนจำเป็นต้องกำหนดจุดมุ่งหมายให้ตรงกับเป้าหมายและความต้องการเพื่อสามารถปฏิบัติให้ประสบผลสัมฤทธิ์ ซึ่งการกำหนดจุดมุ่งหมายที่ชัดเจนย่อมส่งผลให้สามารถมองเห็นแนวทางการปฏิบัติและเป้าหมายได้ชัดเจนมากขึ้น จุดมุ่งหมายของการนิเทศการศึกษาว่ามีจุดมุ่งหมายที่สำคัญ 4 ประการ (สงัด อุทรานันท์, 2530) ดังนี้

3.1 เพื่อพัฒนาคน

การนิเทศการศึกษาเพื่อพัฒนาคน หมายถึงการนิเทศการศึกษา เป็นกระบวนการทำงานร่วมกันระหว่างครูและบุคลากรทางการศึกษา เพื่อให้ครูและบุคลากรได้เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในทางที่ดีขึ้น

3.2 เพื่อพัฒนางาน

การนิเทศการศึกษาเพื่อพัฒนางาน หมายถึงการนิเทศการศึกษามีเป้าหมายสูงสุดอยู่ที่ผู้เรียนซึ่งเป็นผลผลิตจากการจัดกระบวนการเรียนรู้ของครูและบุคลากรทางการศึกษา โดยเหตุนี้การนิเทศที่จัดขึ้นจึงมีจุดมุ่งหมายที่จะ “พัฒนางาน” คือการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ดีขึ้น

3.3 เพื่อสร้างการประสานสัมพันธ์

การนิเทศการศึกษาเพื่อสร้างการประสานสัมพันธ์ หมายถึงการนิเทศการศึกษา เป็น การสร้างการประสานสัมพันธ์ระหว่างผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ ซึ่งเป็นผลมาจากการทำงานร่วมกันรับผิดชอบร่วมกัน มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน ซึ่งไม่ใช่เป็นการทำงานภายใต้ การถูกบังคับและคอยตรวจตราหรือคอยจับผิด

3.4 เพื่อสร้างขวัญและกำลังใจ

การนิเทศการศึกษาเพื่อสร้างขวัญและกำลังใจ หมายถึงการจัดกิจกรรมการนิเทศที่มุ่งให้กำลังใจแก่ครูและบุคลากรทางการศึกษา ซึ่งถือว่าเป็นจุดมุ่งหมายที่สำคัญอีกประการหนึ่งของการนิเทศเนื่องจากขวัญและกำลังใจเป็นสิ่งที่สำคัญที่จะทำให้บุคคลมีความตั้งใจทำงาน หากนิเทศไม่ได้สร้างขวัญและกำลังใจแก่ผู้ปฏิบัติงานแล้วการนิเทศการศึกษาก็ย่อมประสบผลสำเร็จได้ยาก

นอกจากนี้หน่วยงานการศึกษาควรมีจุดประสงค์ในการนิเทศการศึกษาดังนี้

1. เพื่อให้สถานศึกษามีศักยภาพในการพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ของผู้เรียนให้สอดคล้องกับมาตรฐานหลักสูตร และให้เป็นไปตามแนวทางของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ. ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ. ศ. 2545
2. เพื่อให้สถานศึกษาสามารถบริหารและจัดการเรียนรู้ได้อย่างมีคุณภาพ
3. เพื่อพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพสอดคล้องกับความต้องการของชุมชน สังคม ทนต่อการเปลี่ยนแปลงทุกด้าน
4. เพื่อให้บุคลากรในสถานศึกษาได้เพิ่มความรู้ ทักษะและประสบการณ์ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และปฏิบัติงาน รวมทั้งความต้องการในวิชาชีพ
5. เพื่อส่งเสริมให้สถานศึกษาปฏิรูประบบบริหาร โดยให้ทุกคนมีส่วนร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมตัดสินใจและร่วมรับผิดชอบ ชื่นชมในผลงาน
6. เพื่อให้เกิดการประสานงานและความร่วมมือในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ระหว่างผู้เกี่ยวข้องได้แก่ชุมชน สังคม และวัฒนธรรม

7. เพื่อพัฒนาบุคลิกภาพที่ดีแก่ครูในด้านความเป็นผู้นำทางวิชาการ และความคิด ความมีมนุษยสัมพันธ์ ความคิดสร้างสรรค์ และความมุ่งมั่นมีอุดมการณ์ที่อบรมนักเรียนให้เป็นผู้ที่มี คุณภาพชีวิตที่ดีตามความต้องการของสังคมและประเทศชาติ

8. เพื่อพัฒนาวิชาชีพครูและเสริมสร้างสมรรถภาพด้านการสอนให้แก่ครูในด้านการ วิเคราะห์และปรับปรุงจุดประสงค์การเรียนรู้ วิธีการศึกษาพื้นฐานความรู้ของนักเรียน การเลือกและ ปรับปรุงเนื้อหาการสอน การพัฒนากระบวนการสอนการพัฒนา การใช้สื่อประกอบการสอนการดำเนิ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้เหมาะสม ประเมินผลการเรียนการสอนและปรับปรุงกระบวนการ ผลได้อย่างมีประสิทธิภาพ

9. เพื่อพัฒนากระบวนการทำงานของครู โดยใช้กระบวนการกลุ่มในด้านการร่วมมือ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และแก้ปัญหาการสอน การร่วมมือกันทำงานอย่างเป็นขั้นตอน มีระบบระเบียบการร่วมมือกันทำงานด้วยความเข้าใจกัน การเห็นอกเห็นใจ การยอมรับซึ่งกันและกัน การร่วมมือกันทำงานที่มีเหตุผล ในการพัฒนาหลักสูตรสามารถปฏิบัติงานได้ถูกต้องและก้าวหน้า เกิดประโยชน์สูงสุด ซึ่งเป็นภาระหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษา รองผู้อำนวยการสถานศึกษา หัวหน้า ฝ่ายวิชาการ คณะครู และบุคลากรทางการศึกษาภายในสถานศึกษาที่จะต้องทำหน้าที่ดำเนินการนิเทศ กันเองมีการประสานความร่วมมือระหว่างศึกษานิเทศก์ ครู ผู้ทำหน้าที่นิเทศ และแหล่งวิทยาการต่าง ๆ ให้บริการช่วยเหลืองานวิชาการของสถานศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพและคล่องตัว มีความสัมพันธ์ที่ดี ระหว่างครูด้วยกัน ได้รับขวัญกำลังใจจากผู้บริหารและยอมรับในความรู้ความสามารถของผู้ให้การนิเทศ รวมทั้งการนิเทศจะต้องให้การสนับสนุนด้วยและมีกระบวนการพัฒนาศักยภาพของบุคลากรในโรงเรียน ที่จะส่งผลให้โรงเรียนพัฒนาตนเอง

10. เพื่อสร้างขวัญและกำลังใจให้แก่ครูในด้านความมั่นใจและความถูกต้องในการใช้ หลักสูตรการสอน สร้างความสบายใจในการทำงานร่วมกัน และความก้าวหน้าในตำแหน่งทางวิชาชีพครู จากจุดมุ่งหมายของการนิเทศการสอนดังกล่าวได้ว่า การนิเทศการสอนมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้การพัฒนา วิชาชีพครูเกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการจัดการเรียนรู้ที่จะส่งผลต่อนักเรียน และเพื่อเป็นการ สร้างขวัญกำลังใจ ความเชื่อมั่น และความมั่นใจในการใช้หลักสูตรการสอนอย่างเต็มที่ของครูผู้สอน อีกด้วย

สรุปได้ว่า จุดมุ่งหมายของการนิเทศการสอนเป็นการปรับปรุงกระบวนการสอนและ กระบวนการเรียนรู้ โดยอาศัยความช่วยเหลือ แนะนำ ให้ความรู้และการฝึกปฏิบัติด้านการพัฒนา หลักสูตร เทคนิค วิธีการเรียนการสอนใหม่ๆ การใช้และการสร้างสื่อ นวัตกรรมด้านการสอน รวมทั้งการ ใช้เทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา และการทำวิจัยในชั้นเรียนเพื่อให้ครูสามารถปรับปรุงส่งเสริม พัฒนา ความเจริญก้าวหน้าในวิชาชีพครูอย่างต่อเนื่อง มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลสูงสุดซึ่งส่งผลโดยตรง ต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน

4. หลักสำคัญของการนิเทศการศึกษา

หลักการนิเทศการสอนผู้ที่ทำหน้าที่เป็นผู้นิเทศการสอนได้ดีจะต้องเข้าใจหลักการนิเทศการสอนและนำหลักการ ดังกล่าวไปประยุกต์ใช้ตามสถานการณ์ต่างๆ ตามความเหมาะสม ดังที่อาดัมส์และคูกี้ (Adams and Dickey, 1956) หลักการพื้นฐานที่เกี่ยวกับการนิเทศการสอน ดังนี้

1. การนิเทศเป็นการส่งเสริมความเจริญงอกงาม

1.1 การจัดให้มีการฝึกอบรมด้านการเรียนการสอน เพื่อให้ครูได้มีความรู้ความเข้าใจในหลักการวิชาการสอนต่างๆ

1.2 ช่วยพัฒนาความรู้ทางวิชาการเฉพาะ ให้เทคนิควิธีการสอนอย่างถูกต้องและมีประสิทธิภาพ

1.3 พัฒนาให้มีความเชื่อมั่นในการสอนและมีประสบการณ์ใช้สื่อการสอน

1.4 พัฒนาเจตคติและอุดมการณ์ในการทำงานให้อยู่ในเกณฑ์มาตรฐาน

1.5 พัฒนาประมวลรายวิชา โครงการสอน และกิจกรรมเสริมหลักสูตรเพื่อเสริมสร้างประสบการณ์แก่ผู้เรียน

1.6 ช่วยพัฒนาประสบการณ์การประเมินผล และเทคนิคการใช้และเตรียมเครื่องมือประเมิน

1.7 ร่วมมือจัดทำสื่อการสอนชนิดต่างๆ ที่จำเป็นและหาได้ในโรงเรียนและท้องถิ่น

1.8 ช่วยวางแผนและพัฒนาผู้เรียนที่มีปัญหาอื่น

2. การนิเทศมีความเป็นประชาธิปไตย

2.1 ผู้บริหารโรงเรียนเป็นผู้นำของการศึกษามากกว่าที่จะเป็นโดยตำแหน่ง ต้องยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล ให้ครูมีอิสระในความสามารถของตน

2.2 พัฒนาการเรียนการสอนของนักเรียนให้ดีขึ้น

2.3 เปิดโอกาสให้ครูมีความคล่องตัวในการดำเนินงานต่างๆ ส่งเสริมให้มีความคิดริเริ่มมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบาย และการวางแผนการทำงาน

2.4 อำนวยความสะดวกเปลี่ยนแปลงไปตามวิถีประชาธิปไตย ทุกคนมีโอกาสที่จะแสดงความสามารถและความเป็นผู้นำ

2.5 ผู้บริหารโรงเรียน ผู้นิเทศ ครู จะต้องร่วมมือกับเพื่อช่วยแก้ไขด้านการเรียนการสอน

3. การนิเทศเป็นกระบวนการสร้างสรรค์

3.1 ผู้นิเทศและครูร่วมกันสร้างบรรยากาศในการนิเทศ ด้วยการประชุมสอน หรือร่วมกัน

3.2 ผู้นิเทศให้อิสระกับครูได้มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ตามความสามารถของแต่ละคน

4. การนิเทศยึดหลักการสร้างมนุษยสัมพันธ์

4.1 ให้การยอมรับนับถือบุคคลอื่นเป็นพื้นฐานในการสร้างมนุษยสัมพันธ์

4.2 ให้ความเห็นอกเห็นใจผู้อื่นอย่างบริสุทธิ์ใจ

4.3 สร้างความเชื่อถือและศรัทธาให้เกิดความร่วมมือช่วยเหลือ เพื่อสร้างมิตรภาพกับบุคคลอื่นๆ

5. การนิเทศเพื่อเสริมสร้างขวัญและกำลังใจ

- 5.1 ขวัญและกำลังใจของครูดี ย่อมส่งผลให้การทำงานให้ดีขึ้นไปด้วย
- 5.2 ผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนขึ้นอยู่กับขวัญของครู ที่ให้กำลังใจผู้เรียน
- 5.3 ครูเองก็ต้องการขวัญและกำลังใจ
- 5.4 การดำเนินงานควรเป็นไปด้วยความสมัครใจ ตามความสามารถของแต่ละ

บุคคล

6. การนิเทศเกี่ยวข้องกับการปรับปรุงการเรียนการสอน

- 6.1 งานนิเทศเป็นการส่งเสริมการเรียนการสอนในโรงเรียน
- 6.2 งานนิเทศเป็นงานปรับปรุงการสอนของครู
- 6.3 งานนิเทศเป็นการพัฒนาหลักสูตร
- 6.4 การประเมินผลการสอนมีความจำเป็นในการปรับปรุงการเรียนการสอน

7. การนิเทศเป็นการประสานงานสัมพันธ์ระหว่างงานนิเทศกับงานอื่น

- 7.1 การให้ความร่วมมือในการจัดกิจกรรมต่างๆระหว่างงานนิเทศกับงานอื่น ๆ
- 7.2 การส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับหน่วยงานอื่น

นอกจากนี้ หลักสำคัญของการนิเทศเป็นแนวทางให้ผู้บริหารสถานศึกษาและบุคลากรภายในสถานศึกษาร่วมมือร่วมใจกันในการจัดทำให้สถานศึกษาของตนเองดูดีมีประสิทธิภาพ พร้อมรับการนิเทศจากศึกษานิเทศก์และบุคคลอื่นที่มีส่วนร่วมในสถานศึกษา ไม่ว่าจะเป็นผู้ปกครองนักเรียน หรือคนในชุมชน ดังนี้

บริกส์และจัสท์แมน (Briggs and Justman, 1995 อ้างถึงใน อัญชลี ธรรมะวิสิฏกุล 2552) ได้เสนอหลักการนิเทศสำหรับผู้บริหาร ไว้ดังนี้

1. การนิเทศการศึกษาต้องเป็นประชาธิปไตย
2. การนิเทศการศึกษาจะต้องเป็นการส่งเสริมและการสร้างสรรค์
3. การนิเทศการศึกษาควรจะต้องอาศัยความร่วมมือของวิทยากรหลายคนมากกว่าที่จะแบ่งผู้นิเทศออกเป็นรายบุคคล
4. การนิเทศการศึกษาควรตั้งอยู่บนรากฐานของการพัฒนาวิชาชีพมากกว่า จะเป็นความสัมพันธ์ส่วนบุคคล
5. การนิเทศการศึกษาจะต้องคำนึงถึงความถนัดของแต่ละบุคคล
6. จุดมุ่งหมายสูงสุดของการนิเทศการศึกษาคือหาทางช่วยให้ผู้เรียนเกิดความรู้ความสามารถตามความมุ่งหมายของการศึกษา
7. การนิเทศการศึกษาจะต้องเกี่ยวข้องกับการส่งเสริมความรู้สึกรอบอันให้แก่ครูและการสร้างมนุษยสัมพันธ์อันดีระหว่างหมู่คณะ
8. การนิเทศการศึกษาควรเริ่มต้นจากสภาพการณ์ปัจจุบันที่กำลังประสบอยู่
9. การนิเทศการศึกษาควรเป็นการส่งเสริมความก้าวหน้า และความพยายาม
10. การนิเทศการศึกษาควรเป็นการส่งเสริมและปรับปรุงสมรรถวิสัย ทักษะคติของครูให้สูงขึ้นและข้อคิดเห็นของครูให้ถูกต้อง
11. การนิเทศการศึกษาพยายามหลีกเลี่ยงการกระทำอย่างเป็นพิธีการมาก ๆ

12. การนิเทศการศึกษาควรใช้เครื่องมือและกลวิธีง่าย ๆ
13. การนิเทศการศึกษาควรตั้งอยู่บนหลักการและเหตุผล
14. การนิเทศการศึกษาควรมีจุดมุ่งหมายที่แน่นอน และสามารถประเมินผลได้ด้วยตนเอง

ด้วยตนเอง

5. กระบวนการนิเทศการศึกษา

การพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้ประสบผลสำเร็จได้นั้น จะต้องอาศัยกระบวนการนิเทศ ทั้งนี้เพราะการนิเทศการสอนเป็นกระบวนการของการทำงานร่วมกับครูเพื่อปรับปรุงการเรียนการสอนในชั้นเรียนให้มีประสิทธิภาพมุ่งปรับปรุงและพัฒนาการเรียนการสอนในโรงเรียน เพื่อการพัฒนาวิชาชีพครู เพื่อให้ครูได้ข้อมูลในการจัดการเรียนการสอนและใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงการสอนของตน ได้พัฒนาความรู้ความสามารถในการสอน ซึ่งนอกจากเพื่อช่วยส่งเสริมและพัฒนาวิชาชีพการสอนของครูแล้วยังพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนเพื่อพัฒนาคุณภาพของนักเรียน และเพื่อส่งเสริมประสิทธิภาพงานวิชาการในโรงเรียน สร้างขวัญและกำลังใจแก่บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการนิเทศการสอนเพื่อสร้างสัมพันธ์ที่ดี ระหว่างบุคคลที่เกี่ยวข้องในการทำงานร่วมกัน การนิเทศการสอนมีความจำเป็นต่อกระบวนการเรียนการสอน ดังนี้

- 5.1 การศึกษาเป็นกิจกรรมที่ซับซ้อนและยุ่งยาก จำเป็นจะต้องมีการนิเทศ
- 5.2 การนิเทศการสอนเป็นงานที่มีความจำเป็นต่อความเจริญงอกงามของครู
- 5.3 การนิเทศการสอนมีความจำเป็นต่อการช่วยเหลือครูในการเตรียมการสอน
- 5.4 การนิเทศการสอนมีความจำเป็นต่อการทำให้ครูเป็นบุคคลที่ทันสมัยอยู่เสมอ

อันเนื่องมาจากการเปลี่ยนแปลงทางสังคมที่มีอยู่ตลอดเวลา (กิตติมา ปรีดีดิolk. 2532)

วัชร เล่าเรียนดี (2553) กล่าวว่า การนิเทศการสอนเป็นกระบวนการหนึ่งของการจัดการศึกษาที่มุ่งปรับปรุงกระบวนการสอน กระบวนการเรียนรู้ในชั้นเรียน และส่งเสริมพัฒนาความเจริญก้าวหน้าในวิชาชีพครูอย่างต่อเนื่องที่ส่งผลโดยตรงต่อผลการเรียนรู้ของผู้เรียน ในการพัฒนาพฤติกรรมการจัดการเรียนการสอนต้องอาศัยวิธีการ หลากหลายวิธี

กระบวนการนิเทศการศึกษา หมายถึงการดำเนินการในการนิเทศให้ได้รับความสำเร็จ โบยานและโคพลแลนด์ (Boyan and Copeland, 1978) ได้ออกแบบกระบวนการนิเทศการศึกษาไว้ดังนี้

1. การประชุมก่อนการสังเกตการสอน (Pre-observation conference)
 - 1.1 พฤติกรรมการสอนที่เป็นปัญหา
 - 1.2 เลือกแนวทาง วิธีการปรับปรุง พัฒนาพฤติกรรมการสอน
 - 1.3 เลือกเครื่องมือหรือสร้างเครื่องมือสำหรับใช้ในการสังเกตการสอน
2. การสังเกตการสอน (Observation) พฤติกรรมการสอนที่ระบุในขั้นที่ 1
3. การวิเคราะห์การสอน (Analysis)
 - 3.1 การวิเคราะห์ผลที่ได้จากการสังเกตการสอน
 - 3.2 ระบุพฤติกรรมการสอนที่ต้องการคงเอาไว้ หรือพฤติกรรมการสอน

ที่ควรมีการปรับปรุง

4. การประชุมหลังการสังเกตการสอน (Post-observation conference)

4.1 ให้ข้อมูลป้อนกลับจากผลของการวิเคราะห์

4.2 พิจารณาเลือกยุทธวิธีปรับปรุง และพัฒนาครั้งต่อไป

รูปแบบการนิเทศอาจแบ่งได้หลายลักษณะเช่น แบ่งการนิเทศตามลักษณะที่เด่นของการนิเทศได้ 2 แบบ (Harris, 1985) ได้แก่

1. การนิเทศแบบเน้นการให้คำแนะนำ (Tractive Supervision) แบบนี้ผู้นิเทศจะให้คำแนะนำ ให้ผู้ได้รับการนิเทศนำไปปรับปรุงแก้ไข

2. การนิเทศแบบเน้นความเป็นพลวัต (Dynamic Supervision) แบบนี้ผู้นิเทศจะจุดประกายทางด้านการคิดเพื่อส่งเสริมให้ผู้ได้รับการนิเทศนำไปปฏิบัติ ผู้ได้รับการนิเทศ สามารถใช้ความรู้ความสามารถตลอดจนประสบการณ์ที่ตนเองมีมาปรับปรุงการสอนตามความเหมาะสมกับสภาพความเป็นจริง หรืออาจแบ่งตามลักษณะของผู้นิเทศได้ 4 แบบ (D. Tanner and L. Tanner, 1987) ได้แก่

2.1 การนิเทศแบบตรวจตรา (Inspection Supervision) การนิเทศแบบนี้เป็นแบบเก่าแก่ที่มีใช้นาน ผู้นิเทศจะตรวจการทำงานของสถานศึกษาให้เป็นไปตามกฎเกณฑ์ ระเบียบของหลักสูตรที่กำหนดไว้

2.2 การนิเทศแบบเน้นผลงาน (Supervision as Production) การนิเทศแบบนี้จะดูผลงานของสถานศึกษาว่าสามารถผลิตผู้เรียนออกสู่สังคมอย่างมีประสิทธิภาพหรือไม่มากนักเพียงใด บางคนเรียกการนิเทศแบบวิทยาศาสตร์ เพราะมีการวางแผนการทำงานอย่างเป็น ระบบ ระเบียบตรวจสอบย้อนกลับได้อย่างเป็นขั้นตอนที่ชัดเจน

2.3 การนิเทศแบบคลินิก (Clinical Supervision) การนิเทศแบบนี้เน้นที่การปรับปรุง กระบวนการเรียนการสอนในลักษณะที่พิจารณาและแก้ไขตามความเหมาะสมของผู้ได้รับการนิเทศแต่ละแห่ง จึงคล้ายกับการรักษาอาการเจ็บป่วยของคนไข้ใหม่มีการฟื้นฟูสภาพได้ดีขึ้นแต่การนิเทศการสอนจะมุ่งให้ผู้ได้รับการนิเทศเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมกระบวนการเรียนการสอนให้มีความเหมาะสมโดยผู้นิเทศและผู้ได้รับการนิเทศจะได้พบปะเผชิญหน้ากันและรับคำแนะนำไป ปรับใช้ตามความเหมาะสมและความจำเป็นเพื่อประโยชน์ของการใช้งาน

2.4 การนิเทศแบบเน้นการพัฒนา (Developmental Supervision) การนิเทศแบบนี้เน้นพัฒนาผู้ได้รับการนิเทศใหม่ มีความรู้ความสามารถในการแก้ไขปัญหาของตนเองได้ตาม สถานการณ์ที่เกิดขึ้นในสถานศึกษา

6. การนิเทศเป็นรายบุคคล เป็นรูปแบบในการนิเทศช่วยเหลือแนะนำให้คำปรึกษา เรื่องต่าง ๆ เป็นรายบุคคลแก่ผู้รับการนิเทศ โอลิวาและพอร์ลัส (Oliva and Pawlas, 2001) กล่าวถึงข้อดีของการนิเทศเป็นรายบุคคลว่าคือ

6.1 สามารถสนองความต้องการพิเศษของครูเป็นรายบุคคล

6.2 เป็นการแสดงให้เห็นว่าผู้นิเทศให้ความสนใจครูแต่ละคน

6.3 ถ้าสนองความต้องการของครู ได้ก็จะสามารถลดการต่อต้านของครูเกี่ยวกับการนิเทศแบบกลุ่มที่ไม่ประสบผลสำเร็จ

6.4 ถ้าการดำเนินการเป็นไปด้วยความเหมาะสมการนิเทศแบบรายบุคคลให้ครูกล้าที่จะบอกข้อบกพร่องของตนเอง

6.5 การนิเทศแบบรายบุคคลทำให้เกิดความสัมพันธ์ส่วนบุคคล ความไว้วางใจระหว่างผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศมากกว่าการนิเทศแบบกลุ่ม การนิเทศเป็นรายบุคคลเป็นวิธีการที่ผู้นิเทศจะทำงานร่วมกับผู้รับการนิเทศโดยตรง ดังนั้นความสำเร็จหรือความล้มเหลวจึงขึ้นอยู่กับความสามารถในการทำงานร่วมกันของทั้งสองฝ่าย การนิเทศเป็นรายบุคคลสามารถทำได้หลายวิธี เช่น การสังเกตการสอน การสาธิตการสอน การเยี่ยมชั้นเรียน การให้คำปรึกษาเป็นรายบุคคล ในที่นี้ขอเสนอรายละเอียดของเทคนิคของการนิเทศเป็นรายบุคคล เช่น การสังเกตการสอน ซึ่งเป็นเทคนิควิธีการที่ใช้มาเป็นเวลานานและในปัจจุบันก็ยังเป็นเทคนิคที่ใช้อยู่โดยสามารถจะนำไปใช้ควบคู่กับเทคนิคการนิเทศอื่น เช่น การให้คำปรึกษา แนะนำ หรือการนิเทศแบบเพื่อนนิเทศเพื่อน ผู้นิเทศต้องเข้าใจว่าการสังเกตการสอนไม่ใช่การประเมินครู แต่เป็นการให้ความช่วยเหลือครู ในการพัฒนาตนเอง โดยการศึกษาสำรวจความต้องการและปัญหาของครูผู้สอน ให้คำปรึกษาแนะนำครูตามความต้องการและประเมินผล การสอนของครู โดยผู้นิเทศควรมีแนวปฏิบัติในการสังเกตการสอน ดังนี้

1. ควรสร้างเจตคติที่ดีต่อการสังเกตการสอน
2. ควรให้ครูเข้าใจจุดมุ่งหมายของการนิเทศ
3. ควรให้ผู้สอนมีส่วนร่วมวางแผนในการสังเกตการสอน
4. ควรสังเกตการสอนเฉพาะประเด็นที่กำหนดไว้กับครูผู้สอน
5. ควรทำให้บรรยากาศในห้องเรียนเป็นบรรยากาศที่เป็นมิตรไม่ตึงเครียดและพยายามหาจุดเด่นของผู้สอนให้มาก

6. การนิเทศควรจัดทำแผนการเยี่ยมชั้นเรียนเพื่อสังเกตการสอนล่วงหน้า

7. การให้คำปรึกษาเป็นรายบุคคล

เป็นรูปแบบที่ใช้อยู่เป็นประจำโดยส่วนใหญ่จะเกิดขึ้นเมื่อผู้นิเทศเยี่ยมชั้นเรียนและพบปัญหาเกี่ยวกับการสอน การตรวจงาน การทำแผนการจัดการเรียนรู้ของครู รวมทั้งพฤติกรรมไม่เหมาะสมของครู ผู้นิเทศจะให้คำปรึกษาแก่ครูเป็นการเฉพาะซึ่งอาจจะเป็นการให้คำปรึกษาในห้องพักครู ห้องนิเทศ และห้องผู้บริหาร หลักการในการให้คำปรึกษาเป็นรายบุคคล คือ

7.1 ควรเป็นการให้การปรึกษาแบบไม่เป็นทางการ ให้มีบรรยากาศที่เป็นกันเอง

7.2 ผู้นิเทศต้องเตรียมข้อมูลประกอบการนิเทศให้พร้อมทั้งข้อมูลเกี่ยวกับสภาพปัญหา ผลการสังเกตการสอน รวมทั้งเตรียมข้อมูลเพื่อนำเสนอแนวทางการพัฒนาครู

7.3 ควรเป็นการนิเทศบนฐานของความต้องการ ซึ่งจะทำให้ผู้รับการนิเทศเกิดความเต็มใจยอมรับปัญหาและเกิดความต้องการแสวงหาแนวทางในการพัฒนาปรับปรุงตนเองมากขึ้น

7.4 การกำหนดแนวทางการแก้ปัญหาหรือการพัฒนาตนเองของครู ควรเป็นสิ่งที่ครูเป็นผู้กำหนดเองหรือผู้นิเทศก็เอื้ออำนวยให้ครูได้แสวงหาแนวทางที่เหมาะสมกับตนเอง

7.5 ผู้นิเทศควรติดตามผลการนิเทศ เพื่อสามารถสรุปผลการนิเทศได้อย่างชัดเจนเพื่อหาแนวทางในการพัฒนาต่อไป

8. การสาธิตการสอน เป็นการฝึกปฏิบัติเพื่อให้เกิดความเข้าใจวิธีการสอนอย่างหนึ่งอย่างใด เหมาะสมกับสถานศึกษา ข้อที่ควรคำนึง คือการต้องตระหนักว่าไม่มีวิธีการสอนแบบใดที่สมบูรณ์แบบที่สุดและไม่มีวิธีการสอบใดที่ไม่ดีโดยสิ้นเชิง วิธีการสอนหนึ่งอาจเหมาะสมกับ บริบทหรือสภาพการณ์ของสถานศึกษาหรือในชั้นเรียนหนึ่ง ๆ การสาธิตการสอนที่ดีจะต้องมีการเตรียมการ

อย่างรอบคอบและมีความมุ่งหมายที่แน่นอน โดยให้ครูได้มีโอกาสดูและเรียนรู้วิธีการสอนใหม่ ๆ ครูจะต้องได้รับการฝึกฝนในเรื่องการสังเกต และบันทึกสิ่งที่สังเกตการสอนอย่างระมัดระวัง และสามารถนำข้อมูลเหล่านั้นมาเสนอ อภิปรายข้อค้นพบ ซึ่งอาจมีทั้งจุดดีและจุดด้อย ภายหลังการสาธิต การสอนสำหรับการสาธิตการสอนนี้ หากเป็นการสาธิตให้เฉพาะครูคนใดคนหนึ่งก็ถือว่าเป็นการนิเทศ เป็นรายบุคคล แต่หากเป็นการสาธิตให้ครูหลาย ๆ คนดูก็ถือว่าเป็นการนิเทศแบบกลุ่ม

9. การเยี่ยมชั้นเรียน การเยี่ยมชั้นเรียนแตกต่างจากการสาธิตการสอนตรงที่ การสาธิตการสอนมีการเตรียมการสำหรับครูเพียงเล็กน้อย แต่จะเป็นการเยี่ยมชั้นเรียนที่จะทำให้เห็น สภาพที่แท้จริงหรือใกล้เคียงสภาพที่เป็นจริงมากที่สุด ผู้เยี่ยมหรือผู้สังเกตจะต้องบอกจุดมุ่งหมาย ล่วงหน้าก่อนการสังเกตและเตรียมผู้สอนหรือผู้ที่将被สังเกต โดยเลือกบุคคลที่มีความชำนาญในทักษะ การสอนบางอย่างที่ผู้เยี่ยมต้องการสังเกต ผู้สังเกตและผู้สอนจะต้องทำการพบปะเพื่อทำความเข้าใจ การแจกจ่ายละเอียดให้กับผู้สังเกตการณ์ เช่น จุดมุ่งหมายที่จะไปดูการสอน บันทึกการสอน ลักษณะ ของห้องเรียนและรายละเอียดเกี่ยวกับผู้เรียนบางคนในห้อง และจะต้องมีการอภิปรายแลกเปลี่ยนความ คิดเห็นต่อกันและกันภายหลังจากที่สังเกตการสอนแล้ว จึงจะทำให้การเยี่ยมชั้นเรียนได้ผลดีสมตาม จุดมุ่งหมาย การเยี่ยมชั้นเรียนเป็นเทคนิคที่ใช้กันมากที่สุดที่ครูที่มีจุดอ่อนและต้องการความช่วยเหลือไปดู ครูที่มีลักษณะตรงกับที่ตนต้องการสอนทำให้เกิดความร่วมมือระหว่างครูด้วยกัน (Harris, 1985)

ในปัจจุบันต้องยอมรับว่าเทคโนโลยีเครือข่ายอินเทอร์เน็ตเข้ามามีบทบาทในทุกส่วน ทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง การปกครองและการศึกษา การสร้างสังคมออนไลน์เพื่อการนิเทศ จึงเป็นการใช้เทคโนโลยีอินเทอร์เน็ต ให้เกิดประโยชน์ต่อการนิเทศมากยิ่งขึ้น ลดช่องว่างในการเข้าถึง การนิเทศ และเป็นการใช้เทคโนโลยีอย่างคุ้มค่าเกิดประโยชน์มากที่สุดโดยมีเป้าหมายของการสร้าง เครือข่ายออนไลน์ ดังนี้

1. เป็นเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ที่มีความรวดเร็ว สะดวก กว้างไกล และทันต่อ ความเปลี่ยนแปลงทางการศึกษา
2. เปิดโอกาสให้สมาชิกของเครือข่ายได้ร่วมกันวิเคราะห์แสดงความคิดเห็นของตนเอง ต่อประเด็นที่กำหนดร่วมกันได้อย่างมีอิสระ
3. บุคคลภายนอกเครือข่ายสามารถอภิปรายและให้ข้อเสนอแนะในประเด็นที่สมาชิก เครือข่ายแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันได้
4. สร้างถึงความรู้เพื่อจัดเก็บองค์ความรู้ต่าง ๆ ที่ผ่านการวิพากษ์ วิเคราะห์ร่วมกัน จนเป็นความรู้ที่ตกผลึกแล้ว
5. เป็นการสร้างวัฒนธรรมการพัฒนาคุณภาพการศึกษาผ่านกระบวนการใช้เครือข่าย แลกเปลี่ยนความรู้ออนไลน์ซึ่งจะขยายความกว้างไกลต่อ ๆ กันไปได้อย่างไม่รู้จบ

ดังนั้นจะเห็นได้ว่าเครือข่ายออนไลน์ในปัจจุบันมีประโยชน์ต่อวงการการศึกษาและการนิเทศ การศึกษาอย่างมาก ช่วยให้สมาชิกสามารถพัฒนาตนเองได้อย่างรวดเร็ว สะดวก และมีความเป็นอิสระ ในการเข้าเป็นสมาชิก สะท้อนให้เห็นมุมมองกระบวนการกลุ่มทางด้านวงการวิชาการ เป็นเวที แลกเปลี่ยนเรียนรู้ อภิปราย และนำเสนอองค์ความรู้ทางการศึกษาได้อย่างสมเหตุสมผลน่าเชื่อถือ และสามารถสร้างคุณภาพทางการศึกษา สร้างและพัฒนาผู้นำทางวิชาการได้อย่างมีประสิทธิภาพ

แนวคิดเกี่ยวกับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู

1. ความหมายของการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู นักวิชาการได้ให้แนวคิดไว้ดังนี้

ประมุข กอปรสิริพัฒน์ (2548) ได้ให้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับคำว่า “การฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู” ว่า มีที่มาจากคำว่า Professional Training เป็นคำที่มีความหมายกว้างขวาง สรุปได้คือการจัดประสบการณ์ตรงให้นิสิตนักศึกษาได้มีการเรียนรู้และการมองเห็นความสัมพันธ์ระหว่าง ทฤษฎีและการปฏิบัติ ซึ่งการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูนับเป็นองค์ประกอบสำคัญที่สุดเทียบเท่ากับ หัวใจของหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิตและศึกษาศาสตรบัณฑิต จุดมุ่งหมายทั่วไป จึงเป็นการนำเอาความรู้ความสามารถทั้งที่เป็นเนื้อหาวิชาการด้านเทคนิควิธีการและด้านคุณลักษณะปฏิบัติใน สถานการณ์จริงให้ได้ นอกจากนี้ยังถือได้ว่า การให้ความรู้ทางภาคปฏิบัติแก่นักศึกษาครู โดยผ่านกระบวนการฝึกประสบการณ์วิชาชีพไว้ว่าการที่จะได้ครูที่ดีมีคุณภาพและจิตวิญญาณของความเป็น ครูนั้นจำเป็นต้องสร้างขึ้นมาจากหวังให้ครูโดยกำเนิดไม่ได้ และการสร้างหรือการผลิตครูนั้น จะให้ความรู้ทางทฤษฎีเพียงอย่างเดียวก็คงจะเป็นที่ติได้ยาก จำเป็นต้องฝึกหัดและฝึกฝนทางภาคปฏิบัติให้ มากพอจนสามารถปฏิบัติหน้าที่ครูได้ดีและเกิดความมั่นใจ อันจะนำไปสู่ความศรัทธาในอาชีพ ซึ่งจะเป็นประตูไปสู่ความมีวิญญาณของความเป็นครูในที่สุด

ดังนั้น การฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู คือกระบวนการจัดกิจกรรม การเรียนการสอนที่กระทำร่วมกันระหว่างสถาบันการศึกษากับสถานประกอบการหรือโรงเรียน เพื่อให้นักศึกษาได้ความรู้ทักษะและเจตคติที่จำเป็นต่อการประกอบวิชาชีพ เป็นบัณฑิตที่มีคุณภาพตรงตามความต้องการของสถานประกอบการสามารถปฏิบัติตนได้อย่างเหมาะสมและก้าวทันเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว

2. หลักการการฝึกประสบการณ์การฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู มีหลักการดังนี้

2.1 การฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู เป็นหัวใจของการผลิต เป็นประสบการณ์ที่จำเป็นและสำคัญยิ่ง

2.2 การผลิตครูเพื่อให้ได้ครูดี จำเป็นต้องมีการฝึกภาคปฏิบัติให้มากพอจนสามารถปฏิบัติหน้าที่ครู ให้เป็นอย่างดีและเกิดความมั่นใจ

2.3 นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต จะฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ในภาคเรียนที่ 1 และภาคเรียนที่ 2 ของปีการศึกษา ตลอดภาคเรียน ทั้งนี้เวลาในการฝึกงานต้องไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 ของเวลาที่กำหนดทั้งหมด

2.4 ภาระงานของการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ต้องสอดคล้องกับภาระงานของบุคลากรใน หน่วยฝึกงานนั้น และเป็นไปตาม จุดมุ่งหมายของรายวิชาในหลักสูตร

2.5 การฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู เป็นช่วงเวลาที่นักศึกษาได้ฝึกการทำงานร่วมกับเพื่อนนักศึกษาและบุคลากรที่เกี่ยวข้องในโรงเรียนและชุมชน ได้ฝึกความรับผิดชอบ ความอดทน ความมีมนุษยสัมพันธ์กับผู้อื่น ตลอดจนจนสามารถพัฒนาตนเองให้ดีขึ้นทุกด้าน

2.6 การฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู จำเป็นต้องได้รับความร่วมมือจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้บริหารโรงเรียน คณะครูอาจารย์ในโรงเรียนที่สถาบันส่งนักศึกษาไปฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูรวมถึงประชาชนที่โรงเรียนตั้งอยู่

2.7 การนิเทศ การกำกับดูแล และการประเมินผลนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ให้ถือ เป็นความรับผิดชอบร่วมกันระหว่างหน่วยฝึกประสบการณ์วิชาชีพกับสถานศึกษา

2.8 การฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู เป็นการเปิดโอกาสให้สถาบัน ความรู้ และเทคนิค ใหม่ ไปเผยแพร่แก่ชุมชน ขณะเดียวกันรับข้อมูลต่างๆ จากโรงเรียนมาปรับปรุง และพัฒนาการผลิตให้ เหมาะสมยิ่งขึ้น

2.9 กระบวนการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ต้องเป็นแผนงานที่มีอยู่ในกระบวนการใช้ หลักสูตรอย่างต่อเนื่องกันตลอดเวลา

2.10 กระบวนการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ซึ่งเป็นการบูรณาการทั้งหลักการและ การปฏิบัติงานของวิชาชีพครูทุกด้าน ต้องมีการประสานงานทางด้านการบริหาร การจัดการ กระบวนการเรียนการสอน และบุคลากรที่เกี่ยวข้องและที่มุ่งไปสู่เป้าหมายเดียวกัน

2.11 นักศึกษาจะเรียนรู้ได้มาจากการฝึกปฏิบัติ

2.12 นักศึกษาจะเรียนรู้งานวิชาชีพครูอย่างแท้จริงได้จากสถานการณ์จริง

2.13 นักศึกษาจะเรียนรู้วิชาชีพครูได้จะต้องเรียนรู้เอง งานในหน้าที่ของครูและพัฒนา ตนเองให้สอดคล้องกับลักษณะของงานไปทีละน้อย

2.14 นักศึกษาจะเรียนรู้โดยการพัฒนาตนให้เหมาะสมกับจุดมุ่งหมายของวิชาชีพครู จากกระบวนการในการพัฒนางานของสถานศึกษา มิใช่จากโปรแกรมการออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ครูเท่านั้น

3. จุดมุ่งหมายของการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู

สถาบันการผลิตครูแต่ละแห่งก็ได้กำหนดจุดมุ่งหมายการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูไว้ หลายประการ ซึ่งมีทั้งบางลักษณะที่มีความเหมือนหรือคล้ายคลึงกันแต่บางลักษณะจะแตกต่างออกไป ตามเป้าหมายของสถานศึกษาแต่ละแห่ง กระบวนการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูมีจุดมุ่งหมายที่จะช่วย สร้างเสริมคุณภาพการผลิตครูที่พึงประสงค์ ดังนี้

3.1 ช่วยให้นักศึกษามีความมั่นใจ มีความคุ้นเคย และมีการพัฒนาตนให้เข้ากับการ ปฏิบัติงานในหน้าที่ของครูได้อย่างรวดเร็ว

3.2 ช่วยให้นักศึกษาครู ได้ฝึกปฏิบัติควบคู่กับการเรียนทฤษฎีทั้งในด้านเนื้อหาสาระ และเทคนิคต่าง ๆ อยู่ตลอดเวลาจนเกิดความเข้าใจและความคล่องตัวในการปฏิบัติงาน ในหน้าที่ของครู หรืออาจกล่าวได้ว่าเรียนรู้จากการกระทำ

3.3 ช่วยให้นักศึกษาครู ได้ฝึกปฏิบัติทั้งในส่วนของการวิชาในกลุ่มวิชาชีพและในส่วนที่ ปฏิบัติงานในหน้าที่ของครูโดยตรงอย่างต่ำเสมอจนเกิดความคุ้นเคย

3.4 ช่วยให้นักศึกษาครู ได้ฝึกปฏิบัติกิจกรรมที่เสริมสร้างให้เกิดความรักและความ ศรัทธาในวิชาชีพครู รวมทั้งกิจกรรมที่เสริมสร้างคุณลักษณะของความเป็นครู ซึ่งจะยึดหลักในการปฏิบัติ หน้าที่ให้ถูกต้องและเป็นแบบอย่างที่ดี

3.5 ช่วยให้นักศึกษาครูพัฒนาตนเองไปทีละน้อย จากการฝึกทำงานในสถานการณ์จริง และในสถานการณ์จำลองจนเกิดความมั่นใจในตนเองที่จะปฏิบัติงานในหน้าที่ของครูได้อย่างมี ประสิทธิภาพ

3.6 ช่วยให้นักศึกษาครู ได้พัฒนาตนเองและฝึกปฏิบัติงานในหน้าที่ของครูกับหน่วยงานผู้ใช้ ครูโดยตรงจึงทำให้เกิดการประสานสัมพันธ์ในงานการผลิตครูได้ทันที่กับงานของผู้ใช้ครูได้เป็นอย่างดี

จากจุดมุ่งหมายของกระบวนการฝึกประสบการณ์วิชาชีพดังกล่าวสามารถประมวลเป็นสมรรถภาพ 3 ด้านที่นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูจะได้รับ คือ

1. สมรรถภาพทางด้านความรู้ เป็นความสามารถของนักศึกษาครูทางด้านความรู้เนื้อหาวิชา ที่จะนำไปใช้ในการสอนโดยตรง ความรู้ในวิชาชีพครูที่จะเป็นพื้นฐานในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและความรอบรู้อื่นๆที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงานในหน้าที่ครู

2. สมรรถภาพทางด้านเทคนิควิธี เป็นความสามารถของนักศึกษาครูในการนำความรู้ไปปฏิบัติงานในหน้าที่ของครูทั้งทางด้านงานสอน งานกิจการนักเรียน งานธุรการ งานพัฒนาตน และพัฒนาสังคม

3. สมรรถภาพทางด้านคุณลักษณะ เป็นความสามารถของนักศึกษาครูในการพัฒนาตนให้ตั้งมั่นในคุณธรรม จริยธรรม มีความรัก ความศรัทธาในวิชาชีพครู มีความตระหนักในคุณค่าของการดำรงรักษาศิลปวัฒนธรรมของชาติและให้มีจิตสำนึกในการพัฒนาสังคมและชุมชน

การที่นักศึกษาที่มีใจรักการสอน มีจิตใจดี โอบอ้อมอารี มีความสามารถในด้านต่าง ๆ เช่น ศิลปะ ดนตรี นาฏศิลป์ ภาษาไทย คณิต วิทยา อังกฤษ พละ สังคม ล้วนแล้วแต่ต้องผ่านการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ในขณะที่การปฏิบัติการสอนของนักศึกษาครูทุกคน ต้องไปทำการฝึกหัดการสอนในโรงเรียนต่าง ๆ ได้เจอเด็กนักเรียนหลากหลายรูปแบบ ทั้งอายุที่ใกล้เคียงกันมาก ๆ จนถึงอายุที่ห่างไกลกัน ทำให้นักศึกษาครู ต้องทำการฝึกฝนตนเองอย่างหนัก ในด้านต่าง ๆ ทางด้านความคิดที่จะต้องปรับทัศนคติของตนเองให้เข้มแข็งมากพอที่จะสามารถนำทางให้กับเหล่านักเรียนของตนเอง ทางด้านความรู้ ความสามารถ ที่จะต้องมีความรู้ความสามารถมากพอ ทั้งในการสอน การแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าที่อาจจะเกิดขึ้นจากเหล่าเด็กนักเรียนได้ตลอดเวลา ไม่ว่าจะเป็นปัญหาการทะเลาะวิวาท ปัญหาการขาดเรียน ปัญหาการขาดความกระตือรือร้นในการเรียน ปัญหาจากสถานการณ์แพร่ระบาดอย่างหนักของเชื้อไวรัสโควิด - 19 ที่ยังคงเป็นปัญหาในวงกว้าง ตลอดไปจนถึงปัญหาครอบครัวของเด็กนักเรียน ล้วนแล้วแต่เป็นปัญหาที่คนเป็นครูต้องประสบพบเจอทางด้านจิตใจ ที่คนเป็นครูจะต้องมีความเมตตากรุณา เป็นอย่างสูง ต้องพร้อมเป็นผู้ให้อยู่ตลอดเวลา ต้องมีจิตใจที่มั่นคง เข้มแข็ง ไม่โลเล และไม่หวั่นเกรงต่ออุปสรรคใด ๆ ที่เกิดขึ้น เพราะในตลอดระยะเวลาทั้งวันทั้งคืนที่คนเป็นครูจะต้องทำงานอยู่ในโรงเรียน นอกจากปัญหาจากเอกสารที่คนเป็นครูต้องทำให้เรียบร้อย การเตรียมการจัดการเรียนการสอนในแต่ละรายวิชา รายคาบ คนเป็นครูอาจจะได้พบเจอกับพฤติกรรมที่ไม่ค่อยดีจากเด็กนักเรียน การถูกเด็กนักเรียนไม่ชอบ เพียงเพราะเด็กไม่เข้าใจสิ่งที่ครูสอน สิ่งที่ครูตักเตือน ดังนั้นคนเป็นครูจึงต้องทำการเตรียมความพร้อมทางด้านจิตใจเอาไว้ด้วย

การผลิตครูเพื่อให้ได้ครูที่มีคุณภาพและมีวิญญาณความเป็นครูนั้น ถ้าจะศึกษาหาความรู้ภาคทฤษฎีแต่เพียงอย่างเดียวคงจะเป็นไปไม่ได้ จำเป็นต้องมีการฝึกภาคปฏิบัติให้มากเพียงพอจนสามารถปฏิบัติหน้าที่ครูได้อย่างดี มีความมั่นใจ และเชื่อมั่นในการทำงาน อันจะนำไปสู่ความรัก ความศรัทธาในอาชีพครูอย่างแท้จริง การฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูเป็นกระบวนการภาคปฏิบัติเปรียบเสมือนเป็นหัวใจของการผลิตครู เป็นประสบการณ์ที่จำเป็นและสำคัญยิ่ง เพราะเป็นช่วงสำคัญที่นักศึกษาครูจะได้ตรวจสอบตนเอง โดยนำทฤษฎีที่ได้จากการเรียนรู้ในวิชาต่างๆ ไปประยุกต์สู่ภาคปฏิบัติ

ได้เหมาะสมมากนักน้อยเพียงใด เป็นโอกาสสำคัญที่นักศึกษาได้ฝึกประสบการณ์ภายใต้การแนะนำของอาจารย์ที่เลี้ยง อาจารย์นิเทศก์ ได้รู้จักนักเรียน ได้ฝึกทำงานร่วมกับเพื่อนนักศึกษาและบุคลากรที่เกี่ยวข้องในโรงเรียนและชุมชน ฝึกความรับผิดชอบ ความอดทน ความมีมนุษยสัมพันธ์กับผู้อื่น ตลอดจนสามารถพัฒนาตนเองให้ดีขึ้นในทุกๆ ด้าน

การเข้าสู่วิชาชีพได้ต้องฝึกฝน ขัดเกลาและหล่อหลอมคุณลักษณะ 3 ด้านคือ ด้านปัญญา ความรอบรู้ ด้านคุณธรรม และด้านทักษะปฏิบัติ และต้องเป็นคุณลักษณะที่ได้บูรณาการมีความสมดุล การศึกษาในระดับอุดมศึกษาเป็นการมุ่งเน้นทักษะความรู้ให้นักศึกษาได้เข้าสู่วิชาชีพชั้นสูง นิสิตนักศึกษามีหน้าที่ของตนเองและมองอนาคต จะพยายามหมั่นฝึกฝนตนเองอย่างเข้มแข็งจริงจังและอดทนต่อความยากลำบากและหวังว่าอนาคตจะมีความสำเร็จในชีวิตและวิชาชีพถือว่าเป็นหนทางเดียวที่จะรับประกันการมีชีวิตที่ดีในวันข้างหน้าซึ่งนักศึกษาจึงต้องตระหนักในความจริงนี้ การฝึกประสบการณ์วิชาชีพความจริงได้กระทำตลอดระยะเวลาในการเรียนตลอดหลักสูตร แล้วแต่ว่าคนไหนจะฝึกอะไร มุ่งที่การฝึกทำงานในสถานการณ์จริงและประสบการณ์ตรงในโลกแห่งความเป็นจริง การไปฝึกปฏิบัติการในสถานการณ์จริง ถือเป็นประสบการณ์สูงสุด ดีที่สุด เพราะผู้ที่ไปทำงานจะได้เรียนรู้และบูรณาการความคิดความเข้าใจ “งานและชีวิต” ได้ด้วยตนเองพร้อมๆ กับการรู้จัก สังคม และโลกที่แท้จริง การฝึกประสบการณ์จะเน้นที่การทำงานภายใต้การแนะนำช่วยเหลือของผู้มีประสบการณ์มากกว่าเพื่อจะรู้จักทำงาน วิธีการตัดสินใจ การปรับปรุงคุณภาพงาน และการรู้จักใช้เวลาอย่างมีประสิทธิภาพ พร้อม ๆ กันนี้จะเป็นช่วงเวลาปรับปรุงคุณภาพ กริยาท่าทาง วาจา การวางตัว การมีสัมมาคารวะ และการรักษาราชการยามราช ตลอดจนการปฏิบัติต่อคนอื่น ที่ทำงานร่วมกัน เท่ากับว่าเป็นการเรียนรู้และฝึกตนให้มีความสามารถในอาชีพ และการเป็นคนดีของสังคมไปพร้อม ๆ กัน และที่สำคัญไม่ใช่การฝึกเพื่อประโยชน์ของตนเองเพียงอย่างเดียว ประโยชน์ของคนอื่นหรือกลุ่มหรือองค์กรก็มีความสำคัญสูงสุดด้วยทุกคนที่ไปฝึกประสบการณ์ ยังมีความอ่อนเยาว์จึงต้องมีคุณสมบัติที่สำคัญคือ การเป็นคนที่จะพร้อมจะฝึกได้เปลี่ยนแปลงได้ปรับตัวได้พร้อมที่จะเรียนรู้ใฝ่รู้มีความกระตือรือร้น มองงานเป็นหน้าที่ที่รับผิดชอบ รู้สึกมีความสุขและสนุกที่จะฝึกงานนั้นๆ ความพร้อมเหล่านี้คือ “โอกาส” อันสำคัญของคนเรา

การจะได้มีโอกาสดังกล่าวอย่างเต็มใจเต็มความสามารถ คือการได้เปรียบในชีวิต และนี่คือกุญแจสำคัญของความสำเร็จทุกสิ่งทุกอย่าง จะแพ้จะชนะกันก็อยู่ตรงจุดนี้การฝึกประสบการณ์วิชานอกจากจะเป็นเวทีของการเรียนรู้การทำงานแล้ว ยังเป็นการทดสอบที่สำคัญว่า เราจะเดินทางเข้าสู่วิชาชีพนั้น ๆ จริง เรามีความพร้อม มีความมั่นใจ และจะได้พัฒนาตนยกระดับความสามารถขึ้นไปตามลำดับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูเป็นหัวใจสำคัญของกระบวนการผลิตครูเพราะเป็นกระบวนการฝึกภาคปฏิบัติที่จะช่วยเสริมสร้างนักศึกษาครูให้เป็นผู้ที่มีความรัก ความศรัทธาต่อวิชาชีพครู และมีความรู้ความสามารถที่จะปฏิบัติงานในหน้าที่ครูได้อย่างมีประสิทธิภาพเป็นที่พอใจแก่หน่วยงานผู้ใช้ครู การเปลี่ยนแปลงและภาวะวิกฤตของสังคมปัจจุบันทำให้วิสัยทัศน์ของการจัดการศึกษาได้ขยายกว้างไกลจากความคาดหวังเชิงปริมาณไปสู่คุณภาพและศักยภาพของบุคคล เนื่องจาก คุณภาพของประชากรขึ้นอยู่กับประสิทธิภาพของการเรียนการสอนทั้งในระบบโรงเรียนและนอกระบบ การที่จะพัฒนาคุณภาพของการศึกษาได้สำเร็จ จึงขึ้นอยู่กับปัจจัยและองค์ประกอบหลายด้าน ที่สำคัญที่สุด คือครู เพราะครูมีอิทธิพลโดยตรงต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน

นอกจากนี้คุรุสภาได้กำหนดข้อบังคับว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๖๒ ได้กำหนดให้ผู้ประกอบวิชาชีพครูจะต้องมีมาตรฐานวิชาชีพดังนี้

“มาตรฐานความรู้และประสบการณ์วิชาชีพ หมายความว่า ข้อกำหนดเกี่ยวกับความรู้ และประสบการณ์ในการจัดการเรียนรู้ หรือการจัดการศึกษา ซึ่งผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษา รวมทั้งผู้ต้องการประกอบวิชาชีพทางการศึกษา ต้องมีเพียงพอที่สามารถนำไปใช้ในการประกอบวิชาชีพได้ ”

1. มาตรฐานความรู้ ต้องมีความรอบรู้และเข้าใจในเรื่อง ดังต่อไปนี้

1.1. การเปลี่ยนแปลงบริบทของโลก สังคม และแนวคิดของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

1.2 จิตวิทยาพัฒนาการ จิตวิทยาการศึกษา และจิตวิทยาให้คำปรึกษา ในการวิเคราะห์และพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ

1.3 เนื้อหาวิชาที่สอน หลักสูตร ศาสตร์การสอน และเทคโนโลยีดิจิทัล ในการจัดการเรียนรู้

1.4 การวัด ประเมินผลการเรียนรู้ และการวิจัยเพื่อแก้ปัญหาและพัฒนาผู้เรียน

1.5 การใช้ภาษาไทย ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล เพื่อการศึกษา

1.6 การออกแบบและการดำเนินการเกี่ยวกับงานประกันคุณภาพการศึกษา

2. มาตรฐานประสบการณ์วิชาชีพ ผ่านการปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา ตามหลักสูตรปริญญาทางการศึกษาเป็นเวลาไม่น้อยกว่าหนึ่งปี และผ่านเกณฑ์การประเมินปฏิบัติ การสอนตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการคุรุสภากำหนด ดังต่อไปนี้

2.1 การฝึกปฏิบัติวิชาชีพระหว่างเรียน

2.2 การปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาในสาขาวิชาเฉพาะ

“มาตรฐานการปฏิบัติงาน หมายความว่า ข้อกำหนดเกี่ยวกับคุณลักษณะ หรือการแสดงพฤติกรรม การปฏิบัติงานและการพัฒนางาน ซึ่งผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษา รวมทั้งผู้ต้องการประกอบวิชาชีพทางการศึกษา ต้องปฏิบัติตาม เพื่อให้เกิดผลตามวัตถุประสงค์ และเป้าหมายการเรียนรู้ หรือการจัดการศึกษา รวมทั้งต้องฝึกฝนพัฒนาตนเองให้มีทักษะ หรือความชำนาญสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง ” ต้องมีมาตรฐานการปฏิบัติงาน ดังนี้

1. การปฏิบัติหน้าที่ครู

1.1 มุ่งมั่นพัฒนาผู้เรียน ด้วยจิตวิญญาณความเป็นครู

1.2 ประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดี มีคุณธรรม จริยธรรม และมีความเป็นพลเมืองที่เข้มแข็ง

1.3 ส่งเสริมการเรียนรู้ เอาใจใส่ และยอมรับความแตกต่างของผู้เรียนแต่ละบุคคล

1.4 สร้างแรงบันดาลใจให้ผู้เรียนให้เป็นผู้ใฝ่เรียนรู้ และผู้สร้างนวัตกรรม

1.5 พัฒนาตนเองให้มีความรอบรู้ ทันสมัย และทันต่อการเปลี่ยนแปลง

2. การจัดการเรียนรู้

2.1 พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การจัดการเรียนรู้ สื่อ การวัดและประเมินผล การเรียนรู้

2.2 บูรณาการความรู้และศาสตร์การสอนในการวางแผนและจัดการเรียนรู้ที่สามารถพัฒนาผู้เรียนให้มีปัญญารู้คิด และมีความเป็นนวัตกรรม

2.3 ดูแล ช่วยเหลือ และพัฒนาผู้เรียนเป็นรายบุคคลตามศักยภาพ สามารถรายงานผลการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนได้อย่างเป็นระบบ

2.4 จัดกิจกรรมและสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ให้ผู้เรียนมีความสุขในการเรียน โดยตระหนักถึงสุขภาวะของผู้เรียน

2.5 วิจัย สร้างนวัตกรรม และประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลให้เกิดประโยชน์ต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน

2.6 ปฏิบัติงานร่วมกับผู้อื่นอย่างสร้างสรรค์และมีส่วนร่วมในกิจกรรมการพัฒนาวิชาชีพ

3. ความสัมพันธ์กับผู้ปกครองและชุมชน

3.1 ร่วมมือกับผู้ปกครองในการพัฒนาและแก้ปัญหาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์

3.2 สร้างเครือข่ายความร่วมมือกับผู้ปกครองและชุมชน เพื่อสนับสนุนการเรียนรู้ที่มีคุณภาพของผู้เรียน

3.3 ศึกษา เข้าถึงบริบทของชุมชน และสามารถอยู่ร่วมกันบนพื้นฐานความแตกต่างทางวัฒนธรรม

3.4 ส่งเสริม อนุรักษ์วัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่น

“มาตรฐานการปฏิบัติตน หมายความว่า จรรยาบรรณของวิชาชีพที่กำหนดขึ้นเป็นแบบแผน ในการประพฤติปฏิบัติตน ซึ่งผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษา รวมทั้งผู้ต้องการประกอบวิชาชีพทางการศึกษา ต้องยึดถือปฏิบัติตาม เพื่อรักษาและส่งเสริมเกียรติคุณชื่อเสียง และฐานะของผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษา ให้เป็นที่เชื่อถือศรัทธาแก่ผู้รับบริการและสังคม อันจะนำมาซึ่งเกียรติ และศักดิ์ศรีแห่งวิชาชีพ ” ดังนี้

1. จรรยาบรรณต่อตนเอง

1.1 ต้องมีวินัยในตนเอง พัฒนาตนเองด้านวิชาชีพบุคลิกภาพ และวิสัยทัศน์ให้ทันต่อการพัฒนา ทางวิทยาการ เศรษฐกิจ สังคม และการเมืองอยู่เสมอ

2. จรรยาบรรณต่อวิชาชีพ

2.1 ต้องรัก ศรัทธา ซื่อสัตย์สุจริต รับผิดชอบต่อวิชาชีพ และเป็นสมาชิกที่ดีขององค์กรวิชาชีพ

3. จรรยาบรรณต่อผู้รับบริการ

3.1 ต้องรัก เมตตา เอาใจใส่ ช่วยเหลือ ส่งเสริม ให้กำลังใจแก่ศิษย์และผู้รับบริการตามบทบาท หน้าที่โดยเสมอหน้า

3.2. ต้องส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ทักษะ และนิสัยที่ถูกต้องดีงามแก่ศิษย์และผู้รับบริการตามบทบาท หน้าที่อย่างเต็มความสามารถ ด้วยความบริสุทธิ์ใจ

3.3 ต้องประพฤติปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีทั้งทางกาย วาจา และจิตใจ

3.4 ต้องไม่กระทำความผิดที่ขัดต่อความเจริญทางกาย สติปัญญา จิตใจ อารมณ์ และสังคมของ ศิษย์และผู้รับบริการ

3.5 ต้องให้บริการด้วยความจริงใจและเสมอภาค โดยไม่เรียกรับหรือยอมรับผลประโยชน์จากการ ใช้ตำแหน่งหน้าที่โดยมิชอบ

4. จรรยาบรรณต่อผู้ร่วมประกอบวิชาชีพ

4.1 พึงช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกันอย่างสร้างสรรค์ โดยยึดมั่นในระบบคุณธรรม สร้างความ สามัคคีในหมู่คณะ

5. จรรยาบรรณต่อสังคม

5.1 พึงประพฤติปฏิบัติตนเป็นผู้นำในการอนุรักษ์และพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม ศาสนา ศิลปวัฒนธรรม ภูมิปัญญา สิ่งแวดล้อม รักษาผลประโยชน์ของส่วนรวม และยึดมั่นในการปกครองระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

4. บทบาทของผู้นิเทศการเรียนการสอน

การนิเทศเป็นภารกิจของอาจารย์นิเทศก์ อาจารย์พี่เลี้ยงและผู้บริหารโรงเรียนที่มีเป้าหมายร่วมกัน คือ มุ่งพัฒนาการเรียนการสอนให้ทันต่อความเปลี่ยนแปลงและความต้องการให้มีการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพ ทั้งครูเก่าครู ใหม่และครูฝึกหัด ควรได้ผ่านกระบวนการนิเทศเป็นระยะ ๆ เพื่อปรับปรุงการสอนให้ดีขึ้น จึงกล่าวได้ว่าการนิเทศเป็นกิจกรรมที่พัฒนาคนและพัฒนาวิชาชีพ บทบาทของผู้นิเทศการเรียนการสอนโดยทั่วไป กล่าวถึงประเด็นต่าง ๆ ดังนี้

4.1 เป็นผู้วางแผน (Planner) การวางแผนเกี่ยวข้องกับความสามารถในการกำหนดล่วงหน้าว่า จะทำอะไรและจะใช้วิธีใด เช่น การจัดแผนการเรียน เป็นสิ่งสำคัญต่อการเรียนการสอน

4.2 เป็นผู้จัดระเบียบองค์การ (Organizer) มีความสามารถในการจัดระเบียบองค์การ นอกจากจะจัดตารางสอนหรือจัดอุปกรณ์แล้ว การจัดการเยี่ยมคนกับทรัพยากรเป็นสิ่งสำคัญต่อการดำเนินการในโรงเรียนให้ประสบความสำเร็จ

4.3 ผู้นำ (Leader) ผู้นิเทศต้องมีความสามารถในการชักชวนครู ให้ปรับแผนการสอนหรือเปลี่ยนพฤติกรรมการสอน การใช้หลักสูตรและรูปแบบการเรียนการสอนใหม่ ๆ

4.4 เป็นผู้ช่วย (Helper) ผู้นิเทศมีหน้าที่รับผิดชอบในการช่วยเหลือผู้อื่น เช่น ช่วยครู พัฒนาและปรับปรุงทักษะการสอน

4.5 ผู้ประเมิน ผู้ให้คำปรึกษาจะเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการประเมินการสอน ซึ่งมีความสำคัญเบื้องต้นที่ใช้ปรับปรุงการเรียนการสอน

4.6 ผู้จูงใจ (Motivator) บทบาทสำคัญนี้คือการจูงใจครูเพื่อให้ครูปรับปรุงการสอนไม่ว่าจะเป็นการตั้งจุดมุ่งหมาย การให้รูปแบบ เป็นต้น

4.7 ผู้สื่อความหมาย (Communicator) คือความสามารถถ่ายทอดข่าวสาร แนวความคิดหรือ ความรู้สึกภายในโรงเรียน ผู้นิเทศต้องเป็นผู้สื่อความหมายดีและมีความสามารถที่จะทำงานร่วมกับผู้อื่นให้มีประสิทธิผล ต้องสื่อความหมายได้ชัดเจนและสมบูรณ์

4.8 ผู้ตัดสินใจ (Decision maker) ผู้นิเทศการสอนต้องพัฒนาทักษะและมีความมั่นใจในการตัดสินใจเรื่องวัสดุ อุปกรณ์ บุคลากร โปรแกรม นักเรียน ผู้ปกครอง ตลอดจนกระบวนการนิเทศเพื่อแยกแยะคุณภาพการสอนในชั้นเรียน

5. แนวคิดพื้นฐานในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูวิทยาลัยนาฏศิลป์ร้อยเอ็ด

หลักสูตรการศึกษาระดับบัณฑิต (ศษ.บ.) คณะศิลปศึกษา วิทยาลัยนาฏศิลป์ร้อยเอ็ด สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ มุ่งพัฒนา นักศึกษาให้มีสมรรถนะทางวิชาชีพตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาศึกษาศาสตร์ (หลักสูตร 5 ปี) พ.ศ. 2562 ตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เน้นการส่งเสริมความเชี่ยวชาญในการจัดการเรียนรู้ ตามศาสตร์สาขาและการประยุกต์ใช้ความรู้ในการพัฒนาคุณภาพการ จัดการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยเปิดสอนในหลักสูตร การศึกษาระดับบัณฑิต 2 สาขาวิชา ได้แก่

1. สาขานาฏศิลป์ไทยศึกษา
2. สาขาดนตรีศึกษา

กระบวนการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู

1. การปฏิบัติตนเมื่อไปฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู

1.1 นักศึกษาควรไปถึงสถานศึกษาก่อนเวลา เพื่อเข้าฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ตรงตามเวลาที่นัดหมายไว้

1.2 นักศึกษาต้องแต่งกายด้วยเครื่องแบบนักศึกษาตามระเบียบของมหาวิทยาลัย กรณีต้องแต่งกายด้วยชุดอื่น เช่น ชุดพลจะต้องเป็นชุดพลของวิทยาลัยหรือสถานศึกษาที่ทำการฝึก ประสบการณ์วิชาชีพครูเท่านั้น และต้องคำนึงถึงความปลอดภัย สะอาด เรียบร้อย เป็นสำคัญ

1.3 การดูแลบุคลิกภาพส่วนตน ให้นักศึกษาจัดแต่งทรงผมให้สุภาพ กรณีผมยาว ตั้งแต่บ่าลงไป ให้มัดรวบติด กีบ ด้วยวัสดุสีสุภาพ งดเว้น การไว้หนวดเครา ทำสีผม ทำสีเล็บ การแต่งหน้าสีฉูดฉาด และการฉีดน้ำหอมที่มากเกินไปจนความจำเป็น

1.4 นักศึกษาควรแสดงกิริยามารยาทที่ดีมีสัมมาคารวะ สุภาพ เรียบร้อย ทั้งการพูด สื่อสารและการประพฤติปฏิบัติตน ต่อผู้บริหาร คณะครู บุคลากร ผู้ปกครอง ผู้เรียน เพื่อนนักศึกษา นักศึกษาและผู้ที่เกี่ยวข้อง ทั้งในและนอกสถานศึกษา

1.5 นักศึกษาพึงตั้งใจสังเกตและเก็บรวบรวมข้อมูลให้ครบถ้วน หลีกเลี่ยงการใช้ โทรศัพท์มือถือทำกิจกรรมอื่น ที่ไม่เกี่ยวข้องกับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูในสถานศึกษา

1.6 กรณีที่นักศึกษาจำเป็นต้องบันทึกภาพและบันทึกเสียงของผู้บริหาร ครู และ ผู้เรียนตลอดจนผู้ที่เกี่ยวข้อง จะต้องได้รับอนุญาตจากผู้ที่ได้รับผลกระทบก่อนข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้ จากการฝึกประสบการณ์ถูกนำไปใช้เพื่อประโยชน์ทางการศึกษาเท่านั้น ห้ามมิให้เผยแพร่โดยไม่ได้รับ อนุญาตไม่ว่ากรณีใด ๆ ทั้งสิ้น

1.7 นักศึกษาพึงเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยความเคารพในสิทธิของผู้ที่เกี่ยวข้อง ละเว้น การเผยแพร่ภาพถ่ายหรือข้อความที่ไม่เหมาะสมกับสถานภาพความเป็นนักศึกษาครู และขัดต่อระเบียบ ว่าด้วยจรรยาบรรณวิชาชีพครูในช่องทางสื่อสารสาธารณะต่าง ๆ

1.8 นักศึกษาพึงดูแลความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของตนเอง ทั้งในระหว่าง การเดินทางและการฝึกประสบการณ์ในสถานศึกษา กรณีที่ประสบปัญหา ต้องรีบแจ้งให้ครูพี่เลี้ยง อาจารย์ประสานงาน หรืออาจารย์ผู้สอนทราบ เพื่อเร่งดำเนินการต่อไป

2. ระยะเวลาการเข้าฝึกวิชาชีพในสถานศึกษา

2.1 นักศึกษาจะต้องลงเวลามาทำงานและเวลากลับ เช่นเดียวกับข้าราชการครู ในแบบลงเวลาปฏิบัติงานนักศึกษาฝึกปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาของคณะศิลปศึกษา สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ ในแฟ้มที่สถานศึกษาจัดไว้ให้ และใบลงเวลาทุกใบต้องมีลายเซ็นของครูหรืออาจารย์พี่เลี้ยง

2.2 ถ้านักศึกษามีความจำเป็นต้องออกนอกสถานศึกษาในระหว่างเวลาที่มีการเรียนการสอนเพื่อพบอาจารย์นิเทศก์ ในการขอคำปรึกษาเกี่ยวกับการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ การขอคำแนะนำ และปรึกษาในเรื่องต่าง ๆ หรือทำธุระส่วนตัว นักศึกษาจะต้องแจ้งให้ครูหรืออาจารย์พี่เลี้ยงทราบและเขียนใบลาถึงผู้อำนวยการสถานศึกษาในแบบฟอร์มการขออนุญาตออกนอกสถานที่ของคณะศิลปศึกษา และเมื่อได้รับอนุญาตแล้วจึงจะออกไปได้ (ในกรณีที่กลับมาพบอาจารย์นิเทศก์ จะต้องมีบันทึกของอาจารย์นิเทศก์ถึงครูหรืออาจารย์พี่เลี้ยง เพื่อรับรองว่านักศึกษากลับเข้าคณะศิลปศึกษาจริง)

2.3 เมื่อไปถึงสถานศึกษา นักศึกษาแต่ละคนจะต้องลงเวลาการเข้าปฏิบัติงานและเวลาออกจากสถานศึกษาในสมุดบันทึกเวลาด้วยตนเองทุกครั้ง

2.4 นักศึกษาต้องไปสถานศึกษาตามที่ได้นัดหมายกับครูพี่เลี้ยงในวันและเวลาราชการ (7.00–16.30 น.) อย่างสม่ำเสมอตามจำนวนที่กำหนด

2.5 ตามปกตินักศึกษาจะใช้คาบเรียนในรายวิชาประสบการณ์วิชาชีพครู 1 ในการไปสถานศึกษา กรณีที่นักศึกษา ไม่สามารถไปในเวลาที่มีชั่วโมงเรียนได้ อาจารย์ผู้สอนและนักศึกษาจะพิจารณาบริหารจัดการเวลาที่นักศึกษามีช่วงว่างที่สอดคล้องกับชั่วโมงสอนของครูพี่เลี้ยงสถานศึกษา และนัดหมายวันเข้าไปสังเกตการสอนกับครูให้ชัดเจน

2.6 นักศึกษาแต่ละสาขาอาจไปถึงในช่วงเวลาแตกต่างกัน แต่จะต้องเป็นไปตามที่ได้แจ้งไว้กับครูสถานศึกษา

การจัดนักศึกษาเข้าสถานศึกษา

1. นักศึกษาจะได้รับการจัดให้อยู่ในการดูแลของครูพี่เลี้ยงประจำโรงเรียนที่มีคุณวุฒิการศึกษาตรงตามสาขาที่นักศึกษากำลังศึกษา หรือมีประสบการณ์ในสาขานั้น ๆ อย่างน้อย 3 ปี

2. ครูพี่เลี้ยง 1 คน จะดูแลนักศึกษาจำนวน 1-3 คนคิดเป็นอัตราส่วน 1 : 1-3

3. แต่ละสถานศึกษาจะมีอาจารย์ผู้ประสานงาน 1 ท่าน คอยผู้รับผิดชอบดูแลอำนวยความสะดวกให้แก่ นักศึกษาทุกสาขาที่เข้าไปฝึกประสบการณ์ โดยทำงานร่วมกับอาจารย์ผู้สอนและครูพี่เลี้ยงสถานศึกษาอย่างใกล้ชิด

4. วิทยาลัย ฯ จะประสานงานเกี่ยวกับจำนวนนักศึกษากับครู และระบุรายชื่อนักศึกษาแต่ละสาขาส่งให้สถานศึกษาทราบล่วงหน้า เพื่อให้การดูแลนักศึกษาเป็นไปด้วยความเรียบร้อย ประเด็นการฝึกประสบการณ์ของนักศึกษา

1. นักศึกษาทุกคนจะได้รับมอบหมายให้ไปสังเกตและเก็บข้อมูลในหัวข้อต่าง ๆ ที่เชื่อมโยงกับการพัฒนาสมรรถนะทางวิชาชีพครูตามคำอธิบายรายวิชา โดยครอบคลุมประเด็นสำคัญด้านการบริหารสถานศึกษา, การจัดสภาพแวดล้อมลักษณะพฤติกรรมผู้เรียน, การจัดการเรียนการสอนของครู, สื่อการสอนและการวัดและประเมินผลการเรียนรู้

2. นักศึกษาจะบันทึกข้อมูลที่ได้จากการสังเกตลงในแบบบันทึกตามความเป็นจริงอย่างสม่ำเสมอ เพื่อนำข้อมูลมาสรุปและวิเคราะห์เชื่อมโยงกับหลักการทฤษฎีที่เกี่ยวข้องต่อไป

สรุปได้ว่า การฝึกประสบการณ์วิชาชีพคือการที่นักศึกษาออกไปฝึกปฏิบัติงานวิชาชีพครู ในโรงเรียนร่วมพัฒนา วิชาชีพโดยใช้เวลาต่อเนื่องกันเป็นระยะเวลาหนึ่ง เพื่อเรียนรู้ฝึกฝน และทำความเข้าใจในงานครูจนเกิดทัศนคติที่ดี ต่อวิชาชีพครู มีความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะที่เหมาะสมเพียงพอที่จะประกอบอาชีพครูต่อไปในอนาคตอย่างมีประสิทธิภาพ

สมรรถนะการจัดการเรียนรู้

ความหมายของสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของครูคำว่า “สมรรถนะ” ตรงกับคำภาษาอังกฤษว่า “Competency” เป็นคำที่นำมาใช้เพื่อกล่าวถึงความรู้ ความสามารถทั้งของครู ผู้บริหาร และผู้เรียน ซึ่งสมรรถนะที่กล่าวถึงนั้นเป็นสิ่งที่ซ่อนอยู่ในตัวคนทุกคนอยู่ที่ว่าใครจะแสดงออกมาในรูปแบบใด ซึ่งนักการศึกษาทั้งไทยและต่างประเทศได้ให้ความหมายของสมรรถนะ (Competency) เอาไว้อย่างหลากหลาย พอสรุปได้ว่า สมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของครู (Instructional Competency) หมายถึง คุณลักษณะเฉพาะของแต่ละบุคคลที่มีอยู่ อันประกอบด้วย ความรู้ (Knowledge) ทักษะ (Skill) ความสามารถ (Ability) และคุณลักษณะในด้านต่าง ๆ ที่มีความเกี่ยวข้องกับงาน (Other Characteristics) ที่ส่งผลให้บุคคลนั้นสามารถปฏิบัติงานในหน้าที่ของตนได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งมีความสามารถในการพัฒนาผู้เรียนให้เกิดความพร้อมทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา ซึ่งแนวคิดเกี่ยวกับสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของครูโดยทั่วไปนั้นจะเกี่ยวข้องกับลักษณะของครูที่ดีที่ผู้ประกอบอาชีพครูจะต้องมีในการปฏิบัติงานเพื่อให้ประสบความสำเร็จ

สมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของครู ถือเป็นหัวใจสำคัญของการเป็นครู เพราะการจัดการศึกษาให้บรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดไว้นั้น ครูผู้สอนจำเป็นต้องมีสมรรถนะที่พึงประสงค์และมีทักษะที่จำเป็นในการปฏิบัติหน้าการสอน จึงจะดำเนินการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพจากสำคัญดังกล่าว นักการศึกษาจึงได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับสมรรถนะในการจัดการเรียนรู้ ของครูให้เกิดความชัดเจน และสามารถนำสิ่งเหล่านั้นมาใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของครูให้สูงขึ้น ดังที่ ศาสตราจารย์ David C. Mc Clelland นักจิตวิทยามหาวิทยาลัย Harvard David C. McClelland ได้แสดงแนวคิดไว้ในบทความชื่อ Testing for Competence Rather Intelligence ในช่วงต้นปี ค.ศ.1970 เอาไว้ว่า IQ (ประกอบด้วยความถนัดหรือความเชี่ยวชาญทางวิชาการ ความรู้และความมุ่งมั่นสู่ความสำเร็จ) ไม่ใช่ตัวชี้วัดที่ดีของผลงานและความสำเร็จโดยรวม แต่สมรรถนะต่างหากที่จะสะท้อนให้เห็นได้อย่างชัดเจนว่า ผู้ที่ทำงานเก่งมีได้หมายถึงผู้ที่เรียนเก่ง แต่หมายถึงผู้ที่มีความสามารถในการประยุกต์ใช้หลักการหรือวิชาการที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์ในงานที่ตนทำ และประสบความสำเร็จในการทำงานนั้น จึงจะกล่าวได้ว่าบุคคลนั้นเป็นผู้มีสมรรถนะ ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาสมรรถนะการบริหารทรัพยากรบุคคลแนวใหม่ภาครัฐ ของสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือนโดยส่งเสริมสนับสนุนให้ส่วนราชการบริหารทรัพยากร บุคคล (Standard for Success) เพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ต่อความสำเร็จของส่วนราชการ” (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2558) ซึ่งรายละเอียดผู้วิจัยขอนำเสนอตามประเด็นต่าง ๆ ดังนี้

มาตรฐานความรู้และประสบการณ์วิชาชีพครู ซึ่งด้านมาตรฐานวิชาชีพ ว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2562 สรุปรายละเอียด ดังต่อไปนี้ ผ่านการปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาตามหลักสูตรปริญญาทางการศึกษาเป็นเวลาไม่น้อยกว่า 1 ปี และผ่านเกณฑ์การประเมินปฏิบัติการสอนตาม

หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการครูสภากำหนด ดังนี้ 1) การฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ระหว่างเรียน 2) การปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาในสาขาวิชาเฉพาะ โดยสาระการฝึกประสบการณ์ วิชาชีพระหว่างเรียน และการปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาในสาขาวิชาเฉพาะ และสมรรถนะ การปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของผู้ประกอบวิชาชีพครู ด้านการจัดการเรียนรู้ ประกอบด้วย

1. การมีส่วนร่วมในการพัฒนาและส่งเสริมหลักสูตรสถานศึกษา
2. การจัดทำแผนการสอนและจัดการเรียนการสอนที่เน้นการพัฒนาผู้เรียนตามความถนัด และความสนใจ ให้มีปัญญา รู้คิด มีความเป็นนวัตกรรม และมีความสุขในการเรียน
3. ดูแล ช่วยเหลือ พัฒนา และรายงานผลการพัฒนาผู้เรียนเป็นรายบุคคลอย่างเป็นระบบ
4. วิจัย สร้างนวัตกรรม และประยุกต์ใช้เทคโนโลยีให้เกิดประโยชน์ต่อการเรียนรู้ ของผู้เรียน

5. ทำงานเป็นทีมอย่างสร้างสรรค์ และร่วมกิจกรรมพัฒนาวิชาชีพ
6. สื่อ และการวัดการประเมินผลการเรียนรู้
7. การบูรณาการความรู้และศาสตร์การสอน
8. การจัดกิจกรรมเพื่อสร้างบรรยากาศการเรียนรู้

กระบวนการเรียนรู้

สุรพันธ์ ต้นศรีวงษ์ (2538) ได้กล่าวว่า การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมที่ทำให้ เกิดการเรียนรู้ นั้นเกิดได้ตลอดช่วงของชีวิตมนุษย์ การเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมอาจเกิดได้ใน หลาย ๆ ลักษณะ โดยกระบวนการสร้างความเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมให้เกิดขึ้นได้นั้นอาจจำแนก ได้เป็น 3 ลักษณะดังนี้

กระบวนการที่ทำให้เกิดการเรียนรู้ขึ้นเองในชีวิตประจำวันทั่ว ๆ ไป ซึ่งอาจเกิดขึ้นจาก สภาวะแวดล้อม สังคม หรือกรรมพันธุ์และการพัฒนาการของมนุษย์ที่ทำให้มีการดำรงชีพออยู่ได้ การเรียนรู้ ชนิดนี้อาจเรียกได้ว่าการเรียนรู้เกิดตามธรรมชาติ ซึ่งเกิดเป็นปกติวิสัยหรือ “Informal learning กระบวนการที่ทำให้เกิดการเรียนรู้ในลักษณะที่มีผู้จัดโดยไม่ได้คำนึงถึงระบบที่แน่นอน เช่น เรียนรู้ แบบเป็นเรื่อง ๆ หลักสูตรระยะสั้นไม่มีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับระบบระเบียบวิชาอื่น ๆ การเรียน แบบนี้ถือได้ว่าเป็นการเรียนรู้ลักษณะนอกระบบ หรือเรียกว่า “Non-formal learning”

กระบวนการจัดการเรียนรู้ที่จัดเป็นระบบระเบียบแบบแผนต้องมีการวางแผนเงื่อนไข มีการกำหนดคุณสมบัติทั้งทางด้านตัวผู้เรียน ผู้สอน ตลอดจนหลักสูตรเนื้อหาบทเรียนให้สอดคล้อง แน่นนอน การเรียนรู้แบบนี้ผู้เรียนต้องเข้ามารับการเรียนรู้ในแหล่งข้อมูล ซึ่งอาจเรียกว่าสถานศึกษา โรงเรียน วิทยาลัยหรือมหาวิทยาลัย การเรียนรู้ในลักษณะนี้ผู้เรียนจะได้รับการเรียนอย่างเป็นระบบ หรือเรียกว่า “Formal learning”

ขั้นตอนของการเรียนรู้อาจสรุปเป็นลำดับขั้นตอนดังนี้

1. ขั้นการสนใจปัญหา (Motivation)
2. ขั้นศึกษาข้อมูล (Information)
3. ขั้นตอนการนำข้อมูลมาใช้ (Application)
4. ขั้นประเมินผลสำเร็จ (Progress)

โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. **ขั้นสนใจปัญหา (Motivation)** การเรียนรู้จะเกิดขึ้นได้ก็ต่อเมื่อบุคคลซึ่งได้รับมอบหมายให้ทำงานอย่างหนึ่ง หรือเขาสนใจที่จะทำงานอย่างใดอย่างหนึ่งที่เขาไม่เคยทำมาก่อน หรือไม่มีข้อมูลในเรื่องนั้นมาก่อน การเรียนรู้จะเกิดไม่ได้เลยหากบุคคลนั้นไม่ได้สนใจที่จะเรียนรู้ ในเรื่องนั้น ๆ ซึ่งตรงกันข้ามถ้าเขาสนใจต่อเรื่องราวที่เป็นสิ่งใหม่ ๆ เป็นสิ่งที่เขาไม่เคยเรียนรู้ มาก่อนหนทางในการที่จะได้เรียนรู้ใหม่ ๆ ก็จะมีมากขึ้น ขั้นสนใจปัญหานับเป็นก้าวแรกในการเปิดนำทางเข้าไปหาการเรียนรู้ในเรื่องใหม่ ๆ ปัจจัยที่ทำให้เกิดความสนใจนั้นอาจมีด้วยกันหลาย ๆ ประการ เช่น เกิดจากการสนใจต่อสิ่งนั้น โดยตรงเพราะเป็นของใหม่ต้องการเรียนรู้ในสิ่งนั้นเพราะมีค่านิยมสูง เช่น นักศึกษาต้องการเรียนแพทย์เพราะมีค่านิยมสูงต้องการเรียนเพราะมีปัจจัยเกี่ยวกับการนำความรู้ไปประกอบอาชีพมีความนิยมในสิ่งอื่นที่เกี่ยวข้อง เช่น นักศึกษาสนใจเรียนเพราะชอบครูคนนั้นที่สอนได้ดีทำให้เกิดการเรียนรู้ได้อย่างรวดเร็ว เป็นต้น

2. **ขั้นศึกษาข้อมูล (Information)** หลังจากผู้เรียนผ่านขั้นที่หนึ่งมาแล้วแสดงว่ามีความสนใจพร้อมที่จะรับเนื้อหาสาระและความรู้ใหม่ ๆ ขั้นนี้ก็จะขั้นที่ผู้เรียนได้ศึกษาความรู้ใหม่ ๆ ในเรื่องของวิธีการศึกษานั้นก็อาจเป็นได้หลายวิธีด้วยกัน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับลักษณะของเรื่องราวที่จะเรียนรู้ เช่น ถ้าเรียนรู้ในชั้นเรียนครูจะเป็นผู้อธิบายให้ฟังเพื่อหาในชั้นช่วยอธิบายผู้เรียนอ่าน จากตำรา เรียนรู้ด้วยตนเอง พยายามศึกษาตัวอย่างจริงหรือคู่มือ เช่น การเรียนรู้การทำงานของเครื่องอุปกรณ์หรือเครื่องจักรใหม่

3. **ขั้นนำข้อมูลมาลองใช้ (Application)** ความสำคัญอย่างหนึ่งที่จะทราบได้ว่าการเรียนรู้ที่ผ่านมาได้บรรลุตามเป้าหมาย จึงเรียนรู้ได้ชัดเจนสามารถนำข้อมูลไปเพื่อใช้แก้ปัญหาในตอนแรกได้หรือไม่นั้นต้องนำข้อมูลมาใช้ในขั้นนำข้อมูลมาทดลองใช้นั้นอาจเรียกอีกอย่างหนึ่งว่าขั้นพยายาม หมายถึง นำข้อมูลที่ได้อศึกษามาแก้ปัญหาที่พบเพื่อเป็นการตรวจสอบความรู้ใหม่ซึ่งเพิ่งได้รับในขั้นนี้ผู้เรียนจะต้องตอบปัญหาต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับความรู้ใหม่ที่ได้ศึกษาความจำเป็น ต้องมีขั้นนี้ในการเรียนรู้ก็เพื่อเป็นการตรวจสอบความรู้ว่าได้รับมาพอเพียงและพอที่จะนำมาแก้ปัญหา ในขั้นสนใจปัญหาได้หรือไม่ หากไม่เพียงพอก็แสดงว่าการเรียนรู้ในเรื่องนั้นยังไม่ประสบผล ซึ่งอาจหมายถึงยังเรียนรู้ไม่พอในเรื่องนั้น หรืออีกประการหนึ่งก็คือยังไม่มีความรู้ ในเรื่องนั้น

ผู้เรียนส่วนใหญ่ที่ไม่ได้มีการศึกษาในเรื่องของการเรียนรู้อย่างแท้จริงมักเข้าใจเอาว่าการที่เขาได้ดูได้เห็นได้ฟังในสิ่งใหม่ ๆ นั้นคือการเรียนรู้แล้วแต่ผลสุดท้ายเมื่อทำการทดสอบเขาไม่สามารถสอบผ่านได้ ทั้งนี้เพราะเหตุที่ว่าการที่เขาเพียงรับข้อมูลใหม่ ๆ มาและไม่เคยนำข้อมูล มาใช้เลยไม่เคยมีการพิจารณาข้อมูลนั้นอย่างถ่องแท้ ขาดขั้นตอนในการใช้สมองใช้ปัญญา การเรียนรู้จึงไม่เกิดขึ้น กรณีเช่นนี้ผู้เรียนเป็นเพียงรับรู้ในสิ่งใหม่ ๆ เท่านั้น ดังนั้นโดยสรุปแล้วจึงพบว่าในการนำข้อมูลมาใช้ในขั้นพยายามนั้นจึงมีความสำคัญเป้าหมายก็เพื่อที่จะตรวจสอบการเรียนรู้ว่าได้บรรลุตรงตามวัตถุประสงค์แล้วหรือยัง หากไม่พอจะได้ทำการหาข้อมูลเพิ่มเติมเพื่อให้การเรียนรู้ในเรื่องนั้น ๆ สมบูรณ์ต่อไป

4. **ขั้นประเมินผลสำเร็จ (Evaluation or progress)** ขั้นของการตรวจสอบผลนั้นจะกระทำทันทีหลังจากขั้นพยายามในการนำข้อมูลมาใช้ การประเมินผลนั้นก็จะยึดถือวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายเป็นบรรทัดฐานในการทดสอบนั้นหากว่าได้ตามความมุ่งหมายก็ถือว่าการเรียนรู้สำเร็จผลเกิดการเรียนรู้ในเรื่องใหม่ ๆ สรุปว่าเกิดความก้าวหน้าในการเรียนรู้ดังตัวอย่างที่ได้ผ่านมาแล้วในเรื่องของนักศึกษาผู้หนึ่งต้องการไปชมงานที่สวนอัมพรที่เขาไม่เคยไปมาก่อน หลังจากผ่านกระบวนการ

หาข้อมูลโดยวิธีต่าง ๆ แล้วเขาทดลองนำข้อมูลมาใช้แล้วเขาก็ถึงเป้าหมายตามตามเป้าหมายหรือไม่ ในเรื่องของการเรียนรู้จะโดยแบบใดหรือวิธีการใดก็ตาม

ดังนั้น กระบวนการเรียนรู้มีองค์ประกอบซึ่งจัดเป็นกระบวนการได้เป็น 4 ขั้นตอน คือ ขั้นสนใจปัญหา ขั้นศึกษาข้อมูลหรือเนื้อหาสาระ ขั้นนำข้อมูลมาใช้ และสุดท้ายคือขั้นประเมินผล การเรียนรู้สิ่งสำคัญในการเรียนรู้เรื่องใด ๆ ก็ตามจำเป็นที่จะต้องตั้งวัตถุประสงค์ของการเรียนรู้ว่าจะเรียนอะไร มีขอบเขตอะไรแค่ไหน เรียนไปเพื่ออะไร พยายามสร้างจุดสนใจต่อปัญหาในเรื่อง ที่จะเรียนรู้ โดยคำนึงอยู่เสมอว่าการฟัง การดู การบอก เพียงอย่างเดียวโดยไม่ใช้ความคิดและปัญญานั้นจะไม่เกิด การเรียนรู้เลยและสุดท้ายคืออย่าสรุปว่าได้เรียนรู้หากไม่ได้มีการประเมินผลการเรียนรู้

การเรียนรู้ การสอนนั้นเป็นของคู่กันเสมอ แม้ว่าปัจจุบันนวัตกรรมทางการศึกษามีรูปแบบใหม่ ๆ ที่เน้นให้ ผู้เรียน เรียนตามความสามารถด้วยตัวเองก็ตามแต่ผู้ที่ยังคอยดูแลคอยจัด กิจกรรมการเรียนการสอน ก็คือตัวครูนั่นเอง การเรียนการสอนในทางช่างอุตสาหกรรมนั้นนับว่าครูมีความสำคัญมากซึ่งไม่เหมือนกับการจัดการเรียนในสาขาอื่น ๆ ที่บทบาทของครูไม่คอยดูแลมีความสำคัญเท่าไรนักแต่ถึง อย่างไรก็ตามก็มีความจำเป็นที่ครูควรจะได้มีการพิจารณาว่าจะจัดเตรียมการสอนอย่างไรเพื่อให้ เหมาะสมกับการเรียนรู้ของผู้เรียน ขั้นตอนการสอนกับกระบวนการในการเรียนรู้ นับว่ามีความสำคัญ และควรที่จะถูกหยิบยกขึ้นมาเพื่อพิจารณาเพราะด้วยเหตุผลที่ว่าเมื่อผู้เรียน มีกระบวนการเรียนรู้อย่างไร แล้วผู้สอนก็จัดกระบวนการสอนให้สอดคล้องกัน ก็จะทำให้ผู้เรียนเรียนได้ง่ายขึ้นมีความเข้าใจง่ายขึ้น มีการตรวจสอบผลการเรียนรู้ ตัวครูก็จะทราบว่าการสอนของเขาได้ผลตามความมุ่งหมายหรือไม่ ความสัมพันธ์ระหว่างขั้นตอนการเรียนรู้กับการจัดการสอน อาจสรุปได้ดังนี้

ความหมายของการสอน

การสอนให้ได้ผลดีผู้สอนต้องมีการวางแผนการสอนมาเป็นอย่างดี มิฉะนั้นการเรียนการสอนในครั้งนั้น ๆ อาจไม่ประสบผลสำเร็จตามที่มุ่งหวัง หากจะดำเนินการสอนได้สำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่ได้วางไว้ต้องมีการพิจารณาจัดลำดับการสอนให้เหมาะสมกับลักษณะการเรียนรู้ของผู้เรียนและจำเป็นจะต้องหมั่นคอยสังเกตวิเคราะห์ตลอดเวลา เหตุผลใหญ่ ๆ ที่พอสรุปได้จากกระบวนการเรียนรู้ถึง การไม่บรรลุจุดมุ่งหมายในการเรียนรู้ อาจเป็นเพราะ

1. ผู้เรียนไม่ค่อยสนใจบทเรียนที่ครูสอน
2. เนื้อหาบทเรียนยากเกินไปและขาดการพิจารณาลำดับเนื้อหาสาระจนผู้เรียน
3. ขาดการนำเนื้อหามาทดลองใช้
4. ไม่มีการประเมินผลการเรียนหรือขาดการกำหนดขั้นสำเร็จผล

รับไม่ได้

ดังนั้นจึงเป็นหน้าที่ของครูโดยตรงที่จะต้องจัดบทเรียนสำหรับนักเรียน ความเหมาะสมเพื่อให้ นักเรียนได้บรรลุผลตามเป้าหมาย ลักษณะของการจัดกิจกรรมเพื่อให้ นักเรียนได้บรรลุตามเป้าหมาย มีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม อันหมายถึงเกิดการเรียนรู้ขึ้นได้นั้น เรียกว่า “การสอน” ดังนั้น จึงพอจะสรุปได้ คือ การสอน หมายถึงการจัดดำเนินกิจกรรมเพื่อ ส่งความรู้จากแหล่งข้อมูลไปยังผู้เรียนให้มีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมเกิดการเรียนรู้ขึ้นตามเป้าหมายที่ได้ วางไว้ ฉะนั้น การสอน” จึงเป็นคำที่มีความหมายลึกซึ้ง ซึ่งแตกต่างไปจาก “การบอก” “การแสดง” “การพูด” แต่การสอนจำเป็นต้องใช้พฤติกรรมดังที่กล่าวมาแล้ว เป็นตัวช่วยเสริมการสอนเพื่อให้ผู้เรียนบรรลุในการเรียนรู้ ลักษณะของการสอนอาจทำได้หลายลักษณะ เช่น

1. การสอนช่วยให้ผู้เรียนได้บรรลุผลการเรียน มีการพัฒนาความรู้ทางสติปัญญา
2. การสอนที่มุ่งให้ผู้เรียน การพัฒนาทางด้านจิตใจ ความรับผิดชอบ มีความรู้สึกที่ดีมีคุณธรรม การสอนลักษณะนี้อาจใช้คำรวม ๆ ว่า “การอบรมสั่งสอน”
3. การสอนมุ่งให้ผู้เรียนมีความชำนาญในงานที่ทำและงานที่มีการปฏิบัติทางด้านกล้านเนื้อลักษณะการสอนแบบนี้อาจจะใช้คำว่า “การฝึกอบรม”

ความมุ่งหมายของการสอน

ดังที่ได้กล่าวมาแล้วว่าการสอนนั้นอาจจะกระทำได้หลายรูปแบบก็ตามแต่สิ่งที่ต้องการเหมือน ๆ กันคือทำอะไรจะทำให้ผู้เรียนได้บรรลุผลการเรียนรู้ได้ตามเป้าหมายเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมจากไม่รู้ในเรื่องนั้นก็มีความรู้ จากทำสิ่งนั้นไม่ได้ก็สามารถทำได้ ซึ่งเป็นหน้าที่ของ ผู้สอนอาจเรียกว่า “ครู” จะต้องคอยชี้แนะหรือช่วยเหลือผู้เรียนให้สำเร็จได้ เพราะฉะนั้นจึงพอจะ สรุปเป็นเป้าหมายของการสอนได้ว่า “การสอนเป็นการช่วยให้บุคคลอื่นได้เรียนรู้” ครูจะต้องหาวิธีการต่าง ๆ เพื่อช่วยให้ผู้เรียนได้สำเร็จผลในการเรียนรู้โดยปกติแล้ว จำเป็นจะต้องมีการวางแผนซึ่งเรียกว่าแผนการสอนไว้ล่วงหน้าซึ่งขั้นตอนการวางแผน การดำเนินการสอนก็ได้กล่าวไว้แล้วในเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างการเรียนรู้และการสอน สรุปแล้ว การที่ครูจะช่วยนักเรียนให้สำเร็จผลในการเรียนก็อาจจะต้องมีการวางแผนในการเรียนรู้ของผู้เรียน เพื่อให้เขาเกิดการเรียนรู้เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมโดยเร็ว ช่วยนำ ผู้เรียนในชั้นต่าง ๆ ของการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนประสบผลสำเร็จตามเป้าหมาย

ดังนั้นไม่ว่าจะกล่าวถึงความหมายของการสอนหรือความมุ่งหมายของการสอน ต่างก็มุ่งแต่ต้องการให้ผู้เรียนบรรลุในการเรียนรู้ทั้งสิ้น หากแต่ต้องมีการวางแผนและจัดรูปแบบการสอนให้เหมาะสมกับเด็กนั่นเอง เพื่อช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้มากที่สุด

การสอน หมายถึง การจัดประสบการณ์ให้แก่ผู้เรียนเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ซึ่งนักวิชาการได้กล่าวถึงกระบวนการสอนทฤษฎีไว้ว่า ควรจะแบ่งออกเป็น 4 ขั้นตอนตามลำดับ คือ

1. ทำให้นักเรียนสนใจปัญหา (Motivation) ครูเป็นผู้ยกตัวอย่างปัญหา เพื่อท้าทายความคิดของนักเรียน
2. ให้เนื้อหาหรือสิ่งบอกกล่าว (Information) ตามวัตถุประสงค์ของบทเรียนเพื่อ นำสิ่งบอกกล่าวนั้นมาแก้ปัญหา โดยจะต้องยึดหลักปฏิบัติ ดังนี้
 - 2.1 สอนจากสิ่งง่ายไปหาสิ่งยาก
 - 2.2 สอนจากสิ่งที่มองเห็นหรือทำการทดลองให้เห็นก่อนไปสู่กฎเกณฑ์ นิยามหลักการ
 - 2.3 สอนจากสิ่งที่รู้แล้วไปยังสิ่งที่ยังไม่รู้
 - 2.4 สอนให้นักเรียนสามารถนำเอาความรู้ไปใช้แก้ปัญหาที่แตกต่างจากที่สอน
3. ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัด (Application) ฝึกแก้ปัญหาหลังจากได้เรียนรู้ในสิ่งที่สอนไปแล้ว
4. ต้องมีการวัดความก้าวหน้า (Progress) เพื่อวัดผลว่าสิ่งที่นักเรียนได้เรียนรู้นั้นสำเร็จผลตามวัตถุประสงค์หรือไม่ มีปัญหาหรือยังไม่เข้าใจในเรื่องใดบ้าง เพื่อจะได้ทำการตรวจปรับ (Feedback) ให้การเรียนการสอนบรรลุตามวัตถุประสงค์ ซึ่งกระบวนการเรียนรู้ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน คือ ขั้นสนใจปัญหา (Motivation) ขั้นบอกกล่าว (Information) ขั้นพยายาม (Application) และขั้นสำเร็จผล (Progress) โดยที่ผู้จัดทำให้ผู้เรียน เกิดกระบวนการเรียนรู้ทั้ง 4 ก็คือผู้สอน ฉะนั้นการสอน

จึงเป็นงานที่ท้าทายความสามารถของ ผู้สอนเป็นอย่างมาก ทั้งนี้เนื่องจากผู้เรียนที่ผ่านกระบวนการเรียนรู้ได้ยากหรือง่ายกว่านั้นจะขึ้นอยู่กับผู้สอนโดยตรง ซึ่งผู้สอนจะต้องมีกลยุทธ์การสอนเป็นอย่างดี จึงจำเป็นต้องมีการฝึกหัดและพัฒนาอย่างจริงจังทั้งภาคทฤษฎีและปฏิบัติ

การนิเทศออนไลน์

ออนไลน์ (Online)

Massive Open Online Course (ยีน ภู่วรรณ, 2557) MOOC พัฒนามาจาก OER (Open educational resources) แต่เน้นให้เกิดการเผยแพร่สู่ ผู้เรียนจำนวนมากทั่วโลก โดยผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการพัฒนา MOOC ในระยะเริ่มต้น คือ George Siemens จาก Athabasca University กระบวนทัศน์ทางการศึกษาของไทยได้เปลี่ยนไปมากและ เป็นการเปลี่ยนเพื่ออนาคตในรูปแบบห้องเรียนดิจิทัลและการเรียนรู้ที่ไหนก็ได้ เวลาใดก็ได้ตาม ต้องการผ่านสื่อออนไลน์ในรูปแบบ Social learning และ Horizontal learning หมายความว่าผู้เรียน สามารถเรียนด้วยตนเองเป็นกลุ่ม ๆ และมีการ Contribute ซึ่งกันและกัน ดังนั้นผู้สอนต้องปรับตัวและทำความเข้าใจกับผู้เรียน ในยุค Generation Z ซึ่งเป็นเด็กในศตวรรษ 21 ยุคดิจิทัลที่ใช้ IT ได้คล่องแคล่วเหมือนเป็นมาแต่กำเนิด จึงมีทักษะที่หลากหลายประการ ได้แก่

1. Paralelling สามารถทำอะไรหลายอย่างได้ในเวลาเดียวกัน เช่น ทำการบ้าน เล่นอินเทอร์เน็ตฟังเพลง
2. Connectivism สามารถสื่อสารเชื่อมต่อระหว่างคนได้ง่าย แต่ไม่อดทนต่อการสื่อสารที่เกินกว่า 7 นาที
3. Visualization มีจินตภาพ
4. Virtualization สามารถอวตารได้
5. Cloud application ไม่เก็บข้อมูลไว้กับตัว ผากไว้บนคลาวด์
6. Short ทำอะไรในระยะเวลาสั้น ๆ

ผู้สอนควรสอนเนื้อหาทีละน้อย ๆ แต่สนับสนุนให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และแสวงหา ความรู้ด้วยตนเองตามความสนใจผ่านอุปกรณ์สื่อสารสมัยใหม่ อาทิ Tablet และ Smart phone รวมทั้งสื่อทางอินเทอร์เน็ต เช่น OER และ MOOC ในการออกแบบและผลิตสื่อควรเน้นบทเรียน แบบที่เรียนได้ง่าย ใช้ระยะเวลาเรียนสั้น สอนแล้วผู้เรียนเข้าใจง่าย ปัจจุบันมีองค์กรที่เรียกว่า SE (Social enterprise) ที่ประกอบการเพื่อสังคมและไม่เน้นการแสวงหาผลกำไร โดยจัดทำสื่อการเรียน การสอน OER และ MOOC เผยแพร่ทางอินเทอร์เน็ตมากขึ้นเรื่อย ๆ จึงเปิดโอกาสให้ผู้เรียนสามารถ เรียนกับผู้สอนเก่ง ๆ ได้เท่าเทียมกัน ตัวอย่างเว็บไซต์ขององค์กรเหล่านี้ เช่น Coursera, Khan Academy, edx thaimooc ซึ่งมุ่งให้ผู้เรียนรับผิดชอบด้านคุณภาพการเรียนรู้ของตนเองเรียน โดยไม่เสียค่าใช้จ่าย

การนิเทศออนไลน์

การนิเทศการจัดการเรียนรู้ในปัจจุบัน จำเป็นต้องนำการบริหารจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศนำมาใช้ในการพัฒนาร่วมด้วย เนื่องจากก่อให้เกิดการสร้างการรับรู้ระหว่างผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ โดยอาศัยวิธีการต่าง ๆ เช่น การประชุม สัมมนา เอกสาร หนังสือประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างวิสัยทัศน์หรือสร้างเป้าหมายร่วมกันในการดำเนินงาน จึงจำเป็นต้องมีการกำหนดวิธีการนิเทศ และกิจกรรมการนิเทศที่เหมาะสมตามสภาพปัญหาและความต้องการ เช่น การประชุมสัมมนา การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การสังเกตชั้นเรียน การสะท้อนผลหลังการสอนการวิพากษ์แผนการจัดการเรียนรู้ การบันทึกวิดีโอและการถ่ายภาพ การสัมภาษณ์การ Coaching & Mentoring ฯลฯ โดยเน้นการใช้ ICT ในรูปแบบต่าง ๆ เช่น การใช้ Application Line การใช้ Clip Video การใช้ Video Conference หรือ YouTube รวมทั้งการใช้ Tiktok, Facebook Lite, Facebook Group เป็นต้น การจัดการเรียนรู้โดยใช้สื่อเทคโนโลยีทางไกล (DLTV / DLIT) เป็นการออกแบบการเรียนรู้และการจัดการเรียนรู้ โดยใช้สื่อเทคโนโลยีการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม (Distance Learning Information: DLIT) รวมทั้งการออกแบบการเรียนรู้และการจัดการเรียนรู้ทางอินเทอร์เน็ต โดยใช้ Application Line, Facebook, Zoom, Google meet, Google sites, Google Classroom, YouTube และอื่น ๆ รวมทั้งส่งเอกสารการสอน แบบฝึกหัด การบ้าน ไปยังบ้านนักเรียนทางไปรษณีย์ เพื่อให้นักเรียนได้เรียนรู้ภายใต้สถานการณ์ต่าง ๆ ที่เปลี่ยนแปลงไป (มุกดา เลชะวิวัฒน์, 2563) เช่นเดียวกันกับ Organization for Economic Co-operation and Development (OECD) ได้ให้แนวทางเกี่ยวกับการนำ ICT มาใช้ทั้งในและนอกโรงเรียน โดยมีปัจจัยที่สำคัญประกอบด้วย การเรียนรู้ ICT เพื่อเป็นแหล่งการเรียนรู้ที่สำคัญเกี่ยวกับ หลักสูตร การฝึกฝนครูและการเรียนรู้ด้านอุปกรณ์ทาง ICT เฉพาะทาง เพื่อนำมาใช้ในการพัฒนากลยุทธ์การสอนสำหรับครู / ผู้เรียน พัฒนาผู้สอน การประเมินผลกลางภาคเรียน การประเมินผล การปฏิบัติการพัฒนากลยุทธ์การสอนรายวิชาต่าง ๆ รวมถึงการจัดบรรยากาศการเรียนรู้ หรือการจัดการชั้นเรียน เป็นต้น (Organization for Economic Co-operation and Development, 2021) เพื่อเป็นการส่งเสริมสนับสนุนการสอนด้วย ICT ทั้งในด้านการสื่อสาร และแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร การมีส่วนร่วมของผู้เชี่ยวชาญ การพัฒนาความเป็นมืออาชีพ และการควบคุมดูแลข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาเพื่อให้การสอนพัฒนามากขึ้น

สำหรับทักษะความเข้าใจและการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล (Digital Literacy) ของผู้นิเทศและครู เป็นทักษะหนึ่งที่สำคัญที่ต้องมี ซึ่ง จินฉัตร ปะโคทั้ง (2561) ได้กล่าวถึงทักษะดังกล่าวได้อย่างน่าสนใจว่า ทักษะดังกล่าวเป็นการนำเครื่องมือ อุปกรณ์ และเทคโนโลยีที่มีอยู่ในปัจจุบัน อาทิ คอมพิวเตอร์ โทรศัพท์ แท็บเล็ต โปรแกรมคอมพิวเตอร์ และสื่อออนไลน์ มาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดในการสื่อสาร การปฏิบัติงานและการทำงานร่วมกัน หรือใช้เพื่อพัฒนากระบวนการทำงานหรือระบบงานในองค์กรให้มีความทันสมัยและมีประสิทธิภาพ โดยทักษะดังกล่าวได้ครอบคลุมความสามารถ 4 มิติ คือ มิติการใช้ (Use) มิติเข้าใจ (Understand) มิติการสร้าง (Create) และมิติการเข้าถึง (Access) ทั้ง 4 มิตินี้จะช่วยให้เข้าถึงเทคโนโลยีดิจิทัลได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้ ในปัจจุบันแวดวงทางการศึกษาหลายประเทศทั่วโลกกำลังก้าวข้ามรูปแบบการเรียนการสอนแบบเดิม ๆ ที่ใช้ครูเป็นศูนย์กลางมาเป็นการเรียนรู้ในรูปแบบใหม่ที่ใช้เทคโนโลยีเป็นฐาน การจัดการเรียนรู้ในยุคนี้ถือว่าเป็นยุคของ “โลกคือห้องเรียน” ซึ่งจากอดีตที่ครูเป็นผู้ถ่ายทอดความรู้เพียงอย่างเดียว แต่ปัจจุบันเริ่มมีการนำสื่อเทคโนโลยีเข้ามามีส่วนร่วมในการถ่ายทอดความรู้จากครูไปสู่ผู้เรียน ส่งผลให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจ ใฝ่เรียนรู้

สนุกสนาน กระตือรือร้นในการเรียนรู้มากขึ้น ดังนั้น การจัดการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล ครูควรมีบทบาทในการเป็นผู้อำนวยการความสะดวกให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ และเป็นผู้ร่วมเรียนรู้ไปพร้อมกับผู้เรียน ซึ่งเป็นคุณลักษณะของครูในศตวรรษที่ 21 ที่เรียกว่า E-Teacher โดยครูต้องมีประสบการณ์ในการจัดการเรียนรู้แบบใหม่จัดการเรียนรู้ผ่านระบบอินเทอร์เน็ต และสื่อเทคโนโลยีต่าง ๆ เพื่อสนับสนุนให้ผู้เรียนมีทักษะในการแสวงหาความรู้ใหม่ ๆ อยู่เสมออันเป็นการท้าทายให้ครูได้พัฒนาตนเอง โดยทักษะการเรียนรู้ของครูในศตวรรษที่ 21 แบบ E-Teacher ที่ครูควรปฏิบัติ มีดังนี้ (จิณณวัตร ปะโคทั้ง, 2561)

1. Experience มีประสบการณ์ในการจัดการเรียนรู้แบบใหม่
2. Extended มีทักษะการแสวงหาความรู้
3. Expanded มีความสามารถในการถ่ายทอดหรือขยายความรู้ของตนสู่ผู้เรียน ผ่านสื่อเทคโนโลยีได้อย่างมีประสิทธิภาพ
4. Exploration มีความสามารถในการเสาะหาและคัดเลือกเนื้อหาความรู้หรือเนื้อหาที่ทันสมัย เหมาะสมและเป็นประโยชน์ต่อผู้เรียนผ่านทางสื่อเทคโนโลยี
5. Evaluation มีความสามารถในการเป็นผู้ประเมินที่ดี มีความยุติธรรมและสามารถนำเทคโนโลยีมาใช้ในการประเมินได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม
6. End-User เป็นผู้ใช้เทคโนโลยี (User) อย่างคุ้มค่า และใช้อย่างหลากหลาย
7. Enabler มีความสามารถใช้เทคโนโลยีสร้างบทเรียนได้
8. Engagement ต้องร่วมมือและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกันผ่านสื่อเทคโนโลยี จนพัฒนาเป็นเครือข่ายความร่วมมือ เช่น ชุมชนครูบนเว็บไซต์
9. Efficient and Effective มีความสามารถใช้สื่อเทคโนโลยีอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

ทั้งในฐานะที่เป็นผู้สร้างองค์ความรู้ ผู้เผยแพร่และผู้ใช้องค์ความรู้ ประกอบกับสถานการณ์ของโลกที่เปลี่ยนแปลงไป ในโลกที่นำดิจิทัลมาใช้ในปัจจุบันและอนาคต ทำให้ทักษะที่จำเป็นที่นำมาใช้ไม่ว่าจะเป็นผู้ผลิต ผู้นำทางการศึกษา ครูและผู้เรียนจำเป็นต้องมีความเกี่ยวข้องกับกลุ่มคนทำงานในอนาคต ข้อมูลของ World Economic Forum : WEF พบว่า จากผลการสำรวจของบริษัทต่าง ๆ ทักษะที่คนทำงานในองค์กรจำเป็นต้องมีและมีความต้องการสูงขึ้นในปี ค.ศ. 2025 พบว่า มีทักษะที่จำเป็นและเพิ่มสูงขึ้น ประกอบด้วย การคิดอย่างมีวิจารณญาณและการคิดวิเคราะห์ การแก้ปัญหา การจัดการตนเอง การใช้เทคโนโลยีเพื่อการพัฒนา การทำงานร่วมกับผู้อื่น การจัดการและการติดต่อสื่อสารในกิจกรรมต่าง ๆ การรู้หนังสือ และความสามารถทางกาย ตามลำดับ (World Economic Forum, 2020) จากข้อมูลดังกล่าวทำให้ผู้ผลิต ครู และบุคลากรทางการศึกษาต้องตระหนักและให้ความสำคัญกับความท้าทายของการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการพัฒนาการนิเทศและการจัดการเรียนรู้ ที่มีความเด่นชัดมากขึ้น โดยเฉพาะในช่วงที่เกิดโรคระบาดโควิด-19 ที่สะท้อนให้เห็นว่าการจัดการศึกษาได้มีรูปแบบที่เปลี่ยนไปจากเดิมอย่างมาก จากเดิมที่ครูเคยสอนแบบเผชิญหน้า จำเป็นต้องปรับเปลี่ยนให้ใช้การสอนด้วยระบบออนไลน์ เช่นกันกับผู้ผลิตจากเดิมที่ต้องไปร่วมสังเกตการสอนในห้องเรียน จำเป็นต้องปรับรูปแบบการนิเทศให้สอดคล้องกับยุคการสอนในวิถีใหม่ได้หลากหลายวิธีการ อาทิ แบบ E-Teacher Professional Learning Community :PLC การนิเทศออนไลน์โดยการเข้าเป็นสมาชิกในห้องออนไลน์ที่ครูสอนร่วมกับผู้เรียนในห้องออนไลน์นั้น ล้วนเป็นแนวปฏิบัติที่ดี ทำให้พบสภาพของปัญหา อุปสรรค วิธีการแก้ไขการสอนของครูเช่นเดียวกันกับในห้องเรียน

สภาพจริง อย่างไรก็ตามการนำวิธีการนิเทศมาใช้ให้สอดคล้องกับระดับความสามารถของครูด้วย ทั้งนี้วิธีการของการนิเทศมี 3 วิธีคือ

1. การนิเทศแบบชี้แนะ (Directive Approach) โดยผู้นิเทศเป็นผู้ชี้แนะ เมื่อครูมีความรู้และความสามารถแต่ยังขาดประสบการณ์
2. การนิเทศแบบไม่ชี้แนะ (Non – Directive Approach) วิธีนี้จะใช้เมื่อครูมีคุณภาพสูง มีประสบการณ์และมีความสามารถแต่ต้องการเพิ่มศักยภาพของตนให้ไปถึงขีดสุด
3. การนิเทศแบบร่วมมือ (Collaborative Approach) เมื่อครูอยู่ในระดับกลาง ๆ สามารถทำงานตามหน้าที่ได้ดีตามปกติ แต่จะทำได้ดีที่สุดในเมื่อมีผู้นิเทศคอยกระตุ้นดูแล และส่งเสริม (Glickman, C. et al., 2017)

การนิเทศออนไลน์ประกอบด้วยประเด็นสำคัญดังต่อไปนี้

1. ความหมายของการนิเทศออนไลน์

การนิเทศออนไลน์ หมายถึง การนิเทศโดยใช้ระบบออนไลน์ เครือข่ายอินเทอร์เน็ตเป็นฐานความสำคัญ หรือความจำเป็นในการใช้การนิเทศแบบออนไลน์ สรุปได้ดังนี้ (Stoke. 2006 ; Stofle and Hamilton. 1998)

1. แก้ปัญหาผู้นิเทศและผู้ถูกนิเทศอยู่ห่างกัน
2. ประหยัดเวลาและค่าใช้จ่ายในการเดินทาง
3. หลีกเลี่ยงการเผชิญหน้ากันในบางโอกาส

กระบวนการในการนิเทศออนไลน์ มีการทำงานอยู่ 2 ลักษณะ คือ (Stoke. 2006)

1. เวลาเดียวกัน (Real Time) ผู้นิเทศและผู้ถูกนิเทศ ใช้การพูดคุยโดยการพิมพ์ข้อความโต้ตอบกัน ซึ่งอาจเป็นรายบุคคล หรือเป็นกลุ่มก็ได้ มีข้อดี คือติดต่อไปรวดเร็ว แต่ข้อจำกัดคือถ้าต้องการข้อมูลบางอย่างจากผู้นิเทศ อาจไม่ได้โดยทันที

2. ต่างเวลาโดยติดต่อทางอีเมล (By E-mail) เป็นการแจ้งจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ในการนิเทศ ข้อดีคือ ได้ข้อมูลตามที่ต้องการ ข้อจำกัดคือ การติดต่อมีความล่าช้าในการตอบจดหมาย

ลักษณะการทำงานทั้ง 2 ลักษณะ แบบเวลาเดียวกัน (Real Time) อาจเรียกว่าเป็นประสานเวลา (Synchronous) และต่างเวลาอาจจะเรียกว่า ไม่ประสานเวลา (Asynchronous) แต่ในอีกไม่กี่ปีข้างหน้าการนิเทศออนไลน์อาจจะมีความใกล้เคียงกับแบบเผชิญหน้า (Face-to-Face) ก็ได้ (Stoke. 2006)

2. บริบทของการนิเทศออนไลน์

เมื่อการใช้เทคโนโลยีและเครือข่ายอินเทอร์เน็ตนั้นเราสามารถนำประเภของการเรียนการสอนมาประยุกต์ใช้ในบทบาทของการนิเทศออนไลน์ได้ โดยได้แบ่งประเภของการเรียน จึงทำให้สามารถแบ่งประเภของการเรียนได้ 4 ประเภ ได้แก่

2.1 การศึกษาดั้งเดิม (Traditional Learning) เป็นการศึกษาที่ไม่ได้ใช้เทคโนโลยีออนไลน์ในเนื้อหาวิชานำเสนอโดยการเรียนหรือบรรยาย โดยมีสัดส่วนเนื้อหาที่นำเสนอแบบออนไลน์เท่ากับร้อยละศูนย์

2.2 การศึกษาโดยใช้เว็บอำนวยความสะดวก (Web Facilitating) เป็นการศึกษาที่ใช้เทคโนโลยีด้านเว็บมาอำนวยความสะดวกในการศึกษาแบบดั้งเดิม โดยใช้ระบบการจัดหลักสูตร

(Course Management System. CMS) เช่น การใช้หน้าเว็บในการนำเสนอคำอธิบายรายวิชา หรือ ผลงานที่ได้รับมอบหมาย โดยมีสัดส่วนเนื้อหาที่นำเสนอแบบออนไลน์เท่ากับร้อยละ 1-29

2.3 การศึกษารูปผสม (Hybrid) เป็นการศึกษาที่ผสมผสานระหว่างการศึกษาแบบดั้งเดิมกับแบบออนไลน์ เนื้อหาที่สำคัญนำเสนอในรูปแบบออนไลน์ มีการอภิปรายออนไลน์ หรือ การสนทนาออนไลน์ และผสมผสานด้วยการศึกษาแบบเผชิญหน้ากันจริงในบางครั้ง โดยมีสัดส่วนเนื้อหาที่นำเสนอแบบออนไลน์เท่ากับร้อยละ 30-79

2.4 การศึกษาออนไลน์ (Online) เป็นการศึกษาที่เนื้อหาทั้งหมดนำเสนอแบบออนไลน์โดยไม่มีการพบหน้าระหว่างผู้เรียนกับผู้สอนจริง โดยมีทั้งส่วนเนื้อหาที่นำเสนอแบบออนไลน์เท่ากับร้อยละ 80 ขึ้นไป

ปัจจุบันรูปแบบของออนไลน์มีแนวทางการปฏิบัติที่แตกต่างกันในหลายมิติ ทั้งมิติรูปแบบการเรียนการสอน การใช้ในการสร้างปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนและผู้เรียน เทคโนโลยีและเครื่องมือที่ใช้ในการเรียน สภาพแวดล้อมการเรียน ซึ่งการสร้างรูปแบบออนไลน์นั้นสามารถสร้างทั้งโอกาสและอุปสรรคในการเรียนได้ (Lieblein. 2000) โดยการเรียนออนไลน์มีคุณลักษณะที่สำคัญ (สันติ วิจิตรคุณาลัญญ์. 2547, Koch. 2005) และการฝึกอบรมการพัฒนาบุคลากรที่เกี่ยวข้อง ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการนิเทศออนไลน์จะต้องตระหนักถึงสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไปจากเดิม ทำให้ทั้งนักศึกษา ผู้สอน เจ้าหน้าที่ และนักพัฒนาเว็บไซต์ ต้องมีการพัฒนาและปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมออนไลน์มากขึ้น (แจ่มจันทร์ ศรีอรุณรัมย์. 2547)

การสนทนากลุ่มออนไลน์ (Online Focus Group) ไม่ได้เป็นเทคนิคการเก็บข้อมูลที่มาแทนที่การสนทนากลุ่มแบบเผชิญหน้า (Face to Face Focus Group) (Oshen. n.d. ; Sweet. 1999) แต่เป็นวิธีที่ได้รับการประยุกต์ที่ช่วยให้สามารถเก็บข้อมูลในบางกรณีได้ง่ายขึ้น ดังนั้นจึงควรมีการให้เหตุผลอันควร ก่อนการใช้การสนทนากลุ่มออนไลน์ การสนทนากลุ่มออนไลน์จะถูกนำมาใช้เมื่อผู้ร่วมสนทนาอยู่พื้นที่ที่ห่างไกลกัน มีเวลาว่างไม่ตรงกัน หรือเป็นเรื่องที่อ่อนไหว เช่น ใช้กับผู้ป่วยติดเชื้อ HIV เป็นต้น (Sweet. 1999)

3. รูปแบบของการนิเทศออนไลน์

รูปแบบการนิเทศออนไลน์สามารถแบ่งได้โดยใช้วิธีการสื่อสารหรือวิธีการรับส่งข้อมูล เครือข่ายอินเทอร์เน็ต ได้เป็น 2 รูปแบบ คือรูปแบบการสื่อสารพร้อมกัน (Synchronous Methods) และรูปแบบการสื่อสารแบบไม่พร้อมกัน (Asynchronous Methods) (วิชุดา รัตนเพียร, 2542) ; สันติ วิจิตรคุณาลัญญ์, 2547) รูปแบบการสื่อสารแบบพร้อมกัน หมายถึง มีการสื่อสารและรับส่งข้อมูลในเวลาเดียวกัน มีการใช้งานพร้อมกัน และมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างกันโดยตรง ซึ่งคนรับข้อมูลและคนส่งข้อมูลอาจอยู่สถานที่เดียวกันหรือต่างสถานที่กันก็ได้ รูปแบบการสื่อสารแบบพร้อมกันมีการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ เช่น โปรแกรมสนทนาออนไลน์ (Chat Program) หรือการประชุมผ่านวิดีโอ (Video Conference) ซึ่งผู้เรียนมีโอกาสซักถามข้อสงสัยและทำความเข้าใจขณะมีการสนทนา ซึ่งคล้ายกับการสนทนาแบบเผชิญหน้า แต่ใช้ระบบเครือข่ายสารสนเทศ สามารถรองรับการสื่อสารแบบพร้อมกันโดยไม่ต้องเป็นเครือข่ายที่มีประสิทธิภาพสูงทั้งผู้ส่งข้อมูลและผู้รับข้อมูล เพื่อให้การสื่อสารไม่เกิดการล่าช้าระหว่างการสนทนา

การสนทนากลุ่มในเวลาเดียวกัน (Synchronous) หมายถึง การสื่อสารในเวลาเดียวกัน โดยที่ผู้ดำเนินการสนทนาและผู้ร่วมสนทนามีส่วนร่วมในการสนทนาอย่างพร้อมเพียงได้ในเวลาเดียวกัน ซึ่งการสนทนาในรูปแบบนี้จะดำเนินการผ่านห้องสนทนา (Chat Room) กล่าวคือ ห้องสนทนาเป็นบริการสายตรงของผู้ใช้บริการที่อยู่ห่างไกลกันให้สามารถพูดคุยโต้ตอบกันได้ทันที เป็นบริการที่ได้รับ ความนิยมมาก ปัจจุบันเว็บไซต์ต่างๆ มีการออกแบบห้องสนทนาให้สวยงามและใช้งานง่ายขึ้น การบริการสนทนาทางอินเทอร์เน็ตมีหลักการ คือ ผู้ใช้แต่ละคนจะติดต่อสื่อสารและพูดคุยโต้ตอบกัน ผ่านทางจอภาพ โดยผู้ส่งจะพิมพ์ข้อความส่งไปยังผู้รับ ผู้รับจะเห็นข้อความและสามารถตอบกลับไปยัง ผู้ส่งได้ทันทีคล้ายกับการพูดคุยทางโทรศัพท์ และต่างจากจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ (E-mail) ก็คือ คู่สนทนาต้อง Login อยู่ในระบบคอมพิวเตอร์ทั้งสองฝ่ายจึงจะพูดคุยโต้ตอบกันได้ ในการสนทนา สามารถเลือกได้ว่าต้องการพูดคุยโต้ตอบกับผู้สนทนาเพียงคนเดียวหรือสนทนาเป็นกลุ่มก็ได้ (วนิดา จันทจุฑากร, 2543) โดยนักวิจัยให้ความคิดเห็นว่าการสนทนากลุ่มออนไลน์รูปแบบนี้มีความใกล้เคียง กับการสนทนากลุ่มแบบเผชิญหน้ามากที่สุด

รูปแบบการสื่อสารแบบไม่พร้อมกัน หมายถึง ผู้รับข้อมูลและผู้ส่งข้อมูลไม่ได้สื่อสารและ รับส่งข้อมูลในเวลาเดียวกัน ไม่จำเป็นต้องทำงานในเวลาเดียวกัน และไม่มีปฏิสัมพันธ์กันโดยตรง ผู้ส่ง ข้อมูลและผู้รับข้อมูลสามารถอยู่คนละสถานที่ในเวลาที่แตกต่างกัน รูปแบบการสื่อสารแบบไม่พร้อมกัน ใช้การรับส่งข้อมูลผ่านเทคโนโลยีสารสนเทศ เช่นจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ (E-mail) กระดานข่าว (News Board) กระดานสนทนาอิเล็กทรอนิกส์ (Webboard) ซึ่งสามารถสนทนาได้โดยไม่จำกัดเวลาและ สถานที่ โดยผู้เรียนต้องมีการวางแผนการเรียนล่วงหน้าและมีการกำกับตนเองต่อการเรียนที่ดี ทั้ง การศึกษาบทเรียน ค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติม หรือการทำงานที่ได้รับมอบหมาย ขณะที่ผู้สอนต้อง เสียสละเวลาในการตอบข้อสงสัยของผู้เรียนทั้งเป็นรายบุคคลและรายกลุ่ม เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ อย่างต่อเนื่อง

การสนทนากลุ่มต่างเวลากัน (Asynchronous) หมายถึง การที่ผู้ดำเนินการสนทนา และผู้ร่วมสนทนาเข้าร่วมการสนทนาได้ตลอดเวลา โดยที่ผู้ร่วมสนทนาไม่จำเป็นต้องมีเวลาว่างพร้อม ๆ กัน ซึ่งการสนทนาในรูปแบบนี้จะดำเนินการผ่านทางของทาง กระดานสนทนา (Web board หรือ Bulletin Board) และจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ (E-mail)

4. สื่อสำหรับการนิเทศออนไลน์สื่อที่ใช้ระบบการศึกษาเพื่อถ่ายทอดเนื้อหาหรือสนทนา ระหว่างผู้เรียนและผู้สอน สามารถแบ่งได้ดังนี้

4.1 ตัวอักษร (Text) ใช้สำหรับการบรรยายซึ่งเหมาะสำหรับการอ่านเพื่อทำความเข้าใจ ซึ่งผู้เรียนและผู้สอนต้องใช้ทักษะในการอ่าน

4.2 รูปภาพ (Graphic) ใช้เพื่อสร้างความเข้าใจแก่ผู้รู้เพราะสามารถจดจำได้ง่าย

4.3 เสียง (Audio) เป็นสื่อที่ใช้ทักษะการฟังในการรับรู้เพื่อให้เกิดความเข้าใจที่ง่ายขึ้น

4.4 วิดีโอ (Video) เป็นสื่อที่เสนอในรูปแบบภาพเคลื่อนไหว และเสียงช่วยทำให้เกิด ความเข้าใจง่ายมากขึ้น

4.5 ภาพเคลื่อนไหว (Animation) เป็นสื่อที่จำลองสถานการณ์จริงมานำเสนอ เพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจสถานการณ์จากการจำลองเหตุการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้น

4.6 การถ่ายทอดสด (Live Broadcast) เป็นสื่อที่มีการสอนโดยผู้สอนหรือผู้ส่งสาร เป็นผู้บรรยายหลักและถ่ายทอดไปยังผู้รับสารในสถานที่ต่างๆ กัน

5. คุณลักษณะผู้ใช้ระบบนิเทศออนไลน์เพื่อให้ระบบออนไลน์มีประสิทธิภาพ ทั้งผู้นิเทศและผู้ถูกนิเทศต้องมีคุณสมบัติดังนี้ (Stofle and Hamilton. 1998)

- 5.1 มีทักษะเกี่ยวกับการค้นหาข้อมูลในระบบออนไลน์
- 5.2 มีทักษะพื้นฐานในการพิมพ์และการสะกดคำ
- 5.3 สามารถถ่ายทอดความคิดเห็นเป็นข้อความได้
- 5.4 สามารถถ่ายทอดแนวคิดโดยการย่อข้อความ
- 5.5 มีทักษะด้านการติดต่อสื่อสารเป็นอย่างดี

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. งานวิจัยในประเทศ

วชิรา เครือคำอ้าย (2553) ได้ทำการวิจัยเรื่องการพัฒนาแบบการนิเทศนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูเพื่อพัฒนาสมรรถภาพการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการคิดของนักเรียนประถมศึกษา โดยการวิจัยและพัฒนาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์หลัก 2 ข้อ คือ 1) เพื่อพัฒนาแบบการนิเทศนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูเพื่อพัฒนาสมรรถภาพการจัดการเรียนรู้ ส่งเสริม การคิดของนักเรียนประถมศึกษา 2) เพื่อตรวจสอบประสิทธิภาพเชิงประจักษ์ของรูปแบบการนิเทศ นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูเพื่อพัฒนาสมรรถภาพการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการคิดใช้ กระบวนการสร้างและพัฒนาแบบการนิเทศประกอบด้วย 4 ระยะ คือ 1) มาวิเคราะห์สภาพ และข้อมูลพื้นฐานการนิเทศการสอน 2) พัฒนาแบบการนิเทศ 3) ทดลองใช้รูปแบบการนิเทศ และ 4) ประเมินผลและปรับปรุงรูปแบบการนิเทศโดยการวิจัยครั้งนี้ได้ทดลองใช้รูปแบบการนิเทศ กับอาจารย์พี่เลี้ยง จำนวน 5 คน นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู จำนวน 5 คนและนักเรียน จำนวน 180 คน ใน 5 โรงเรียน ได้มาโดยการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย แบบวิเคราะห์เนื้อหา แบบบันทึกการสังเกต แบบประเมินตนเองด้านสมรรถภาพการสอน และสมรรถภาพการนิเทศ แบบสังเกตการสอน แบบพรรณนาความ ผลการวิจัย พบว่ารูปแบบการนิเทศ นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูเพื่อพัฒนาสมรรถภาพ การจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการคิดของนักเรียนประถมศึกษา ชื่อว่ารูปแบบ พี พี ไอ อี (PPIE) ที่พัฒนาด้วยกระบวนการวิจัยและพัฒนาพร้อมกับแนวคิดของการออกแบบการเรียนการสอน เชิงระบบ ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ดังนี้

1) ขั้นเตรียมความรู้ เทคนิควิธีการจัดการเรียนรู้ (Preparing = P) 2) ขั้นเตรียมวางแผนการนิเทศ (Planning = P) 3) ขั้นดำเนินการนิเทศการสอน (Implementing = 1) 4) ขั้นประเมินผลการนิเทศ (Evaluating E) โดยรูปแบบการนิเทศที่พัฒนาขึ้น นี้มีประสิทธิภาพโดยการตรวจสอบของ ผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่านและผลการนำรูปแบบการนิเทศไปใช้ เพื่อตรวจสอบประสิทธิภาพเชิงประจักษ์ พบว่าอาจารย์พี่เลี้ยงมีสมรรถภาพการนิเทศการสอนที่ ส่งเสริมการคิดหลังใช้รูปแบบการนิเทศ สูงกว่าก่อนใช้รูปแบบการนิเทศนักศึกษาฝึกประสบการณ์ วิชาชีพครู มีสมรรถภาพการจัดการเรียนรู้ที่ ส่งเสริมการคิด หลังใช้รูปแบบการนิเทศสูงกว่าก่อนใช้ รูปแบบการนิเทศ และนักเรียนมีความสามารถในการคิดหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางที่ระดับ .05

ชนิษฐา หินอ่อน (2560) ได้ศึกษาการพัฒนากระบวนการนิเทศการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ การสอนภาคทฤษฎีทางออนไลน์ สำหรับอาจารย์นิเทศก์ ครูช่างระดับปริญญาตรีสาขาครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ ผลการวิจัยพบว่า

1. ระบบการนิเทศการฝึกประสบการณ์วิชาชีพการสอนภาคทฤษฎีทางออนไลน์มี 8 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) การวิเคราะห์สถานการณ์ 2) แนวทางในการปฏิบัติ 3) ช่องทางสนับสนุน 4) การวางแผน การนิเทศ 5) การเตรียมการนิเทศ 6) การปฏิบัติการณ์นิเทศ 7) การประเมินผลการนิเทศ และ 8) การตรวจสอบและปรับปรุงระบบ

2. ผลการทดสอบการใช้ระบบของอาจารย์นิเทศก์จากการประเมินตนเองก่อนการเข้าใช้ระบบ ได้ผลอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อเปรียบเทียบกับผลจากการประเมินตนเองหลังการใช้ระบบ พบว่า ได้ผลอยู่ในระดับมาก

3. ความพึงพอใจในการใช้ระบบของอาจารย์นิเทศก์ พบว่า มีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด และนักศึกษาฝึกสอน มีความพึงพอใจในการ ใช้ระบบอยู่ในระดับมาก

สุวสา ภาณุตานนท์ ณ มหาสารคาม (2561) ได้ศึกษาการพัฒนากระบวนการนิเทศฝึกงานออนไลน์นักศึกษาประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา วิทยาลัยพนธ์ พบว่า ผลการศึกษาค้นคว้าประกอบของระบบนิเทศฝึกงานออนไลน์ ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบดังนี้ (1) ปัจจัยนำเข้าของระบบประกอบด้วยด้านแนวทางในการปฏิบัติสำหรับผู้นิเทศ และปัจจัยด้านการอำนวยความสะดวกให้กับผู้นิเทศ (2) กระบวนการของระบบ ได้แก่ การประชุมวางแผนการนิเทศร่วมกัน, เตรียมการ, ปฏิบัติการณ์นิเทศ, ประชุมเพื่อประเมินผลการนิเทศ (3) ผลลัพธ์ของระบบ คือ ระบบนิเทศฝึกงานออนไลน์และความคิดเห็นของผู้ใช้ระบบนิเทศฝึกงานออนไลน์ (4) ข้อมูลย้อนกลับของระบบ ได้แก่ การตรวจสอบและแก้ไขระบบจากผลการใช้ระบบนิเทศฝึกงานออนไลน์ ผลการประเมินความเหมาะสมของระบบนิเทศฝึกงานออนไลน์ พบว่า ระบบมีความเหมาะสม และ ผลการศึกษาค้นคว้าใช้ระบบนิเทศฝึกงานออนไลน์นักศึกษาประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา มีความเป็นไปได้ มีประโยชน์ต่อการนำไปใช้ สามารถลดค่าใช้จ่ายของการนิเทศฝึกงานแต่สามารถเพิ่มจำนวนครั้งของการนิเทศฝึกงานได้

รินรดี พรามณี (2563) ได้ศึกษาการพัฒนาสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้สำหรับ นักศึกษาวิชาชีพครู มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ผลการวิจัยพบว่า 1) นักศึกษามีผลการพัฒนาสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ ภาพรวม อยู่ในระดับดี โดยด้านที่มีผลประเมินสูงที่สุด คือ ด้าน ความประพฤติ อยู่ในระดับดีมาก รองลงมา คือ ด้านเจตคติต่อวิชาชีพครู ลำดับที่สาม คือ ด้าน บุคลิกภาพ สำหรับด้านที่มีผลการประเมินน้อยกว่าด้านอื่น ๆ คือ ด้านผลการจัดการเรียนรู้ ตามมาด้วย ด้านการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ และด้านการจัดการเรียนรู้ (2) ความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการพัฒนาสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ส่วนใหญ่คะแนนประเมินไม่แตกต่างกันมากนัก ทั้งประเด็นที่นักศึกษาได้พัฒนาวิธีการสอน เทคนิคการสอนต่าง ๆ ได้รับการปลูกฝัง เจตคติที่ดีต่อการประกอบวิชาชีพครู ได้พัฒนาสมรรถนะวิชาชีพเพิ่มมากขึ้น เกิดการเชื่อมโยงความรู้จาก ภาคทฤษฎีสู่การปฏิบัติจริง สามารถเลือกใช้สื่อการเรียนรู้ที่ท้าทายและกระตุ้นความใฝ่รู้แก่ผู้เรียน และการทำงานร่วมกับผู้อื่นอย่างสร้างสรรค์

มะลิวัน สมศรี (2563) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการนิเทศที่ส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของครูประถมศึกษา ผลการวิจัยพบว่า 1) ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของครูประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือพบว่า สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของครูประถมศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมากทุกองค์ประกอบ และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า สภาพปัจจุบันของสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของครูประถมศึกษาที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในอันดับสุดท้าย คือองค์ประกอบหลักที่ 1 ความรู้ด้านเนื้อหา ส่วนสภาพที่พึงประสงค์ที่มีค่าเฉลี่ยเป็นอันดับ 1 ได้แก่ องค์ประกอบหลักที่ 3 ด้านคุณลักษณะส่วนบุคคล ซึ่งพบว่า องค์ประกอบย่อยที่ครูมีความพึงประสงค์ที่จะพัฒนาสมรรถนะคือ ด้านการพัฒนาตนเองและเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ โดยเฉพาะในตัวชี้วัดด้านพัฒนาความรู้และทักษะทางภาษาเพื่อพัฒนาองค์ความรู้ใหม่ ๆ อย่างต่อเนื่อง

2) การพัฒนารูปแบบการนิเทศที่ส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของครูประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่ผู้วิจัยได้สังเคราะห์จากแนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องทำให้ได้องค์ประกอบของรูปแบบการนิเทศที่ส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของครูทั้งหมด 6 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) หลักการของรูปแบบ 2) วัตถุประสงค์ของรูปแบบ 3) รูปแบบ/วิธีการนิเทศ ได้แก่ (1) การนิเทศแบบชี้แนะข้อมูล (2) การนิเทศแบบร่วมมือ 4) กระบวนการของรูปแบบการนิเทศ ประกอบด้วย ขั้นที่ 1 การวิเคราะห์ ขั้นที่ 2 การเตรียมความพร้อม ขั้นที่ 3 การให้ความรู้ ขั้นที่ 4 การปฏิบัติการนิเทศ และขั้นที่ 5 การให้ข้อมูลย้อนกลับ 5) การประเมินรูปแบบ และ 6) ตัวชี้วัดความสำเร็จ ซึ่งผลการประเมินรูปแบบ โดยผู้ทรงคุณวุฒิพบว่า รูปแบบการนิเทศที่ส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของครูประถมศึกษา มีความเหมาะสม ความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับมากที่สุด

3. การประเมินรูปแบบการนิเทศที่ส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของครูประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือโดยประเมินจาก 1) ความสามารถของผู้นิเทศในการให้คำแนะนำ ซึ่งเกี่ยวข้องกับกระบวนการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร และ 2) ความพึงพอใจของครูผู้รับการนิเทศต่อการนิเทศการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร ผลการประเมิน พบว่า ผู้นิเทศสามารถให้คำแนะนำ ชี้แนะจุดที่ควรได้รับการปรับปรุงแก้ไขในการจัดการเรียนรู้ของครูได้และครูผู้รับการนิเทศเชื่อมั่นว่าการนิเทศการจัดการเรียนการสอนสามารถช่วยให้ครูสามารถพัฒนาการจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพหากมีการปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง

Basiel (2008) ได้ทำการศึกษาโครงการนิเทศออนไลน์ วัตถุประสงค์ของการวิจัยเพื่อพัฒนาสภาพแวดล้อมการเรียนรู้เสมือน (Virtual Learning Environment : VLE) ในการหามาตรฐานสำหรับการใช้เครื่องมือในการออนไลน์ และช่วยออกแบบหลักการเพื่อช่วยเหลือในกระบวนการวิจัยออนไลน์ การปรับตัวของกฎการเรียนรู้ของเว็บคอนคอนตรัคติวิสต์ และทฤษฎีการจัดการทางไกลด้วยปฏิริยาระหว่างมนุษย์กับคอมพิวเตอร์ ก่อให้เกิดรูปแบบการส่งผ่านอิสระ (Transitional Autonomy Model : TAM) ซึ่งเป็นรากฐานการศึกษาอย่างมีเหตุผล

คลาร์ก (Clark, 2009) ศึกษาเกี่ยวกับประสบการณ์ในการนิเทศภายในและการใช้ประโยชน์ระหว่างผู้รับการนิเทศและผู้ให้การนิเทศในโรงเรียนแถบชานเมือง ด้วยการใช้กระบวนการนิเทศภายในทางไกลผ่านอินเทอร์เน็ต และจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ พบว่า การนิเทศภายในก่อให้เกิดความไว้วางใจและให้ความร่วมมือซึ่งกันและกันระหว่างผู้รับการนิเทศและผู้ให้การนิเทศ ทั้งนี้ทั้งคู่ต้องมีความเปิดเผยจริงใจและมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน

Moswela (2010) ได้ศึกษาเรื่องการนิเทศการสอนในโรงเรียนมัธยมศึกษาในเมืองบอตสวานา โดยวิธีสอบสวน การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อกำหนดวิธีการนิเทศการสอน ที่ดำเนินการในโรงเรียน การศึกษาเริ่มต้นด้วยโครงร่างสั้นๆ ของการกระจายอำนาจของระบบการตรวจสอบในบอตสวานา การดำเนินงานที่นำเสนอบทสรุป ภูมิหลังและประวัติย่อ ๆ ของการนิเทศการสอน ก่อนที่ผลการวิจัยในการนิเทศการสอนจะถูกกล่าวถึงหลักฐาน จากผลการวิจัยซึ่งนำมาจากครูและผู้บริหาร ผ่านแบบสอบถามและการสัมภาษณ์ ซึ่งชี้ให้เห็นว่าสภาพแวดล้อมในการนิเทศการสอนที่เกิดขึ้นในโรงเรียนค่อนข้างไม่เป็นมิตร และทำให้ครูไม่กล้าที่จะทำในสิ่งที่น่าภาคภูมิใจ เพื่อปรับปรุงมาตรฐานการเรียนการสอน ประสิทธิภาพของหัวหน้างานถูกจำกัดด้วยระบบการขยายโอกาสทางการศึกษาของนักเรียนมัธยมที่เพิ่มขึ้นเป็นจำนวนมาก ครูมีปฏิสัมพันธ์กับนักเรียนน้อยลง การศึกษา จบลงด้วยการให้คำแนะนำสำหรับการดำเนินการนิเทศการสอน เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงในโรงเรียนจำเป็นต้องปรับโครงสร้าง เพื่อให้ครูและผู้บริหารมีบทบาทในการเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการเรียนการสอนมากขึ้น

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การพัฒนาโมเดลการนิเทศการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูแบบออนไลน์ เพื่อส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของนักศึกษาครู สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ เป็นการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยตามขั้นตอน โดยแบ่งออกเป็น 3 ระยะ ดังต่อไปนี้

ระยะที่ 1 ศึกษาความคิดเห็นการนิเทศออนไลน์ และองค์ประกอบโมเดลการนิเทศการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ นักศึกษาครู สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ สำหรับนักศึกษาครู กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ อาจารย์นิเทศ ครูพี่เลี้ยง และนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู

ระยะที่ 2 ออกแบบและพัฒนาโมเดลการนิเทศการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูแบบออนไลน์ เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ นักศึกษาครู สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ สำหรับนักศึกษาครู โดยกลุ่มตัวอย่างในระยะนี้ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญด้านโมเดลการนิเทศออนไลน์ ผู้เชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและสื่อสารการศึกษา ผู้เชี่ยวชาญด้านการนิเทศการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู

ระยะที่ 3 ศึกษาผลการใช้โมเดลการนิเทศการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ นักศึกษาครู สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ สำหรับนักศึกษาครู กลุ่มตัวอย่าง ในระยะนี้ได้แก่ อาจารย์นิเทศก์ ครูพี่เลี้ยง และนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู

ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

การวิจัยระยะที่ 1 ศึกษาความคิดเห็นและองค์ประกอบการนิเทศออนไลน์ การฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ นักศึกษาครู สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ สำหรับนักศึกษาครู

วัตถุประสงค์ของการวิจัยระยะที่ 1 เพื่อศึกษาความคิดเห็นและองค์ประกอบ การนิเทศออนไลน์ โมเดลการนิเทศออนไลน์ เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ โดยนำมาใช้เป็นกรอบในการออกแบบโมเดลการนิเทศออนไลน์ แบ่งรายละเอียดของการดำเนินงานวิจัยออกเป็น 3 ขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1. การดำเนินการวิจัย

1.1 ศึกษาเอกสาร ตำรา งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับองค์ประกอบ ขั้นตอน กิจกรรม การวัดและประเมินผลของการนิเทศออนไลน์ เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์

1.2 สอบถามความคิดเห็นผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการนิเทศออนไลน์ เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้เชี่ยวชาญ เพื่อรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยดำเนินการส่งแบบสอบถามให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องดังนี้

1.2.1 กำหนดแหล่งข้อมูลและเลือกแหล่งข้อมูล

1.2.1.1 แหล่งข้อมูลได้แก่ กลุ่มผู้เชี่ยวชาญด้านการนิเทศนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู มีคุณสมบัติเป็นผู้มีความรู้ ความเข้าใจ หรือมีประสบการณ์ในการนิเทศนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูไม่น้อยกว่า 5 ปี

1.2.1.2 การเลือกแหล่งข้อมูล ใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จากกลุ่มผู้บริหารสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ จำนวน 1 คน ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 2 คน หัวหน้างานฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู จำนวน 3 คน อาจารย์นิเทศก์ จำนวน 3 คน ครูพี่เลี้ยง จำนวน 3 คน นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูจำนวน 3 คน รวมทั้งสิ้น 15 คน

2. แหล่งข้อมูล

2.1 จากเอกสาร ตำรา บทความวิชาการและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับ โมเดล การนิเทศออนไลน์เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์

2.2 ผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นผู้ที่มีความเกี่ยวข้องในการนิเทศนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู สังกัดสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ เช่น ผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้างานฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู อาจารย์นิเทศ ครูพี่เลี้ยง และนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู จำนวนทั้งสิ้น 15 คน ประกอบด้วย

2.1.1 ผู้บริหารสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ จำนวน 1 คน

2.1.2 ผู้อำนวยการวิทยาลัยนาฏศิลป์ จำนวน 2 คน ดังนี้

1) ผู้อำนวยการวิทยาลัยนาฏศิลป์ร้อยเอ็ด

2) ผู้อำนวยการวิทยาลัยนาฏศิลป์กาฬสินธุ์

2.1.3 หัวหน้างานฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู จำนวน 3 คน

1) วิทยาลัยนาฏศิลป์ลพบุรี

2) วิทยาลัยนาฏศิลป์นครศรีธรรมราช

3) วิทยาลัยนาฏศิลป์นครราชสีมา

2.1.4 อาจารย์นิเทศก์ วิทยาลัยนาฏศิลป์ จำนวน 3 คน

2.1.5 ครูพี่เลี้ยง จำนวน 3 คน

2.1.6 นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู จำนวน 3 คน

3. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลได้แก่ แบบสอบถามปลายเปิด (Questionnaire) ประเภทคำถามปลายเปิด (Open Ended Question) จำนวน 1 ฉบับ เพื่อสอบถามความคิดเห็น นักศึกษาเกี่ยวกับการนิเทศออนไลน์ เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ โดยแบบสอบถามข้อมูลแบ่งเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคล และบริบทในปัจจุบันของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการนิเทศออนไลน์เพื่อเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ

4. การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือการวิจัย

4.1 ศึกษาเอกสารทฤษฎี และหลักการต่าง ๆ รวมถึงงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อกำหนดกรอบแนวคิดการนิเทศออนไลน์เพื่อเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู

4.2 กำหนดจุดประสงค์ ขอบเขตและประเด็นหลักในการสอบถาม

4.3 สร้างแบบสอบถาม ชนิดคำถามปลายเปิด ให้ครอบคลุมประเด็นเนื้อหา

4.4 ผู้วิจัยนำแบบสอบถามให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ตรวจสอบการใช้ภาษา และความครอบคลุมเนื้อหา โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับจุดประสงค์ (Index of Congruence : IOC) ซึ่งมีรายชื่อผู้เชี่ยวชาญดังนี้

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. จิตราภรณ์ วงศ์คำจันทร์ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด

2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ทองมี ละครพล มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม วิทยาเขตสุรินทร์

3. อาจารย์ ดร. กิตติศักดิ์ สินธุโคตร วิทยาลัยนาฏศิลปกาฬสินธุ์

4.5 ปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญและจัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์เพื่อนำไปใช้เก็บข้อมูล

5. วิธีการเก็บข้อมูลการวิจัย

5.1 ดำเนินการขอหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลการวิจัยจากวิทยาลัยถึงผู้บริหารสถานศึกษาสถาบันที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

5.2 จัดส่งหนังสือขอความอนุเคราะห์พร้อมแบบสอบถามในการเก็บข้อมูลการวิจัยถึงผู้บริหารสถานศึกษาและสถาบันที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

5.3 เก็บรวบรวมแบบสอบถาม และคัดเลือกแบบสอบถามที่ตอบคำถามสมบูรณ์จากแบบสอบถามที่ส่งไปมาวิเคราะห์ข้อมูล

6. การวิเคราะห์ข้อมูล

6.1 นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นให้ผู้เชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารการศึกษา ด้านการนิเทศ ด้านการวิจัย จำนวน 3 คน ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ตรวจสอบการใช้ภาษา และความครอบคลุมเนื้อหา โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับจุดประสงค์ (Index of Congruence : IOC) กำหนดเกณฑ์การพิจารณาค่า IOC โดยข้อคำถามที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.50-1.00 คัดเลือกไว้ ส่วนข้อคำถามที่มีค่า IOC ต่ำกว่า 0.50 ควรพิจารณาปรับปรุงหรือตัดออก การตรวจสอบความตรงของนิยามกับข้อคำถามใช้เกณฑ์การพิจารณาข้อคำถามดังนี้

+ 1 หมายถึง ผู้เชี่ยวชาญเห็นด้วยกับเนื้อหาของข้อคำถามสอดคล้องกับจุดประสงค์

0 หมายถึง ผู้เชี่ยวชาญไม่แน่ใจว่าเนื้อหาของข้อคำถามสอดคล้องกับจุดประสงค์

- 1 หมายถึง ผู้เชี่ยวชาญเห็นว่าเนื้อหาของข้อคำถามไม่สอดคล้องกับจุดประสงค์

จากนั้นผู้วิจัยนำผลความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญแต่ละท่านมาคำนวณหาค่าเฉลี่ยโดยใช้สูตรค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Congruence : IOC) (ทรงศักดิ์ ภูสีอ่อน. 2558)

6.2 วิเคราะห์ข้อมูลจากการศึกษาเอกสาร และแบบสอบถามโดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) โดยนำเสนอผลการวิเคราะห์โดยการบรรยาย

การวิจัยระยะที่ 2 ออกแบบและพัฒนาโมเดลการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูแบบออนไลน์ เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์

วัตถุประสงค์ของการวิจัยระยะที่ 2 เพื่อออกแบบและพัฒนาร่างโมเดลการนิเทศออนไลน์ เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ประเมิน ตรวจสอบ ความถูกต้องและรับรองโมเดล ดำเนินการตามขั้นตอน 6 ขั้นตอนคือ 1) วิเคราะห์โมเดล 2) สังเคราะห์โมเดล 3) สร้างโมเดล 4) การสนทนากลุ่ม 5) ยืนยันโมเดล โดยแต่ละขั้นตอนมีรายละเอียดดังนี้

1. วิเคราะห์โมเดล

การดำเนินการในขั้นตอนนี้เป็นการนำเอาข้อมูลจากการวิเคราะห์หลักการ ทฤษฎี งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และผลจากการสอบถามความต้องการการเรียนบนเว็บแบบผสมผสานจากการวิจัยระยะที่ 1 มาจัดจำแนกเนื้อหา หัวข้อสำคัญ ที่ครอบคลุมตามองค์ประกอบ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ตรงประเด็น (Relevance) เพื่อนำไปสังเคราะห์โมเดลในขั้นตอนต่อไป

2. สังเคราะห์โมเดลการนิเทศออนไลน์ เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ดำเนินการดังนี้

การดำเนินการในขั้นตอนนี้เป็นการรวบรวมองค์ประกอบและปัจจัยที่เกี่ยวข้อง ขั้นตอน และความสัมพันธ์ของโมเดลการเรียนบนเว็บแบบผสมผสาน พร้อมทั้งกำหนดทิศทางและความสัมพันธ์ขององค์ประกอบและการดำเนินการต่าง ๆ ตามลำดับ โดยยึดวิธีระบบโดยยึดวิธีการระบบ (System Approach) มาใช้เป็นแนวทางประกอบด้วย ปัจจัยนำเข้า (Input) กระบวนการ (Process) ผลลัพธ์ (Output) และผลย้อนกลับ (Feedback) พร้อมทั้งกำหนดบริบทเพื่อเป็นขอบเขตทิศทางการดำเนินการต่างๆ

3. การสร้างโมเดลการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูแบบออนไลน์ เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของนักศึกษาครู

การดำเนินการในขั้นตอนนี้เป็นการนำข้อมูลจากการวิเคราะห์และสังเคราะห์องค์ประกอบ มาร่างเป็นโมเดลการนิเทศออนไลน์ เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู โดยเขียนโครงสร้างองค์ประกอบ ความสัมพันธ์ และจัดเรียงลำดับก่อนหลัง โดยมีลักษณะเป็นเว็บไซต์ สารสนเทศเพื่อการจัดการออนไลน์ เป็นการนำข้อมูลที่เป็นองค์ประกอบมาร่างเป็นโมเดลการนิเทศออนไลน์ เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู เขียนโครงสร้างองค์ประกอบ ความสัมพันธ์ของแต่ละองค์ประกอบ และทิศทางพร้อมคำบรรยายประกอบดำเนินการโดยนำร่างโมเดลการนิเทศออนไลน์ เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ให้ผู้ทรงคุณวุฒิเป็นผู้ประเมิน

4. สันทนากลุ่ม พิจารณาความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของร่างโมเดล วิธีการ สันทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) เป็นการให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของร่างโมเดลและเอกสารประกอบโมเดล ทั้งในเรื่องโครงสร้าง องค์ประกอบ และการนำโมเดลไปใช้ในสถานการณ์จริงรวมทั้งข้อเสนอแนะเพิ่มเติม (ไพศาล วรคำ. 2555) ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้ กำหนดผู้ทรงคุณวุฒิที่จะเข้าร่วมสันทนากลุ่มจำนวน 5 ท่าน ซึ่งเป็นผู้ที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญ มีประสบการณ์ด้านการนิเทศ เพื่อแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการฝึกประสบการณ์สมรรถนะวิชาชีพครู ความเหมาะสม ความสอดคล้องขององค์ประกอบต่าง ๆ และรวบรวมความคิดเห็น ข้อเสนอแนะ มาปรับปรุงแก้ไขโมเดล มีวัตถุประสงค์เพื่อรวบรวมความคิดเห็นและข้อเสนอแนะที่มีต่อโมเดล และนำมาปรับปรุงแก้ไข ผู้เชี่ยวชาญแต่ละกลุ่มมีคุณสมบัติได้แก่ มีวุฒิการศึกษาระดับคุณวุฒิบัณฑิตในสาขาวิชาตามกลุ่มที่กำหนดหรือที่เกี่ยวข้อง หรือเป็นผู้สอนตามกลุ่มที่กำหนดหรือที่เกี่ยวข้องในสถาบันอุดมศึกษาที่มีประสบการณ์การสอนไม่น้อยกว่า 5 ปี หรือเป็นผู้ที่เขียนตำราหรืองานวิจัยที่มีผลงานเป็นที่ยอมรับในแวดวงวิชาการ ผู้ทรงคุณวุฒิได้แก่

4.1 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. จิตราภรณ์ วงศ์คำจันทร์ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด

4.2 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ทองมี ละครพล คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด

4.3 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ เชี่ยวชาญ ยางศิลา คณะเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด

4.4 อาจารย์ ดร. ชัยวัฒน์ สุภักควรกุล คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

4.5 อาจารย์ ดร. กิตติศักดิ์ สินธุโคตร วิทยาลัยนาฏศิลปกาฬสินธุ์ สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์

5. ยืนยันโมเดล โดยการประเมินความถูกต้องและรับรองโมเดลการนิเทศการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูแบบออนไลน์ เพื่อสร้างเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้นักศึกษาครู สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์

5.1 ผู้วิจัยเลือกผู้ทรงคุณวุฒิที่มีคุณสมบัติตรงตามเกณฑ์ที่กำหนด โดยต้องมีวุฒิการศึกษาระดับคุณวุฒิบัณฑิตในสาขาวิชาตามกลุ่มที่กำหนดหรือที่เกี่ยวข้องหรือเป็นผู้สอนตามกลุ่มที่กำหนดหรือที่เกี่ยวข้องในสถาบันอุดมศึกษาที่มีประสบการณ์การสอนไม่น้อยกว่า 10 ปี หรือ มีตำแหน่งทางวิชาการระดับผู้ช่วยศาสตราจารย์ขึ้นไป หรือเป็นผู้ที่เขียนตำราหรืองานวิจัย ที่มีผลงานเป็นที่ยอมรับในแวดวงวิชาการ โดยเลือกผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 คน ซึ่งเป็นชุดเดียวกันกับผู้ทรงคุณวุฒิในการสนทนากลุ่ม

5.2 นำร่างโมเดลให้ผู้ทรงคุณวุฒิ ประเมิน ตรวจสอบความถูกต้อง ความเหมาะสม และรับรองโมเดลการนิเทศการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูแบบออนไลน์ เพื่อสร้างเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้นักศึกษาครู สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์สำหรับนักศึกษาครู

5.3 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) จำนวน 1 ฉบับ ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อสอบถามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับร่างโมเดลการนิเทศออนไลน์ เพื่อสร้างเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของ

นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู โดยแบบสอบถามความคิดเห็นของร่างโมเดลการนิเทศออนไลน์ เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู มีส่วนประกอบหลักของร่างโมเดลการนิเทศการฝึกประสบการณ์วิชาชีพแบบออนไลน์ เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของนักศึกษาครู ได้แก่

ตอนที่ 1 สอบถามความคิดเห็นส่วนประกอบหลักของโมเดลการนิเทศออนไลน์ เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู มีลักษณะแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

ตอนที่ 2 สอบถามความคิดเห็นส่วนประกอบของกระบวนการ ตามโมเดลการนิเทศออนไลน์ เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู มีลักษณะแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 สอบถามความคิดเห็นโมเดลการนิเทศออนไลน์ เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูไปใช้ มีลักษณะแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

ตอนที่ 4 สอบถามข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับโมเดลการนิเทศออนไลน์ เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู มีลักษณะเป็นแบบสอบถามปลายเปิด เป็นคำถามในประเด็นข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับโมเดลการนิเทศออนไลน์ เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู โดยการกำหนดให้คะแนนแต่ละความคิดเห็นเป็นดังนี้

ระดับ 5 หมายถึง เหมาะสมมากที่สุด

ระดับ 4 หมายถึง เหมาะสมมาก

ระดับ 3 หมายถึง เหมาะสมปานกลาง

ระดับ 2 หมายถึง เหมาะสมน้อย

ระดับ 1 หมายถึง เหมาะสมน้อยที่สุด

หลังจากทำการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับความเหมาะสมของกลุ่มตัวอย่างแล้ว จึงหาค่าเฉลี่ยและแปลความหมายโดยผู้วิจัยได้ใช้เกณฑ์การวิเคราะห์ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.50 – 5.00 แปลความว่าเหมาะสมมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.50 – 4.49 แปลความว่าเหมาะสมมาก

ค่าเฉลี่ย 2.50 – 3.49 แปลความว่าเหมาะสมปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.50 – 2.49 แปลความว่าเหมาะสมน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.49 แปลความว่าเหมาะสมน้อยที่สุด

6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้สถิติพื้นฐาน ดังนี้

6.1 สถิติพื้นฐานได้แก่

6.1.1 ค่าเฉลี่ย (Arithmetic Mean) ใช้สูตร ดังนี้ (บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ์. 2543)

$$\text{สูตร} \quad \bar{X} = \frac{\Sigma X}{N}$$

เมื่อ $\bar{X}$	แทน	คะแนนเฉลี่ย
ΣX	แทน	ผลรวมของคะแนนทั้งหมด
N	แทน	จำนวนข้อมูล

6.1.2 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Division) ใช้สูตร ดังนี้ (บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ์. 2543 : 352)

$$\text{สูตร} \quad S.D. = \sqrt{\frac{N(\Sigma X) - (\Sigma X^2)}{N(N-1)}}$$

เมื่อ S.D.	แทน	ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
ΣX	แทน	ผลรวมของคะแนนทั้งหมด
ΣX^2	แทน	ผลรวมของกำลังสองของคะแนนทั้งหมด
N	แทน	จำนวนข้อมูล

6.2 สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพเครื่องมือ ได้แก่

6.2.1 หาค่าความเที่ยงตรง โดยหาค่าเฉลี่ยการประเมินของผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด โดยใช้สูตร IOC (Index of Item-objective Congruence) (สมนึก ภัททิยธนี. 2546 : 220)

$$IOC = \frac{\Sigma R}{N}$$

เมื่อ IOC แทนดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence)

Σ	แทน	ผลรวมของคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ
R	แทน	คะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญต่อคำถามแต่ละข้อ
N	แทน	จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

การวิจัยระยะที่ 3 ศึกษาผลการใช้โมเดลการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูแบบออนไลน์ เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของนักศึกษาครู

วัตถุประสงค์ของการวิจัยระยะที่ 3 เพื่อศึกษาผลการใช้โมเดลโมเดลการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูแบบออนไลน์ เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู แล้วนำข้อมูลที่ได้ไปปรับปรุงให้มีความเหมาะสมสอดคล้องต่อผู้ต้องการใช้ประโยชน์ต่อไป

1. การดำเนินการวิจัย

1.1 ขอความร่วมมือกับหน่วยงานในสังกัด สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ เพื่อทดลองใช้โมเดลการนิเทศออนไลน์ เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู

1.2 ดำเนินการทดลองใช้โมเดลการนิเทศออนไลน์ เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ตามแผนที่ผู้วิจัยกำหนด

2. แหล่งข้อมูล

การทดลองใช้โมเดลการนิเทศการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูแบบออนไลน์ เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของนักศึกษาครู ผู้วิจัยใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยเลือกวิทยาลัยนาฏศิลป์ ที่จัดการเรียนการสอนระดับปริญญาตรี และยินดีให้ความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ซึ่งประกอบด้วย

2.1 อาจารย์พี่เลี้ยง จำนวน 15 คน

2.2 ครูพี่เลี้ยง จำนวน 15 คน

2.3 นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู จำนวน 15 คน

3. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยการนิเทศออนไลน์นี้เป็นแบบประเมินสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ ของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู (Questionnaire) จำนวน 1 ชุด เพื่อให้อาจารย์นิเทศและครูพี่เลี้ยงในโรงเรียนฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ประเมินสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ผู้วิจัยใช้แบบประเมินชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scales) แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 สอบถามสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ

4. การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือการวิจัย

4.1 ศึกษาเอกสาร ทฤษฎี และหลักการต่าง ๆ รวมถึงงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ ของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ เพื่อกำหนดกรอบคำถาม

4.2 กำหนดจุดประสงค์ ขอบเขตและประเด็นหลักในการสอบถาม

4.3 สร้างแบบประเมินสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ ให้ครอบคลุมประเด็นเนื้อหาแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scales) ตามวิธีของลิเคิร์ต (Likert) ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2545)

5	หมายถึง	มีระดับความต้องการมากที่สุด
4	หมายถึง	มีระดับความต้องการมาก
3	หมายถึง	มีระดับความต้องการปานกลาง
2	หมายถึง	มีระดับความต้องการน้อย
1	หมายถึง	มีระดับความต้องการน้อยที่สุด

เกณฑ์การแปลความหมายของค่าเฉลี่ยในแต่ละข้อคำถาม ใช้เกณฑ์ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 4.51 – 5.00 หมายถึง มีระดับความต้องการมากที่สุด

คะแนนเฉลี่ย 3.51 – 4.50 หมายถึง มีระดับความต้องการมาก

คะแนนเฉลี่ย 2.51 – 3.50 หมายถึง มีระดับความต้องการปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 1.51 – 2.50 หมายถึง มีระดับความต้องการน้อย

คะแนนเฉลี่ย 1.00 – 1.50 หมายถึง มีระดับความต้องการน้อยที่สุด

4.4 ผู้วิจัยนำแบบประเมินสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ตรวจสอบการใช้ภาษา และความครอบคลุมเนื้อหา โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับจุดประสงค์ (Index of Congruence : IOC) เพื่อตรวจสอบความตรงของนิยามกับข้อคำถาม (Index of Congruence : IOC) โดยกำหนดเกณฑ์การพิจารณาค่า IOC โดยข้อคำถามที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.50 – 1.00 คัดเลือกไว้ ส่วนข้อคำถามที่มีค่า IOC ต่ำกว่า 0.50 ควรพิจารณาปรับปรุงหรือคัดออกซึ่งมีรายชื่อผู้เชี่ยวชาญดังนี้

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. จิตราภรณ์ วงษ์คำจันทร์ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด

2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ทองมี ละครพล มหาวิทยาลัยราชภัฏบึงกาฬ วิทยาเขตสุรินทร์

3. อาจารย์ ดร.กิตติศักดิ์ สินธุโคตร วิทยาลัยนาฏศิลปกาฬสินธุ์ สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์

4.5 ปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญและจัดพิมพ์แบบประเมินฉบับสมบูรณ์เพื่อนำไปใช้เก็บข้อมูล

5. วิธีการเก็บข้อมูลการวิจัย

5.1 ดำเนินการขอหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลการวิจัยจากวิทยาลัยถึงผู้บริหารสถานศึกษาสถาบันที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

5.2 จัดส่งหนังสือขอความอนุเคราะห์พร้อมแบบสอบถามในการเก็บข้อมูลการวิจัยถึงผู้บริหารสถานศึกษาและสถาบันที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

5.3 เก็บรวบรวมแบบสอบถาม และคัดเลือกแบบประเมินที่ตอบคำถามสมบูรณ์ ส่งไปวิเคราะห์ข้อมูล

6. การวิเคราะห์ข้อมูล

นำข้อมูลที่ได้จากการประเมินสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ดังนี้

6.1 การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบประเมินสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ ชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับโดยคำนวณค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนการประเมินโดยตรวจให้คะแนนและแปลความหมายดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2556)

6.1.1 การกำหนดให้คะแนนแต่ละความคิดเห็นเป็นดังนี้

5 หมายถึง สมรรถนะระดับมากที่สุด

4 หมายถึง สมรรถนะระดับมาก

3 หมายถึง สมรรถนะระดับปานกลาง

2 หมายถึง สมรรถนะระดับน้อย

1 หมายถึง สมรรถนะระดับน้อยที่สุด

6.1.2 หลังจากทำการรวบรวมข้อมูลประเมินสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูแล้ว จึงหาค่าเฉลี่ยและแปลความหมายโดยผู้วิจัยได้ใช้เกณฑ์การวิเคราะห์ดังนี้

มากที่สุด	ค่าเฉลี่ย 4.51 – 5.00 แปลความสมรรถนะการจัดการเรียนรู้มาก
มาก	ค่าเฉลี่ย 3.51 – 4.50 แปลความว่าสมรรถนะการจัดการเรียนรู้
ปานกลาง	ค่าเฉลี่ย 2.51 – 3.50 แปลความว่าสมรรถนะการจัดการเรียนรู้
น้อย	ค่าเฉลี่ย 1.51 – 2.50 แปลความว่าสมรรถนะการจัดการเรียนรู้
น้อยที่สุด	ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.50 แปลความว่าสมรรถนะการจัดการเรียนรู้

6.2 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้สถิติพื้นฐาน ดังนี้

6.2.1 สถิติพื้นฐานได้แก่

1) ค่าเฉลี่ย (Arithmetic Mean) ใช้สูตร ดังนี้ (บุญธรรม กิจปรีดา
บริสุทธิ์. 2543)

$$\text{สูตร} \quad \bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ $\bar{X}$	แทน	คะแนนเฉลี่ย
$\sum X$	แทน	ผลรวมของคะแนนทั้งหมด
N	แทน	จำนวนข้อมูล

2) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Division) ใช้สูตร ดังนี้ (บุญ
ธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ์. 2543 : 352)

$$\text{สูตร} \quad S.D. = \sqrt{\frac{N(\sum X) - (\sum X^2)}{N(N-1)}}$$

เมื่อ S.D.	แทน	ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
$\sum X$	แทน	ผลรวมของคะแนนทั้งหมด
$\sum X^2$	แทน	ผลรวมของกำลังสองของคะแนนทั้งหมด
N	แทน	จำนวนข้อมูล

6.2.2 สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพเครื่องมือ ได้แก่

1) หาค่าความเที่ยงตรง โดยหาค่าเฉลี่ยการประเมินของผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด โดยใช้สูตร IOC (Index of Item-objective Congruence) (สมนึก ภัททิยธนี. 2546 : 220)

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IOC แทนดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence)

Σ แทน ผลรวมของคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ

R แทน คะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญต่อคำถามแต่ละข้อ

N แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาโมเดลการนิเทศการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูแบบออนไลน์ เพื่อส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของนักศึกษาครู สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับดังต่อไปนี้

1. สัญลักษณ์ที่ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล
2. ลำดับขั้นตอนในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล
3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

n แทนค่า จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา

$\bar{x}$ แทนค่า ค่าเฉลี่ย (Mean)

S.D. แทนค่า ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

ลำดับขั้นตอนในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิจัยเรื่องการพัฒนาโมเดลการนิเทศการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูแบบออนไลน์ เพื่อส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของนักศึกษาครู สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ ผู้วิจัยเสนอผลการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) ตามระยะของการวิจัย 3 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 ศึกษาความคิดเห็นการนิเทศออนไลน์ และองค์ประกอบโมเดลการนิเทศการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู เพื่อส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของนักศึกษาครู สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์

ระยะที่ 2 ออกแบบและพัฒนาโมเดลการนิเทศการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูแบบออนไลน์ เพื่อส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของนักศึกษาครู สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์

ระยะที่ 3 ศึกษาผลการใช้โมเดลการนิเทศการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูแบบออนไลน์ เพื่อส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของนักศึกษาครู สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิจัยระยะที่ 1 ศึกษาความคิดเห็นการนิเทศออนไลน์ และองค์ประกอบโมเดลการนิเทศการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู เพื่อส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของนักศึกษาครู สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลแบ่งออกเป็น 2 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1.1 ผลการศึกษาความคิดเห็นจากผู้เกี่ยวข้องกับการนิเทศการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูแบบออนไลน์ ได้ผลการวิจัยดังนี้

1.1.1 สภาพการดำเนินการนิเทศ นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูมีลักษณะการนิเทศในโรงเรียนเครือข่าย ภาคเรียนละ 3 ครั้ง สอบสอน 1 ครั้ง และแสดงผลงานของนักศึกษา โดยปกติการนิเทศจะเข้าห้องปฏิบัติการสอนจริง แต่บางโรงเรียนอยู่ห่างไกลและมีกิจกรรมภายในอาจทำให้ไม่สามารถนิเทศได้ และได้เกิดการระบาทของเชื้อไวรัส (โควิด-19) จึงใช้วิธีการให้นักศึกษาส่งเอกสารและสื่อสารทางโทรศัพท์ และช่องทางออนไลน์แต่ยังไม่มีระบบชัดเจน

1.1.2 กระบวนการนิเทศนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู โดยการนิเทศครั้งแรกจะแจ้งให้นักศึกษาทราบล่วงหน้า เพื่อให้นัดหมายกับอาจารย์นิเทศก์ ครูพี่เลี้ยงและผู้บริหาร วางแผนแนวทางในการนิเทศนักศึกษาร่วมกัน เช่น การส่งแผนการสอน การสร้างสื่อและนวัตกรรมการเรียนการสอนการทำวิจัยในชั้นเรียน การแสดงผลงานตามสาขาวิชาชีพ และการนิเทศในครั้งต่อไปจะประเมินผล การเปลี่ยนแปลง แนะนำเพิ่มเติมเพื่อให้การปฏิบัติการสอนของนักศึกษามีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น

1.1.3 สาเหตุและปัญหาในการนิเทศของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู จากการสำรวจโดยใช้แบบสอบถาม พบว่า

1.1.3.1 ปัญหาความรู้และความเข้าใจการนิเทศนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู อาจารย์นิเทศก์บางคนเข้ามารับหน้าที่ด้านการนิเทศจึงอาจยังไม่เข้าใจบทบาทหน้าที่ การให้แนะนำนักศึกษา จึงได้แก้ปัญหาโดยให้อาจารย์นิเทศก์คุยกับอาจารย์ที่มีประสบการณ์ในการนิเทศ เพื่อให้ความเข้าใจและปฏิบัติในแนวทางทางเดียวกัน หรือมีช่องทางให้อาจารย์นิเทศและครูพี่เลี้ยงได้รับทราบแนวทางร่วมกัน ส่วนนักศึกษายังไม่เข้าใจกระบวนการนิเทศ ขั้นตอน การเตรียมเอกสารประกอบการประเมินผลการนิเทศการสอน การบริหารเวลาในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และขาดการประสานงานระหว่างอาจารย์นิเทศก์ ซึ่งการแก้ปัญหาหาหากรอให้จัดสัมมนาระหว่างฝึกประสบการณ์ระหว่างเรียนต้องรอเวลาช่วงกลางภาคเรียน อาจทำให้ไม่ทันเวลา

1.1.3.2 ปัญหาด้านโรงเรียนเครือข่ายฝึกประสบการณ์วิชาชีพ เนื่องจากนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูจำนวนมาก อาจารย์นิเทศก์และครูพี่เลี้ยงมีภาระงานมาก อาจไม่สามารถปฏิบัติตามนโยบายการนิเทศการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ การแก้ปัญหาด้วยการเพิ่มช่องทางในการนิเทศเช่น การนิเทศออนไลน์ หรือวิดีโอคอล

1.1.3.3 ปัญหาด้านงบประมาณไม่เพียงพอ นักศึกษาหลายคนเลือกฝึกปฏิบัติการวิชาชีพในโรงเรียนเครือข่ายใกล้บ้าน ทำให้อาจารย์นิเทศก์เกิดปัญหาในการเดินทาง จำเป็นต้องจัดหางบประมาณเพิ่มเติม หากมีระบบการนิเทศออนไลน์โดยอาจารย์นิเทศและนักศึกษาสามารถเผชิญหน้าโต้ตอบ กันได้เสมือนอยู่ในสถานที่เดียวกันจะทำให้ช่วยลดงบประมาณได้

1.1.4 การพัฒนาโมเดลการนิเทศการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูแบบออนไลน์ เพื่อส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้นักศึกษาครู ผู้เกี่ยวข้องในการนิเทศเห็นว่าเนื่องจากปัจจุบันการใช้สื่อและเทคโนโลยีออนไลน์ การใช้วิดีโอคอล หรือช่องทางในการสื่อสารต่าง ๆ นำมาใช้น้อยอย่างทั่วถึง สะดวกและมีประสิทธิภาพ สามารถประหยัดเวลาและทรัพยากรได้เป็นอย่างดี การนิเทศออนไลน์เป็นรูปแบบเดียวกันจะเป็นแนวทางในการสื่อสารต่อการนิเทศ

1.1.5 โมเดลการนิเทศการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู เพื่อส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้นักศึกษาครู ควรมีลักษณะที่สร้างความสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์นิเทศก์ ครูพี่เลี้ยง และผู้รับการนิเทศ ร่วมหารือและเตรียมความพร้อมในการตรวจสอบเอกสาร ผลงาน ตลอดจนการแนะนำเพิ่มเติมปรับปรุง และช่วยเหลือการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของผู้รับการนิเทศได้ทันเหตุการณ์

ขั้นตอนที่ 1.2 การสังเคราะห์องค์ประกอบ โมเดลการนิเทศการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู เพื่อส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้นักศึกษา

ผลการสังเคราะห์องค์ประกอบ ของโมเดลการนิเทศการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู เพื่อส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้นักศึกษา ผู้วิจัยได้วิเคราะห์และสังเคราะห์องค์ประกอบ จาก การศึกษาเอกสาร หลักการ ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อวิเคราะห์กรอบแนวคิด (Conceptual Study) เกี่ยวกับการสังเคราะห์องค์ประกอบของ การพัฒนาโมเดลการนิเทศการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู เพื่อส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ศึกษาคู โดยวิเคราะห์เอกสาร (Documentary Analysis) ที่ได้จากการศึกษาค้นคว้าจากเอกสาร อินเทอร์เน็ต ตำรา งานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในและ ต่างประเทศ จึงสรุปได้ว่าองค์ประกอบของการเรียนบนเว็บแบบผสมผสานที่นักการศึกษาแต่ละท่านได้ ศึกษาไว้นั้น มีองค์ประกอบสอดคล้องกันที่สำคัญ 3 องค์ประกอบคือ

องค์ประกอบที่ 1 ปัจจัยนำเข้าของระบบ ประกอบด้วย 2 ปัจจัยคือ

1.1 ปัจจัยแนวปฏิบัติสำหรับอาจารย์นิเทศ ประกอบด้วย

- 1.1.1 หลักสูตรศึกษาศาสตร (5ปี)
- 1.1.2 วัตถุประสงค์ของการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู
- 1.1.3 ความมุ่งหมายของการนิเทศ
- 1.1.4 รายวิชาและขอบเขตเนื้อหา
- 1.1.5 บทบาทแนวปฏิบัติสำหรับอาจารย์นิเทศ
- 1.1.6 ทักษะการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู
- 1.1.7 กระบวนการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ
- 1.1.8 เกณฑ์ในการประเมินผล

1.2 ปัจจัยด้านช่องทางสนับสนุนการนิเทศ ประกอบด้วย

- 1.2.1 เอกสารประกอบการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู
- 1.2.2 ช่องทาง Up Load และ Down Load รับส่งเอกสารไฟล์

สำหรับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู

1.2.3 ช่องทางออนไลน์สำหรับประชุม สนทนาและนิเทศการสอน

องค์ประกอบที่ 2 ด้านกระบวนการนิเทศ ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ได้แก่

2.1 ขึ้นประชุมวางแผนการนิเทศ

- 2.1.1 ประชุมแนวทางปฏิบัติในการดูแลให้คำปรึกษาแนะนำนักศึกษา
- 2.1.2 จัดกลุ่มอาจารย์นิเทศแต่ละโรงเรียน
- 2.1.3 วัตถุประสงค์และขอบเขตเนื้อหาในแต่ละหัวข้อ
- 2.1.4 กำหนดรูปแบบเอกสารการนิเทศ
- 2.1.5 กำหนดแนวทางการปฏิบัติของนักศึกษา
- 2.1.6 กำหนดแนวทางการประเมินผลการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู

2.2 ขึ้นเตรียมการนิเทศ (Prepare)

- 2.2.1 เตรียมเอกสารและเนื้อหาที่จะใช้สำหรับการฝึกสอน
- 2.2.2 กระบวนการฝึกสอน
- 2.2.3 ทักษะการฝึกสอน

- 2.2.4 เอกสารประเมินการฝึกสอน
- 2.3 ขั้นปฏิบัติการนิเทศ (Perform)
 - 3.3.1 สังเกตการณ์การฝึกสอน
 - 3.3.2 ให้ผลย้อนกลับหลังการฝึกสอน
 - 3.3.3 การใช้ช่องทางออนไลน์สำหรับอาจารย์นิเทศก์
- 2.4 ขั้นประเมินผลการนิเทศ (Evaluate)
 - 2.4.1 สรุปผลการประเมินการนิเทศฝึกสอน
 - 2.4.2 ประชุมปรึกษาและรายงาน

องค์ประกอบที่ 3 ผลลัพธ์ ประกอบด้วย

3.1 ผลการนิเทศการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู แบบออนไลน์ เพื่อส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้

3.2 ผลการประเมินสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู

องค์ประกอบที่ 4 ข้อมูลย้อนกลับ

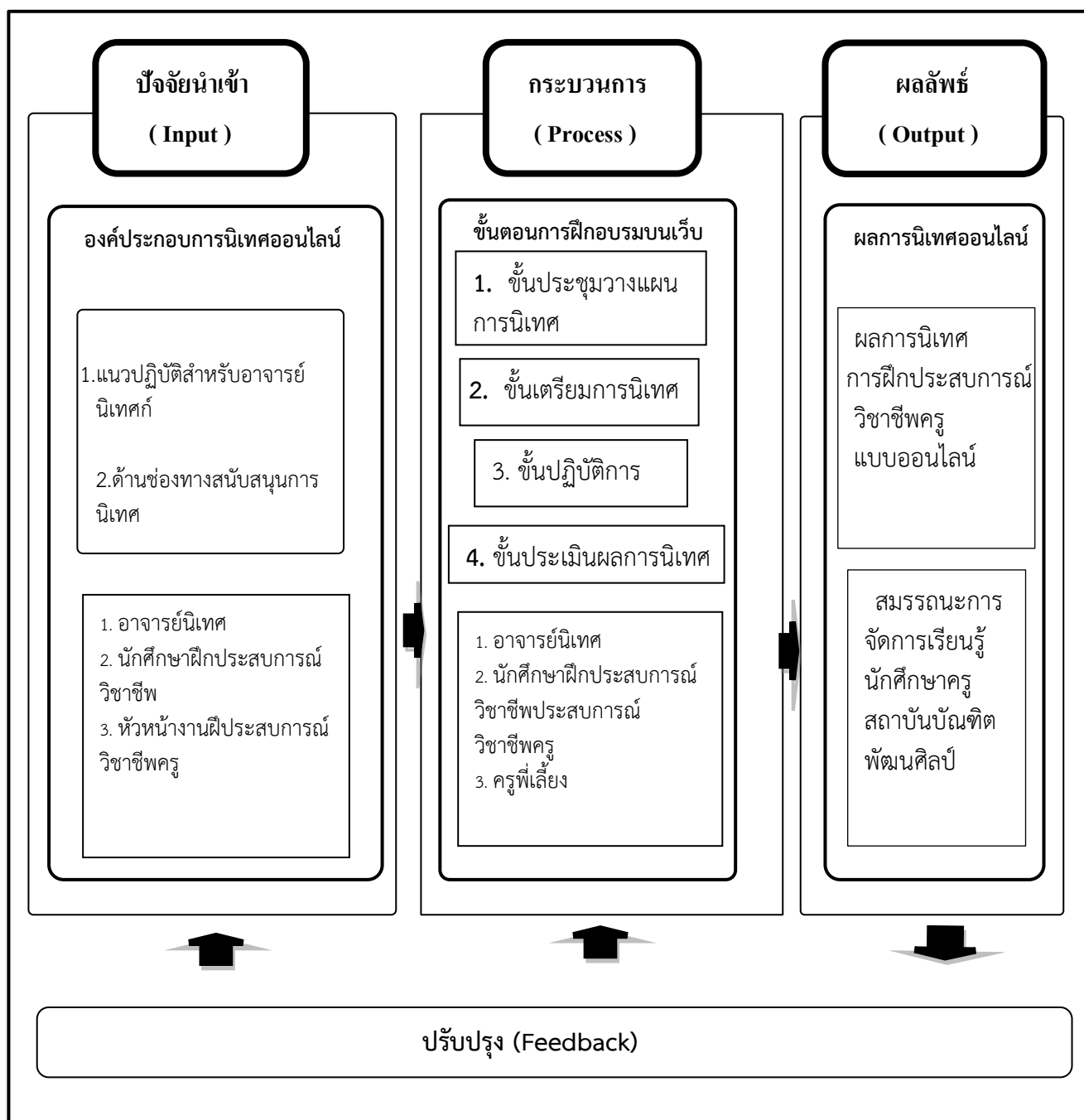
การตรวจสอบ แก้ไข ปรับปรุง ให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ จากผลการใช้ของผู้ใช้ระบบนิเทศนักศึกษาแบบออนไลน์ ซึ่งผู้ใช้งาน คือ อาจารย์นิเทศก์ครูพี่เลี้ยงและนักศึกษา โดยหากผลการใช้ระบบนิเทศงานออนไลน์นั้นไม่เป็นไปตามที่คาดหวังก็จะต้องมีการตรวจสอบและย้อนกลับไป ที่ปัจจัยนำเข้าเพื่อให้ได้ผลลัพธ์ตามวัตถุประสงค์

ผลการวิจัยระยะที่ 2 ออกแบบและพัฒนาโมเดลการนิเทศการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู แบบออนไลน์ เพื่อส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ นักศึกษาครู สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์

การพัฒนาโมเดลการนิเทศการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูแบบออนไลน์ เพื่อส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ นักศึกษาครู สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ ผู้วิจัยได้ดำเนินการนำผลการวิจัยในระยะที่ 1 ซึ่งได้จากการวิเคราะห์และสังเคราะห์ เอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับ การนิเทศการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู เพื่อส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ นักศึกษาครู และผลการศึกษาค้นคว้าความคิดเห็นจากผู้เกี่ยวข้องกับการนิเทศการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู แล้วนำมาพัฒนาโมเดลการนิเทศการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูแบบออนไลน์ เพื่อส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ นักศึกษาครู ผู้วิจัยนำปราชญ์โมเดลการพัฒนาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูแบบออนไลน์ เพื่อส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ นักศึกษาครู และได้นำเสนอผลการพัฒนารูปแบบ แบ่งออกเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 พัฒนาโมเดลการนิเทศการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูแบบออนไลน์ เพื่อส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ นักศึกษาครู

1.1 พัฒนาโมเดลการนิเทศการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูแบบออนไลน์ เพื่อส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ นักศึกษาครู ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการวิจัยระยะที่ 1 พัฒนาร่างโมเดลการนิเทศการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู เพื่อส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ นักศึกษาครู ดังภาพประกอบ 1

ภาพประกอบ 2 ร่างโมเดลการนิเทศการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู เพื่อสร้างเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของนักศึกษาครู

1.2 รายละเอียด โมเดลการนิเทศการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูแบบออนไลน์ เพื่อส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของนักศึกษาครู ดังรายละเอียดดังนี้

รายละเอียดองค์ประกอบที่ 1 ปัจจัยนำเข้าของระบบ ประกอบด้วย 2 ปัจจัย ดังนี้

1. แนวทางในการปฏิบัติสำหรับอาจารย์นิเทศก์ ประกอบด้วย

1.1 หลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต (5 ปี)

หลักสูตรได้กำหนดรายวิชา 300-21012 การปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา 1 (Teaching Internship I) 6 (0-36-0) และ รายวิชา 300-21013 การปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา 2 (Teaching Internship II) 6 (0-36-0) การปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาโดยมีการนิเทศอย่างใกล้ชิด การบูรณาการความรู้ในการจัดทำแผนการเรียนรู้ การจัดกระบวนการเรียนรู้โดยใช้สื่อนวัตกรรม เทคนิค และกลยุทธ์การเรียนรู้ในวิชาเฉพาะหรือวิชาเอกได้อย่างเหมาะสมกับนักศึกษา การวัดและประเมินผล การเรียนรู้เพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้และนักศึกษา การจัดทำบันทึกและผลการจัดการเรียนรู้ การจัดการกิจกรรมทางวิชาการ การวิจัยในชั้นเรียนเพื่อพัฒนานักศึกษา การปฏิบัติงานครู นอกเหนือจากการสอน การสัมมนาทางการศึกษา รายละเอียดดังนี้

1.1.1 เพื่อให้เข้าใจขั้นตอนและกระบวนการปฏิบัติการสอนงานอาชีพอย่างเป็นระบบ

1.1.2 เพื่อให้สามารถควบคุมงาน ตรวจสอบ ติดตาม การประเมินผล

1.1.3 เพื่อให้สามารถนำความรู้ ทักษะและประสบการณ์ ไปประยุกต์ใช้ในปฏิบัติการสอนได้

1.1.4 เพื่อให้มีเจตคติที่ดีต่อการปฏิบัติการสอนอย่างครุมืออาชีพ มีสมรรถนะด้านวิชาชีพครู ด้านความรู้ ด้านความสัมพันธ์ผู้ปกครองและชุมชน ด้านจรรยาบรรณวิชาชีพ

1.2 วัตถุประสงค์ของการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู

1.2.1 ศึกษาและสังเกตงานในหน้าที่ครูผู้สอนงานในหน้าที่ครูประจำชั้น งานบริหารและงานบริการของโรงเรียน สภาพแวดล้อมทั่วไปของโรงเรียน และความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

1.2.2 ศึกษา และสังเกตพฤติกรรมของนักศึกษาเป็นรายบุคคล

1.2.3 มีส่วนร่วมกับสถานศึกษาในการพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตร การนำหลักสูตรไปใช้

1.2.4 ฝึกเป็นครูผู้สอน ทดลองสอนและปกครองชั้นเรียน

1.2.5 สังเกตและวิเคราะห์สภาพปัญหาในชั้นเรียนเพื่อนำมาสู่การกำหนดประเด็นปัญหาการทำวิจัยในชั้นเรียน

1.2.6 ศึกษา และสังเกตการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา

1.2.7 เสริมสร้างคุณลักษณะของครูที่ดีและมีเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพครู

1.2.8 จัดกิจกรรมสัมมนาวิชาการและวิชาชีพ เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้และพัฒนาตนเองให้ทันต่อความก้าวหน้าทางด้านวิชาการ

1.3 ความมุ่งหมายของการนิเทศ

การปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา เป็นการเพิ่มพูนประสบการณ์วิชาชีพครูให้แก่ นักศึกษาที่จะสำเร็จออกไปเป็นครู ในอนาคต โดยมุ่งหวังว่าเมื่อนักศึกษาได้ไปปฏิบัติการสอนอยู่ที่ สถานศึกษาช่วงหนึ่งก็จะสามารถนำทั้งความรู้และทักษะมาบูรณาการเข้าด้วยกัน แล้วสามารถถ่ายทอด ไปสู่ศิษย์ได้ เพราะในระหว่างที่กำลังศึกษาอยู่ นั้นเป็นการศึกษาเฉพาะทางเฉพาะวิชา เน้นความรู้และ ทักษะเป็นเรื่อง ๆ ไป การฝึกนี้เป็นการเอาจริง เพราะมีส่วนได้ส่วนเสียเกิดขึ้นจริง และมีความมุ่งหมาย ดังนี้

1.3.1 การวางแผน (Planning) หมายถึง ให้คำแนะนำ ในการปฏิบัติตัว ระหว่างการปฏิบัติการสอน และช่วยแนะนำแก้ไขปัญหาให้กับนักศึกษาระหว่างการปฏิบัติการสอน

1.3.2 ช่วยแนะนำ (Teaching) หมายถึง แนะนำแนวเทคนิคการสอน วิธีการ สอน การสร้างสื่อการสอน และทักษะอื่นๆที่จำเป็นต่อการปฏิบัติการสอน

1.3.3 สร้างความมั่นใจ (Leading) หมายถึง ส่งเสริมแรงบันดาลใจ ความ เป็นครูมืออาชีพ การสร้างมนุษยสัมพันธ์ภายในโรงเรียน

1.3.4 สะท้อนผล (Feedback) หมายถึง การแจ้งผล ย้อนกลับ การประเมินการ ปฏิบัติการสอน แลกเปลี่ยนความคิดเห็น

1.4 รายวิชาและขอบเขตเนื้อหา

รายวิชาการปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา 1 (Teaching Internship I) 6 (0-36-0) การปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาโดยมีการนิเทศอย่างใกล้ชิด การบูรณาการความรู้ในการ จัดทำแผนการเรียนรู้การจัดกระบวนการเรียนรู้โดยใช้สื่อวัตกรรมการเรียนรู้อิงเทคนิคและกลยุทธ์การเรียนรู้ในวิชา เฉพาะหรือวิชาเอกได้อย่างเหมาะสมกับนักศึกษาการวัดและประเมินผลการเรียนรู้เพื่อพัฒนา การจัดการเรียนรู้และนักศึกษา การจัดทำบันทึกและผลการจัดการเรียนรู้ การจัดกิจกรรมทางวิชาการ การวิจัยในชั้นเรียนเพื่อพัฒนานักศึกษา การปฏิบัติงานครู นอกเหนือจากการสอน การสัมมนา ทางการศึกษา

รายวิชา การปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา 2 (Teaching Internship II) 6 (0-36-0) การปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาโดยอิสระควบคู่กับการนิเทศ การบูรณาการความรู้ในการ จัดทำแผนการเรียนรู้ การจัดกระบวนการเรียนรู้โดยใช้สื่อวัตกรรมการเรียนรู้อิงเทคนิคและกลยุทธ์การเรียนรู้ใน วิชาเฉพาะหรือวิชาเอกได้อย่างเหมาะสมกับนักศึกษา การวัดและประเมินผลการเรียนรู้เพื่อพัฒนาการ จัดการการเรียนรู้และนักศึกษา การจัดทำบันทึกและรายงานผลการจัดการเรียนรู้ การจัดกิจกรรมทาง วิชาการ การวิจัยในชั้นเรียนเพื่อพัฒนานักศึกษา การปฏิบัติงานครูนอกเหนือจากการสอน การสัมมนา ทางการศึกษา

ขอบข่ายของการฝึกปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา การฝึกปฏิบัติการสอนใน สถานศึกษา 1 และ 2 เป็นงานภาคปฏิบัติของนักศึกษาที่จำเป็นต้องฝึกและปฏิบัติ ตลอดจนต้องศึกษา หาความรู้หลายด้าน ดังนั้นให้นักศึกษาฝึกปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาทุกคน ปฏิบัติงานในขอบข่าย ดังต่อไปนี้

1. งานด้านวิชาการ

1.1 งานด้านการจัดการเรียนการสอน

1.1.1 ศึกษาหลักสูตร/ สารการเรียนรู้มาตรฐานการเรียนรู้ แผนการจัดการเรียนรู้การจัดประสบการณ์ คู่มือครู แบบเรียนและหนังสืออ่านประกอบ เพื่อให้ทราบแนวปฏิบัติในการจัดการเรียนการสอนที่ชัดเจน

1.1.2 วางแผนการจัดการเรียนรู้ โดยจัดทำแผนการจัดการประสบการณ์ระยะยาวและทำแผนการจัดการเรียนรู้ หรือแผนการจัดการประสบการณ์ ส่งอาจารย์พี่เลี้ยงล่วงหน้าก่อนสอน 1 สัปดาห์โดยเน้นการจัดการเรียนรู้ที่เน้นนักศึกษาเป็นสำคัญ

1.1.3 สังเกตการจัดการเรียนรู้ของอาจารย์พี่เลี้ยงในสัปดาห์แรก เพื่อศึกษาวิธีการและกำหนดแผนการจัดการเรียนรู้ของตนเอง

1.1.4 เข้าสอนตามที่ได้รับมอบหมาย โดยมีชั่วโมงการสอน สัปดาห์ละ 8 ชั่วโมงรวมแล้วไม่น้อยกว่า 120 ชั่วโมงต่อภาคเรียน

1.1.5 จัดหา จัดทำและพัฒนาสื่อการเรียน เพื่อใช้ประกอบการเรียนการสอน

1.1.6 วัดผลและประเมินผลการเรียนการสอนตามสภาพจริงด้วยวิธีการที่หลากหลาย

1.2 การวิจัยในชั้นเรียนให้ทำวิจัยในชั้นเรียนคนละ 1 เรื่อง

1.3 งานด้านบรรยากาศในชั้นเรียนและสถานศึกษา

1.3.1 จัดตกแต่งห้องเรียนให้มีบรรยากาศที่ส่งเสริมการเรียนรู้

1.3.2 จัดมุมวิชาต่าง ๆ หรือมุมประสบการณ์ต่าง ๆ และป้ายนิเทศ

2. งานด้านปกครอง

การเรียนการสอนนั้นเกี่ยวข้องกับการปกครองตลอด และจะเกิดผลสัมฤทธิ์หรือไม่ขึ้นอยู่กับ การปกครองชั้นเรียนอย่างเหมาะสม ซึ่งงานการปกครองชั้นเรียนของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ได้แก่

2.1 หน้าที่การปกครองนักเรียนในขณะที่ทำการสอน รวมทั้งการฝึกอบรมนักเรียนควบคู่กับการเรียนการสอน

2.2 หน้าที่ในการอบรมสั่งสอนนักเรียนตามโอกาสต่าง ๆ เช่น การอบรมนักเรียนหน้าแถวในตอนเช้าหรือวันสุดท้าย สัปดาห์ ฯลฯ

2.3 ช่วยสอดส่องดูแลความประพฤติของนักเรียนทั้งในสถานศึกษาและนอกสถานศึกษา

2.4 ให้ความร่วมมือพบกับผู้ปกครองนักเรียนในบางโอกาส เมื่อต้องการความร่วมมือในการแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับความประพฤติของนักเรียน

3. งานด้านธุรการ

งานด้านธุรการในสถานศึกษาเป็นงานที่จำเป็นอย่างหนึ่ง ซึ่งนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ควรฝึกปฏิบัติไว้เมื่อออกไปเป็นครูจะสามารถทำงานด้านธุรการได้อย่างราบรื่นงานที่นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู มีดังนี้

- 3.1 ทำบัญชีเรียกชื่อนักเรียน
- 3.2 ทำระเบียบต่าง ๆ
- 3.3 ทำสมุดประจำตัวนักเรียน
- 3.4 งานอื่น ๆ ที่สถานศึกษามอบหมาย
4. งานกิจกรรมต่าง ๆ หน้าที่ของนักศึกษาเกี่ยวกับงานกิจกรรม ประกอบด้วย
 - 4.1 จัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร
 - 4.2 ตรวจสอบสุขภาพนักเรียน (ในตอนเช้า) หรือดูแลความเรียบร้อยในการแต่งกาย
 - 4.3 ดูแลให้ความช่วยเหลือให้ความปลอดภัยแก่นักเรียนในขณะที่อยู่ในสถานศึกษา เช่น การข้ามถนนตอนเช้าและตอนเย็นหลังจากเลิกเรียน
5. งานพัฒนาชุมชน

ในการฝึกปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา นั้น นักศึกษาไม่ควรมุ่งแต่ด้านงานวิชาการเท่านั้นควรฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูหลาย ๆ ด้านเพื่อให้เกิดความชำนาญ นักศึกษาจะต้องมีสัมพันธ์ที่ดีกับชุมชน หมายถึง ครู ผู้ปกครอง งานพัฒนาชุมชนเป็นงานสำคัญมากอย่างหนึ่งที่นักศึกษาไม่ควรละเลยเพราะในปัจจุบันเป้าหมายของการศึกษา คือ เพื่อพัฒนาชุมชนให้เกิดความเจริญก้าวหน้า ดังนั้นนักศึกษาฝึกปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาควรมีส่วนร่วมกับสถานศึกษาในการพัฒนาชุมชน
6. งานโครงการ

นักศึกษาฝึกปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา จะต้องจัดกิจกรรมพัฒนานักศึกษาร่วมกับครูและบุคลากรสถานศึกษา อย่างน้อย 1 โครงการ

 - 1.5 บทบาทแนวปฏิบัติสำหรับอาจารย์นิเทศก์
 - 1.5.1 นิเทศการสอนของนักศึกษา ไม่น้อยกว่า 3 ครั้ง/ภาคการศึกษา
 - 1.5.2 ตรวจสอบแผนการสอนเพื่อติดตามการพัฒนาของนักศึกษา
 - 1.5.3 สังเกตการสอนของนักศึกษาในชั้น เพื่อติดตามการพัฒนาของนักศึกษา
 - 1.5.4 พบนักศึกษา เพื่อรับทราบปัญหาในการปฏิบัติการสอน และเสนอแนะแนวทางแก้ไขปัญหอย่างสม่ำเสมอ
 - 1.5.5 พบครูพี่เลี้ยง เพื่อปรึกษาและวางแผนร่วมกัน เพื่อพัฒนาและแก้ไขปัญหาดัง ๆ ของนักศึกษา
 - 1.5.6 พบผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อทราบนโยบายของสถานศึกษา และสร้างสัมพันธภาพอันดีตามโอกาสอันสมควร
 - 1.5.7 เข้าร่วมสมมนาการปฏิบัติการสอน เพื่อทราบปัญหาและเสนอแนะแนวทางแก้ไขต่อนักศึกษา
 - 1.5.8 ประเมินผลการปฏิบัติการสอนของนักศึกษาตามระยะเวลาที่กำหนด โดยร่วมมือกับครู/อาจารย์พี่เลี้ยง
 - 1.6 ทักษะการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ดนตรีและนาฏศิลป์ ครูต้องทำให้เด็กเกิดความรู้สึกว่าดนตรีนาฏศิลป์ เป็นสิ่งน่าสนใจ น่าเรียน น่าพอใจและประสบการณ์ต่าง ๆ เป็นสิ่งที่เขา

ปรารถนา ชั่วโม่งดนตรีและนาฏศิลป์ ควรเป็นชั่วโม่งที่เด็กมีความสุข ได้ค้นพบสิ่งใหม่ๆ ที่เขาพอใจ ประสบการณ์ที่เด็กได้รับควรเป็นสิ่งที่เด็กสนใจ

ดังนั้น สิ่งที่ควรคำนึงถึงในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ คือ จิตวิทยาในการสอน และพัฒนาการของเด็ก ผู้สอนควรจะเรียนรู้ถึงธรรมชาติของนักศึกษาในกลุ่มของตนเองอย่างถ่องแท้ และ พยายามปรับวิธีสอนให้เหมาะสมกับความพร้อมและความ สนใจของนักศึกษา การจัดการเรียน สอนดนตรีและนาฏศิลป์ให้ประสบผลสำเร็จ ครูจะต้องรู้วิธีสอนซึ่งเป็นหลักที่ควรปฏิบัติดังนี้

1.6.1 ให้นักเรียนลองปฏิบัติก่อน แล้วให้ช่วยกันสรุปเป็นหลักการ โดยครู อาจใช้วิธีการแนะนำหรือสาธิตให้นักเรียนปฏิบัติ แล้วให้นักเรียนได้ใช้ความคิดอย่างมีเหตุผลในการสรุป เป็นหลักการ ครูมีหน้าที่ช่วยป้อนคำถาม หรือชี้แนะแนวทางเพื่อให้ได้ข้อสรุปที่ถูกต้อง

1.6.2 สอนให้นักเรียนเกิดความคิดสร้างสรรค์ ครูต้องให้ออกาสนักเรียนใน การคิดหรือแสดงออกในกิจกรรมดนตรีและนาฏศิลป์บ่อย ๆ เช่น การให้คิดท่าทางประกอบเพลง ประเภทต่าง ๆ เปิดโอกาสให้นักเรียนร่วมกันทำจังหวะประกอบเพลง ด้วยเครื่องประกอบจังหวะที่ นักเรียนคิดหรือเลือกหามาเอง ตามที่คิดว่าเหมาะสม เปิดโอกาสให้นักเรียนแต่งเนื้อร้องเอง เป็นต้น

1.6.3 จัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้ผสมผสานกัน ในการสอนแต่ละครั้ง ครูไม่ควรมุ่งเน้นเนื้อหาหรือประสบการณ์ในเรื่องใดเรื่องหนึ่งเท่านั้น กิจกรรมเน้นการฟัง การร้องเพลง กิจกรรมเน้นจังหวะและกิจกรรมนาฏศิลป์ ควรผสมกลมกลืนกันไปเพราะกิจกรรมต่าง ๆ ไม่สามารถ แยกกันได้โดยเด็ดขาด เด็กจะร้องเพลงได้จะต้องผ่านการฟังมาก่อน ต้องรู้จังหวะของเพลง และถ้าจะ รำหรือแสดงท่าประกอบเพลงได้ เด็กจะต้องร้องเพลงได้ก่อน มิฉะนั้นก็ไม่สามารถกำหนดท่าทางได้ ถูกต้อง

1.6.4 สอนให้เชื่อมโยงกับสาระอื่น ครูสามารถใช้กิจกรรมดนตรีและ นาฏศิลป์ เป็นแกนในการเชื่อมโยงวิชาอื่น ๆ หรือบูรณาการการเรียนการสอนได้ เช่น ครูสอนเพลงนก เมื่อนักเรียนร้องเพลงนกได้ รู้จังหวะและท่าทำาบินแบบนกได้ ครูอาจเชื่อมโยงไปถึงความรู้เรื่องนกชนิด ต่าง ๆ โยงไปถึงสัตว์ต่าง ๆ ที่มีปีก ไม่มีปีก

1.6.5 การสอนโดยเน้นคุณลักษณะนิสัย จุดมุ่งหมายของการเรียนการสอน ดนตรีนาฏศิลป์ ในระดับประถมศึกษา มิได้มุ่งหมายเพียงให้นักศึกษามีความรู้มีทักษะ และเจตคติที่ดี ต่อกิจกรรมดนตรีนาฏศิลป์เท่านั้น แต่จุดมุ่งหมายสำคัญอีกประการหนึ่ง คือ มุ่งเสริมสร้างลักษณะนิสัย ที่พึงประสงค์ นักเรียนจะพัฒนาลักษณะนิสัยได้มากน้อยเพียงใด ขึ้นอยู่กับกระบวนการเรียนการสอน ของครูและความเอาใจใส่ของครู ครูจำเป็นต้องให้ความสนใจในเรื่องนี้ไปพร้อม ๆ กันกับการให้ความรู้ ทักษะและเจตคติด้วย ลักษณะนิสัยของนักเรียนที่ครูต้องเอาใจใส่ เช่น มารยาทในการฟังและชมการ แสดง สมาธิในการฟังหรือชม ความอดทน การทำงานร่วมกับคนอื่น การเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี ความรับผิดชอบต่อหน้าที่

นักศึกษาปฏิบัติการสอนวิชาชีพครูจะต้องมีทักษะและเทคนิคการสอนดังนี้

1. การสอนแบบสาธิต

วิธีการสอนแบบสาธิตเป็นการสอนที่ผู้แสดงหรือกระทำให้ดูเป็นตัวอย่าง พร้อมๆ กับการอธิบาย เพื่อให้ให้นักศึกษาได้ประสบการณ์ตรงในเชิงรูปธรรม นักศึกษาเกิดการเรียนรู้จากการสังเกต ขั้นตอนการสาธิต วิธีสอนแบบนี้เหมาะสำหรับการสอนที่ต้องการให้ นักศึกษาเห็นขั้นตอนการปฏิบัติ คือ นักศึกษาได้สังเกตการณ์สาธิต ของครูผู้สอนแล้วปฏิบัติตามการสาธิต ช่วยให้นักศึกษาเข้าใจวิธีปฏิบัติได้ เพราะเป็นประสบการณ์ตรงสามารถมองเห็นจากครูผู้สอนอย่างชัดเจน

ความมุ่งหมายของการสอนแบบสาธิต มีดังนี้

1. กระตุ้นความสนใจของนักศึกษา
2. เน้นคำถามหรือปัญหาใดปัญหาหนึ่งโดยเฉพาะ
3. อธิบายหลักการ
4. พัฒนาการฟังและการสังเกตอย่างใช้ความคิดของนักศึกษา
5. แสดงเทคนิค วิธีการ
6. สร้างความเข้าใจของบทเรียน
7. แสดงวิธีใช้หลักการ
8. การทบทวนบทเรียน

2. การสอนแบบฝึกปฏิบัติ

วิธีสอนโดยการให้ปฏิบัติว่า เป็นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การสอนโดยยึดนักเรียนเป็นสำคัญ เน้นการพัฒนาทักษะทางภาษา ดนตรี ขับร้อง นาฏศิลป์และด้านศิลปะ เป็นต้น โดยใช้วิธีการฝึกฝนซ้ำ ๆ จนกระทั่งนักเรียนเกิดทักษะที่ต้องการถึงขั้นที่กำหนดไว้ การฝึกปฏิบัตินี้อาจทำการฝึกในลักษณะเป็นรายบุคคล หรือเป็นกลุ่มพร้อม ๆ กันแล้วแต่ความเหมาะสม ซึ่งครูจะทำหน้าที่อธิบายและสาธิตทักษะที่ต้องการฝึกฝน ให้นักเรียนดูเป็นตัวอย่างแล้วจึงให้นักเรียนทำการฝึกปฏิบัติ ครูคอยดูแลการฝึกให้คำแนะนำ ช่วยแก้ไขจุดบกพร่อง จนกระทั่งนักเรียนมีทักษะที่ต้องการพัฒนาถึงระดับที่กำหนดไว้ การสอนแบบฝึกปฏิบัตินี้นักเรียนจะมีส่วนร่วมในกิจกรรมตลอดเวลา เพราะเป็นการกระทำซึ่งนักเรียนทุกคนต้องฝึกปฏิบัติ และขณะฝึกอาจมีการใช้เครื่องมือหรืออุปกรณ์ต่างๆ ประกอบการฝึกปฏิบัติด้วย เช่น รูปภาพ ภาพยนตร์ เทปบันทึกเสียง หรือเทปบันทึกภาพ ประโยชน์ของวิธีการสอนแบบฝึกปฏิบัติคือ ใช้สำหรับการพัฒนาทักษะที่ต้องการเป็นการส่งเสริมการเรียนรู้ และการฝึกฝนด้วยตนเอง ให้นักเรียนรู้จักการเรียนรู้ด้วยการกระทำ

1.7 กระบวนการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ มีขั้นตอนการของกระบวนการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูดังนี้

1.7.1 ขั้นเตรียมการ

- 1.7.1.1 สร้างความเข้าใจแก่ผู้เกี่ยวข้อง
- 1.7.1.2 แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงาน
- 1.7.1.3 กำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบ
- 1.7.1.4 ประชุมคณะกรรมการ
- 1.7.1.5 จัดทำปฏิทินปฏิบัติงาน

1.7.2 สรรวจรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้อง

- 1.7.2.1 ข้อมูลสถานศึกษาได้แก่ สถานที่ตั้ง ความพร้อมในการรับฝึกเงื่อนไขในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ผู้รับผิดชอบการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู
- 1.7.2.2 ข้อมูลสถานศึกษาได้แก่ ผู้รับผิดชอบการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู รายวิชาที่จะนำไปฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู เอกสารการดำเนินงานที่เกี่ยวข้อง

3. ข้อมูลนักศึกษาเกี่ยวกับสาขาวิชาและจำนวนนักศึกษา และข้อมูลส่วนบุคคล

1.8 การวัดและประเมินผล

เกณฑ์การประเมินฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู การประเมินผลฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูเป็นไปตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการประเมินผลการเรียน วิทยาลัยฯ ได้ใช้เกณฑ์การประเมินการปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาของนักศึกษาตามมาตรฐานประสบการณ์วิชาชีพครูของคุรุสภาโดยมีกรอบการประเมินในเรื่องต่าง ๆ ดังนี้

1.8.1 นักศึกษาสามารถจัดการเรียนรู้ในสาขาวิชาเฉพาะ

1.8.2 นักศึกษาสามารถประเมินปรับปรุงและพัฒนาการจัดการเรียนรู้ให้

เหมาะสมกับศักยภาพของผู้เรียน

1.8.3 นักศึกษาสามารถจัดทำวิจัยในชั้นเรียนเพื่อพัฒนาผู้เรียน

1.8.4 นักศึกษาสามารถจัดทำรายงานผลการจัดการเรียนรู้และพัฒนาผู้เรียน

โดยรายละเอียดของเกณฑ์การประเมินการปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาเป็นดังนี้

1. การปฏิบัติการสอนโดย

1.1 ครูพี่เลี้ยง	ร้อยละ 20
1.2 อาจารย์นิเทศก์	ร้อยละ 20
2. แผนการจัดการเรียนรู้	ร้อยละ 15
3. การวิจัยในชั้นเรียน	ร้อยละ 15
4. รายงานผลการปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา	ร้อยละ 10
5. กิจกรรมพัฒนานักศึกษาฝึกปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา	ร้อยละ 10
6. การเข้าร่วมสัมมนา	ร้อยละ 10

1. ด้านช่องทางสนับสนุนการนิเทศ

1.1 เอกสารประกอบการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูแบบออนไลน์ นักศึกษาสามารถ download เอกสารการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูในรูปแบบ pdf ไฟล์ในเว็บ

1.2 ช่องทาง up load และ down load โดยผู้วิจัยได้สร้างช่องทางในการ up load และ down load ข้อมูลให้อาจารย์นิเทศ

1.3 ช่องทางออนไลน์สำหรับการประชุมสนทนาและนิเทศการสอน นักศึกษาสามารถใช้ระบบนิเทศออนไลน์ได้โดยการแจ้งวัน เวลา ในปฏิทินที่แนบในระบบโดยนัดหมายเวลากับอาจารย์นิเทศก์และเข้ารับการนิเทศในช่องทางออนไลน์ในระบบซูม (zoom) ที่สร้างไว้ในเว็บนิเทศออนไลน์

รายละเอียดองค์ประกอบที่ 2 กระบวนการนิเทศ ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน คือ

1. ขั้นประชุมวางแผนการนิเทศ
2. ขั้นเตรียมการนิเทศ
3. ขั้นปฏิบัติการนิเทศ
4. ขั้นประชุม ประเมินผลการนิเทศ

โดยรายละเอียดของกระบวนการมีดังนี้

1. ขั้นประชุม วางแผน ร่วมกันวางแผน เช่น
 - 1.1 ประชุมแนวทางปฏิบัติในการดูแล/ให้คำปรึกษาแนะนำนักศึกษา
 - 1.2 จัดแบ่งอาจารย์นิเทศก์แต่ละกลุ่ม/แต่ละห้อง แต่ละสถานศึกษา
 - 1.3 กำหนดวัตถุประสงค์และขอบเขตเนื้อหาในแต่ละหัวข้อ
 - 1.4 กำหนดรูปแบบเอกสารการนิเทศฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู
 - 1.5 กำหนดแนวทางการปฏิบัติของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู
 - 1.6 กำหนดแนวทางการประเมินผลฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู
2. ขั้นเตรียมการนิเทศ
 - 2.1 เตรียมเอกสารและเนื้อหาที่จะใช้สำหรับฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู
 - 2.2 กระบวนฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู
 - 2.3 ทักษะฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู
 - 2.4 เอกสารประเมินฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู
3. ขั้นปฏิบัติการนิเทศ
 - 3.1 ประเมินผลการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู
 - 3.2 ให้ผลย้อนกลับหลังจากการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู
 - 3.3 การใช้ช่องทางออนไลน์สำหรับอาจารย์นิเทศก์
4. ขั้นประชุม ประเมินผลการนิเทศ
 - 4.1 สรุปผลการประเมินฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู
 - 4.2 ประชุมประเมินผลการนิเทศ และรายงานผลการนิเทศ

รายละเอียด องค์ประกอบที่ 3 ผลลัพธ์

1. โมเดลการนิเทศนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูออนไลน์นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์
2. ช่องทางการนิเทศออนไลน์ โดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการติดต่อสื่อสารเข้ามาใช้เพื่อให้เกิดความสะดวกทั้งช่องทางการประชุม การสนทนา ช่องทางรับส่งเอกสาร ช่องทางนิเทศแบบสามารถย้อนดูภายหลังได้ และช่องทางการนิเทศ แบบดูสด สามารถนิเทศฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูแบบเห็นเหตุการณ์จริงและสนทนากันได้แม้จะอยู่คนละสถานที่
3. แนวทางปฏิบัติการนิเทศฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูโดยเป็นช่องทางให้ความรู้ซึ่งเป็นแนวทางในการปฏิบัติสำหรับอาจารย์นิเทศก์ ครูพี่เลี้ยง และนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู เพื่อให้การปฏิบัติเป็นในทิศทางเดียวกัน

รายละเอียดขององค์ประกอบที่ 4 ข้อมูลย้อนกลับของระบบ

จะมีการตรวจสอบ แก้ไข ปรับปรุง ให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ จากผลการใช้ของผู้ใช้ระบบนิเทศนักศึกษาแบบออนไลน์ ซึ่งผู้ใช้งาน คือ อาจารย์นิเทศก์ครูพี่เลี้ยงและนักศึกษา โดยหากผลการใช้ระบบนิเทศงานออนไลน์นั้นไม่เป็นไปตามที่คาดไว้ก็จะต้องมีการตรวจสอบและย้อนกลับไป ที่ปัจจัยนำเข้าเพื่อให้ได้ผลลัพธ์ตามวัตถุประสงค์

ขั้นตอนที่ 2 ผลการประเมินความถูกต้องและรับรองโมเดล

2.1 ผลการประเมินตรวจสอบความถูกต้องและรับรองโมเดลการนิเทศการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูแบบออนไลน์ โดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน ดังตาราง 1

ตาราง 1 ผลการประเมินความถูกต้องและรับรององค์ประกอบโมเดลการนิเทศการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูแบบออนไลน์ โดยผู้ทรงคุณวุฒิ (n=5)

ประเด็น	$\bar{x}$	S.D.	ผลการประเมินระดับความเหมาะสม
1. หลักการของโมเดลการนิเทศออนไลน์ และสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้	5.00	0.00	ระดับมากที่สุด
2. วัตถุประสงค์ของโมเดล	4.60	0.55	ระดับมากที่สุด
3. ปัจจัยนำเข้า ประกอบด้วย 2 ปัจจัยดังนี้ 3.1 ด้านแนวปฏิบัติสำหรับอาจารย์นิเทศก์ 3.2 ด้านระบบสนับสนุน	4.60	0.45	ระดับมากที่สุด
4. 3. ปัจจัยด้านกระบวนการนิเทศ 3.1 ขั้นตอนวางแผนการนิเทศ 3.2 ขั้นตอนเตรียมการนิเทศ 3.3 ปฏิบัติการนิเทศ 3.4 ขั้นตอนประชุมประเมินผลการนิเทศ	4.40	0.56	ระดับมาก

ตาราง 1 (ต่อ)

ประเด็น	$\bar{x}$	S.D.	ผลการประเมิน ระดับความเหมาะสม
5. ปัจจัยด้านผลลัพธ์ 5.1 คะแนนผลการนิเทศการฝึกประสบการณ์ วิชาชีพครู แบบออนไลน์ เพื่อส่งเสริมสมรรถนะการ จัดการเรียนรู้ 5.2 ความคิดเห็นของผู้ใช้ระบบออนไลน์ เพื่อ ส่งเสริมสมรรถนะการจัดการจัดการเรียนรู้	4.80	0.45	ระดับมากที่สุด
รวม	4.72	0.23	มากที่สุด

จากตาราง 1 ผลการประเมินความถูกต้องและรับรององค์ประกอบการนิเทศแบบออนไลน์ พบว่า ผู้ทรงคุณวุฒิมีความเห็นเกี่ยวกับความถูกต้องและรับรองว่ารูปแบบนิเทศนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู มีความเหมาะสมโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.72) เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยดังนี้ คือ ด้านหลักการของรูปแบบพื้นฐานการนิเทศออนไลน์ และสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ (ค่าเฉลี่ย 5.00) รองลงมาด้านปัจจัยด้านผลลัพธ์ คะแนนผลการนิเทศการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูแบบออนไลน์ เพื่อส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ (ค่าเฉลี่ย 4.80) และวัตถุประสงค์ของโมเดล และปัจจัยนำเข้า (ค่าเฉลี่ย 4.60) ส่วนข้อเสนอแนะที่ผู้ทรงคุณวุฒิได้แนะนำเพิ่มเติมคือ จากการประเมินความเหมาะสมของผู้ทรงคุณวุฒิมีความเห็นว่าโมเดลการนิเทศการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูแบบออนไลน์ มีความเหมาะสมและสามารถนำไปทดลองใช้ได้

2.2 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิต่อองค์ประกอบของกระบวนการนิเทศการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูแบบออนไลน์ ดังตาราง 2

ตาราง 2 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิต่อองค์ประกอบของกระบวนการนิเทศการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูแบบออนไลน์ (n=5)

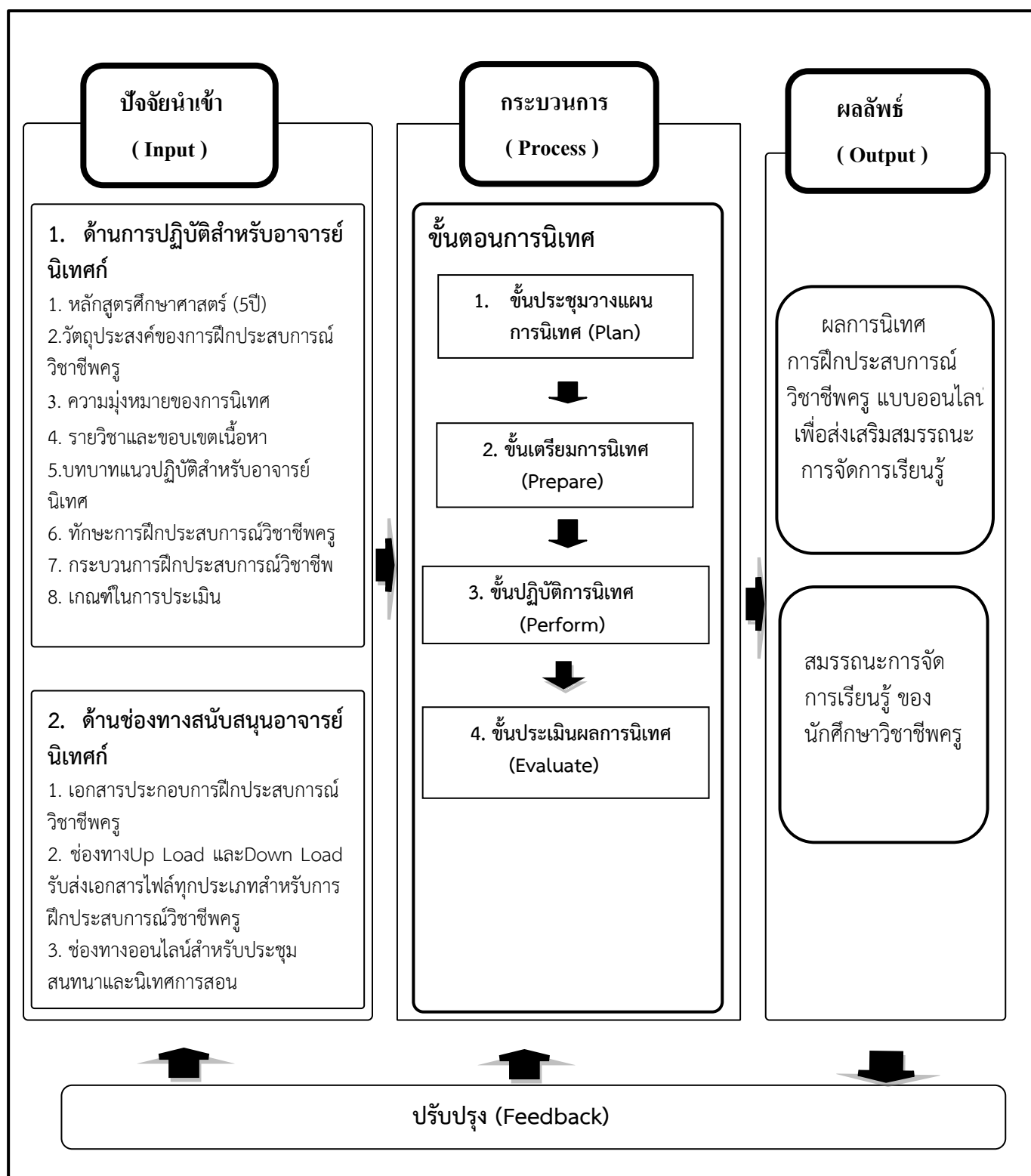
ประเด็น	$\bar{x}$	S.D.	ความเหมาะสม
กระบวนการ ประกอบด้วย 4 ขั้นตอนดังนี้			
1. ขั้นการประชุม	4.20	0.45	ระดับมาก
1.1 ประชุมแนวทางปฏิบัติในการดูแล/ให้คำปรึกษาแนะนำนักศึกษา	4.20	0.50	ระดับมาก
1.2 จัดแบ่งอาจารย์นิเทศก์แต่ละกลุ่ม/แต่ละห้องแต่ละสถานศึกษา	4.60	0.45	ระดับมากที่สุด

ตาราง 2 (ต่อ)

ประเด็น	$\bar{x}$	S.D.	ความเหมาะสม
1.3 กำหนดวัตถุประสงค์และขอบเขตเนื้อหาในแต่ละหัวข้อ	4.20	0.45	ระดับมาก
1.4 กำหนดรูปแบบเอกสารการนิเทศฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู	3.50	0.55	ระดับมาก
1.5 กำหนดแนวทางการปฏิบัติของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู	4.00	0.00	ระดับมาก
1.6 กำหนดแนวทางการประเมินผลฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู	4.40	0.55	ระดับมาก
2. ขั้นตอนการนิเทศ	4.80	0.45	ระดับมากที่สุด
2.1 เตรียมเอกสารและเนื้อหาที่จะใช้สำหรับฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู			
2.2 กระบวนฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู	4.00	0.00	ระดับมาก
2.3 ทักษะฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู	3.80	0.55	ระดับมาก
2.4 เอกสารประเมินฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู	4.60	0.55	ระดับมากที่สุด
3. ขั้นตอนการนิเทศ	3.60	0.45	ระดับมาก
3.1 ประเมินผลการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู			
3.2 ให้ผลย้อนกลับหลังจากการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู	4.60	0.55	ระดับมากที่สุด
3.3 การใช้ช่องทางออนไลน์สำหรับอาจารย์นิเทศก์	4.00	0.00	ระดับมาก
4. -ขั้นประเมินผลการนิเทศ	4.80	0.50	ระดับมากที่สุด
4.1 สรุปผลการประเมินฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู			
4.2 ประชุมประเมินผลการนิเทศ และรายงานผลการนิเทศ	4.60	0.52	ระดับมากที่สุด
รวม	4.25	0.45	ระดับมาก

จากตาราง 2 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิต่อองค์ประกอบของกระบวนการนิเทศการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูแบบออนไลน์ พบว่าผู้ทรงคุณวุฒิมีความคิดเห็นเกี่ยวกับต่อองค์ประกอบของกระบวนการนิเทศโดยรวมอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.25) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากัน(ค่าเฉลี่ย 4.80) 2 ข้อ คือ ขั้นเตรียมเอกสารและเนื้อหาที่จะใช้สำหรับฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู และขั้นสรุปผลการประเมินฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ส่วนค่าเฉลี่ยที่มีค่าน้อยที่สุด (ค่าเฉลี่ย 3.50) คือ กำหนดรูปแบบเอกสารการนิเทศฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู และรองลงมาคือ ขั้นตอนการนิเทศ ประเมินผลการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู

ส่วนข้อเสนอแนะที่ผู้ทรงคุณวุฒิแนะนำเพิ่มเติมเกี่ยวกับกระบวนการนิเทศนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูออนไลน์นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูที่พัฒนาขึ้น คือ การใช้ช่องทางนิเทศควรตรวจสอบระบบสัญญาณเครือข่าย และใช้โปรแกรมที่สามารถใช้งานได้ตลอดจนเสร็จสิ้นกระบวนการนิเทศการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ

ภาพประกอบ 3 โมเดลการนิเทศการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูแบบออนไลน์ เพื่อส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้

2.3 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญต่อเว็บการนิเทศการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูแบบออนไลน์ เพื่อส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ ดังตาราง 3

ตาราง 3 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญต่อเว็บการนิเทศการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูแบบออนไลน์ เพื่อส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ (n=5)

ประเด็น	$\bar{x}$	S.D.	ความเหมาะสม
1. หน้าเว็บไซต์มีการจัดวางตำแหน่งที่เหมาะสม	4.67	0.58	เหมาะสมมากที่สุด
2. สามารถเข้าถึงข้อมูลที่ต้องการได้สะดวกและรวดเร็ว	4.33	0.58	เหมาะสมมาก
3. ความเหมาะสมในการปฏิสัมพันธ์โต้ตอบกับผู้ใช้	5.00	0.00	เหมาะสมมากที่สุด
4. ความสะดวกในการ up load ข้อมูลเอกสาร และไฟล์ทุกประเภท	4.67	0.58	เหมาะสมมาก
5. ความสะดวกในการ down load ข้อมูลเอกสาร และไฟล์ทุกประเภท	4.67	0.58	เหมาะสมมากที่สุด
6. ช่องทางในการรับส่งและรับข้อมูล	4.33	0.58	เหมาะสมมาก
7. ความปลอดภัยในการเข้าถึงข้อมูล	3.67	0.58	เหมาะสมมาก
8. การใช้ช่องทางในการใช้เน็ตออนไลน์เหมาะสม	5.00	0.00	เหมาะสมมาก
9. การออกแบบระบบมีรายละเอียดเชื่อมโยงการเข้าถึงแหล่งข้อมูล	3.67	0.58	เหมาะสมมาก
10. ประสิทธิภาพโดยรวมของระบบนิเทศออนไลน์	5.00	0.00	เหมาะสมมากที่สุด
รวม	4.43	0.12	เหมาะสมมาก

จากตาราง 3 ผลการประเมินความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญต่อเว็บการนิเทศการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูแบบออนไลน์ เพื่อส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ พบว่า โดยรวมเหมาะสมอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.33) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 ลำดับแรก ได้แก่ ความเหมาะสมในการปฏิสัมพันธ์โต้ตอบกับผู้ใช้ (ค่าเฉลี่ย 5.00) การใช้ช่องทางในการใช้เน็ตออนไลน์เหมาะสม (ค่าเฉลี่ย 5.00) และประสิทธิภาพโดยรวมของระบบนิเทศออนไลน์ (ค่าเฉลี่ย 5.00)

ผลการวิจัยระยะที่ 3 การศึกษาผลการใช้โมเดลการนิเทศการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูแบบออนไลน์ ผู้วิจัยนำเสนอผลวิเคราะห์ข้อมูล แบ่งออกเป็น 2 ขั้นตอนดังนี้

3.1 ผลการประเมินความพึงพอใจการดำเนินงานการนิเทศการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูแบบออนไลน์ โดยอาจารย์นิเทศก์ จำนวน 15 คนและครูพี่เลี้ยง จำนวน 15 คน สรุปผลการทดลองได้ดังตาราง 4

ตาราง 4 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความพึงพอใจด้านการนิเทศออนไลน์โดยอาจารย์นิเทศก์จำนวน 15 คน และครูพี่เลี้ยง จำนวน 15 คน

ประเด็น	$\bar{x}$	S.D.	ระดับความพึงพอใจ
กระบวนการ ประกอบด้วย 4 ขั้นตอนดังนี้			
1. ขั้นการประชุม วางแผนการนิเทศ			
1.1 ประชุมแนวทางปฏิบัติในการดูแลและให้คำปรึกษาแนะนำนักศึกษา	4.80	0.41	พึงพอใจมากที่สุด
1.2 จัดแบ่งอาจารย์นิเทศก์แต่ละกลุ่ม แต่ละห้อง แต่ละสถานศึกษา โดยแจ้งรายละเอียดในระบบออนไลน์	4.07	0.46	พึงพอใจมาก
1.3 กำหนดวัตถุประสงค์และขอบเขตเนื้อหาในแต่ละหัวข้อ โดยแจ้งรายละเอียดในระบบออนไลน์	4.13	0.35	พึงพอใจมาก
1.4 กำหนดรูปแบบเอกสารการนิเทศฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูในระบบออนไลน์	3.80	0.56	พึงพอใจมาก
1.5 กำหนดแนวทางการปฏิบัติของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูในระบบออนไลน์	4.07	0.26	พึงพอใจมาก
1.6 กำหนดแนวทางการประเมินผลฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูในระบบออนไลน์	4.13	0.35	พึงพอใจมาก
2. ขั้นเตรียมการนิเทศ			
2.1 เตรียมเอกสารและเนื้อหาที่จะใช้สำหรับฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูในระบบออนไลน์	4.33	0.62	พึงพอใจมาก
2.2 กระบวนฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูในระบบออนไลน์	3.80	0.56	พึงพอใจมาก
2.3 ทักษะฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ใน ระบบออนไลน์	3.73	0.46	พึงพอใจมาก
2.4 เอกสารประเมินฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูในระบบออนไลน์	4.20	0.41	พึงพอใจมาก
3. ขั้นปฏิบัติการนิเทศ			

ตาราง 4 (ต่อ)

ประเด็น	$\bar{x}$	S.D.	ระดับความพึงพอใจ
3.1 อาจารย์นิเทศก์และครูพี่เลี้ยงใช้ช่องทางออนไลน์ผ่านระบบนิเทศออนไลน์ ในการนิเทศการสอน ของนักศึกษา	4.47	0.52	พึงพอใจมาก
3.2 ให้ผลย้อนกลับหลังจากการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู	4.20	0.41	พึงพอใจมาก
3.3 ตรวจสอบเอกสาร ภาพถ่าย หรือคลิปวิดีโอ การสอนของนักศึกษาในระบบออนไลน์	4.07	0.26	พึงพอใจมาก
4. ขึ้นประเมินผลการนิเทศ			
4.1 สรุปผลการประเมินฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ในระบบออนไลน์	4.00	0.38	พึงพอใจมาก
4.2 ประชุมประเมินผลการนิเทศ และรายงานผลการนิเทศ เสนอผู้บริหาร	4.40	0.51	พึงพอใจมาก
รวม	4.15	0.41	พึงพอใจมาก

จากตาราง 4 ผลการประเมินความพึงพอใจการด้านกระบวนการนิเทศการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูแบบออนไลน์ โดยอาจารย์นิเทศก์ จำนวน 15 คนและครูพี่เลี้ยง จำนวน 15 คน พบว่าโดยรวมอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.15) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 ลำดับแรก ได้แก่ ประชุมแนวทางปฏิบัติในการดูแลและให้คำปรึกษาแนะนำนักศึกษา (ค่าเฉลี่ย 4.80) รองลงมา อาจารย์นิเทศก์และครูพี่เลี้ยงใช้ช่องทางออนไลน์ผ่านระบบนิเทศออนไลน์ในการนิเทศ (ค่าเฉลี่ย 4.47) การประชุมประเมินผลการนิเทศ และอันดับ 3 ได้แก่ รายงานผลการนิเทศเสนอผู้บริหาร (ค่าเฉลี่ย 4.40)

3.2 ผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจด้านการใช้ประโยชน์ต่อการนิเทศการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูแบบออนไลน์ของอาจารย์นิเทศ จำนวน 15 คน และครูพี่เลี้ยง จำนวน 15 คน ดังตาราง 5

ตารางที่ 5 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับพึงพอใจด้านการใช้ประโยชน์ต่อการนิเทศออนไลน์ของอาจารย์นิเทศก์จำนวน 15 คน และครูพี่เลี้ยง จำนวน 15 คน

ประเด็น	$\bar{x}$	S.D.	ระดับความพึงพอใจ
1. ประโยชน์ของระบบ	4.20	0.68	พึงพอใจมาก
2. อำนวยความสะดวกในการติดต่อ	4.53	0.46	พึงพอใจมากที่สุด
3. มีช่องทางการติดต่อ/สอบถามปัญหาอย่างเพียงพอ	3.93	0.59	พึงพอใจมาก
4. ความรวดเร็วในการแก้ไขปัญหา	4.00	0.65	พึงพอใจมาก

ตาราง 5 (ต่อ)

ประเด็น	$\bar{x}$	S.D.	ระดับความพึงพอใจ
5. ลดค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการนิเทศ	4.53	0.52	พึงพอใจมากที่สุด
6. ลดความเสี่ยงด้านการเดินทางของอาจารย์นิเทศก์	4.27	0.46	พึงพอใจมาก
7. ด้านการปฏิสัมพันธ์ของอาจารย์นิเทศก์กับครู พี่เลี้ยง เช่น การนิเทศแบบเผชิญหน้า	3.73	0.46	พึงพอใจมาก
8. ด้านการปฏิสัมพันธ์ของอาจารย์นิเทศก์กับ นักศึกษา เช่น การนิเทศนักศึกษาแบบเผชิญหน้า	3.87	0.52	พึงพอใจมาก
9. มีความสะดวกในการนิเทศฝึกงานระหว่างอาจารย์ นิเทศก์ กับ นักศึกษามากขึ้น	4.13	0.13	พึงพอใจมาก
10. ประโยชน์โดยรวมของรูปแบบการบนิเทศ ออนไลน์	4.14	0.35	พึงพอใจมาก
รวม	4.13	0.52	พึงพอใจมาก

จากตาราง 5 ความพึงพอใจด้านการใช้ประโยชน์ต่อการนิเทศออนไลน์ของอาจารย์นิเทศ จำนวน 15 คน และครูพี่เลี้ยง จำนวน 15 คน พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.13) เมื่อพิจารณารายข้อตามค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 ลำดับแรกค่าเฉลี่ยเท่ากัน 2 ข้อ (ค่าเฉลี่ย 4.53) ได้แก่ อำนวยความสะดวกในการติดต่อ และลดค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการนิเทศฝึกงาน รองลงมาลดความเสี่ยงด้านการเดินทางของอาจารย์นิเทศก์ (ค่าเฉลี่ย 4.27) อันดับที่ 3 ประโยชน์ของระบบ (ค่าเฉลี่ย 4.20)

3.3 ผลการประเมินความพึงพอใจด้านประโยชน์ต่อการนิเทศการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูแบบออนไลน์ ของนักศึกษาจำนวน 15 คน ดังตาราง 6

ตาราง 6 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความพึงพอใจด้านประโยชน์ต่อการนิเทศการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูแบบออนไลน์

รายการ	$\bar{x}$	S.D.	ระดับความ พึงพอใจ
1. ประโยชน์ของระบบ	4.27	0.59	พึงพอใจมาก
2. อำนวยความสะดวกในการติดต่อ	4.40	0.51	พึงพอใจมาก
3. มีช่องทางการติดต่อ/สอบถามปัญหาอย่างเพียงพอ	3.87	0.64	พึงพอใจมาก
4. ความรวดเร็วในการแก้ไขปัญหา	3.93	0.70	พึงพอใจมาก
5. ลดค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการนิเทศ	4.60	0.51	พึงพอใจมากที่สุด
6. ลดความเสี่ยงด้านการเดินทางของอาจารย์นิเทศก์	4.33	0.49	พึงพอใจมาก

ตาราง 6 (ต่อ)

รายการ	$\bar{x}$	S.D.	ระดับความพึงพอใจ
7. ด้านการปฏิสัมพันธ์ของอาจารย์นิเทศก์กับครูพี่เลี้ยง เช่น การนิเทศแบบเผชิญหน้า	3.80	0.41	พึงพอใจมาก
8. ด้านการปฏิสัมพันธ์ของอาจารย์นิเทศก์กับนักศึกษา เช่น การนิเทศนักศึกษาแบบเผชิญหน้า	3.93	0.46	พึงพอใจมาก
9. ความสะดวกในการนิเทศระหว่างอาจารย์ กับนักศึกษา	4.47	0.52	พึงพอใจมาก
10. ประโยชน์โดยรวมของรูปแบบการนิเทศออนไลน์	4.40	0.51	พึงพอใจมาก
รวม	4.20		พึงพอใจมาก

จากตาราง 6 ความพึงพอใจด้านการใช้ประโยชน์ต่อการนิเทศออนไลน์ของนักศึกษา จำนวน 15 คน พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.20) เมื่อพิจารณารายข้อตามค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 ลำดับแรก ได้แก่ ลดค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการนิเทศฝึกงาน (ค่าเฉลี่ย 4.60) รองลงมาคือ ความสะดวกในการนิเทศระหว่างอาจารย์นิเทศก์กับนักศึกษามากขึ้น (ค่าเฉลี่ย 4.47) และลำดับ 3 ค่าเฉลี่ยเท่ากัน 2 ข้อ ได้แก่ ลดค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการนิเทศ และความสะดวกในการนิเทศระหว่างอาจารย์นิเทศก์กับนักศึกษา (ค่าเฉลี่ย 4.40)

2. ผลการประเมินสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของนักศึกษาฝึกประสบการณ์ วิชาชีพครู จำนวน 15 คน ดังตาราง 7

ตาราง 7 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และผลการประเมินสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของนักศึกษา ฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู โดยอาจารย์นิเทศ จำนวน 15 คน

ประเด็น	$\bar{x}$	S.D.	ผลการประเมินสมรรถนะการจัดการเรียนรู้
1. ด้านการพัฒนาหลักสูตร สื่อการเรียนรู้ การวัดและการประเมินผลการเรียน	4.17	0.57	ระดับมาก
1.1 ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับศาสตร์การสอนและสาระการเรียนรู้	3.73	0.59	ระดับมาก
1.2 ความสามารถในการวางแผนกำหนดหลักสูตร หน่วยการเรียนรู้ ตัวชี้วัด ตามมาตรฐานการเรียนรู้	4.00	0.53	ระดับมาก
1.3 สามารถเลือกรูปแบบการสอน วิธีสอน และเทคนิคการสอนที่เหมาะสม	3.87	0.64	ระดับมาก

ตาราง 7 (ต่อ)

ประเด็น	$\bar{x}$	S.D.	ผลการประเมิน สมรรถนะการ จัดการเรียนรู้
1.4 สามารถกำหนดลำดับขั้นตอน การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ได้อย่างต่อเนื่อง สอดคล้อง และเหมาะสมกับสาระการเรียนรู้และตัวชี้วัด	3.80	0.41	ระดับมาก
1.5 สามารถกำหนดอุปกรณ์สื่อการสอน สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ เนื้อหา และกิจกรรมการเรียนการสอน	4.13	0.64	ระดับมาก
1.6 สามารถระบุเกณฑ์การประเมินผลการเรียนรู้ได้เหมาะสม สอดคล้องกับจุดประสงค์	4.33	0.49	ระดับมาก
1.7 สามารถกำหนดวิธีการวัดผลอย่างหลากหลาย และตรงจุดประสงค์การเรียนรู้	4.13	0.74	ระดับมาก
1.8 สามารถนำผลการประเมินการเรียนรู้ ไปใช้ในการปรับปรุงการจัดการเรียนรู้	4.00	0.53	ระดับมาก
2. ด้านจัดการเรียนการสอน แผนการสอน และบูรณาการการเรียนรู้	4.07	0.50	ระดับมาก
2.1. สามารถกำหนดกิจกรรมการเรียนรู้ สอนสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	4.20	0.56	ระดับมาก
2.2. กำหนดเนื้อหาถูกต้อง ทันสมัยและสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	4.33	0.62	ระดับมาก
2.3 สามารถดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนสอดคล้องกับแผนการสอน	3.93	0.59	ระดับมาก
2.4 การนำเข้าสู่บทเรียน มีความสอดคล้องกับเรื่องที่สอน	3.67	0.49	ระดับมาก
2.5 การส่งเสริมให้ผู้เรียนนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน	4.00	0.38	ระดับมาก
2.6 เสนอแนวทางปรับปรุงกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และบรรลุตามวัตถุประสงค์	4.07	0.59	ระดับมาก
2.7. เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติกิจกรรมอย่างบูรณาการทั้งเป็นรายบุคคลและรายกลุ่ม	4.20	0.41	ระดับมาก
2.8. จัดทำแผนการสอนและการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลายเหมาะสม สอดคล้องกับวัยและความต้องการของผู้เรียน	4.13	0.35	ระดับมาก

ตาราง 7 (ต่อ)

ประเด็น	$\bar{x}$	S.D.	ผลการประเมิน สมรรถนะการ จัดการเรียนรู้
3. ด้านการพัฒนา ช่วยเหลือผู้เรียน รายงานผลการพัฒนา ผู้เรียน	4.22	0.55	ระดับมาก
3.1. ให้ความช่วยเหลือ ส่งเสริม และให้กำลังใจแก่ผู้เรียน อย่าง เหมาะสม	4.20	0.56	ระดับมาก
3.2 การเอาใจใส่ให้ความสนใจผู้เรียนอย่างทั่วถึง	4.33	0.49	ระดับมาก
3.3. การให้ความสนใจหรือสนองตอบต่อคำถามของผู้เรียนทุก คำถาม	4.35	0.70	ระดับมาก
3.4. ปฏิสัมพันธ์กับผู้เรียน เพื่อส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพ ผู้เรียน	4.33	0.49	ระดับมาก
3.5 สร้างความรู้ความเข้าใจของผู้เรียนอย่างเต็มศักยภาพ	4.07	0.46	ระดับมาก
3.6 ส่งเสริมพัฒนาการทุกด้าน ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์-จิตใจ สังคม และสติปัญญา	4.47	0.52	ระดับมาก
3.7 เสริมแรงทางบวกกับผู้เรียนที่มีพฤติกรรมที่ดีเป็นแบบอย่าง แก่เพื่อน	4.53	0.52	ระดับมาก
3.8 สามารถรายงานผลการประเมินของนักเรียนให้ผู้เกี่ยวข้อง รับทราบอย่างต่อเนื่อง	3.53	0.64	ระดับมาก
4. ด้านการสร้างนวัตกรรม และประยุกต์ใช้เทคโนโลยีต่อการ เรียนรู้	3.88	0.41	ระดับมาก
4.1 ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการพัฒนาการเรียนการสอน	4.00	0.53	ระดับมาก
4.2 ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศสร้างปฏิสัมพันธ์ และสื่อสารกับ ผู้เรียน	3.87	0.35	ระดับมาก
4.3 การเข้าถึงแหล่งเรียนรู้และการจัดการสารสนเทศบน เครือข่าย	3.73	0.46	ระดับมาก
4.4 สามารถการออกแบบและผลิตนวัตกรรมการเรียนการสอน	3.87	0.35	ระดับมาก
4.5 สามารถนำเสนอและใช้สื่อ เทคโนโลยีและนวัตกรรม มาใช้ ในการบริหารจัดการชั้นเรียน	3.67	0.49	ระดับมาก
4.6 ความรู้และเข้าใจในกระบวนการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและ เทคโนโลยี ในการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลาย เหมาะสมกับ เนื้อหาและกิจกรรมการเรียนรู้	3.87	0.35	ระดับมาก
4.7 จริยธรรมและจรรยาบรรณการใช้เทคโนโลยี สารสนเทศและ การสื่อสาร	4.13	0.35	ระดับมาก

ตาราง 7 (ต่อ)

5. ด้านการปฏิบัติร่วมกับผู้อื่นอย่างสร้างสรรค์และร่วมกิจกรรมพัฒนาวิชาชีพ	4.03	0.62	ระดับมาก
5.1 ความมุ่งมั่นในการพัฒนาความรู้ เพื่อความก้าวหน้าด้านวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง	4.07	0.70	ระดับมาก
5.2 ความใฝ่รู้ ใฝ่เรียน ศึกษาหาความรู้อยู่เสมอ เพื่อพัฒนาตนเองซึ่งจะบังเกิดผลต่อเด็กและเพื่อนครู	3.87	0.74	ระดับมาก
5.3 ความสามารถในการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับผู้เรียน ผู้ปกครอง ชุมชนเพื่อนครู และผู้บริหาร	4.00	0.65	ระดับมาก
5.4 พัฒนาระบบการเรียนรู้ของตนเองเพื่อเพิ่มศักยภาพการเรียนรู้ของผู้เรียนอยู่เสมอ	4.07	0.59	ระดับมาก
5.5 เข้าร่วมกิจกรรมอบรม สัมมนาที่เกี่ยวกับการเรียนการสอนอยู่เสมอ	4.13	0.52	ระดับมาก
5.6 แบ่งปันข้อมูลและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับเพื่อนร่วมงานและนักเรียน	4.07	0.59	ระดับมาก
5.7 มีความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมายและนำเสนออย่างสร้างสรรค์	4.00	0.31	ระดับมาก
รวม	4.04	0.53	ระดับมาก

จากตาราง 7 ผลการประเมินสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู โดยอาจารย์นิเทศก์ จำนวน 15 คน พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.04) เมื่อพิจารณารายด้านค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 ลำดับแรก ได้แก่ ด้านการพัฒนา ช่วยเหลือผู้เรียน รายงานผลการพัฒนาผู้เรียน (ค่าเฉลี่ย 4.22) รองลงมาด้านการจัดการเรียนการสอน แผนการสอนและบูรณาการการเรียนรู้ (ค่าเฉลี่ย 4.07) และการปฏิบัติกรร่วมกับผู้อื่นอย่างสร้างสรรค์และร่วมกิจกรรมพัฒนาวิชาชีพ (ค่าเฉลี่ย 4.03)

เมื่อพิจารณาตามรายชื่อ พบว่า ค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 ลำดับแรก ได้แก่ เสริมแรงทางบวกกับผู้เรียนที่มีพฤติกรรมที่ดีเป็นแบบอย่างแก่เพื่อน (ค่าเฉลี่ย 4.53) รองลงมา ส่งเสริมพัฒนาการทุกด้าน ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา (ค่าเฉลี่ย 4.47) และการให้ความสนใจหรือสนองตอบต่อคำถามของผู้เรียนทุกคำถาม (ค่าเฉลี่ย 4.35) และลำดับสุดท้าย ได้แก่ สามารถรายงานผลการประเมินของนักเรียนให้ผู้เกี่ยวข้องรับทราบอย่างต่อเนื่อง (ค่าเฉลี่ย 3.53)

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาโมเดลการนิเทศการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูแบบออนไลน์ เพื่อส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของนักศึกษาครู สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ ผู้วิจัยสรุปและอภิปรายผลการวิจัยตามลำดับดังนี้

1. ความมุ่งหมายของการวิจัย
2. สรุปผล
3. อภิปรายผล
4. ข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายดังนี้

1. เพื่อศึกษาองค์ประกอบของโมเดลการนิเทศการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูแบบออนไลน์ เพื่อส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์
2. เพื่อออกแบบและพัฒนาโมเดลการนิเทศการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูแบบออนไลน์ เพื่อส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ ของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์
3. เพื่อศึกษาผลการใช้โมเดลการนิเทศการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูแบบออนไลน์ เพื่อส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของนักศึกษาครู สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์

สรุปผลการวิจัย

จากการพัฒนาโมเดลการนิเทศการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูแบบออนไลน์ เพื่อส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของนักศึกษาครู สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ สามารถสรุปผลการวิจัยตามความมุ่งหมายการวิจัยได้ดังนี้

1. การศึกษาความคิดเห็นและองค์ประกอบของการนิเทศออนไลน์ เพื่อส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ ของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ วิชาชีพครู

- 1.1 ผลการศึกษาความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องกับการนิเทศการฝึกประสบการณ์ วิชาชีพครู

1.1.1 สภาพการดำเนินการนิเทศ นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู โดยปกติการนิเทศจะเข้าห้องปฏิบัติการสอนจริง แต่บางโรงเรียนอยู่ห่างไกลและมีกิจกรรมภายในโรงเรียน จึงใช้วิธีการให้นักศึกษาส่งเอกสารและสื่อสารทางโทรศัพท์ และช่องทางออนไลน์แต่ยังไม่มีระบบชัดเจน

1.1.2 กระบวนการนิเทศนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู โดยการนิเทศครั้งแรกจะแจ้งให้นักศึกษาทราบล่วงหน้า เพื่อให้นัดหมายกับครูพี่เลี้ยงและผู้บริหาร วางแผนแนวทางในการนิเทศศึกษาร่วมกัน เช่น การส่งแผนการสอน การสร้างสื่อและนวัตกรรมการเรียนการสอน การทำวิจัยในชั้นเรียน และการนิเทศในครั้งต่อไปจะประเมินผลการเปลี่ยนแปลง แนะนำเพิ่มเติมเพื่อให้การปฏิบัติการสอนของนักศึกษามีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น

1.1.3 สาเหตุและปัญหาในการนิเทศของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูพบว่า

1.1.3.1 ปัญหาความรู้และความเข้าใจการนิเทศนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูอาจารย์นิเทศก์ บางคนเข้ามารับหน้าที่ด้านการนิเทศจึงอาจยังไม่ทราบบทบาท หน้าที่ การให้แนะนำนักศึกษา จึงได้แก้ปัญหาโดยให้อาจารย์นิเทศก์ คู่กับอาจารย์ที่มีประสบการณ์ในการนิเทศ เพื่อให้ความเข้าใจและปฏิบัติในแนวทางทางเดียวกัน หรือมีช่องทางให้อาจารย์นิเทศก์ และครูพี่เลี้ยงได้รับทราบแนวทางร่วมกัน ส่วนนักศึกษายังไม่เข้าใจกระบวนการนิเทศ ขั้นตอน การเตรียมเอกสารประกอบการประเมินผลการนิเทศการสอน

1.1.3.2 ปัญหาด้านโรงเรียนเครือข่ายฝึกประสบการณ์วิชาชีพ เนื่องจากนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูจำนวนมาก อาจารย์นิเทศก์ และครูพี่เลี้ยงมีภาระงานมาก อาจไม่สามารถปฏิบัติตามนโยบายการนิเทศการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ

1.1.3.3 ปัญหาด้านงบประมาณไม่เพียงพอ นักศึกษาหลายคนเลือกฝึกปฏิบัติการวิชาชีพในโรงเรียนเครือข่ายใกล้บ้าน ทำให้อาจารย์นิเทศก์เกิดปัญหาในการเดินทาง จำเป็นต้องจัดหางบประมาณเพิ่มเติม

1.1.4 การพัฒนาโมเดลการนิเทศการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ นักศึกษาครู ผู้เกี่ยวข้องในการนิเทศเห็นว่าเนื่องจากปัจจุบันการใช้สื่อและเทคโนโลยีออนไลน์ การใช้วีดีโอคอล หรือช่องทางในการสื่อสารต่าง ๆ นำมาใช้กันอย่างทั่วถึง สะดวกและมีประสิทธิภาพ สามารถประหยัดเวลาและทรัพยากรได้

1.1.5 โมเดลการนิเทศการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ นักศึกษาครู ควรมีลักษณะที่สร้างความสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์นิเทศก์ ครูพี่เลี้ยง และผู้รับการนิเทศ ร่วมหารือและเตรียมความพร้อมในการตรวจสอบเอกสาร ผลงาน ตลอดจนการแนะนำเพิ่มเติมปรับปรุง และช่วยเหลือการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของผู้รับการนิเทศได้ทันเหตุการณ์

1.2 ผลการศึกษารายองค์ประกอบของโมเดลการนิเทศการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ นักศึกษาครู ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบดังนี้

องค์ประกอบที่ 1 ปัจจัยนำเข้าเชิงระบบ ประกอบด้วย 2 ปัจจัยดังนี้

1. ปัจจัยด้านแนวทางปฏิบัติสำหรับผู้นิเทศก์
2. ปัจจัยด้านสนับสนุนการนิเทศ

องค์ประกอบที่ 2 กระบวนการนิเทศ ประกอบด้วย 4 ขั้นตอนดังนี้

1. ขั้นประชุมวางแผนการ (Plan)
2. ขั้นเตรียมการนิเทศ (Prepare)
3. ขั้นปฏิบัติการนิเทศ (Perform)
4. ขั้นประเมินผลการนิเทศ (Evaluate)

องค์ประกอบที่ 3 ผลลัพธ์ของระบบ ดังนี้

1. ผลการนิเทศการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู แบบออนไลน์ เพื่อส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้
2. สมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู

องค์ประกอบที่ 4 ข้อมูลย้อนกลับของระบบ

การตรวจสอบ แก้ไข ปรับปรุง ให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ จากผลการใช้ของผู้ใช้ระบบนิเทศนักศึกษาแบบออนไลน์ ซึ่งผู้ใช้ระบบ คือ อาจารย์นิเทศ ครูพี่เลี้ยงและนักศึกษา โดยหากผลการใช้ระบบนิเทศงานออนไลน์นั้นไม่เป็นไปตามที่คาดไว้ก็จะต้องมีการตรวจสอบและย้อนกลับไป ที่ปัจจัยนำเข้าเพื่อให้ได้ผลลัพธ์ตามวัตถุประสงค์

2. ผลการออกแบบและพัฒนาโมเดลการนิเทศการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของนักศึกษาครู

การประเมินความเหมาะสมขององค์ประกอบ จากการสอบถามผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 ท่านโดยใช้แบบสอบถามความถูกต้องและรับรองโมเดลการนิเทศขององค์ประกอบผลการประเมินความเหมาะสมนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูออนไลน์ ผลการประเมินดังนี้

2.1 ผลการประเมินความถูกต้องและรับรองโมเดล พบว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.72)

2.2 ผลการประเมินองค์ประกอบหลักของการนิเทศรับรองโมเดลการนิเทศขององค์ประกอบผลการประเมินความเหมาะสมนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูออนไลน์ พบว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.25)

2.3 ผลการประเมินองค์ประกอบหลักของกระบวนการนิเทศ การประเมินความเหมาะสมนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูออนไลน์ พบว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.25)

3. ผลการใช้โมเดลการนิเทศการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู เพื่อสร้างเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของนักศึกษาครู

3.1 ผลการประเมินความพึงพอใจด้านกระบวนการนิเทศออนไลน์ของอาจารย์นิเทศ ครูพี่เลี้ยง และนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู พบว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.15)

3.2 ผลการประเมินความพึงพอใจด้านการใช้ประโยชน์ การนิเทศออนไลน์ของอาจารย์นิเทศ ครูพี่เลี้ยง พบว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.13) และความพึงพอใจของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู พบว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.20)

3.3 ผลการประเมินสมรรถนะด้านการจัดการองค์ความรู้ของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู พบว่า มีสมรรถนะอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.04)

อภิปรายผล

จากการวิจัยการพัฒนาโมเดลการนิเทศแบบออนไลน์ของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ ผลการวิจัยมีประเด็นสำคัญที่ควรนำมาพิจารณา ดังนี้

1. โมเดลการนิเทศแบบออนไลน์ของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นเป็นรูปแบบการเรียนรู้แบบเฉพาะ (Specific Model) เนื่องจากมีกรอบของการออกแบบและพัฒนาารูปแบบตามหลักการนิเทศการศึกษา และการนิเทศแบบออนไลน์ เป็นการนิเทศการสอนโดยการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน และการประเมินผลการนิเทศ ซึ่งจะเห็นได้ว่าองค์ประกอบทั้ง 4 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) หลักการของรูปแบบ 2) วัตถุประสงค์ 3) กระบวนการนิเทศ 4) การวัดและประเมินผล ได้ผ่านกระบวนการ ขั้นตอน และวิธีการสร้างอย่างเป็นระบบและเหมาะสม คือ ศึกษาหลักการ ทฤษฎี และเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ศึกษาบริบทการนิเทศออนไลน์ การส่งเสริมสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ เพื่อวิเคราะห์และสังเคราะห์องค์ประกอบ ขั้นตอน และกระบวนการนิเทศที่เหมาะสม รวมทั้งได้รับการตรวจสอบปรับปรุงแก้ไขรูปแบบ จากผู้ทรงคุณวุฒิในด้านต่าง ๆ จนได้โมเดลการนิเทศแบบออนไลน์ที่ส่งเสริมสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสม สอดคล้องกับวิชาชีพ หินอ่อน (2560) ศึกษาการพัฒนาการพัฒนาระบบการนิเทศการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูสอนภาคทฤษฎีทางออนไลน์ สำหรับอาจารย์นิเทศก์ ครูช่างระดับปริญญาตรีสาขาครุศาสตร์อุตสาหกรรม พบว่า ระบบการนิเทศการฝึกประสบการณ์วิชาชีพการสอนภาคทฤษฎีทางออนไลน์มี 8 องค์ ประกอบ ได้แก่ 1) การวิเคราะห์สถานการณ์ 2) แนวทางในการปฏิบัติ3) ช่องทางสนับสนุน 4)การวางแผน การนิเทศ 5) การเตรียมการนิเทศ 6) การปฏิบัติการนิเทศ 7) การประเมินผลการนิเทศและ 8) การตรวจสอบและปรับปรุงระบบ และแนวคิดของ กุสตาฟสัน (Gustafson. 1986) กล่าวว่า ขั้นตอนในการจัดการนิเทศแบบออนไลน์ เป็น 4 ขั้นตอนคือ ขั้นประชุมวางแผนการ (Plan) ขั้นเตรียมการนิเทศ (Prepare) ขั้นปฏิบัติการนิเทศ (Perform) และขั้นประเมินผลการนิเทศ (Evaluate)

2. การใช้โมเดลการนิเทศการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูแบบออนไลน์ เพื่อส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของนักศึกษาครู สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์

ผลการประเมินความพึงพอใจด้านกระบวนการนิเทศการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูแบบออนไลน์ เพื่อส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของนักศึกษาครู ของอาจารย์นิเทศก์ ครูพี่เลี้ยง และนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู พบว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก รวมทั้งผลการประเมินความพึงพอใจด้านการใช้ประโยชน์การนิเทศการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูแบบออนไลน์ เพื่อส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของนักศึกษาครู ของอาจารย์นิเทศก์และครูพี่เลี้ยง พบว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก และความพึงพอใจของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูด้านการใช้ประโยชน์การนิเทศการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูแบบออนไลน์ เพื่อส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของนักศึกษาครู พบว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับแนวคิดของ สุขวสา ภวภูตานนท์ ณ มหาสารคาม (2560) ในการนิเทศแบบออนไลน์มีการจัดกิจกรรมที่หลากหลาย การนิเทศออนไลน์อาจารย์นิเทศและครูพี่เลี้ยงสามารถพบปะ และนิเทศการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของนักศึกษาได้ทางช่องทางที่เตรียมไว้ในระบบออนไลน์ นักศึกษาสามารถที่จะหาข้อมูลและเรียนรู้ที่เกี่ยวข้องกับการนิเทศได้อย่างสะดวก สามารถแก้ปัญหาได้รวดเร็ว ลดค่าใช้จ่ายในการนิเทศ และลด

ความเสี่ยงในการเดินทางของอาจารย์นิเทศ และงานวิจัยของมะลิวัน สมศรี (2563) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการนิเทศที่ส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของครู ประถมศึกษา พบว่า ผู้นิเทศสามารถให้คำแนะนำ ชี้แนะจุดที่ควรได้รับการปรับปรุงแก้ไขในการจัดการ เรียนรู้ของครูได้และครูผู้รับการนิเทศเชื่อมั่นว่าการนิเทศการจัดการเรียนการสอนสามารถช่วยให้ครู สามารถพัฒนาการจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ หากมีการปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอและ ต่อเนื่อง

3. ผลการประเมินสมรรถนะด้านการจัดความรู้ของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู พบว่า นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู มีสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้อยู่ในระดับมาก สอดคล้อง กับงานวิจัยของวชิรา เครือคำอ้าย (2553) ได้ทำการวิจัยเรื่องการพัฒนารูปแบบการนิเทศนักศึกษาฝึก ประสบการณ์วิชาชีพครูเพื่อพัฒนาสมรรถภาพการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการคิดของนักเรียน ประถมศึกษา พบว่า นักเรียนมีความสามารถและสมรรถภาพการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการคิด ในการ คิดหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางที่ระดับ .05 และรินรติ พรามณี (2563) ได้ศึกษาการ พัฒนสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้สำหรับนักศึกษาวิชาชีพครู มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล ธัญบุรี พบว่า นักศึกษามีผลการพัฒนาสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ ภาพรวม อยู่ในระดับดี โดยด้าน ที่มีผลประเมินสูงที่สุด คือ ด้านความประพฤติ อยู่ในระดับดีมาก รองลงมา คือ ด้านเจตคติต่อวิชาชีพครู ลำดับที่สาม คือ ด้านบุคลิกภาพ สำหรับด้านที่มีผลการประเมินน้อยกว่าด้านอื่น ๆ คือ ด้านผลการ จัดการเรียนรู้ ตามมาด้วย ด้านการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ และด้านการจัดการเรียนรู้

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1.1 อาจารย์นิเทศ ครูพี่เลี้ยง นักศึกษา บุคลากรที่เกี่ยวข้องและผู้ที่เกี่ยวข้อง สามารถนำ ผลการวิจัยนี้ไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนในรายวิชาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูได้อย่างตรงตาม ความต้องการและมีประสิทธิภาพ เนื่องจากผู้วิจัยมีการนำเสนอโมเดลการนิเทศการฝึกประสบการณ์ วิชาชีพครูแบบออนไลน์ เพื่อส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของนักศึกษาครู สถาบันบัณฑิต พัฒนศิลป์ ซึ่งประกอบด้วย องค์ประกอบ ขั้นตอนและกระบวนการนิเทศ ตามหลักการนิเทศแบบ ออนไลน์ รวมทั้งออกแบบและสร้างเว็บการนิเทศ โมเดลการนิเทศการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูแบบ ออนไลน์ เพื่อส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของนักศึกษาครู สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์

1.2 อาจารย์นิเทศ ครูพี่เลี้ยง และนักศึกษา ต้องทำความเข้าใจในกระบวนการนิเทศ ออนไลน์ เนื่องจากต้องปฏิบัติตามขั้นตอนการนิเทศ เข้ารับการนิเทศตามขั้นตอนที่กำหนดไว้และ แลกเปลี่ยนความคิดเห็นผ่านช่องทางการสนทนา

1.3 อาจารย์นิเทศ ครูพี่เลี้ยง และนักศึกษา ต้องมีทักษะการใช้งานด้านคอมพิวเตอร์ เนื่องจากรูปแบบการเรียนการสอนมีกิจกรรมการนิเทศที่มีความหลากหลายในวิธีการนิเทศการสอน ที่เป็นการนิเทศแบบออนไลน์ และการนิเทศแบบเผชิญหน้า เพื่อให้การนิเทศแบบออนไลน์เป็นไปอย่างมี ประสิทธิภาพ จะต้องมีการเตรียมความพร้อมของทรัพยากรการศึกษาในการสนับสนุนการนิเทศให้ พอเพียง เช่น เครื่องคอมพิวเตอร์ที่สามารถเชื่อมต่อระบบเครือข่าย ซอฟต์แวร์ รวมถึง เครื่องมือ วัสดุ เพื่อสนับสนุนการจัดการนิเทศแบบออนไลน์

1.4 การสร้างแรงจูงใจ แรงกระตุ้น และความตระหนักรู้ให้ผู้เรียนเห็นถึงความสำคัญ เพื่อการนิเทศแบบออนไลน์ เพิ่มส่งเสริมสมรรถนะการเรียนรู้ของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาเปรียบเทียบผลการวิจัยรูปแบบนิเทศออนไลน์และรูปแบบการนิเทศแบบเผชิญหน้า เนื่องจากอาจส่งผลกระทบต่อคุณภาพของการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู

2.2 ควรสร้างโมเดลการนิเทศออนไลน์ โดยส่งเสริมสมรรถนะที่จำเป็นสำหรับนักศึกษา เพื่อให้เกิดทักษะทางวิชาชีพครูที่หลากหลาย เพื่อพัฒนาประสบการณ์วิชาชีพครูและคุณภาพบัณฑิตให้ตรงตามคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์

2.3 ควรมีการพัฒนาระบบนิเทศฝึกงานออนไลน์ ด้วยตัวโปรแกรมการทำเว็บไซต์อย่างหลากหลายนอกจาก ภูเก็ตไซต์ (Google site) เช่น Adobe dreamweaver, WordPress, Adobe Dreamweaver, Joomla เป็นต้น

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กิตติมา ปรีดีติติก. (2532). การบริหารและการนิเทศการศึกษาเบื้องต้น. กรุงเทพฯ : บริษัทอักษรพัฒนา จำกัด.
- กิตติมา ปรีดีติติก. (2551). การบริหารและการนิเทศการศึกษาเบื้องต้น. กรุงเทพฯ : อักษรพัฒนา.
- ชนิษฐา หินอ่อน. (2560). การพัฒนาระบบการนิเทศการฝึกประสบการณ์วิชาชีพการสอน
ภาคทฤษฎีทางออนไลน์ สำหรับอาจารย์นิเทศก์ครูช่างระดับปริญญาตรี
สาขาครุศาสตร์อุตสาหกรรม. ดุษฎีนิพนธ์ สาขาวิชาเทคโนโลยีการศึกษา พิษณุโลก :
มหาวิทยาลัยบูรพา.
- จิณณวัตร ปะโคทั้ง. (2561). ภาวะผู้นำยุคดิจิทัล สำหรับผู้บริหารมืออาชีพ. อุบลราชธานี :
ศิริธรรมออฟเซต.
- ทรงศักดิ์ ภูสีอ่อน. (2558). พื้นฐานการวิจัยการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 7. มหาสารคาม : ตักสิลาการพิมพ์.
- ธนกฤต อึ้งน้อย. (2561). รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะครูใหม่ในศตวรรษที่ 21 ตามแนวคิดโรงเรียน
เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้. วิทยานิพนธ์ กศ.ด. สาขาวิชาการบริหาร การศึกษา :
มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2556). การวิจัยเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 9. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ์. (2543). การวัดและการประเมินผลการเรียนการสอน. กรุงเทพฯ : ภาควิชา
ศึกษาศาสตร์คณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์มหาวิทยาลัยมหิดล.
- ประมุข กอปรสิริพัฒน์. (2548) การพัฒนาหลักสูตรการฝึกประสบการณ์ วิชาชีพครูตามหลักสูตรการ
ปฏิรูปการฝึกหัดครู . (รายงานการวิจัย). ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ไพศาล วรคำ. (2555). การวิจัยทางการศึกษา. มหาสารคาม : ตักสิลาการพิมพ์.
- มะลิวัน สมศรี. (2563). การพัฒนารูปแบบการนิเทศที่ส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้
ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของครูประถมศึกษา. วิทยานิพนธ์ ป.ด. มหาสารคาม :
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- มุกดา เลชะวิวัฒน์. (2563). ตกผลึกความคิดชีวิตศึกษานิเทศก์ 30 ปี จากหลักการ ทฤษฎี สู่วิถี
ปฏิบัติ. แพร่ : เลิศไพศาลการพิมพ์.
- รินรดี พรามณี. (2563) การพัฒนาสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้สำหรับนักศึกษาวิชาชีพครู
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี. วารสารวิจัยและนวัตกรรม สถาบันการอาชีวศึกษา
กรุงเทพมหานคร. ปีที่ 6 ฉบับที่ 1 (2023) : มกราคม - มิถุนายน 2566.
- วนิดา จันทจุรากร. (2543). อินเทอร์เน็ต มิติใหม่ของการสื่อสาร. กรุงเทพฯ : บริษัท เอิร์ดเวฟ
เอดดูเคชั่น จำกัด.
- วิชุดา รัตนเพียร. (2542). การเรียนการสอนผ่านเว็บ : ทางเลือกใหม่ของเทคโนโลยีการศึกษาไทย
วารสารครุศาสตร์. 27(3), 29-35.

- วชิรา เครือคำอ้าย. (2553). การพัฒนารูปแบบการนิเทศนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู เพื่อพัฒนาสมรรถภาพการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการคิดของนักเรียนประถมศึกษา. วิทยานิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- วชิรา เล่าเรียนดี. (2553). การนิเทศการสอน สาขาหลักสูตรและการนิเทศ. นครปฐม : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- สมนึก ภัททยธนี. (2546). การวัดผลการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 4. กทม. : ประสานการพิมพ์.
- สงัด อุทรานันท์. (2530). การนิเทศการศึกษา : หลักการ ทฤษฎีและแนวปฏิบัติ. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มิตรสยาม.
- สุขวสา ภวภูตานนท์ ณ มหาสารคาม. (2561). การพัฒนาระบบนิเทศฝึกงานออนไลน์นักศึกษาประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาวิทยานิพนธ์. ปร.ด. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สุรพันธ์ ต้นศรีวงษ์. (2538). วิธีการสอน. กรุงเทพฯ : สยามสปอร์ต ซินดิเคท.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560) แผนการศึกษาแห่งชาติ. กรุงเทพฯ : พรินทวาทกราฟฟิค.
- สันติ วิจักรขณาลัญญ์. (2547). E-learning รูปแบบการเรียนรู้ยุคปัจจุบัน. วารสารศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยขอนแก่น. 27, 24-28.
- อัญชลี ธรรมะวิสิกุล. (2552). กระบวนการนิเทศภายใน. กรุงเทพฯ : อักษรบริการ.

- Alfonso, Robert J, Firth Gerald, & Neville, Richard F. (1981). **Instructional supervision : A behaviors systems**. Massachusetts: Allyn and Bacon.
- Adams, H. P., & Dickey, F. G. (1956). **Basic principles of student teaching**. New York: American Book Company.
- Basiel. The PROS (Promoting Researchers Online Supervision) Project. 2008. <<http://www.elearning.mdx.ac.uk/research/ESCalate-v2.pdf>> 2016.
- Boyan, Norman J. and Copeland, Wills D. (1978). **Instructional supervision training program**. Columbus Ohio : Charles E. Merrill Publishing.
- Glickman, C. et al. (2017) . **Supervision and Instructional Leadership: A Developmental. Approach**. United States of America: Pearson Education
- Gold hammer, R. Anderson, R.H. and Krajewski, R.J. (1980). **Clinical Supervision**. 2nd New York : Holt Rinehart and Winston.
- Harris, Ben M. (1985). **Supervisory behavior in education** (3rd ed). Englewood Cliffs. New Jersey: Prentice-Hall.
- Moswela, Bernard. “**Instructional Supervision in Botswana Secondary Schools : An Investigation,**” Journal Articles : Reports-Evaluative. 38(1) : 71-87, 2010.

Olivia, P., & Pawlas G. (2001). **Supervision for today's schools**. (6th ed.). New York: Wiley & Sons.

Tanner, Daniel and Tanner, Laured. (1987). **Supervision in Education Problems and Practices**. New York : Macmillan.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แบบสอบถามชนิดคำถามปลายเปิด ความคิดเห็นเกี่ยวกับการนิเทศของอาจารย์นิเทศก์ ครูพี่เลี้ยง
และนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้ จัดทำขึ้นเพื่อสอบถามความคิดเห็นการนิเทศการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูแบบ
ออนไลน์ เพื่อส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ ของนักศึกษาครู สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ และใช้เป็นข้อมูล
พื้นฐานในการนำไปสร้างโมเดลการนิเทศแบบออนไลน์ในลำดับต่อไป แบบสอบถามแบ่งเป็น 3 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการนิเทศการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะอื่น ๆ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

1. เพศ ☐ ชาย ☐ หญิง
2. สถานะ ☐ อาจารย์ ☐ ครูพี่เลี้ยง ☐ นักศึกษา
3. ท่านมีการรับรู้ถึงความสำคัญของการนิเทศการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูแบบออนไลน์ อยู่ในระดับใด
☐ ดีมาก ☐ ปานกลาง ☐ น้อย

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นการนิเทศการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู

คำชี้แจง: โปรดเขียนบรรยายความคิดเห็นจากข้อ 1 ในหน้า 1 ถึงข้อ 9 หน้า 4 ว่าแต่ละข้อคำถาม
ท่านมีความคิดเห็นอย่างไร

ประเด็นคำถาม

3.1 สภาพปัจจุบันของการนิเทศนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ในหน่วยงานของท่านมีการ
นิเทศอย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

3.2 กระบวนการดำเนินงานนิเทศนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ที่ท่านเกี่ยวข้องอยู่มีลักษณะการดำเนินงานอย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

3.3 ระบบการนิเทศ/กระบวนการนิเทศ ของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ในหน่วยงานของท่านที่ผ่านมาประสบปัญหาและอุปสรรคอะไรบ้าง

.....

.....

.....

.....

.....

3.4 สาเหตุที่ทำให้เกิดปัญหาการนิเทศ ของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู เกิดจากสาเหตุใดบ้าง

.....

.....

.....

.....

.....

3.5 หากเกิดปัญหาในการนิเทศ นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ท่านได้แก้ปัญหา อย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

3.6 ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรต่อการพัฒนาโมเดลการนิเทศออนไลน์การฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูแบบออนไลน์ ให้เป็นรูปแบบเดียวกันและมีความชัดเจนในการนำไปปฏิบัติ

.....

.....

.....

.....

.....

3.7 รูปแบบ/โมเดล การนิเทศการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู แบบออนไลน์ของนักศึกษาควรมีลักษณะอย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

3.8 นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู สามารถปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา ได้อย่างมีคุณภาพและบรรลุตามหลักสูตรที่กำหนดได้อย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

3.9 นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ควรได้รับการส่งเสริมสมรรถภาพด้านการจัดการเรียนรู้
อย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะอื่น ๆ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ขอขอบพระคุณผู้ให้ข้อมูลทุกท่าน
ผู้วิจัย นายณัฐวุฒิ ภูมิพันธุ์

2. แบบประเมินและรับรองโมเดลการนิเทศการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูแบบออนไลน์ เพื่อส่งเสริม สมรรถนะการจัดการเรียนรู้ ของนักศึกษาครู สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ (สำหรับผู้ทรงคุณวุฒิ)

คำชี้แจง

แบบประเมินฉบับนี้เป็นแบบประเมินสำหรับผู้ทรงคุณวุฒิใช้ประเมิน โมเดลการนิเทศการฝึก
ประสบการณ์วิชาชีพครู เพื่อส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ ของนักศึกษาครู สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ โดยมี
จุดประสงค์เพื่อประเมินและรับรอง องค์ประกอบของโมเดลการนิเทศการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูแบบออนไลน์
ขั้นตอนนิเทศการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูแบบออนไลน์ เพื่อส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ และกิจกรรม
การนิเทศการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู เพื่อส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ ทั้งนี้ผู้วิจัยได้สังเคราะห์จาก
การศึกษาหลักการ แนวคิด ทฤษฎี งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง แล้วนำมาสร้าง รูปแบบการนิเทศการฝึกประสบการณ์
วิชาชีพครูแบบออนไลน์ เพื่อส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ ของนักศึกษาครู สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์
รายละเอียดการพิจารณาประกอบด้วย

องค์ประกอบของโมเดลการนิเทศการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูแบบออนไลน์ เพื่อส่งเสริมสมรรถนะ
การจัดการเรียนรู้ของนักศึกษาครู สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ ประกอบด้วย

1. หลักการของโมเดลการนิเทศแบบออนไลน์ และสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้
2. วัตถุประสงค์ของโมเดล
3. ปัจจัยนำเข้า ประกอบด้วย 2 ปัจจัยดังนี้
 - 3.1 ด้านแนวปฏิบัติสำหรับอาจารย์นิเทศ
 - 3.2 ด้านระบบสนับสนุน
4. ปัจจัยด้านกระบวนการนิเทศ
 - 4.1 ชั้นประชุมวางแผนการนิเทศ
 - 4.2 ชั้นเตรียมการนิเทศ
 - 4.3 ปฏิบัติการนิเทศ
 - 4.4 ชั้นประชุมประเมินผลการนิเทศ
5. ปัจจัยด้านผลลัพธ์
 - 5.1 คะแนนผลการนิเทศการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูแบบออนไลน์ เพื่อส่งเสริมสมรรถนะ
การจัดการเรียนรู้
 - 5.2 สมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของนักศึกษาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู

ผู้วิจัยได้ยกร่างโมเดลการนิเทศการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูแบบออนไลน์ เพื่อส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของนักศึกษาครู สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ ประกอบด้วย องค์ประกอบ ขั้นตอน และกระบวนการนิเทศ แบบออนไลน์แล้ว จึงใคร่ขอความกรุณาจากท่านได้ประเมินถูกต้องและรับรอง หากท่านเห็นว่าประเด็นพิจารณาเหมาะสมในระดับใดกรุณาทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่าน และโปรดให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมในแต่ละประเด็นเพื่อผู้วิจัยจะได้นำข้อเสนอแนะไปพัฒนาโมเดลการนิเทศการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู เพื่อส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของนักศึกษาครู สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ ต่อไป และผู้วิจัยขอขอบพระคุณในความอนุเคราะห์ของท่านในครั้งนี้

นายณัฐวุฒิ ภูมิพันธุ์

ประเด็นพิจารณาองค์ประกอบของโมเดลการนิเทศการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู เพื่อส่งเสริม
สมรรถนะการจัดการเรียนรู้ ของนักศึกษาครู สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์

ประเด็นการพิจารณา	ระดับความเหมาะสม				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1. หลักการของโมเดลการนิเทศแบบออนไลน์ และสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้					
2. วัตถุประสงค์โมเดล					
3. ปัจจัยนำเข้า ประกอบด้วย 2 ปัจจัยดังนี้ 3.1 ด้านแนวปฏิบัติสำหรับอาจารย์นิเทศ 3.2 ด้านระบบสนับสนุน					
4. ปัจจัยด้านกระบวนการนิเทศ 4.1 ชั้นประชุมวางแผนการนิเทศ 4.2 ชั้นเตรียมการนิเทศ 4.3 ปฏิบัติการนิเทศ 4.4 ชั้นประชุมประเมินผลการนิเทศ					
5. ปัจจัยด้านผลลัพธ์ 5.1 ผลการนิเทศการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู แบบออนไลน์ เพื่อส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ 5.2 สมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของนักศึกษา					

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ข้าพเจ้า.....ได้ทำการประเมินความเหมาะสมของ
 โมเดลการนิเทศการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูแบบออนไลน์ เพื่อส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของ
 นักศึกษาคู สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ เรียบร้อยแล้วและเห็นสมควรว่า

☐รูปแบบฯ มีความเหมาะสมดีแล้ว

☐รูปแบบฯ มีความเหมาะสม แต่ควรปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ

ลงชื่อ..... ผู้ทรงคุณวุฒิ
 (.....)

3. แบบประเมินความพึงพอใจด้านประโยชน์ต่อการนิเทศฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูแบบออนไลน์

คำชี้แจง

1. แบบประเมินฉบับนี้ มีวัตถุประสงค์ ความพึงพอใจด้านประโยชน์ต่อการนิเทศการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูแบบออนไลน์ เพื่อส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของนักศึกษาครู สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์

2. การประเมินความพึงพอใจด้านประโยชน์ต่อการนิเทศการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูแบบออนไลน์ เพื่อส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของนักศึกษาครู สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ ประกอบด้วยคำถามเกี่ยวกับความคิดเห็นแบบประมาณค่า 5 ระดับ โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่าน โดยมีเกณฑ์ในการพิจารณา ดังนี้

5 หมายถึง เหมาะสมในระดับมากที่สุด

4 หมายถึง เหมาะสมในระดับมาก

3 หมายถึง เหมาะสมในระดับปานกลาง

2 หมายถึง เหมาะสมในระดับน้อย

1 หมายถึง เหมาะสมในระดับน้อยที่สุด

ประเด็นการประเมิน	ระดับความเหมาะสม				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1. ประโยชน์ของระบบ					
2. อำนวยความสะดวกในการติดต่อ					
3. มีช่องทางการติดต่อ/สอบถามปัญหาอย่างเพียงพอ					
4. ความรวดเร็วในการแก้ไขปัญหา					
5. ลดค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการนิเทศ					
6. ลดความเสี่ยงด้านการเดินทางของอาจารย์นิเทศก์					
7. ด้านการปฏิสัมพันธ์ของอาจารย์นิเทศก์กับครูพี่เลี้ยง เช่น การนิเทศแบบเผชิญหน้า					
8. ด้านการปฏิสัมพันธ์ของอาจารย์นิเทศก์กับนักศึกษา เช่น การนิเทศนักศึกษาแบบเผชิญหน้า					
9. ความสะดวกในการนิเทศระหว่างอาจารย์ กับนักศึกษา					
10. ประโยชน์โดยรวมของรูปแบบการนิเทศออนไลน์					

4. แบบประเมิน : คุณภาพระบบบริหารจัดการนิเทศการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูแบบออนไลน์ เพื่อส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของนักศึกษาครู สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์

คำชี้แจง

1. แบบประเมินฉบับนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินคุณภาพของระบบบริหารจัดการนิเทศการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูแบบออนไลน์ เพื่อส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของนักศึกษาครู สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์
2. การประเมินคุณภาพระบบบริหารจัดการนิเทศการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูแบบออนไลน์ ประกอบด้วยคำถามเกี่ยวกับความคิดเห็นแบบประมาณค่า 5 ระดับ โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่าน โดยมีเกณฑ์ในการพิจารณา ดังนี้

5 หมายถึง เหมาะสมในระดับมากที่สุด

4 หมายถึง เหมาะสมในระดับมาก

3 หมายถึง เหมาะสมในระดับปานกลาง

2 หมายถึง เหมาะสมในระดับน้อย

1 หมายถึง เหมาะสมในระดับน้อยที่สุด

ประเด็นการประเมิน	ระดับความเหมาะสม				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1. หน้าเว็บไซต์มีการจัดวางตำแหน่งที่เหมาะสม					
2. สามารถเข้าถึงข้อมูลที่ต้องการได้สะดวกและรวดเร็ว					
3. ความเหมาะสมในการปฏิสัมพันธ์ได้ตอบกับผู้ใช้					
4. ความสะดวกในการ up load ข้อมูลเอกสาร และไฟล์ทุกประเภท					
5. ความสะดวกในการ down load ข้อมูลเอกสาร และไฟล์ทุกประเภท					
6. ช่องทางในการรับส่งและรับข้อมูล					
7. ความปลอดภัยในการเข้าถึงข้อมูล					
8. การใช้ช่องทางในการใช้เน็ตออนไลน์เหมาะสม					
9. การออกแบบระบบมีรายละเอียดเชื่อมโยงการเข้าถึงแหล่งข้อมูล					
10. ประสิทธิภาพโดยรวมของระบบนิเทศออนไลน์					

5. แบบประเมินสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู

คำชี้แจง

แบบประเมินชุดนี้ จัดทำขึ้นเพื่อประเมินสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ ของนักศึกษาฝึกประสบการณ์ วิชาชีพรูปแบบออนไลน์ สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ ผู้ประเมินสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ได้แก่ อาจารย์นิเทศก์ และ ครูพี่เลี้ยง แบบประเมินแบ่งเป็น 2 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู

ตอนที่ 2 ประเด็นการประเมินสมรรถนะการจัดการเรียนรู้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู

1. ชื่อ นามสกุล.....
2. สาขาวิชา
3. สถานที่ปฏิบัติการสอน.....
4. วิชาที่สอน.....
5. ระดับชั้นที่สอน.....

ตอนที่ 2 ประเด็นการประเมินสมรรถนะการจัดการเรียนรู้

คำชี้แจง: โปรดพิจารณาประเมินสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ ของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู จากข้อ 1 ในหน้า 1 ถึงข้อ 38 ในหน้า 4 ว่านักศึกษามีสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ในระดับใด

ความคิดเห็นเกี่ยวกับ การส่งเสริมสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้	ระดับสมรรถนะ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1. ด้านการพัฒนาหลักสูตร สื่อการเรียนรู้ การวัดและการประเมินผลการเรียน					
1. ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับศาสตร์การสอนและสาระการเรียนรู้ ...					
2. ความสามารถในการวางแผนกำหนดหลักสูตร หน่วยการเรียนรู้ ตัวชี้วัด ตามมาตรฐานการเรียนรู้					
3. สามารถเลือกรูปแบบการสอน วิธีสอน และเทคนิคการสอน ที่เหมาะสม					

ความคิดเห็นเกี่ยวกับ การส่งเสริมสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้	ระดับสมรรถนะ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
4. สามารถกำหนดลำดับขั้นตอน การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ได้อย่างต่อเนื่อง สอดคล้อง และเหมาะสมกับสาระการเรียนรู้ และตัวชี้วัด					
5. สามารถกำหนดอุปกรณ์สื่อการสอน สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ เนื้อหา และกิจกรรมการเรียนการสอน					
6. สามารถระบุเกณฑ์การประเมินผลการเรียนรู้ได้เหมาะสม สอดคล้องกับจุดประสงค์					
7. สามารถกำหนดวิธีการวัดผลอย่างหลากหลาย และตรงจุดประสงค์การเรียนรู้					
8. สามารถนำผลการประเมินการเรียนรู้ ไปใช้ในการปรับปรุงการจัดการเรียนรู้					
2. ด้านจัดการเรียนการสอน แผนการสอน และบูรณาการการเรียนรู้					
9. สามารถกำหนดกิจกรรมการเรียนรู้ สอนสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้					
10. กำหนดเนื้อหาถูกต้อง ทันสมัยและสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้					
11. สามารถดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนสอดคล้องกับแผนการสอน					
12. การนำเข้าสู่บทเรียน มีความสอดคล้องกับเรื่องที่สอน					
13. การส่งเสริมให้ผู้เรียนนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน					
14. เสนอแนวทางปรับปรุงกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และบรรลุตามวัตถุประสงค์					
15. เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติกิจกรรมอย่างบูรณาการทั้งเป็นรายบุคคลและรายกลุ่ม					
16. จัดทำแผนการสอนและการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลายเหมาะสม สอดคล้องกับวัยและความต้องการของผู้เรียน					
3. ด้านการพัฒนา ช่วยเหลือผู้เรียน รายงานผลการพัฒนาผู้เรียน					
17. ให้ความช่วยเหลือ ส่งเสริม และให้กำลังใจแก่ผู้เรียน อย่างเหมาะสม					
18. การเอาใจใส่ให้ความสนใจผู้เรียนอย่างทั่วถึง					

ความคิดเห็นเกี่ยวกับ การส่งเสริมสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้	ระดับสมรรถนะ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
19. การให้ความสนใจหรือสนองตอบต่อคำถามของผู้เรียนทุกคำถาม					
20. ปฏิสัมพันธ์กับผู้เรียน เพื่อส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพผู้เรียน					
21. สร้างความรู้ความเข้าใจของผู้เรียนอย่างเต็มศักยภาพ					
22. ส่งเสริมพัฒนาการทุกด้าน ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์-จิตใจ สังคม และสติปัญญา					
23. เสริมแรงทางบวกกับผู้เรียนที่มีพฤติกรรมที่ดีเป็นแบบอย่างแก่เพื่อน ..					
24. สามารถรายงานผลการประเมินของนักเรียนให้ผู้เกี่ยวข้อง รับทราบอย่างต่อเนื่อง					
4. ด้านการสร้างนวัตกรรม และประยุกต์ใช้เทคโนโลยีต่อการเรียนรู้					
25. ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการพัฒนาการเรียนการสอน					
26. ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศสร้างปฏิสัมพันธ์ และสื่อสารกับผู้เรียน					
27. การเข้าถึงแหล่งเรียนรู้และการจัดการสารสนเทศบนเครือข่าย					
28. สามารถการออกแบบและผลิตนวัตกรรมการเรียนการสอน					
29. สามารถนำเสนอและใช้สื่อ เทคโนโลยีและนวัตกรรม มาใช้ในการบริหารจัดการชั้นเรียน					
30. ความรู้และเข้าใจในกระบวนการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีในการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลาย เหมาะสมกับเนื้อหาและกิจกรรมการเรียนรู้					
31. จริยธรรมและจรรยาบรรณการใช้เทคโนโลยี สารสนเทศและการสื่อสาร					
5. ด้านการปฏิบัติร่วมกับผู้อื่นอย่างสร้างสรรค์และร่วมกิจกรรมพัฒนาวิชาชีพ					
32. ความมุ่งมั่นในการพัฒนาความรู้ เพื่อความก้าวหน้าด้านวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง					
33. ความใฝ่รู้ ใฝ่เรียน ศึกษาหาความรู้อยู่เสมอ เพื่อพัฒนาตนเองซึ่งจะบังเกิดผลต่อเด็กและเพื่อนครู					
34. ความสามารถในการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับผู้เรียน ผู้ปกครอง ชุมชน เพื่อนครู และผู้บริหาร					
35. พัฒนาระบบการเรียนรู้ของตนเองเพื่อเพิ่มศักยภาพการเรียนรู้ของผู้เรียนอยู่เสมอ					

ความคิดเห็นเกี่ยวกับ การส่งเสริมสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้	ระดับสมรรถนะ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
36. เข้าร่วมกิจกรรมอบรม สัมมนาที่เกี่ยวกับการเรียนการสอนอยู่เสมอ ...					
37. แบ่งปันข้อมูลและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับเพื่อนร่วมงาน และนักเรียน					
38. มีความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมายและนำเสนออย่างสร้างสรรค์					

ขอขอบพระคุณผู้ให้ข้อมูลทุกท่าน

ผู้วิจัย นายณัฐวุฒิ ภูมิพันธุ์

ภาคผนวก ข

คุณภาพของเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

คุณภาพของเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. แบบสอบถามความคิดเห็นนักศึกษาเกี่ยวกับการนิเทศออนไลน์ เพื่อส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้
ของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์

ตาราง 13 คัดชั้นความสอดคล้องของคำถามการนิเทศออนไลน์ เพื่อส่งเสริมสมรรถนะการจัดการ
เรียนรู้ของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์

ข้อที่	คะแนนความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ			ΣR	IOC	ผลการพิจารณา
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3			
1	1	1	1	3	1	สอดคล้อง
2	1	1	1	3	1	สอดคล้อง
3	1	1	1	3	1	สอดคล้อง
4	1	1	1	3	1	สอดคล้อง
5	1	0	1	2	0.67	สอดคล้อง
6	1	1	1	3	1	สอดคล้อง
7	1	1	1	3	1	สอดคล้อง
8	1	1	1	3	1	สอดคล้อง
9	1	1	1	3	1	สอดคล้อง

2. แบบประเมินคุณภาพคุณภาพเว็บการนิเทศออนไลน์ เพื่อส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของ
นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์

ตาราง 14 คัดชั้นความสอดคล้องของคำถามแบบประเมินคุณภาพเว็บการนิเทศแบบออนไลน์

ข้อที่	คะแนนความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ			ΣR	IOC	ผลการพิจารณา
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3			
1	1	1	1	3	1	สอดคล้อง
2	1	1	1	3	1	สอดคล้อง
3	1	1	1	3	1	สอดคล้อง
4	1	0	1	2	0.67	สอดคล้อง
5	1	1	1	3	1	สอดคล้อง
6	1	1	1	3	1	สอดคล้อง
7	1	1	1	3	1	สอดคล้อง
8	1	1	1	3	1	สอดคล้อง
9	1	1	1	3	1	สอดคล้อง
10	1	1	1	3	1	สอดคล้อง

3. แบบประเมินสมรรถนะการจัดการความรู้ของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู

ตาราง 15 คัดชั้นความสอดคล้องของคำถามแบบประเมินสมรรถนะการจัดการความรู้ของนักศึกษา
ฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู

ข้อที่	คะแนนความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ			ΣR	IOC	ผลการพิจารณา
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3			
ด้านที่ 1 การพัฒนาหลักสูตร สื่อการเรียนรู้ การวัดและประเมินผลการเรียน						
1.1	1	1	1	3	1	สอดคล้อง
1.2	1	1	1	3	1	สอดคล้อง
1.3	1	1	1	3	1	สอดคล้อง
1.4	0	1	1	2	0.67	สอดคล้อง
1.5	1	1	1	3	1	สอดคล้อง
1.6	1	1	1	3	1	สอดคล้อง
1.7	1	1	1	3	1	สอดคล้อง
1.8	0	1	1	2	0.67	สอดคล้อง

ด้านที่ 2 การจัดการเรียนการสอน แผนการสอน และบูรณาการการเรียนรู้						
2.1	1	1	1	3	1	สอดคล้อง
2.2	1	1	1	3	1	สอดคล้อง
2.3	1	1	1	3	1	สอดคล้อง
2.4	1	1	1	3	1	สอดคล้อง
2.5	1	1	1	3	1	สอดคล้อง
2.6	1	1	1	3	1	สอดคล้อง
2.7	1	1	1	3	1	สอดคล้อง
2.8	1	1	1	3	1	สอดคล้อง
ด้านที่ 3 การพัฒนาช่วยเหลือผู้เรียน รายงานผลการพัฒนาผู้เรียน						
3.1	1	1	1	1	1	ไม่สอดคล้อง
3.2	0	1	1	2	0.67	สอดคล้อง
3.3	1	1	1	3	1	สอดคล้อง
3.4	1	1	1	3	1	สอดคล้อง
3.5	1	1	1	3	1	สอดคล้อง
3.6	1	1	1	3	1	สอดคล้อง
3.7	1	1	1	3	1	สอดคล้อง
3.8	1	1	1	3	1	สอดคล้อง
ด้านที่ 4 การพัฒนาช่วยเหลือผู้เรียน รายงานผลการพัฒนาผู้เรียน						
4.1	1	1	1	3	1	สอดคล้อง
4.2	1	1	1	3	1	สอดคล้อง
4.3	1	1	1	3	1	สอดคล้อง
4.4	1	1	1	3	1	สอดคล้อง
4.5	1	1	1	3	1	สอดคล้อง
4.6	1	1	1	3	1	สอดคล้อง
4.7	1	1	1	3	1	สอดคล้อง
ด้านที่ 5 การปฏิบัติร่วมกับผู้อื่นอย่างสร้างสรรค์และร่วมกิจกรรมพัฒนาวิชาชีพ						
5.1	1	1	1	3	1	สอดคล้อง
5.2	1	1	1	3	1	สอดคล้อง
5.3	1	1	1	3	1	สอดคล้อง
5.4	1	1	1	3	1	สอดคล้อง
5.5	1	1	1	3	1	สอดคล้อง
5.6	1	1	1	3	1	สอดคล้อง
5.7	1	1	1	3	1	สอดคล้อง

4. แบบสอบถามความพึงพอใจด้านประโยชน์ต่อการนิเทศการฝึกประสบการณ์วิชาชีพแบบออนไลน์ เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของนักศึกษาครู

ตาราง 17 คัดชั้นความสอดคล้องของคำถามแบบสอบถามความพึงพอใจด้านประโยชน์ต่อการนิเทศการฝึกประสบการณ์วิชาชีพแบบออนไลน์เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของนักศึกษาครู

ข้อที่	คะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			ΣR	IOC	ผลการพิจารณา
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3			
1	1	1	1	3	1	สอดคล้อง
2	1	1	1	3	1	สอดคล้อง
3	1	1	1	3	1	สอดคล้อง
4	1	0	1	2	0.67	สอดคล้อง
5	1	1	1	3	1	สอดคล้อง
6	1	1	1	3	1	สอดคล้อง
7	1	1	1	3	1	สอดคล้อง
8	1	1	1	3	1	สอดคล้อง
9	1	1	1	3	1	สอดคล้อง
10	1	1	1	3	1	สอดคล้อง

ภาคผนวก ค

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

1. รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิ สันทนา กลุ่ม ประเมินความถูกต้องและรับรองรูปแบบ
 - 1.1 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. จิตราภรณ์ วงศ์คำจันทร์ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด
 - 1.2 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ทองมี ละครพล คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมณฑลอิสาน วิทยาเขตสุรินทร์
 - 1.3 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ เชี่ยวชาญ ยางศิลา คณะเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด
 - 1.4 อาจารย์ ดร. ชัยวัฒน์ สุภักฎกุล คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
 - 1.5 อาจารย์ ดร. กิตติศักดิ์ สินธุโคตร วิทยาลัยนาฏศิลปกาฬสินธุ์ สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์
2. รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจคุณภาพเครื่องมือ แบบสอบถามความต้องการเรียนบนเว็บแบบผสมผสานแบบ ร่วมมือบนเว็บและแบบสอบถามสมรรถภาพด้านการสื่อสารและร่วมมือทำงาน
 - 2.1 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. จิตราภรณ์ วงศ์คำจันทร์ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด
 - 2.2 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ทองมี ละครพล คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมณฑลอิสาน วิทยาเขต สุรินทร์
 - 2.3 อาจารย์ ดร. กิตติศักดิ์ สินธุโคตร วิทยาลัยนาฏศิลปกาฬสินธุ์ สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์

ภาคผนวก ง
หนังสือขอความอนุเคราะห์

ที่ วธ ๐๘๐๙/ว๔๑๖

วิทยาลัยนาฏศิลปร้อยเอ็ด
ถ.กองพล ๑๐ ต.ในเมือง
อ.เมือง จ.ร้อยเอ็ด ๔๕๐๐๐

๒ มิถุนายน ๒๕๖๕

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์บุคลากรเป็นผู้ทรงคุณวุฒิสนทนากลุ่ม (Focus Group)

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. จิตราภรณ์ วงศ์คำจันทร์

ด้วยนายณัฐภูมิ ภูมิพันธุ์ ตำแหน่ง ครู วิทยฐานะ ชำนาญการ วิทยาลัยนาฏศิลปร้อยเอ็ด ได้รับทุนวิจัย เรื่อง การพัฒนาโมเดลการนิเทศการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูแบบออนไลน์ เพื่อส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของนักศึกษาครู สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ ซึ่งเป็นทุนวิจัยของสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (สกสว.) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๕

เพื่อให้งานวิจัยนี้เป็นไปด้วยความเรียบร้อยและบรรลุตามวัตถุประสงค์ วิทยาลัยนาฏศิลปร้อยเอ็ด พิจารณาเห็นแล้วว่า ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. จิตราภรณ์ วงศ์คำจันทร์ เป็นผู้มีความรู้ความสามารถและมีประสบการณ์ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากบุคลากรในหน่วยงานของท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิร่วมสนทนากลุ่ม (Focus Group) ในวันที่ ๕ มิถุนายน ๒๕๖๕ เวลา ๐๙.๐๐ น ณ วิทยาลัยนาฏศิลปร้อยเอ็ด เพื่อให้ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา วิทยาลัยนาฏศิลปร้อยเอ็ด หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความกรุณาจากท่านด้วยดี และขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(นายปรเมศวร์ โพธิ์คล้าย)

รองผู้อำนวยการ รักษาการแทน
ผู้อำนวยการวิทยาลัยนาฏศิลปร้อยเอ็ด

ที่ วธ ๐๘๐๙/ว๔๑๖

วิทยาลัยนาฏศิลป์ร้อยเอ็ด
ถ.กองพล ๑๐ ต.ในเมือง
อ.เมือง จ.ร้อยเอ็ด ๔๕๐๐๐

๒ มิถุนายน ๒๕๖๕

เรื่อง ขออนุญาตและขออนุญาตการเป็นผู้ทรงคุณวุฒิสนทนากลุ่ม (Focus Group)

เรียน ดร.กิตติศักดิ์ สินธุโคตร

ด้วยนายณัฐวุฒิ ภูมิพันธุ์ ตำแหน่ง ครู วิทยฐานะ ชำนาญการ วิทยาลัยนาฏศิลป์ร้อยเอ็ด
ได้รับทุนวิจัย เรื่อง การพัฒนาโมเดลการนิเทศการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูแบบออนไลน์ เพื่อส่งเสริม
สมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของนักศึกษาครู สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ ซึ่งเป็นทุนวิจัยของสำนักงาน
คณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (สกสว.) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๕

เพื่อให้งานวิจัยนี้เป็นไปด้วยความเรียบร้อยและบรรลุตามวัตถุประสงค์ วิทยาลัยนาฏศิลป์
ร้อยเอ็ด พิจารณาเห็นแล้วว่า ดร.กิตติศักดิ์ สินธุโคตร เป็นผู้มีความรู้ความสามารถ และมีประสบการณ์ในเรื่องนี้
เป็นอย่างดี จึงใคร่ขออนุญาตจากบุคลากรในหน่วยงานของท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิร่วมสนทนากลุ่ม
(Focus Group) ในวันที่ ๕ มิถุนายน ๒๕๖๕ เวลา ๐๙.๐๐ น วิทยาลัยนาฏศิลป์ร้อยเอ็ด เพื่อให้ข้อมูลในการ
วิจัย ครั้งนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา วิทยาลัยนาฏศิลป์ร้อยเอ็ด หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความ
กรุณาจากท่านด้วยดี และขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(นายปรเมศวร์ โพธิ์คล้าย)

รองผู้อำนวยการ รักษาการแทน

ผู้อำนวยการวิทยาลัยนาฏศิลป์ร้อยเอ็ด

ที่ วธ ๐๘๐๙/ว๔๑๖

วิทยาลัยนาฏศิลป์ร้อยเอ็ด
ถ.กองพล ๑๐ ต.ในเมือง
อ.เมือง จ.ร้อยเอ็ด ๔๕๐๐๐

๒ มิถุนายน ๒๕๖๕

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์บุคลากรเป็นผู้ทรงคุณวุฒิสนทนากลุ่ม (Focus Group)

เรียน ดร. ชัยวัฒน์ สุกักรกุล

ด้วยนายณัฐภูมิ ภูมิพันธุ์ ตำแหน่ง ครู วิทยฐานะชำนาญการ วิทยาลัยนาฏศิลป์ร้อยเอ็ด ได้รับทุนวิจัย เรื่อง การพัฒนาโมเดลการนิเทศการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูแบบออนไลน์ เพื่อส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของนักศึกษาครู สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ ซึ่งเป็นทุนวิจัยของสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (สกสว.) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕

เพื่อให้งานวิจัยนี้เป็นไปด้วยความเรียบร้อยและบรรลุตามวัตถุประสงค์ วิทยาลัยนาฏศิลป์ร้อยเอ็ด พิจารณาเห็นแล้วว่า ดร. ชัยวัฒน์ สุกักรกุล เป็นผู้มีความรู้ความสามารถ และมีประสบการณ์ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากบุคลากรในหน่วยงานของท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิร่วมสนทนากลุ่ม (Focus Group) ในวันที่ ๕ มิถุนายน ๒๕๖๕ เวลา ๐๙.๐๐ น ณ วิทยาลัยนาฏศิลป์ร้อยเอ็ด เพื่อให้ข้อมูลในการวิจัย ครั้งนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา วิทยาลัยนาฏศิลป์ร้อยเอ็ด หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความกรุณาจากท่านด้วยดี และขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(นายปรเมศวร์ โพธิ์คล้าย)

รองผู้อำนวยการ รักษาการแทน
ผู้อำนวยการวิทยาลัยนาฏศิลป์ร้อยเอ็ด

ที่ วธ ๐๘๐๙/ว๔๑๖

วิทยาลัยนาฏศิลปร้อยเอ็ด
ถ.กองพล ๑๐ ต.ในเมือง
อ.เมือง จ.ร้อยเอ็ด ๔๕๐๐๐

๒ มิถุนายน ๒๕๖๕

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์บุคลากรเป็นผู้ทรงคุณวุฒิสันทนากลุ่ม (Focus Group)

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ เชี่ยวชาญ ยางศิลา

ด้วยนายณัฐวุฒิ ภูมิพันธุ์ ตำแหน่ง ครู วิทยฐานะ ชำนาญการ วิทยาลัยนาฏศิลปร้อยเอ็ด ได้รับทุนวิจัย เรื่อง การพัฒนาโมเดลการนิเทศการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูแบบออนไลน์ เพื่อส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของนักศึกษาครู สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ ซึ่งเป็นทุนวิจัยของสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (สกสว.) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕

เพื่อให้งานวิจัยนี้เป็นไปด้วยความเรียบร้อยและบรรลุตามวัตถุประสงค์ วิทยาลัยนาฏศิลปร้อยเอ็ด พิจารณาเห็นแล้วว่า ผู้ช่วยศาสตราจารย์ เชี่ยวชาญ ยางศิลา เป็นผู้มีความรู้ความสามารถและมีประสบการณ์ในเรื่องนี้เป็นอย่างยิ่ง จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากบุคลากรในหน่วยงานของท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิร่วมสนทนากลุ่ม (Focus Group) ในวันที่ ๕ มิถุนายน ๒๕๖๕ เวลา ๐๙.๐๐ น ณ วิทยาลัยนาฏศิลปร้อยเอ็ด เพื่อให้ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา วิทยาลัยนาฏศิลปร้อยเอ็ด หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความกรุณาจากท่านด้วยดี และขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(นายประเมศวร์ โพธิ์คล้าย)

รองผู้อำนวยการ รักษาการแทน
ผู้อำนวยการวิทยาลัยนาฏศิลปร้อยเอ็ด

ที่ วธ ๐๘๐๙/ว๔๑๖

วิทยาลัยนาฏศิลป์ร้อยเอ็ด
ถ.กองพล ๑๐ ต.ในเมือง
อ.เมือง จ.ร้อยเอ็ด ๔๕๐๐๐

๒ มิถุนายน ๒๕๖๕

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์บุคลากรเป็นผู้ทรงคุณวุฒิสนทนากลุ่ม (Focus Group)

เรียน คณบดีคณะเกษตรศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน วิทยาเขตสุรินทร์
ด้วยนายณัฐภูมิ ภูมิพันธุ์ ตำแหน่ง ครู วิทยฐานะ ชำนาญการ วิทยาลัยนาฏศิลป์ร้อยเอ็ด
ได้รับทุนวิจัย เรื่อง การพัฒนาโมเดลการนิเทศการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูแบบออนไลน์ เพื่อส่งเสริม
สมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของนักศึกษาครู สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ ซึ่งเป็นทุนวิจัยของสำนักงาน
คณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (สกสว.) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๕

เพื่อให้งานวิจัยนี้เป็นไปด้วยความเรียบร้อยและบรรลุตามวัตถุประสงค์ วิทยาลัยนาฏศิลป์
ร้อยเอ็ด พิจารณาเห็นแล้วว่า ดร.ทองมี ละครพล เป็นผู้มีความรู้ความสามารถ และมีประสบการณ์ในเรื่องนี้
เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากบุคลากรในหน่วยงานของท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิร่วมสนทนากลุ่ม
(Focus Group) ในวันที่ ๕ มิถุนายน ๒๕๖๕ เวลา ๐๙.๐๐ น ณ วิทยาลัยนาฏศิลป์ร้อยเอ็ด เพื่อให้ข้อมูล
ในการวิจัย ครั้งนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา วิทยาลัยนาฏศิลป์ร้อยเอ็ด หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับ
ความกรุณาจากท่านด้วยดี และขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(นายปรเมศวร์ โพธิ์คล้าย)

รองผู้อำนวยการ รักษาการแทน
ผู้อำนวยการวิทยาลัยนาฏศิลป์ร้อยเอ็ด

ใบรับรองจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา

โครงการวิจัยเรื่อง : การพัฒนาโมเดลการนิเทศการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูแบบออนไลน์ เพื่อส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของนักศึกษาครู สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์

ผู้รับผิดชอบโครงการวิจัย : นายณัฐภูมิ ภูมิพันธุ์

เอกสารที่พิจารณา :

1. แบบเสนอเพื่อขอรับพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์	ฉบับลงวันที่ 30 เดือนมีนาคม พ.ศ. 2565
2. โครงการวิจัยฉบับสมบูรณ์	ฉบับลงวันที่ 30 เดือนมีนาคม พ.ศ. 2565
3. แบบคำชี้แจงอาสาสมัคร	ฉบับลงวันที่ 30 เดือนมีนาคม พ.ศ. 2565
4. แบบยินยอมอาสาสมัคร	ฉบับลงวันที่ 30 เดือนมีนาคม พ.ศ. 2565
5. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	ฉบับลงวันที่ 30 เดือนมีนาคม พ.ศ. 2565
6. ประวัติผู้วิจัย	
7. ใบผ่านการอบรมจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์	

ได้รับการพิจารณาและผ่านการรับรองจากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา โดยยึดหลักเกณฑ์ตามคำประกาศเฮลซิงกิ (Declaration of Helsinki) มีความสอดคล้องกับหลักจริยธรรมสากล ตลอดจนกฎหมาย ข้อบังคับและข้อกำหนดภายในประเทศ จึงเห็นสมควรให้ดำเนินการวิจัยตามโครงการวิจัยได้ โดยให้ส่งรายงานความก้าวหน้าของโครงการวิจัยทุก 6 เดือน แจ้งคณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ ในกรณีที่เกิดเปลี่ยนแปลงโครงการวิจัยหรือหยุดโครงการก่อนกำหนด รายงานเหตุการณ์ที่ไม่พึงประสงค์ที่ร้ายแรงหรือเหตุการณ์ที่ไม่คาดคิด รายงานข้อมูลข่าวสารที่คณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ ควรได้รับระหว่างดำเนินการวิจัย และส่งรายงานฉบับสมบูรณ์เมื่อเสร็จสิ้นโครงการวิจัย

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อดิศร
ประธานคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์
มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา)

เลขที่ใบรับรอง : HE-084-2565

วันที่รับรอง : 29 เดือนเมษายน พ.ศ. 2565

วันที่หมดอายุ : 28 เดือนเมษายน พ.ศ. 2566

ภาคผนวก จ
คู่มือการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู

คู่มือฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู

หลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต (5ปี)

คณะศิลปศึกษา วิทยาลัยนาฏศิลปร้อยเอ็ด

ชื่อ-สกุล

รหัสนักศึกษา.....สาขาวิชา.....

คำนำ

การฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู เป็นหนึ่งในกระบวนการผลิตที่มีความจำเป็นและสำคัญยิ่งที่นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิตต้องปฏิบัติระหว่างเรียน เพื่อการรับรองปริญญามาตรฐานวิชาชีพ หลักสูตร 5 ปีที่คุรุสภากำหนด

คู่มือการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูฉบับนี้ ได้เสนอข้อมูลเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ เกณฑ์ การวัดและประเมินผล รวมถึงภาระงานของผู้ที่เกี่ยวข้องไว้อย่างเหมาะสมและชัดเจนซึ่งอาจารย์ ประจำวิชา ผู้รับผิดชอบรายวิชา นักศึกษาและผู้เกี่ยวข้องสามารถนำมาใช้เป็นแนวปฏิบัติเพื่อส่งเสริมคุณลักษณะของนักศึกษาให้มีความเหมาะสมกับความเป็นครูตามมาตรฐานวิชาชีพทางการศึกษา

วิทยาลัยนาฏศิลป์ร้อยเอ็ด ขอขอบคุณผู้ที่มีส่วนร่วมในการจัดทำคู่มือฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูฉบับนี้ และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะเป็นประโยชน์ต่อการนำไปพัฒนานักศึกษาให้มีความสมบูรณ์พร้อมที่จะเป็นครูที่ดีต่อไป

วิทยาลัยนาฏศิลป์ร้อยเอ็ด

พฤษภาคม 2565

ประวัติวิทยาลัยนาฏศิลป์ร้อยเอ็ด

วิทยาลัยนาฏศิลป์ร้อยเอ็ดเป็นวิทยาลัยสังกัดกองศิลปศึกษา กรมศิลปากร แห่งที่ 3 ในจำนวนวิทยาลัยนาฏศิลป์ส่วนภูมิภาคทั้งหมด 9 แห่ง ซึ่งการจัดตั้งวิทยาลัยนาฏศิลป์ร้อยเอ็ดได้เริ่มจากการสำรวจพื้นที่ที่จะจัดตั้งวิทยาลัยฯ กล่าวคือเมื่อวันที่ 11 มกราคม 2522 ฯพณฯ รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ดร.ก่อ สวัสดิ์พาณิชย์ พร้อมคณะได้ทำการสำรวจพื้นที่ที่จะจัดตั้งวิทยาลัยนาฏศิลป์ร้อยเอ็ด เพื่อขยายการศึกษา ด้านศิลปวัฒนธรรมให้แพร่หลายในภาคตะวันออกเฉียงเหนือโดยมี ผู้ร่วมชี้สถานที่หลายท่าน อาทิเช่น นายเดโช สอนานนท์ อดีตอธิบดีกรมศิลปากร นายศักดิ์ อ้อพงษ์ ผู้ว่าราชการจังหวัดร้อยเอ็ดในขณะนั้น รวมทั้งบุคคลสำคัญอีกหลายท่าน และได้ตกลงที่จะใช้ที่ดินสาธารณะประโยชน์ คือ บริเวณสระฮาง และสระแก้ว รวมทั้งราชพัสดุบริเวณคูเมืองเป็นสถานที่ก่อสร้างวิทยาลัยฯ โดยใช้บริเวณสระฮางเป็นสถานที่ก่อสร้างอาคารเรียน และใช้บริเวณสระแก้วเป็นที่ก่อสร้างบ้านพักข้าราชการ

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ นายสิปนนท์ เกตุทัต ได้ลงนามประกาศจัดตั้งวิทยาลัยนาฏศิลป์ร้อยเอ็ด เมื่อวันที่ 31 มกราคม 2522 โดยให้สังกัดกองศิลปศึกษา กรมศิลปากร กระทรวงศึกษาธิการเปิดสอนถึง ชั้นประกาศนียบัตรนาฏศิลป์ชั้นสูง ตั้งแต่วันที่ 20 พฤษภาคม พ.ศ. 2522 โดยอาศัยอาคารเรียนของโรงเรียนสตรีศึกษา 1 หลัง เป็นที่เรียนชั่วคราวมีนักเรียนระดับนาฏศิลป์ชั้นต้นปีที่ 1 จำนวน 80 คน และระดับนาฏศิลป์ ชั้นกลางปีที่ 1 จำนวน 80 คน ครูผู้สอนได้รับการสนับสนุนจากวิทยาลัยนาฏศิลป์ส่วนกลางในชั้นแรก จำนวน 50 คน และมีครูช่วยราชการจากจังหวัดร้อยเอ็ด 4 คน โดยมีนายล้วน เจนใจ อาจารย์ 2 วิทยาลัยช่างศิลป์ รักษาการในตำแหน่งผู้อำนวยการ ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2523 วิทยาลัยนาฏศิลป์ร้อยเอ็ด ได้รับงบประมาณจำนวน 5,650,000 บาท เป็นค่าก่อสร้างอาคารเรียน 3 ชั้น 18 ห้องเรียน 1 หลัง โรงอาหาร 1 หลัง บ้านพักยาม 1 หลังและรั้วลวดหนามรอบบริเวณ การก่อสร้างได้ดำเนินการสร้างแล้วเสร็จในเดือน ธันวาคม 2524 และในปีงบประมาณ 2524 ได้รับงบประมาณปรับปรุงพื้นที่มีวงเงินเพียง 756,329 บาท ซึ่งในเนื้อที่เกือบ 20 ไร่ และบางแห่งลึกถึง 2 เมตรเศษ จะต้องใช้เงินไม่ต่ำกว่า 2,000,000บาท แต่วิทยาลัยฯ ได้รับความอนุเคราะห์จากองค์การบริหารส่วนจังหวัดดำเนินการให้จนเสร็จในเดือนมีนาคม 2522 เปิดให้เรียน 20 พฤษภาคม 2525 และทำพิธีเปิดอาคารใหม่ของวิทยาลัยในวันที่ 15 กรกฎาคม 2525

ปรัชญา วิสัยทัศน์ พันธกิจ และวัตถุประสงค์

ปรัชญา

สืบสานสร้างสรรค์ศาสตร์แห่งศิลป์ เพื่อพัฒนาความเป็นครูศิลปะ สู่สังคมที่ยั่งยืน

วิสัยทัศน์

มุ่งสู่การเป็นองค์กรหลัก ในการสร้างครุมีอาชีพ ด้านนาฏศิลป์ ดนตรีและคีตศิลป์ ที่มีคุณภาพออกสู่สังคม เพื่อเป็นพลังสำคัญในการพัฒนาการศึกษาด้านศิลปวัฒนธรรมของชาติและก้าวสู่การเป็นประชาคมอาเซียน

พันธกิจ

1. ผลิตครูและพัฒนาการเรียนการสอนด้านนาฏศิลป์ ดนตรีและคีตศิลป์ ที่มีคุณสมบัติตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาและมาตรฐานวิชาชีพครู
2. วิจัยสร้างสรรค์นวัตกรรม เพื่อสร้างองค์ความรู้ และพัฒนาการเรียนการสอนด้านนาฏศิลป์ ดนตรี และคีตศิลป์
3. เป็นแหล่งเรียนรู้และบริการทางวิชาการด้านศิลปวัฒนธรรมแก่สังคม
4. ทำนุบำรุง สืบสาน และสร้างสรรค์ศิลปวัฒนธรรม ด้านนาฏศิลป์ ดนตรีและคีตศิลป์
5. บริหารจัดการด้วยหลักธรรมาภิบาล

วัตถุประสงค์

เพื่อผลิตบัณฑิตที่มีสมรรถนะและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ดังต่อไปนี้

1. มีความรู้ทักษะ และเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน สามารถคิดวิเคราะห์ และสร้างสรรค์ผลงาน
2. เป็นครูสามารถถ่ายทอดและประยุกต์ความรู้ความเป็นผู้นำในศาสตร์เฉพาะด้าน
3. สร้างสรรค์นวัตกรรม และหรืองานวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนและบูรณาการความรู้ในศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง
4. พัฒนاتตนเองเท่าทันการเปลี่ยนแปลงของสังคมและมีความพร้อมในการร่วมมือทางวิชาการกับองค์กรทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ
5. มีความสามารถในการสื่อสาร การคิดแก้ปัญหา และใช้เทคโนโลยีได้อย่างมีประสิทธิภาพ
6. มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและพลเมืองโลก ยึดมั่นในคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพครู

แนวคิดพื้นฐานในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู

หลักสูตรการศึกษาบัณฑิต (ศษ.บ.) คณะศิลปศึกษา วิทยาลัยนาฏศิลป์ร้อยเอ็ด สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ มุ่งพัฒนา นักศึกษาให้มีสมรรถนะทางวิชาชีพตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาศึกษาศาสตร์ (หลักสูตร 5ปี) พ.ศ. 2562 ตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เน้นการส่งเสริมความเชี่ยวชาญในการจัดการเรียนรู้ ตามศาสตร์สาขาและการประยุกต์ใช้ความรู้ในการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยเปิดสอนในหลักสูตร การศึกษาศาสตรบัณฑิต 2 สาขาวิชา ได้แก่

1. สาขานาฏศิลป์ไทยศึกษา
2. สาขาดนตรีศึกษา

คำอธิบายรายวิชา

300-21012 การปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา 1 (Teaching Internship I) 6 (0-36-0)

การปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาโดยมีการนิเทศอย่างใกล้ชิด การบูรณาการความรู้ในการจัดทำแผนการเรียนรู้ การจัดกระบวนการเรียนรู้โดยใช้สื่อนวัตกรรม เทคนิคและกลยุทธ์การเรียนรู้ในวิชาเฉพาะหรือวิชาเอกได้อย่างเหมาะสมกับผู้เรียน การวัดและประเมินผลการเรียนรู้เพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้และผู้เรียน การจัดทำบันทึกและผลการจัดการเรียนรู้ การจัดกิจกรรมทางวิชาการ การวิจัยในชั้นเรียนเพื่อพัฒนาผู้เรียน การปฏิบัติงานครู นอกเหนือจากการสอน การสัมมนาทางการศึกษา

300-21013 การปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา 2 (Teaching Internship II)

6(0-36-0)

การปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาโดยอิสระควบคู่กับการนิเทศ การบูรณาการความรู้ในการจัดทำแผนการเรียนรู้ การจัดกระบวนการเรียนรู้โดยใช้สื่อวัตกรรม เทคนิคและกลยุทธ์การเรียนรู้ในวิชาเฉพาะหรือวิชาเอกได้อย่างเหมาะสมกับผู้เรียน การวัดและประเมินผลการเรียนรู้เพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้และผู้เรียน การจัดทำบันทึกและรายงานผลการจัดการเรียนรู้ การจัดกิจกรรมทางวิชาการ การวิจัยในชั้นเรียนเพื่อพัฒนาผู้เรียน การปฏิบัติงานครูนอกเหนือจากการสอน การสัมมนาทางการศึกษา

หมายเหตุ ทั้งนี้ให้จัดประสบการณ์วิชาชีพระหว่างเรียนร่วมกับรายวิชาอื่นทุกชั้นปีอย่างต่อเนื่อง

จุดประสงค์รายวิชา

รายวิชานี้มีจุดประสงค์ให้นักศึกษาได้รับประสบการณ์จากการฝึกประสบการณ์ภาคสนาม โดยการสังเกตแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. ศึกษาและสังเกตงานในหน้าที่ครูผู้สอนงานในหน้าที่ครูประจำชั้น งานบริหารและงานบริการของโรงเรียน สภาพแวดล้อมทั่วไปของโรงเรียน และความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน
2. ศึกษา และสังเกตพฤติกรรมของผู้เรียนเป็นรายบุคคล
3. มีส่วนร่วมกับสถานศึกษาในการพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตร การนำหลักสูตรไปใช้
4. ฝึกเป็นครูผู้สอน ทดลองสอนและปกครองชั้นเรียน
5. สังเกตและวิเคราะห์สภาพปัญหาในชั้นเรียนเพื่อนำมาสู่การกำหนดประเด็นปัญหาการทำวิจัยในชั้นเรียน
6. ศึกษา และสังเกตการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา
7. ส่งเสริมคุณลักษณะของครูที่ดีและมีเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพครู
8. จัดกิจกรรมสัมมนาวิชาการและวิชาชีพ เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้และพัฒนาตนเองให้ทันต่อความก้าวหน้าทางด้านวิชาการ

สมรรถนะของนักศึกษา

1. สามารถปฏิบัติหน้าที่ผู้ช่วยสอน และเป็นผู้สอนร่วมในสถานศึกษาโดยประยุกต์ใช้เทคโนโลยีให้เกิดประโยชน์ต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน
2. สามารถออกแบบการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

ขอบข่ายของการฝึกปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา

การฝึกปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา 1 และ 2 เป็นงานภาคปฏิบัติของนักศึกษาที่จำเป็นต้องฝึกและปฏิบัติ ตลอดจนต้องศึกษาหาความรู้หลายด้าน ดังนั้นให้นักศึกษาฝึกปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาทุกคน ปฏิบัติงานในขอบข่าย ดังต่อไปนี้

1. งานด้านวิชาการ

1.1 งานด้านการจัดการเรียนการสอน

1.1.1 ศึกษาหลักสูตร/ สารการเรียนรู้มาตรฐานการเรียนรู้ แผนการจัดการเรียนรู้การจัดประสบการณ์ คู่มือครู แบบเรียนและหนังสืออ่านประกอบ เพื่อให้ทราบแนวปฏิบัติในการจัดการเรียนการสอนที่ชัดเจน

1.1.2 วางแผนการจัดการเรียนรู้ โดยจัดทำแผนการจัดประสบการณ์ระยะยาว และทำแผนการจัดการเรียนรู้ หรือแผนการจัดประสบการณ์ ส่งอาจารย์พี่เลี้ยงล่วงหน้าก่อนสอน 1 สัปดาห์โดยเน้นการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

1.1.3 สังเกตการจัดการเรียนรู้ของอาจารย์พี่เลี้ยงในสัปดาห์แรก เพื่อศึกษาวิธีการและกำหนดแผนการจัดการเรียนรู้ของตนเอง

1.1.4 เข้าสอนตามที่ได้รับมอบหมาย โดยมีชั่วโมงการสอน สัปดาห์ละ 8 - 10 ชั่วโมงรวมแล้วไม่น้อยกว่า 120 ชั่วโมงต่อภาคเรียน

1.1.5 จัดหา จัดทำและพัฒนาสื่อการเรียนรู้ เพื่อใช้ประกอบการเรียนการสอน

1.1.6 วัดผลและประเมินผลการเรียนการสอนตามสภาพจริงด้วยวิธีการที่หลากหลาย

1.2 การวิจัยในชั้นเรียนให้ทำวิจัยในชั้นเรียนคนละ 1 เรื่อง

1.3 งานด้านบรรยากาศในชั้นเรียนและสถานศึกษา

1.4 จัดตกแต่งห้องเรียนให้มีบรรยากาศที่ส่งเสริมการเรียนรู้

1.5 จัดมุมวิชาต่าง ๆ หรือมุมประสบการณ์ต่าง ๆ และป้ายนิเทศก์

2. งานด้านปกครอง

การเรียนการสอนนั้นเกี่ยวข้องกับการปกครองตลอด และจะเกิดผลสัมฤทธิ์หรือไม่ขึ้นอยู่กับ การปกครองชั้นเรียนอย่างเหมาะสม ซึ่งงานการปกครองชั้นเรียนของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ได้แก่

2.1 หน้าที่การปกครองนักเรียนในขณะทำการสอน รวมทั้งการฝึกอบรมนักเรียนควบคู่กับ

การเรียนการสอน

2.2 หน้าที่ในการอบรมสั่งสอนนักเรียนตามโอกาสต่าง ๆ เช่น การอบรมนักเรียนหน้าแถวใน

ตอนเช้าหรือวันสุดสัปดาห์ ฯลฯ

2.3 ช่วยสอดส่องดูแลความประพฤติของนักเรียนทั้งในสถานศึกษาและนอกสถานศึกษา

2.4 ให้ความร่วมมือพบกับผู้ปกครองนักเรียนในบางโอกาส เมื่อต้องการความร่วมมือในการ

แก้ไขปัญหาเกี่ยวกับความประพฤติของนักเรียน

3. งานด้านธุรการ

งานด้านธุรการในสถานศึกษาเป็นงานที่จำเป็นอย่างหนึ่ง ซึ่งนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ควรฝึกปฏิบัติไว้เมื่อออกไปเป็นครูจะสามารถทำงานด้านธุรการได้อย่างราบรื่นงานที่นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู มีดังนี้

- 3.1 ทำบัญชีเรียกชื่อนักเรียน
- 3.2 ทำระเบียบต่าง ๆ
- 3.3 ทำสมุดประจำตัวนักเรียน
- 3.4 งานอื่น ๆ ที่สถานศึกษามอบหมาย

4. งานกิจกรรมต่าง ๆ หน้าที่ของนักศึกษาเกี่ยวกับงานกิจกรรม ประกอบด้วย

- 4.1 จัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร
- 4.2 ตรวจสอบสุขภาพนักเรียน (ในตอนเช้า) หรือดูแลความเรียบร้อยในการแต่งกาย
- 4.3 ดูแลให้ความช่วยเหลือให้ความปลอดภัยแก่นักเรียนในขณะที่อยู่ในสถานศึกษา เช่น การ

ข้ามถนนตอนเช้าและตอนเย็นหลังจากสถานศึกษาเลิก

5. งานพัฒนาชุมชน

ในการฝึกปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา นั้น นักศึกษาไม่ควรมุ่งแต่ด้านงานวิชาการเท่านั้นควรฝึกงานหลาย ๆ ด้านเพื่อให้เกิดความชำนาญ นักศึกษาจะต้องมีสัมพันธ์ที่ดีกับชุมชน หมายถึง อาจารย์ ผู้ปกครอง งานพัฒนาชุมชนเป็นงานสำคัญมากอย่างหนึ่งที่นักศึกษาไม่ควรละเลยเพราะในปัจจุบันเป้าหมายของการศึกษา คือ เพื่อพัฒนาชุมชนให้เกิดความเจริญก้าวหน้า ดังนั้นนักศึกษาฝึกปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาควรมีส่วนร่วมกับสถานศึกษาในการพัฒนาชุมชน

6. งานโครงการ

นักศึกษาฝึกปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา จะต้องจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนร่วมกับครูและบุคลากรสถานศึกษา อย่างน้อย 1 โครงการ

7. ระยะเวลาในการปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา

ภาคการศึกษาที่ 1 เริ่มตั้งแต่เดือนพฤษภาคม 2565 ถึงเดือนกันยายน 2565

ภาคการศึกษาที่ 1 เริ่มตั้งแต่เดือนพฤศจิกายน 2565 ถึงเดือนกุมภาพันธ์ 2566

ชั่วโมงของการสอนและการปฏิบัติงานอื่น

7.1 ทำการสอนสัปดาห์ละ 8-10 ชั่วโมง ทั้งนี้ให้รวมการสอนกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน คือ กิจกรรมแนะแนว กิจกรรมนักเรียน ได้แก่ ลูกเสือ เนตรนารี ยุวกาชาด ผู้บำเพ็ญประโยชน์ ชมรม และกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณะประโยชน์ จำนวน 1 ชั่วโมง

7.2 ปฏิบัติงานอื่นสัปดาห์ละ 16-20 ชั่วโมงรวมแล้วไม่น้อยกว่า 120 ชั่วโมงต่อภาคเรียน

วันและเวลาทำการสอนคณะศิลปศึกษากำหนดให้นักศึกษาฝึกปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาตลอดระยะเวลาที่กำหนดตั้งแต่วันจันทร์-ศุกร์ ตามเวลาราชการ โดยไม่ใช้เวลาในการฝึกปฏิบัติการสอนไปเรียนวิชาอื่น

การลงเวลาปฏิบัติงานของนักศึกษา

1. นักศึกษาจะต้องลงเวลามาทำงานและเวลากลับ เช่นเดียวกับข้าราชการครูในแบบลงเวลาปฏิบัติงาน นักศึกษาฝึกปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาของคณะศิลปศึกษา วิทยาลัยนาฏศิลปร้อยเอ็ด ในพื้นที่สถานศึกษาจัดไว้ให้ และใบลงเวลาทุกใบต้องมีลายเซ็นของครู/อาจารย์พี่เลี้ยง

2. ถ้านักศึกษามีความจำเป็นต้องออกนอกสถานศึกษาในระหว่างเวลาที่มีการเรียนการสอนเพื่อพบอาจารย์นิเทศก์ ในการขอคำปรึกษาเกี่ยวกับการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ การขอคำแนะนำ และปรึกษาในเรื่องต่าง ๆ หรือทำธุระส่วนตัว นักศึกษาจะต้องแจ้งให้ครู/อาจารย์พี่เลี้ยงทราบและเขียนใบลาถึงผู้อำนวยการสถานศึกษาหรืออาจารย์ใหญ่ ในแบบฟอร์มการขออนุญาตออกนอกสถานที่ของคณะศิลปศึกษา และเมื่อได้รับอนุญาตแล้วจึงจะออกไปได้ (ในกรณีที่กลับมาพบอาจารย์นิเทศก์ จะต้องมีบันทึกของอาจารย์นิเทศก์ถึงครู/อาจารย์พี่เลี้ยง เพื่อรับรองว่านักศึกษากลับเข้าคณะศิลปศึกษาจริง)

3. ถ้านักศึกษาไม่มาปฏิบัติงานเกิน 5 วันทำการ รวมวันลาป่วยและลากิจ (ตลอดระยะเวลาที่กำหนด) จะถูกปรับตกในรายวิชาการปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา 1 และการปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา 2 ยกเว้นมีเหตุจำเป็นและได้รับอนุมัติจากคณะกรรมการดำเนินงานวิชาการปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาของคณะศิลปศึกษา วิทยาลัยนาฏศิลปร้อยเอ็ด

4. ถ้าลาป่วย หรือ ลากิจ ต้องส่งใบลาตามระเบียบการลา หากลาป่วยเกิน 3 วัน ต้องมีใบรับรองแพทย์

8. การลงเวลาปฏิบัติงานของนักศึกษา

8.1 นักศึกษาจะต้องลงเวลามาทำงานและเวลากลับ เช่นเดียวกับข้าราชการครูในแบบลงเวลาปฏิบัติงาน นักศึกษาฝึกปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาของคณะศิลปศึกษา สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ ในพื้นที่สถานศึกษาจัดไว้ให้ และใบลงเวลาทุกใบต้องมีลายเซ็นของครู/อาจารย์พี่เลี้ยงหรือผู้ได้รับมอบหมาย

8.2 ถ้านักศึกษามีความจำเป็นต้องออกนอกสถานศึกษาในระหว่างเวลาที่มีการเรียนการสอนเพื่อพบอาจารย์นิเทศก์ ในการขอคำปรึกษาเกี่ยวกับการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ การขอคำแนะนำ และปรึกษาในเรื่องต่าง ๆ หรือทำธุระส่วนตัว นักศึกษาจะต้องแจ้งให้ครู/อาจารย์พี่เลี้ยงทราบและเขียนใบลาถึงผู้อำนวยการสถานศึกษาหรืออาจารย์ใหญ่ ในแบบฟอร์มการขออนุญาตออกนอกสถานที่ของคณะศิลปศึกษา และเมื่อได้รับอนุญาตแล้วจึงจะออกไปได้ (ในกรณีที่กลับมาพบอาจารย์นิเทศก์ จะต้องมีบันทึกของอาจารย์นิเทศก์ถึงครู/อาจารย์พี่เลี้ยง เพื่อรับรองว่านักศึกษากลับเข้าคณะศิลปศึกษาจริง)

8.3 ถ้านักศึกษาไม่มาปฏิบัติงานเกิน 5 วันทำการ รวมวันลาป่วยและลากิจ (ตลอดระยะเวลาที่กำหนด) จะถูกปรับตกในรายวิชาการปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา 1 และการปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา 2 ยกเว้นมีเหตุจำเป็นและได้รับอนุมัติจากคณะกรรมการดำเนินงานวิชาการปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาของคณะศิลปศึกษา สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์

8.4 ถ้าลาป่วยหรือลากิจต้องส่งใบลาตามระเบียบการลาหากลาป่วยเกิน 3 วัน ต้องมีใบรับรองแพทย์

บทบาทหน้าที่ของผู้ที่เกี่ยวข้องกับการฝึกปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา

1. บทบาทและหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษา/บุคลากรนิเทศ

ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง ครูใหญ่ อาจารย์ใหญ่ ผู้อำนวยการ

บุคลากรนิเทศ หมายถึง ผู้บริหารหรืออาจารย์ที่สถานศึกษาแต่งตั้งขึ้นเพื่อดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูซึ่งมีหน้าที่ดังนี้

1.1 ปฐมนิเทศนักศึกษาฝึกปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา

1.2 ให้คำแนะนำแก่นักศึกษาฝึกปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา เช่น การสอนการจัดกิจกรรม ความประพฤติฯ

1.3 ดูแลความปลอดภัยแก่นักศึกษาฝึกปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา

1.4 ให้คำแนะนำครู/อาจารย์พี่เลี้ยง ในการดูแลนักศึกษาฝึกปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา

1.5 ส่งเสริมสัมพันธภาพอันดีระหว่างนักศึกษาฝึกปฏิบัติการสอนในสถานศึกษากับนักเรียน อาจารย์พี่เลี้ยงผู้ปกครองและประชาชนทั่วไป

1.6 แสดงความคิดเห็นและประเมินผลสรุปการทำงานของนักศึกษาฝึกปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา

1.7 รายงานให้อาจารย์นิเทศหรือคณะศิลปศึกษาทราบเมื่อมีปัญหาต่าง ๆ เกี่ยวกับนักศึกษาฝึก

ประสบการณ์วิชาชีพครู

1.8 ให้ข้อเสนอแนะแก่คณะศิลปศึกษาเพื่อปรับปรุงกระบวนการฝึกปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาให้

มีประสิทธิภาพให้ดีขึ้น

1.9 สังเกตการสอนนักศึกษาฝึกปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา

1.10 รวบรวมส่งสมุดลงเวลาของนักศึกษาฝึกปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาส่งมอบกลับ

ภาควิชาการศึกษา คณะศิลปศึกษา วิทยาลัยนาฏศิลปร้อยเอ็ด หลังสิ้นสุดการฝึกปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา

2. คุณสมบัติ และบทบาทและหน้าที่ของอาจารย์นิเทศ อาจารย์นิเทศที่จะออกนิเทศนักศึกษาปฏิบัติการ

สอนได้นั้น ต้องมีคุณสมบัติตามที่คุรุสภากำหนดดังนี้

2.1 มีคุณวุฒิไม่ต่ำกว่าปริญญาโท หรือดำรงตำแหน่งทางวิชาการไม่ต่ำกว่าผู้ช่วยศาสตราจารย์

2.2 มีทักษะการนิเทศ โดยมีประสบการณ์การนิเทศไม่น้อยกว่า 1 ปี หรือมีประสบการณ์ในการสอนไม่น้อยกว่า 3 ปี

2.3 มีคุณลักษณะที่เป็นแบบอย่างที่ดี

3. บทบาทหน้าที่ของอาจารย์นิเทศก์

3.1 นิเทศก์การสอนของนักศึกษา ไม่น้อยกว่า 3 ครั้ง/ภาคการศึกษา

3.2 ตรวจแผนการสอนเพื่อติดตามการพัฒนาของนักศึกษา

3.3 สังเกตการสอนของนักศึกษาในชั้น เพื่อติดตามการพัฒนาของนักศึกษา

3.4 พบนักศึกษา เพื่อรับทราบปัญหาในการปฏิบัติการสอน และเสนอแนะแนวทางแก้ไขปัญหาย
อย่างสม่ำเสมอ

3.5 พบครูพี่เลี้ยง เพื่อปรึกษาและวางแผนร่วมกัน เพื่อพัฒนาและแก้ไขปัญหาด้านต่าง ๆ ของ
นักศึกษา

3.6 พบผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อทราบนโยบายของสถานศึกษา และสร้างสัมพันธภาพอันดีตาม
โอกาสอันสมควร

3.7 เข้าร่วมสัมมนาการปฏิบัติการสอน เพื่อทราบปัญหาและเสนอแนะแนวทางแก้ไขต่อ
นักศึกษา

3.8 ประเมินผลการปฏิบัติการสอนของนักศึกษาตามระยะเวลาที่กำหนด โดยร่วมมือกับครู/
อาจารย์พี่เลี้ยง

4. คุณสมบัติ และบทบาทหน้าที่ของครู/อาจารย์พี่เลี้ยง คุณสมบัติของครูพี่เลี้ยงครูพี่เลี้ยง ต้องมี
คุณสมบัติตามที่คุรุสภากำหนดดังนี้

1. จบปริญญาตรีขึ้นไป สาขาที่ตรงหรือสาขาที่สัมพันธ์กับนักศึกษาฝึกประสบการณ์
2. มีประสบการณ์ในการสอนไม่น้อยกว่า 3 ปี
3. มีคุณลักษณะของความเป็นครู

บทบาทหน้าที่ของครูพี่เลี้ยง

1. แนะนำนักศึกษาแก่ผู้เรียนในชั้นเรียน
2. แนะนำนักศึกษาให้เข้าใจสภาพการเรียนและปัญหาของผู้เรียน
3. เปิดโอกาสให้นักศึกษาได้สังเกตการสอนของตนก่อนลงมือปฏิบัติจริง
4. ให้คำแนะนำเกี่ยวกับการทำแผนการสอนรายวิชา และแผนการสอนรายสัปดาห์
5. สาธิตการสอน แนะนำ และทำกิจกรรมต่าง ๆ ในชั้นเรียนให้ดูเป็นแบบอย่าง
6. สังเกตการณ์สอนและการทำงานของนักศึกษาอยู่เสมอ ไม่ปล่อยให้สอนโดยลำพัง ช่วยแก้ไข
ข้อบกพร่องตามหลักการ เพื่อให้การสอนเป็นไปด้วยดี
7. ช่วยแนะนำนักศึกษาในด้านการจัดการเลือก การทำ และการใช้สื่อการสอน ตลอดจนแหล่ง
วิทยาการต่าง ๆ
8. ตรวจสอบแผนการสอนรายสัปดาห์พร้อมทั้งเขียนข้อเสนอแนะล่วงหน้าก่อนที่นักศึกษาจะทำการ
สอน
9. ปรึกษาหารือ และวางแผนร่วมกับอาจารย์นิเทศเพื่อพัฒนาและแก้ไขปัญหาด้านต่าง ๆ ของ
นักศึกษา
10. วัดและประเมินผลการปฏิบัติการสอน
11. ให้คำปรึกษา และแนะนำเกี่ยวกับการปฏิบัติงานด้านต่าง ๆ ให้เหมาะสม

คุณสมบัติ และบทบาทและหน้าที่ของนักศึกษาฝึกปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา

คุณสมบัติของนักศึกษาฝึกปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา

1. ลงทะเบียนครบและสอบผ่านรายวิชากลุ่มวิชาชีพครูบังคับ วิชาชีพครูเลือก และวิชาชีพเฉพาะสาขา ตามประกาศคณะศิลปศึกษา สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ เรื่อง ข้อกำหนดสำหรับ นักศึกษาปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา และมีผลการเรียนอยู่ในระดับผ่าน
2. มีบุคลิกภาพและแต่งกายเหมาะสมกับการเป็นครูที่ดี
3. มีสุขภาพกายและจิตดี
4. สามารถปฏิบัติตนได้ตามระเบียบข้อบังคับของสถานศึกษา

บทบาทและหน้าที่ของนักศึกษาฝึกปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา

นักศึกษาที่เรียนวิชาการปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา 1 และ การปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา 2 เปรียบเสมือนบุคลากรคนหนึ่งของสถานศึกษา ตลอดระยะเวลาที่ปฏิบัติการสอนอยู่ในสถานศึกษานั้น นักศึกษาควรปฏิบัติตน ดังนี้

1. บทบาทและหน้าที่ของนักศึกษาฝึกปฏิบัติการสอนต่อสถานศึกษา

- 1.1 เคารพและปฏิบัติตามนโยบายของสถานศึกษา
- 1.2 ปฏิบัติตามกฎระเบียบของสถานศึกษาโดยเคร่งครัด
- 1.3 แต่งกายและปฏิบัติตนให้สอดคล้องกับระเบียบของสถานศึกษา
- 1.4 ให้ความร่วมมือในกิจกรรมต่าง ๆ ของสถานศึกษาอย่างเต็มความสามารถ
- 1.5 ปฏิบัติตามคำสั่งที่ได้รับมอบหมายจากสถานศึกษา
- 1.6 เคารพและปฏิบัติต่อครู/อาจารย์ทุกท่านในสถานศึกษาเท่าเทียมกับอาจารย์นิเทศ
- 1.7 ร่วมประชุมและร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ของสถานศึกษา เช่นเดียวกับครู/อาจารย์ท่านอื่นในสถานศึกษา
- 1.8 มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อบุคลากรในสถานศึกษา และนักศึกษาฝึกปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาจากสถาบันอื่นๆ
- 1.9 ร่วมรับผิดชอบต่อทรัพย์สินและอุปกรณ์ต่าง ๆ ของสถานศึกษา

2. บทบาทและหน้าที่ของนักศึกษาฝึกปฏิบัติการสอนต่อครู/อาจารย์พี่เลี้ยง

- 2.1 แสดงความตั้งใจที่จะเรียนรู้วิธีการทำงานและให้ความร่วมมือกับครู/อาจารย์พี่เลี้ยงอย่างเต็มความสามารถ
- 2.2 ฟังเคารพในบทบาทหน้าที่ของครู/อาจารย์พี่เลี้ยงให้เกียรติ ยกย่อง และยินดีรับฟังความคิดเห็น คำแนะนำ และคำติชมจากครู/อาจารย์พี่เลี้ยง
- 2.3 เตรียมความพร้อมทางด้านเนื้อหาวิชา และเทคนิคการสอนโดยขอคำปรึกษาจากครู/อาจารย์พี่เลี้ยง ก่อนทำการสอน
- 2.4 ควรวางแผนงานอย่างมีระบบร่วมกับครู/อาจารย์พี่เลี้ยง และปรึกษาปัญหาต่าง ๆ อย่างเปิดเผย
- 2.5 ส่งแผนการจัดการเรียนรู้ล่วงหน้าให้กับครู/อาจารย์พี่เลี้ยง ตรวจสอบสอนทุกครั้ง
- 2.6 ตรงต่อเวลาในการสอนและรักษาเวลานัดหมายกับครู/อาจารย์พี่เลี้ยงอย่างเคร่งครัด

2.7 แสดงความกระตือรือร้นและเอาใจใส่การสอน ตลอดจนปฏิบัติงานต่าง ๆ ที่ทางสถานศึกษามอบหมายด้วยความเต็มใจ

2.8 ให้ความเคารพและมีสัมมาคารวะต่อครู/อาจารย์พี่เลี้ยง ในฐานะผู้มีอาวุโสและมีประสบการณ์ในวิชาชีพสูงกว่าตน

3 บทบาทและหน้าที่ของนักศึกษาฝึกปฏิบัติการสอนต่ออาจารย์นิเทศก์

อาจารย์นิเทศจะไปนิเทศการสอนของนักศึกษาตามที่คณะศิลปศึกษากำหนด โดยจะให้คำแนะนำ คำปรึกษา และอภิปรายปัญหาพร้อมกับนักศึกษาและครู/อาจารย์พี่เลี้ยงเกี่ยวกับพัฒนาการในการสอน และพฤติกรรมของนักศึกษา ดังนั้น นักศึกษาควรให้ความร่วมมือกับอาจารย์นิเทศ ดังนี้

3.1 ปฏิบัติตามคำสั่ง และคำแนะนำของอาจารย์นิเทศ

3.2 นำส่งตารางสอนให้แก่อาจารย์นิเทศภายในสัปดาห์แรกที่นักศึกษาไปปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา เพื่ออาจารย์นิเทศจะได้จัดตารางนัดหมายให้นักศึกษามาพบเพื่อปรึกษาปัญหาและไปนิเทศการสอนของนักศึกษาได้อย่างเหมาะสม

3.3 แจ้งอาจารย์นิเทศให้ทราบล่วงหน้า ในกรณีที่มีการเปลี่ยนแปลงหรือมีกิจกรรม ที่ทำให้ต้องงดการสอน

3.4 ส่งแผนการจัดการเรียนรู้ให้อาจารย์นิเทศก์ตรวจทุกครั้งที่ยังอาจารย์ไปนิเทศการสอน

3.5 เข้าร่วมประชุมกับอาจารย์นิเทศทุกครั้งตามที่คณะกำหนด

3.6 แจ้งปัญหาที่เกิดขึ้นกับนักศึกษาให้อาจารย์นิเทศทราบอย่างตรงไปตรงมา เพื่อขอรับคำปรึกษา คำแนะนำ และความช่วยเหลือทันที

4 บทบาทและหน้าที่ของนักศึกษาฝึกปฏิบัติการสอนต่อการสอน

4.1 เตรียมการสอน และส่งแผนการจัดการเรียนรู้ล่วงหน้า 1 สัปดาห์ ก่อนทำการสอน

4.2 มีความรับผิดชอบ เอาใจใส่ในการสอน และงานที่ได้รับมอบหมาย

4.3 สอนด้วยความตั้งใจจริง เข้าสอนตรงเวลา ปฏิบัติงานโดยไม่ขาด ลา หรือมาสายโดยไม่

จำเป็น ถ้ามีความจำเป็นต้องลา ให้ปฏิบัติตามระเบียบของสถานศึกษา

4.4 ศึกษาค้นคว้าในเกิดความแม่นยำในเนื้อหาวิชาที่สอน ใช้เทคนิคการสอนและจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลายให้เป็นที่น่าสนใจของนักเรียน และสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้

4.5 สอนด้วยความรู้ดี ทันท่วงทีในเรื่องที่สอน และมีความรู้รอบตัวอื่น ๆ ทั้งข่าวเหตุการณ์ สามารถแก้ปัญหาและพลิกแพลงสถานการณ์ได้

4.6 คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลในด้านสติปัญญา ความสามารถ พัฒนาการด้านต่าง ๆ และความพร้อมที่จะเรียนรู้

4.7 รับฟังความคิดเห็น และคำแนะนำของอาจารย์นิเทศ และปรับปรุงการสอนให้ได้ผลดี

4.8 มีวิธีการปกครองชั้นเรียนเพื่อให้การดำเนินการสอนเป็นไปอย่างราบรื่น

5 บทบาทและหน้าที่ของนักศึกษาฝึกปฏิบัติการสอนต่อนักเรียน

5.1 ปฏิบัติตนเสมือนครูคนหนึ่งของสถานศึกษา วางตนให้เป็นที่น่าเชื่อถือ รักใคร่ และเลื่อมใสทั้งทางด้านวิชาการและบุคลิกภาพ

5.2 ทำความรู้จักกับนักเรียนที่จะต้องสอนอย่างทั่วถึง ทั้งในด้านบุคลิกภาพและความแตกต่างระหว่างบุคคล

5.3 ทำตนให้เป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักเรียน และให้ความช่วยเหลือนักเรียนด้วยความเอาใจใส่ ทั้งในและนอกห้องเรียน

5.4 เตรียมการสอนให้ดี เกิดประโยชน์แก่นักเรียน และคุ้มค่ากับเวลามากที่สุด

5.5 รักษาความลับของนักเรียนทุกคน และช่วยแนะแนวทางในการแก้ไขปัญหาให้นักเรียนด้วยความเต็มใจและจริงใจ

5.6 ให้ความรัก ความเอาใจใส่ ความยุติธรรม และเมตตาปราณีต่อนักเรียนทุกคน

5.7 ตัดสินพฤติกรรมของนักเรียนด้วยความรอบคอบ และมีเหตุผล

กิจกรรมพัฒนานักศึกษาฝึกปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา

ความหมาย

กิจกรรมพัฒนานักศึกษาฝึกปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาหมายถึงกิจกรรมที่นักศึกษาฝึกปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาจัดทำขึ้นร่วมกันโดยมีเป้าหมายให้นักศึกษาได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้านนวัตกรรมการสอน สื่อ หรือผลงานทางวิชาการอื่นที่นักศึกษาได้ผลิตหรือพัฒนาขึ้นระหว่างฝึกปฏิบัติการสอน

จุดมุ่งหมาย

1. เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ผลงานทางวิชาการของนักศึกษาฝึกปฏิบัติการสอน นักศึกษา และสถานศึกษา
2. เพื่อพัฒนาความสามารถของนักศึกษาในด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

แนวปฏิบัติ

1. จัดนิทรรศการทางวิชาการ โดยให้นักศึกษาฝึกปฏิบัติการสอนในสถานศึกษานำผลงานทางวิชาการมาจัดแสดง
2. การดำเนินกิจกรรมควรประหยัดและเหมาะสมกับสถานะของนักศึกษาซึ่งอาจขอความร่วมมือจากคณะศิลปศึกษาและหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องกับวัสดุอุปกรณ์ที่ต้องใช้

การประเมินผลการปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา

คณะศิลปศึกษา ได้ใช้เกณฑ์การประเมินการปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาของนักศึกษาตามมาตรฐานประสบการณ์วิชาชีพครูของคุรุสภาโดยมีกรอบการประเมินในเรื่องต่าง ๆ ดังนี้

1. นักศึกษาสามารถจัดการเรียนรู้ในสาขาวิชาเฉพาะ
 2. นักศึกษาสามารถประเมินปรับปรุงและพัฒนาการจัดการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับศักยภาพของผู้เรียน
 3. นักศึกษาสามารถจัดทำวิจัยในชั้นเรียนเพื่อพัฒนาผู้เรียน
 4. นักศึกษาสามารถจัดทำรายงานผลการจัดการเรียนรู้และพัฒนาผู้เรียน
- โดยรายละเอียดของเกณฑ์การประเมินการปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาเป็นดังนี้

1. การปฏิบัติการสอนโดย	
1.1 ครูพี่เลี้ยง	20%
1.2 อาจารย์นิเทศก์	20%
2. แผนการจัดการเรียนรู้	15%
3. การวิจัยในชั้นเรียน	15%
4. รายงานผลการปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา	10%
5. กิจกรรมพัฒนานักศึกษาฝึกปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา	10%
6. การเข้าร่วมสัมมนา	10%

วิธีการประเมิน

1. การประเมินการปฏิบัติการสอนโดยครู/อาจารย์พี่เลี้ยงและอาจารย์นิเทศประเมินตามแบบ ศษ.01 และแบบ ศษ.02 ตามลำดับ(รายละเอียดตามภาคผนวก) ประเมินไม่น้อยกว่า 3 ครั้งต่อภาคการศึกษา
2. การประเมินแผนการจัดการเรียนรู้โดยอาจารย์นิเทศประเมินตามแบบ ศษ.03
3. การประเมินวิจัยในชั้นเรียนโดยอาจารย์นิเทศประเมินตามแบบ ศษ.04
4. รายงานผลการปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาโดยอาจารย์นิเทศประเมินตามแบบ ศษ.05

กระบวนการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู

1. การปฏิบัติตนเมื่อไปฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู

- 1.1 นักศึกษาควรไปถึงสถานศึกษาก่อนเวลา เพื่อเข้าฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูตรงตามเวลาที่นัดหมายไว้
- 1.2 นักศึกษาต้องแต่งกายด้วยเครื่องแบบนักศึกษาตามระเบียบของมหาวิทยาลัย กรณีต้องแต่งกายด้วยชุดอื่น เช่น ชุดพลจะต้องเป็นชุดพลของวิทยาลัยหรือสถานศึกษาที่ทำการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูเท่านั้น และต้องคำนึงถึงความปลอดภัย สะอาด เรียบร้อย เป็นสำคัญ
- 1.3 การดูแลบุคลิกภาพส่วนตน ให้นักศึกษาจัดแต่งทรงผมให้สุภาพ กรณีผมยาวตั้งแต่บ่าลงไป ให้มัดรวบติด กีบ ด้วยวัสดุสุภาพ งดเว้น การไว้หนวดเครา ทำสีผม ทำสีเล็บ การแต่งหน้าสีฉูดฉาด และการฉีดน้ำหอมที่มากเกินไปจนความจำเป็น
- 1.4 นักศึกษาควรแสดงกิริยามารยาทที่ดีมีสัมมาคารวะ สุภาพ เรียบร้อย ทั้งการพูด สื่อสาร และการประพฤติปฏิบัติตน ต่อผู้บริหาร คณะครู บุคลากร ผู้ปกครอง ผู้เรียน เพื่อนนักศึกษานักศึกษา และผู้ที่เกี่ยวข้อง ทั้งในและนอกสถานศึกษา
- 1.5 นักศึกษาพึงตั้งใจสังเกตและเก็บรวบรวมข้อมูลให้ครบถ้วน หลีกเลี่ยงการใช้โทรศัพท์มือถือทำกิจกรรมอื่น ที่ไม่เกี่ยวข้องกับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูในสถานศึกษา
- 1.6 กรณีที่นักศึกษาจำเป็นต้องบันทึกภาพและบันทึกเสียงของผู้บริหาร ครู และผู้เรียน ตลอดจนผู้ที่เกี่ยวข้อง จะต้องได้รับอนุญาตจากผู้ที่จะได้รับผลกระทบก่อนข้อมูลที่เกี่ยวข้องได้จากการฝึกประสบการณ์

ถูกนำไปใช้เพื่อประโยชน์ทางการศึกษาเท่านั้น ห้ามมิให้เผยแพร่โดยไม่ได้รับอนุญาตไม่ว่ากรณีใด ๆ ทั้งสิ้น

1.7 นักศึกษาพึงเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยความเคารพในสิทธิของผู้ที่เกี่ยวข้อง ละเว้นการเผยแพร่ภาพถ่ายหรือข้อความที่ไม่เหมาะสมกับสถานภาพความเป็นนักศึกษาครู และขัดต่อระเบียบว่าด้วยจรรยาบรรณวิชาชีพครูในช่องทางสื่อสารสาธารณะต่าง ๆ

1.8 นักศึกษาพึงดูแลความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของตนเอง ทั้งในระหว่างการเดินทางและการฝึกประสบการณ์ในสถานศึกษา กรณีที่ประสบปัญหา ต้องรีบแจ้งให้ครูพี่เลี้ยง อาจารย์ประสานงาน หรืออาจารย์ผู้สอนทราบ เพื่อเร่งดำเนินการต่อไป

2. ระยะเวลาการเข้าฝึกวิชาชีพในสถานศึกษา

2.1 นักศึกษาจะต้องลงเวลามาทำงานและเวลากลับ เช่นเดียวกับข้าราชการครูในแบบลงเวลาปฏิบัติงานนักศึกษาฝึกปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาของคณะศิลปศึกษา สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ ในพื้นที่สถานศึกษาจัดไว้ให้ และใบลงเวลาทุกใบต้องมีลายเซ็นของครู/อาจารย์พี่เลี้ยง

2.2 ถ้านักศึกษามีความจำเป็นต้องออกนอกสถานศึกษาในระหว่างเวลาที่มีการเรียนการสอน เพื่อพบอาจารย์นิเทศก์ ในการขอคำปรึกษาเกี่ยวกับการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ การขอคำแนะนำ และปรึกษาในเรื่องต่าง ๆ หรือทำธุระส่วนตัว นักศึกษาจะต้องแจ้งให้ครู/อาจารย์พี่เลี้ยงทราบและเขียนใบลาถึงผู้อำนวยการสถานศึกษาหรืออาจารย์ใหญ่ ในแบบฟอร์มการขออนุญาตออกนอกสถานที่ของคณะศิลปศึกษา และเมื่อได้รับอนุญาตแล้วจึงจะออกไปได้ (ในกรณีที่กลับมาพบอาจารย์นิเทศ จะต้องมีบันทึกของอาจารย์นิเทศถึงครู/อาจารย์พี่เลี้ยง เพื่อรับรองว่านักศึกษากลับเข้าคณะศิลปศึกษาจริง)

2.3 เมื่อไปถึงสถานศึกษา นักศึกษาแต่ละคนจะต้องลงเวลาการเข้าปฏิบัติงานและเวลาออกจากสถานศึกษาในสมุดบันทึกเวลาด้วยตนเองทุกครั้ง

2.4 นักศึกษาต้องไปสถานศึกษาตามที่ได้นัดหมายกับครูพี่เลี้ยงในวันและเวลาราชการ (7.00–16.30 น.) อย่างสม่ำเสมอตามจำนวนที่กำหนด

2.5 ตามปกตินักศึกษาจะใช้คาบเรียนในรายวิชาประสบการณ์วิชาชีพครู 1 ในการไปสถานศึกษา กรณีที่นักศึกษา ไม่สามารถไปในเวลาที่มีชั่วโมงเรียนได้ อาจารย์ผู้สอนและนักศึกษาจะพิจารณาบริหารจัดการเวลาที่นักศึกษามีช่วงว่างที่สอดคล้องกับชั่วโมงสอนของครูพี่เลี้ยงสถานศึกษา และนัดหมายวันเข้าไปสังเกตการสอนกับครูให้ชัดเจน

2.6 นักศึกษาแต่ละสาขาอาจไปถึงในเวลาแตกต่างกัน แต่จะต้องเป็นไปตามที่ได้แจ้งไว้กับครูสถานศึกษา

3. การจัดนักศึกษาเข้าสถานศึกษา

3.1 นักศึกษาจะได้รับการจัดให้อยู่ในการดูแลของครูพี่เลี้ยงประจำโรงเรียนที่มีคุณวุฒิการศึกษาตรงตามสาขาที่นักศึกษากำลังศึกษา หรือมีประสบการณ์ในสาขานั้น ๆ อย่างน้อย 3 ปี

3.2 ครูพี่เลี้ยง 1 คน จะดูแลนักศึกษาจำนวน 1-3 คนคิดเป็นอัตราส่วน 1 : 1-3

3.3 แต่ละสถานศึกษาจะมีอาจารย์ผู้ประสานงาน 1 ท่าน คอยผู้รับผิดชอบดูแลอำนวยความสะดวกให้แก่ นักศึกษาทุกสาขาที่เข้าไปฝึกประสบการณ์ โดยทำงานร่วมกับอาจารย์ผู้สอนและครูพี่เลี้ยงสถานศึกษาอย่างใกล้ชิด

3.4 วิทยาลัย ฯ จะประสานงานเกี่ยวกับจำนวนนักศึกษากับครู และระบุรายชื่อนักศึกษาแต่ละสาขาส่งให้สถานศึกษาทราบล่วงหน้า เพื่อให้การดูแลนักศึกษาเป็นไปด้วยความเรียบร้อย

4. ประเด็นการฝึกประสบการณ์ของนักศึกษา

4.1 นักศึกษาทุกคนจะได้รับมอบหมายให้ไปสังเกตและเก็บข้อมูลในหัวข้อต่าง ๆ ที่เชื่อมโยงกับการพัฒนาสมรรถนะทางวิชาชีพครูตามคำอธิบายรายวิชา โดยครอบคลุมประเด็นสำคัญ ด้านการบริหารสถานศึกษา, การจัดสภาพแวดล้อมลักษณะพฤติกรรมผู้เรียน, การจัดการเรียนการสอนของครู, สื่อการสอนและการวัดและประเมินผลการเรียนรู้

4.2 นักศึกษาจะบันทึกข้อมูลที่ได้จากการสังเกตลงในแบบบันทึกตามความเป็นจริงอย่างสม่ำเสมอ เพื่อนำข้อมูลมาสรุปและวิเคราะห์เชื่อมโยงกับหลักการทฤษฎีที่เกี่ยวข้องต่อไป

5. กรณีไม่สามารถไปสถานศึกษา

5.1 กรณีไม่สามารถไปปฏิบัติหน้าที่ได้ ต้องแจ้งให้ครูพี่เลี้ยงทราบทุกกรณี และนักศึกษาต้องส่งใบลาแจ้งเหตุผลให้สถานศึกษาและแจ้งให้อาจารย์ประจำวิชาทราบ (แบบฟอร์มในภาคผนวก)

5.2 การขาด ไม่สามารถขาดได้ หากนักศึกษาขาดจะต้องแจ้งสาเหตุในการขาด โดยจัดทำเป็นหนังสือชี้แจงให้ครูพี่เลี้ยงและผู้บริหารรับทราบทันทีภายในวันที่กลับเข้าปฏิบัติงาน หากนักศึกษาขาดงานติดต่อกันเกิน 1 ครั้ง โดยไม่สามารถติดต่อกับทางสถานศึกษาต้องรีบแจ้งอาจารย์ผู้ประสานงาน เพื่อดำเนินการแจ้งอาจารย์ประจำวิชาต่อไป

5.3 หากนักศึกษาจะต้องไปปฏิบัติภารกิจอื่นนอกจากที่ได้รับมอบหมายจากรายวิชา จะต้องมีการคำส่งอย่างเป็นทางการเท่านั้น

5.4 หากนักศึกษาประสบปัญหาด้านสุขภาพกาย สุขภาพจิต หรือต้องการความช่วยเหลือในเรื่องใด ต้องรีบติดต่อเพื่อนนักศึกษา อาจารย์นิเทศก์ ครูพี่เลี้ยง และเจ้าหน้าที่ศูนย์ฝึกฯ โดยทันที

6. สิ่งที่นักศึกษาพึงระมัดระวัง

6.1 นักศึกษาพึงระมัดระวังการปฏิบัติตนที่ผิดวิสัยของขนบธรรมเนียมประเพณีไทยและจารีตแห่งท้องถิ่นโดย

เด็ดขาด เช่น การประพฤติตนเสื่อมเสียด้านชู้สาว การดื่มสุรา การก่อเหตุทะเลาะวิวาท หรือแสดงพฤติกรรมอันก่อให้เกิดความเสียหายต่อชีวิตและทรัพย์สิน

6.2 นักศึกษาต้องไม่เข้าไปเกี่ยวข้องกับการกระทำผิดกฎหมายโดยเด็ดขาด เช่น การเล่นการพนัน การลักขโมย การทุจริต ฯลฯ

6.3 หากเกิดการกระทำความผิด นักศึกษาจะถูกตั้งกรรมการสอบข้อเท็จจริง เมื่อตรวจสอบพบการกระทำความผิด และจะต้องถูกลงโทษตามระเบียบของวิทยาลัย กรณีกระทำความผิดร้ายแรงนักศึกษาก็จะถูกระงับการปฏิบัติหน้าที่ ฯ และศูนย์ฝึก ฯ จำเป็นต้องเรียกตัวกลับทันที

7. การวัดและประเมินผล

การประเมินผลการปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา

คณะศิลปศึกษา ได้ใช้เกณฑ์การประเมินการปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาของนักศึกษาตามมาตรฐานประสบการณ์วิชาชีพครูของคุรุสภาโดยมีกรอบการประเมินในเรื่องต่าง ๆ ดังนี้

1. นักศึกษาสามารถจัดการเรียนรู้ในสาขาวิชาเฉพาะ
2. นักศึกษาสามารถประเมินปรับปรุงและพัฒนาการจัดการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับศักยภาพของผู้เรียน

3. นักศึกษาสามารถจัดทำวิจัยในชั้นเรียนเพื่อพัฒนาผู้เรียน
4. นักศึกษาสามารถจัดทำรายงานผลการจัดการเรียนรู้และพัฒนาผู้เรียน

โดยรายละเอียดของเกณฑ์การประเมินการปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาเป็นดังนี้

1. การปฏิบัติการสอนโดย	
1.1 ครูพี่เลี้ยง	20%
2.2 อาจารย์นิเทศก์	20%
2. แผนการจัดการเรียนรู้	15%
3. การวิจัยในชั้นเรียน	15%
4. รายงานผลการปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา	10%
5. กิจกรรมพัฒนานักศึกษาฝึกปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา	10%
6. การเข้าร่วมสัมมนา	10%

8. การตัดสินผลการเรียน

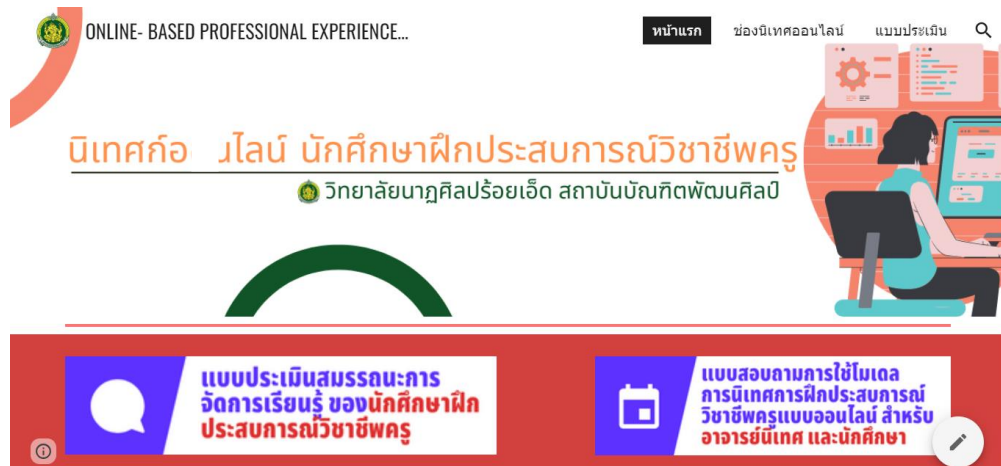
A	=	85-100	B ⁺	=	80-84
B	=	75-79	C ⁺	=	70-74
C	=	65-69	D ⁺	=	60-64
D	=	55-59	F	=	0-54

9. การใช้งานเว็บไซต์การฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูแบบออนไลน์ เพื่อส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของนักศึกษาครู

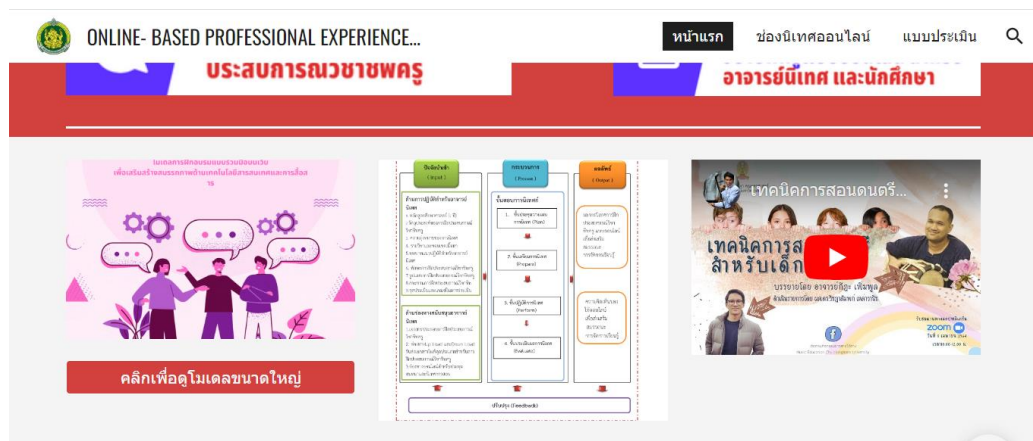
ผู้เกี่ยวข้องกับการนิเทศการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูแบบออนไลน์ เช่น อาจารย์นิเทศก์ ครูพี่เลี้ยง และนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู สามารถเข้าใช้งานได้ตามเว็บไซต์ <https://sites.google.com/view/online-based-professional> เพื่อเรียกดู ข้อมูล นักศึกษา ข้อมูล อาจารย์นิเทศก์ และข้อมูลอื่นในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู รวมไปถึงการชี้แจงข้อปฏิบัติในการนิเทศการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู โดยหลังจากการประชุมวางแผนการนิเทศนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูแล้ว ข้อมูลใน Sites จะมีรายละเอียดระบุ ดังนี้ กำหนดการนิเทศ รายชื่ออาจารย์นิเทศก์ ปฏิทินการงาน รายชื่อโรงเรียน, รายชื่อนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู, บทบาทหน้าที่ แนวทางการปฏิบัติ เอกสารประกอบการฝึกงาน และเอกสารประกอบการนิเทศ และระบบ

ปฏิทินงานใน sites จะทำการ แจ้งเตือนผู้เกี่ยวข้องในเรื่องต่าง ๆ เช่น กำหนดการนิเทศของอาจารย์นิเทศแต่ละท่าน, วันประชุมสรุปผลการ ประเมินผลการฝึกงาน ดั้งขึ้นตอนตามภาพประกอบ สามารถเข้าใช้งานได้จาก Google site ตามลิงค์

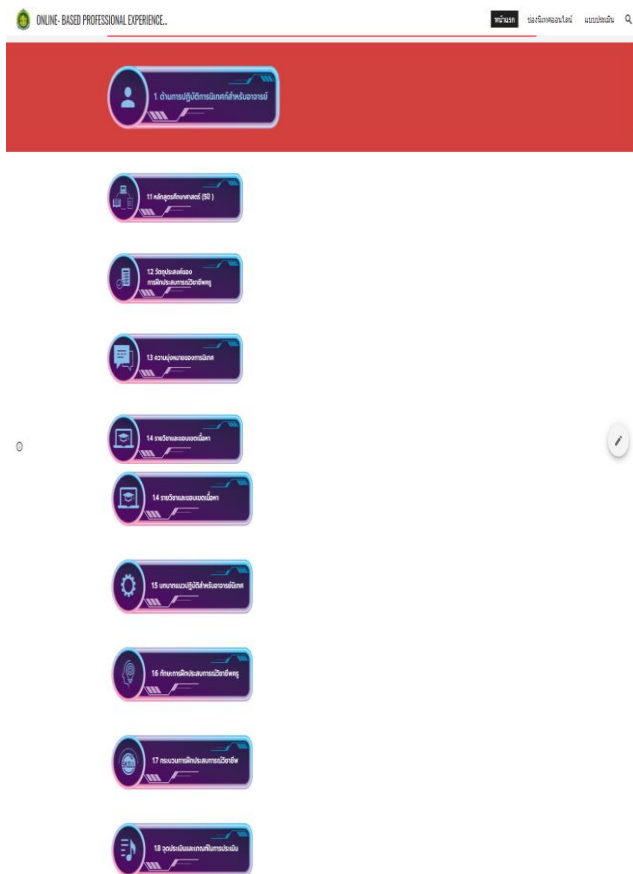
<https://sites.google.com/view/online-based-professional-expe> หรือ QR code

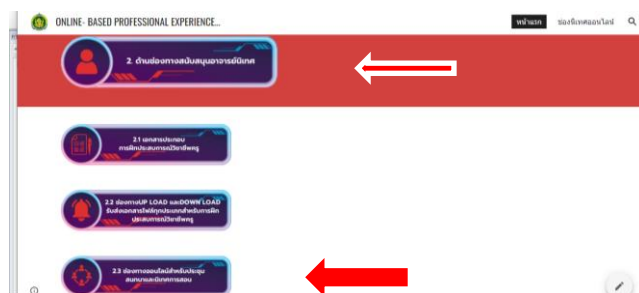
ภาพประกอบคู่มือการใช้ระบบนิเทศออนไลน์

ภาพประกอบโมเดลการนิเทศออนไลน์และคลิปความรู้เทคนิคการสอนด้านศิลป ดนตรีและนาฏศิลป์

ภาพประกอบ ปัจจัยนำเข้าด้านการปฏิบัติการนิเทศ

ภาพประกอบการใช้ช่องทางสนับสนุนอาจารย์นิเทศก์ เมนูที่ 2
เมนูย่อยที่ 2.3 เพื่อนิเทศออนไลน์หรือคลิกทางัดมูมบนขวามือ ช่องทางนิเทศออนไลน์ จากหน้าเว็บ
หน้าแรก

ภาพประกอบห้องนิเทศออนไลน์จำนวน 3 ห้อง อาจารย์นิเทศ ครูพี่เลี้ยง และนักศึกษาสามารถเลือกเข้าได้ ตามช่วงเวลาที่กำหนด (อาจจ้องคิวในปฏิทินที่แนบไว้) และ นักศึกษาสามารถส่งเอกสารทุกชนิดทางออนไลน์ เช่น แผนการสอน ช่องทางสนับสนุนอาจารย์นิเทศก์ เมนูที่ 2 เมนูย่อย 2.2 ช่องทางสนับสนุนอาจารย์นิเทศ โดยอาจารย์นิเทศและครูพี่เลี้ยงสามารถเข้าดูโดยการใช้สตรีมมิ่งแบบสดโดยใช้โปรแกรมซูม (Zoom meet) และการถ่ายทอดสดสามารถบันทึกอัตโนมัติเพื่อบันทึกในภายหลังได้ โดยการถ่ายทำให้วางอุปกรณ์ในบริเวณที่เห็นการจัดการเรียนการสอนได้ชัดเจนที่สุด การใช้เว็บไซต์ อาจารย์นิเทศก์เข้าไซด์ <https://sites.google.com/view/online-based-professional> เลือกเมนูช่องทางสนับสนุนการนิเทศออนไลน์ สามารถเข้าดูการถ่ายทอดได้และสามารถให้คำแนะนำได้ทันที การถ่ายทอดสดจะบันทึกเก็บไว้โดยอาจารย์นิเทศก์สามารถกลับมาดูภายหลังได้อีก

ปฏิทินการดำเนินการปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2565

ช่วงเวลา	กิจกรรม
พฤศจิกายน - ธันวาคม	- ส่งแบบสำรวจข้อมูลสถานศึกษา ให้แจ้งวิชาเอกที่จะรับนักศึกษาฝึกปฏิบัติการสอน - นักศึกษาส่งข้อมูลประวัติ ที่พัก และสำรวจความประสงค์การเลือกโรงเรียน
มกราคม	- ประชุมนักศึกษา ชี้แจงคุณสมบัติก่อนออกฝึกปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา - ประชุมคณะกรรมการพิจารณานักศึกษาออกฝึกปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา - ประกาศรายชื่อสถานศึกษาฝึกปฏิบัติการสอน
กุมภาพันธ์	- ประชุมนักศึกษาเลือกสถานศึกษาฝึกปฏิบัติการสอน - ประกาศรายชื่อนักศึกษาฝึกปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาต่าง ๆ
มีนาคม	- ประกาศรายชื่อ อาจารย์นิเทศ - ปฐมนิเทศนักศึกษาปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา
เมษายน	- สัมมนาผู้บริหารสถานศึกษา ครู/พี่เลี้ยง อาจารย์นิเทศการศึกษาและอาจารย์นิเทศวิชาเฉพาะ - อาจารย์นิเทศนำนักศึกษาไปรายงานตัวต่อผู้บริหารสถานศึกษา
พฤษภาคม	สถานศึกษาเปิดภาคการศึกษาที่ 1 ปีการศึกษา 2565 เริ่มฝึกปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา
มิถุนายน	นักศึกษานำตารางสอน หมายเลขโทรศัพท์ของตนเองและครูพี่เลี้ยง สำเนาวุฒิการศึกษาของครูพี่เลี้ยง สำเนารับรองคุณภาพภายนอกเข้าพบอาจารย์ ครั้งที่ 1 / นิเทศการสอนครั้งที่ 1
กรกฎาคม	นักศึกษาพบอาจารย์นิเทศ ครั้งที่ 2 (กรณีจำเป็นเร่งด่วน) / นิเทศการสอนครั้งที่ 2
สิงหาคม	นักศึกษาพบอาจารย์นิเทศ ครั้งที่ 3 (กรณีจำเป็นเร่งด่วน) / นิเทศการสอนครั้งที่ 3
กันยายน	นักศึกษาพบอาจารย์นิเทศ ครั้งที่ 4 (กรณีจำเป็นเร่งด่วน) วันสุดท้ายของการฝึกปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา - นักศึกษาอำลาเพื่อขอบคุณผู้บริหารและบุคคลที่เกี่ยวข้องในสถานศึกษา - นักศึกษาส่งมอบงานและเอกสารที่ได้รับมอบหมายให้แก่ครู/อาจารย์พี่เลี้ยง - นักศึกษาเข้าร่วมสัมมนาหลังการฝึกการปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา - นักศึกษาส่งแผนการจัดการเรียนรู้ การวิจัยในชั้นเรียน รายงานผลการปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาให้กับ อาจารย์นิเทศ - ครู/อาจารย์พี่เลี้ยง ส่งผลการประเมินการปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาต่อภาควิชาการศึกษา
ตุลาคม	- งานปริญญานิเทศ ประมวลผลวิชา และรายงานผลการเรียนต่อฝ่ายทะเบียน

หมายเหตุ สามารถเปลี่ยนแปลงเวลาได้ตามความเหมาะสม

ปฏิทินการดำเนินการปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2565

ช่วงเวลา	กิจกรรม
กันยายน	- ประชุมคณะกรรมการพิจารณานักศึกษาออกปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา - ประกาศรายชื่อสถานศึกษาฝึกปฏิบัติการสอน - ประกาศรายชื่อนักศึกษาฝึกปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาต่าง ๆ - ประกาศรายชื่อ อาจารย์นิเทศ - ปฐมนิเทศนักศึกษาปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา - สัมมนาผู้บริหารสถานศึกษา ครู/พี่เลี้ยง อาจารย์นิเทศการศึกษาและอาจารย์นิเทศวิชาเฉพาะ - อาจารย์นิเทศนำนักศึกษาไปรายงานตัวต่อผู้บริหารสถานศึกษา
พฤศจิกายน	สถานศึกษาเปิดภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2565 เริ่มฝึกปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา นักศึกษานำตารางสอน หมายเลขโทรศัพท์ของตนเองและครูพี่เลี้ยง สำเนาวุฒิการศึกษาของครูพี่เลี้ยง สำเนารับรองคุณภาพภายนอกเข้าพบอาจารย์ ครั้งที่ 1 / นิเทศการสอนครั้งที่ 1
ธันวาคม	นักศึกษาพบอาจารย์นิเทศ ครั้งที่ 2 (กรณีจำเป็นเร่งด่วน) / นิเทศการสอนครั้งที่ 2
มกราคม	นักศึกษาพบอาจารย์นิเทศ ครั้งที่ 3 (กรณีจำเป็นเร่งด่วน) / นิเทศการสอนครั้งที่ 3
กุมภาพันธ์	นักศึกษาพบอาจารย์นิเทศ ครั้งที่ 4 (กรณีจำเป็นเร่งด่วน) วันสุดท้ายของการฝึกปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา - นักศึกษาอำลาเพื่อขอบคุณผู้บริหารและบุคคลที่เกี่ยวข้องในสถานศึกษา - นักศึกษาส่งมอบงานและเอกสารที่ได้รับมอบหมายให้แก่ครู/อาจารย์พี่เลี้ยง - นักศึกษาเข้าร่วมสัมมนาหลังการฝึกปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา - นักศึกษาส่งแผนการจัดการเรียนรู้ การวิจัยในชั้นเรียน รายงานผลการปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาให้กับอาจารย์นิเทศ
มีนาคม	- ครู/อาจารย์พี่เลี้ยง ส่งผลการประเมินการปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาต่อภาควิชาการศึกษา - งานปริญญาด์รี ประมวลผลวิชา และรายงานผลการเรียนต่อฝ่ายทะเบียน

หมายเหตุ สามารถเปลี่ยนแปลงเวลาได้ตามความเหมาะสม

ภาคผนวก

- ตัวอย่าง รายงานผลการปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา
- ตัวอย่าง รายงานการวิจัยในชั้นเรียน
- ตัวอย่าง รูปแบบของแผนการจัดการเรียนรู้

ตัวอย่าง

รายงานผลการปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา
หลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต (หลักสูตร 5 ปี)

โดย

ชื่อ-นามสกุล.....

รหัสประจำตัวนักศึกษา.....

สาขาวิชา.....

รายงานผลการปฏิบัติการสอนในสถานศึกษานี้เป็นส่วนหนึ่งของ
วิชา.....รหัสวิชา.....

ภาคเรียนที่..... ปีการศึกษา.....

คำนำ

(ชื่อ-นามสกุลนักศึกษา).....

รหัสประจำตัวนักศึกษา.....

สารบัญ

เรื่อง

หน้า

บทที่ 1 ข้อมูลการปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา

1.1. สถานศึกษาปฏิบัติการสอน

วัตถุประสงค์

พันธกิจ/ภารกิจ

ปรัชญา

วิสัยทัศน์

เป้าหมาย

โครงสร้างการบริหารงาน

1.2. ระยะเวลาการปฏิบัติการสอน

1.3. แผนที่สถานศึกษาปฏิบัติการสอน

บทที่ 2 ผลของการปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา

2.1 หน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย

2.2 ผลจากการปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา

2.3 ปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะในการปฏิบัติการสอน

ภาคผนวก

ก ตัวอย่างผลงาน

ข ภาพถ่ายกิจกรรม

ค บันทึกงาน/กิจกรรมรายสัปดาห์ของการปฏิบัติการสอน

ประวัตินักศึกษา

บทที่ 1

ข้อมูลการปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา

1.1 สถานศึกษาปฏิบัติการสอน

ชื่อสถานศึกษาปฏิบัติการสอน.....

ซึ่งเป็นสถานศึกษาที่ข้าพเจ้าใช้ในการปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา ตั้งอยู่เลขที่.....หมู่ที่.....

ตำบล/แขวง.....อำเภอ/เขต.....จังหวัด.....

สังกัด.....มีบุคลากรทั้งสิ้น.....คน นักเรียน.....คน

ซึ่งมีรายละเอียดเกี่ยวกับสถานศึกษาดังนี้

วัตถุประสงค์

.....

พันธกิจ /ภารกิจ

.....

ปรัชญา

.....

วิสัยทัศน์

.....

เป้าหมาย

.....

โครงสร้างการบริหารงาน

.....

1.2 ระยะเวลาในการปฏิบัติการสอน

ตามปฏิทินการฝึกปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาของคณะศิลปศึกษา สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์

1.3 แผนที่สถานศึกษา

(เขียนแผนที่การเดินทางไปยังสถานศึกษา)

บทที่ 2

ผลของการปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา

การปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาตามหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต

ชื่อสถานศึกษาปฏิบัติการสอน.....

ตั้งอยู่เลขที่..... หมู่ที่..... ตำบล/แขวง..... อำเภอ/เขต.....

จังหวัด.....

สรุปผลจากการปฏิบัติการสอนได้ดังนี้

2.1 หน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย

ข้าพเจ้าได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติหน้าที่ทั้งส่วนที่เป็นงานด้านวิชาการ งานด้านปกครอง งานด้านธุรการ งานกิจกรรมต่างๆ งานพัฒนาชุมชน และงานโครงการ ดังนี้

2.1.1 งานด้านวิชาการ

1) การจัดเรียนการสอน ได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติการสอนวิชา/กลุ่มสาระการเรียนรู้

.....ชั้น..... โดยมีครู/อาจารย์.....

ตำแหน่ง.....เป็นครูพี่เลี้ยง และมีอาจารย์.....เป็นอาจารย์นิเทศก์

คอยให้คำปรึกษาช่วยเหลือ ข้าพเจ้าสอนรายวิชา.....ระดับชั้น.....

สัปดาห์ละ.....ชั่วโมง ตั้งแต่วันที่.....เดือน.....พ.ศ. ถึงวันที่.....เดือน.....พ.ศ.

รวมทั้งสิ้น.....วัน.....ชั่วโมง โดยข้าพเจ้ามิได้ลาแต่อย่างใด (หากมีการลาให้ลงว่าลาป่วยหรือลากิจกี่วัน)

2) การจัดบรรยากาศในชั้นเรียน.....

2.1.2 งานด้านปกครอง ข้าพเจ้าได้ปกครองชั้นเรียนและอบรมนักเรียนในเรื่องต่างๆ ในระหว่างจัดการเรียนการสอน ดังต่อไปนี้

2.1.3 งานด้านธุรการ ได้รับมอบหมายให้ทำหน้าที่

2.1.4 งานกิจกรรม ได้รับมอบหมายให้ทำหน้าที่

ลำดับ	กิจกรรม	หน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย	ขั้นตอนการดำเนินงาน	หลักฐาน

หมายเหตุ หลักฐาน เช่น คำสั่ง ภาพถ่าย ให้นำเสนอไว้ในภาคผนวก

2.1.5 งานพัฒนาชุมชน ข้าพเจ้ามีส่วนร่วมกับสถานศึกษาในการพัฒนาชุมชน ดังต่อไปนี้

2.1.6 งานโครงการ ข้าพเจ้าได้จัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนร่วมกับครูและบุคลากรของสถานศึกษา
ตามโครงการ.....ดังมีรายละเอียดต่อไปนี้ (อย่างน้อย 1 โครงการ)

2.2 ผลจากการปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา

จากการปฏิบัติการสอนชื่อสถานที่ปฏิบัติการสอน.....เป็นเวลา 1 ภาคเรียนปรากฏผล
ดังนี้

**2.2.1 ผลจากการปฏิบัติการสอน (กิจกรรม/งานที่ได้ในการปฏิบัติ) ด้านการสอนการปฏิบัติตนด้าน
บุคลิกภาพและมนุษยสัมพันธ์**

2.2.2 ผลการจัดการเรียนรู้และพัฒนาผู้เรียน

รายงานผลตาม K (ความรู้ : ผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้) P (กระบวนการ/ทักษะ) A (คุณลักษณะ)

2.3 ปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะในการปฏิบัติการสอน

2.3.1 ปัญหา/อุปสรรค

2.3.2 ข้อเสนอแนะในการปฏิบัติการสอน

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก ตัวอย่างผลงาน

ภาคผนวก ข ภาพถ่ายกิจกรรม

ตัวอย่าง

รายงานการวิจัยในชั้นเรียน

ชื่อเรื่อง.....

ชื่อผู้วิจัย.....

รายงานการวิจัยในชั้นเรียนนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาวิชา.....รหัสวิชา.....

หลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต (หลักสูตร 5 ปี) สาขาวิชา.....

คณะศิลปศึกษาศาสนาบัณฑิตพัฒนศิลป์

ภาคเรียนที่..... ปีการศึกษา.....

สารบัญ

	หน้า
สารบัญ.....	ก
สารบัญตาราง.....	ข
สารบัญภาพ.....	ค
บทที่ 1 บทนำ.....	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	2
1.3 สมมติฐานของการวิจัย.....	2
1.4 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	2
1.5 ขอบเขตการวิจัย.....	3
1.6 คำนิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย.....	4
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	5
2.1	5
2.2	6
2.3	8
2.4	21
2.5	27
2.6	28
2.7	33
2.8 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	33
บทที่ 3 วิธีดำเนินการงานวิจัย.....	36
3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	36
3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	36
3.3 วิธีการดำเนินการวิจัยและเก็บรวบรวมข้อมูล.....	43
3.4 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	44
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	47
4.1	47
4.2	50
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัยอภิปรายผลและข้อเสนอแนะ.....	51
5.1 สรุปผลการวิจัย.....	51
5.2 อภิปรายผลการวิจัย.....	55
5.3 ข้อเสนอแนะ.....	55

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บรรณานุกรม.....	57
ภาคผนวก.....	59
ภาคผนวก ก.....	60
ภาคผนวก ข.....	67
ภาคผนวก ค.....	69
	70
ประวัติผู้เขียน.....	

ตัวอย่าง

รูปแบบของแผนการจัดการเรียนรู้

คณะศิลปศึกษากำหนดให้นักศึกษาจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบ ดังนี้

แผนการจัดการเรียนรู้			
กลุ่มสาระ.....	ระดับชั้น.....		
หน่วยการเรียนรู้ที่.....	เรื่อง.....	เวลา	ชั่วโมง
1. สาระ			
2. มาตรฐานการเรียนรู้			
3. ตัวชี้วัดชั้นปี			
4. จุดประสงค์การเรียนรู้			
5. สาระสำคัญ			
6. สาระการเรียนรู้/เนื้อหา			
7. สื่อ/นวัตกรรม/แหล่งเรียนรู้			
8. กิจกรรม/กระบวนการเรียนรู้			

9. การวัดและประเมินผล

10. เอกสารประกอบการเรียนรู้

11. บันทึกผลการจัดการเรียนรู้

หมายเหตุ รูปแบบ/ฟอร์มของแผนการจัดการเรียนรู้ ให้เป็นไปตามธรรมเนียมปฏิบัติของสถานศึกษา

ภาคผนวกท้ายแผนการจัดการเรียนรู้

1. เพลง / แผนภูมิเพลง / แผนภูมิบทร้อยกรอง

2. ใบความรู้

3. แบบทดสอบหลังเรียน / แบบฝึกหัด

4. เฉลยแบบทดสอบ

5. แบบประเมินผลกิจกรรมกลุ่ม / แบบประเมินผลงาน

หมายเหตุ ภาคผนวกท้ายแผนฯอาจปรับเปลี่ยนหัวข้อได้ตามกิจกรรมการเรียนการสอน
การวัดและประเมินผลที่นักศึกษากำหนดไว้ในแผนการจัดการเรียนรู้แต่ละแผน

ภาคผนวก ค

- ประกาศคณะศิลปศึกษา วิทยาลัยนาฏศิลป์ร้อยเอ็ด เรื่อง ประกาศรายชื่อสถานศึกษาฝึกปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา ปีการศึกษา ๒๕๖๕
- คำสั่ง วิทยาลัยนาฏศิลป์ร้อยเอ็ด ที่ ๖๗ / ๒๕๖๕ เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณานักศึกษาออกปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา
- คำสั่ง วิทยาลัยนาฏศิลป์ร้อยเอ็ด ที่ ๖๘ / ๒๕๖๕ เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศก์การสอนนักศึกษาปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา

ประกาศคณะศิลปศึกษา วิทยาลัยนาฏศิลป์ร้อยเอ็ด
เรื่อง ประกาศรายชื่อสถานศึกษาฝึกปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา ปีการศึกษา ๒๕๖๕

ตามประกาศคุรุสภา เรื่อง การรับรองปริญญาและประกาศนียบัตรทางการศึกษาเพื่อการประกอบวิชาชีพ ลงวันที่ ๘ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๕๗ ในมาตรการผลิตที่ว่าด้วยการจัดกิจกรรมเสริมความเป็นครู มาตรฐานบัณฑิตที่ว่าด้วยการพัฒนาคุณลักษณะความเป็นครู และให้เป็นไปตามข้อกำหนดในหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๕๕) วิทยาลัยนาฏศิลป์ร้อยเอ็ด คณะศิลปศึกษา สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ จึงขอประกาศรายชื่อสถานศึกษาฝึกปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา ประจำปีการศึกษา ๒๕๖๕ ดังนี้

๑. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

กระทรวงศึกษาธิการ

๑.๑ โรงเรียนร้อยเอ็ดวิทยาลัย

๒. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด เขต ๒๗ สำนักงานเขตพื้นที่มัธยมศึกษา

กระทรวงศึกษาธิการ

๒.๑ โรงเรียนสตรีศึกษา

๒.๒ โรงเรียนขัติยะวงษา

๒.๓ โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ ร้อยเอ็ด

๒.๔ โรงเรียนเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระศรีนครินทร์ร้อยเอ็ดในพระราชูปถัมภ์สมเด็จพระเทพ

รัตนราชสุตา

๓. สำนักงานการศึกษาเทศบาลเมืองร้อยเอ็ด องค์การบริหารส่วนจังหวัดร้อยเอ็ด กรมการปกครอง ส่วนท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย

๓.๑ โรงเรียนเทศบาลวัดป่าไร่

๓.๒ โรงเรียนเทศบาลวัดสระทอง

๓.๓ โรงเรียนเทศบาลวัดเวฬุวัน

๓.๔ โรงเรียนเทศบาลวัดบูรพา

๓.๕ โรงเรียนเทศบาลวัดราษฎร์อุทิศ

๓.๖ โรงเรียนเทศบาลวัดเหนือ

๓.๗ โรงเรียนเทศบาลหนองหญ้าม้า โรงเรียนกีฬาท้องถิ่นจังหวัดร้อยเอ็ด

๓.๘ โรงเรียนอนุบาลเทศบาลเมืองร้อยเอ็ด

๔. สำนักงานมูลนิธิสาขาจังหวัดร้อยเอ็ด มูลนิธิธรรมิกชนเพื่อคนตาบอดในประเทศไทย ในพระบรมราชูปถัมภ์

๔.๑ โรงเรียนการศึกษาคนตาบอด

๕. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ร้อยเอ็ด เขต ๑ สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษา
เอกชน

๕.๑ โรงเรียนพระกุมาร ร้อยเอ็ด

๖. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ยโสธร เขต ๒๗ สำนักงานเขตพื้นที่มัธยมศึกษา
กระทรวงศึกษาธิการ

๖.๑ โรงเรียนมหาชนะชัยวิทยาคม

๗. กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัดชัยภูมิ กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

๗.๑ โรงเรียนบำเพ็ญณรงค์วิทยาคม

๘. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ร้อยเอ็ด เขต ๑ สำนักงานคณะกรรมการ
การศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ

๘.๑ โรงเรียนห้วยนางาม

๙. สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ กระทรวงวัฒนธรรม

๙.๑ วิทยาลัยนาฏศิลป์ร้อยเอ็ด

ประกาศ ณ วันที่ ๑๘ เมษายน พ.ศ. ๒๕๖๕

(นางธัญลักษณ์ อุบลเลิศ)
ผู้อำนวยการวิทยาลัยนาฏศิลป์ร้อยเอ็ด

คำสั่ง วิทยาลัยนาฏศิลป์ร้อยเอ็ด

ที่ ๖๗ / ๒๕๖๕

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณานักศึกษาออกปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา

ตามที่คณะศิลปศึกษาได้กำหนดให้นักศึกษาชั้นปีที่ ๕ หลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิตออกปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา เป็นระยะเวลา ๑ ปีการศึกษา เพื่อให้การดำเนินการดังกล่าวเป็นไปด้วยความเรียบร้อยอย่างมีประสิทธิภาพ ตรงตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตร จึงขอแต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณานักศึกษาออกปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา ดังนี้

๑. สาขาวิชาดนตรีคีตศิลป์สากล แขนงวิชาดนตรีสากล

๑.๑ นายจิรวัฒน์	ศรินทร์แสน	ประธานกรรมการ
๑.๒ นายชยพล	เพียรชนะ	รองประธานกรรมการ
๑.๓ นายจิรพจน์	จึงบรรเจิดศักดิ์	กรรมการ
๑.๔ ผศ.นคร	วงศ์ไชยรัตนกุล	กรรมการ
๑.๕ นายศิริพงษ์	สมบุญ	กรรมการ
๑.๖ นายปรเมศวร์	โพธิ์คล้าย	กรรมการและเลขานุการ
๑.๗ นายอิศรา	ภักดี	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

๒. สาขาวิชาดนตรีคีตศิลป์ไทยศึกษา แขนงวิชาดนตรีไทย

๒.๑ นางธัญญลักษณ์	อุบลเลิศ	ประธานกรรมการ
๒.๒ นางพรรณี	วังโน	รองประธานกรรมการ
๒.๓ นางสาวเบญจทิพย์	เพชรสม	กรรมการ
๒.๔ นางสาวพิไลลักษณ์	सानคำ	กรรมการ
๒.๕ นายปรเมศวร์	โพธิ์คล้าย	กรรมการและเลขานุการ
๒.๖ นายอิศรา	ภักดี	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

๓. สาขานาฏศิลป์ไทยศึกษา แขนงวิชานาฏศิลป์ไทย

๓.๑ ว่าที่ รต. คุณกร	รัตนสิปปกร	ประธานกรรมการ
๓.๒ นางวรทัยา	ด้วงปลี	รองประธานกรรมการ
๓.๓ นางศิริภรณ์	ลินดาพรประเสริฐ	กรรมการ
๓.๔ นางฐปณี	ภูมิพันธุ์	กรรมการ
๓.๕ นางสาวเกณิกา	วงศ์นรินทร์	กรรมการ
๓.๖ นายปรเมศวร์	โพธิ์คล้าย	กรรมการและเลขานุการ
๓.๗ นายอิศรา	ภักดี	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

ให้คณะกรรมการมีหน้าที่ ดังต่อไปนี้

๑. พิจารณาคูณสมบัติและข้อมูลที่เกี่ยวข้องในการจัดนักศึกษาออกปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาตามความเหมาะสม
๒. ติดตามผลการปฏิบัติงานของนักศึกษาตลอดปีการศึกษา

ทั้งนี้ตั้งแต่วันที่ ๑ มีนาคม ๒๕๖๕

สั่ง ณ วันที่ ๑๘ เมษายน ๒๕๖๕

(นางธัญลักษณ์ อุบลเลิศ)
ผู้อำนวยการวิทยาลัยนาฏศิลป์ร้อยเอ็ด

คำสั่ง วิทยาลัยนาฏศิลป์ร้อยเอ็ด

ที่ ๖๘ / ๒๕๖๕

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศการสอนนักศึกษาปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา

ตามที่สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ ได้กำหนดให้นักศึกษาชั้นปีที่ ๕ หลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต (๕ ปี) ออกปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาจังหวัดร้อยเอ็ดและจังหวัดใกล้เคียง ในปีการศึกษา ๒๕๖๕ ภาคการศึกษาที่ ๑ และภาคการศึกษาที่ ๒ ระหว่างเดือนพฤษภาคม – เดือนกันยายน ๒๕๖๕ และระหว่างเดือนพฤศจิกายน – เดือนกุมภาพันธ์ ๒๕๖๖ นั้น

เพื่อให้การนิเทศการสอนนักศึกษาปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาเป็นไปด้วยความเรียบร้อยและบรรลุวัตถุประสงค์ จึงแต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศการสอนนักศึกษาปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา ดังรายนามต่อไปนี้

๑. สาขาวิชาดนตรีคีตศิลป์สากล แขนงวิชาดนตรีสากล

๑.๑ นายจิรวุฒิ	ศรีนุเสน	ประธานกรรมการ
๑.๒ นายชยพล	เพียรชนะ	รองประธานกรรมการ
๑.๓ นายจิรพจน์	จึงบรรเจิดศักดิ์	กรรมการ
๑.๔ ผศ.นคร	วงศ์ไชยรัตนกุล	กรรมการ
๑.๕ นายศิริพงศ์	สมบูรณ์	กรรมการ
๑.๖ นายปรเมศวร์	โพธิ์คล้าย	กรรมการและเลขานุการ
๑.๗ นายอิศรา	ภักดี	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

๒. สาขาวิชาดนตรีคีตศิลป์ไทยศึกษา แขนงวิชาดนตรีไทย

๒.๑ นางธัญลักษณ์	อุบลเลิศ	ประธานกรรมการ
๒.๒ นางพรรณิ	วังโน	รองประธานกรรมการ
๒.๓ นางสาวเบญจทิพย์	เพชรสม	กรรมการ
๒.๔ นางสาวไพไลลักษณ์	सानคำ	กรรมการ
๒.๕ นายปรเมศวร์	โพธิ์คล้าย	กรรมการและเลขานุการ
๒.๖ นายอิศรา	ภักดี	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

๓. สาขาวิชานาฏศิลป์ไทยศึกษา แขนงวิชานาฏศิลป์ไทย

๓.๑ ว่าที่ รต. คุณกร	รัตนสิปปกร	ประธานกรรมการ
๓.๒ นางวรทัยา	ด้วงปลี	รองประธานกรรมการ
๓.๓ นางศิราภรณ์	ลินดาพรประเสริฐ	กรรมการ
๓.๔ นางฐปณี	ภูมิพันธ์ุ	กรรมการ
๓.๕ นางสาวเกณิกา	วงศ์นรินทร์	กรรมการ
๓.๖ นางดวงใจ	โพธิ์พร	กรรมการ
๓.๗ นายปรเมศวร์	โพธิ์คล้าย	กรรมการและเลขานุการ
๓.๘ นายอิศรา	ภักดี	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

ให้คณะกรรมการดังกล่าวมีหน้าที่รับผิดชอบการดำเนินงานดังนี้

๑. นิเทศการสอนของนักศึกษาฝึกปฏิบัติการสอนให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของสถาบัน
๒. ตรวจสอบแผนการจัดการเรียนรู้ งานวิจัยในชั้นเรียน และรายงานสรุปผลการปฏิบัติงานของนักศึกษาปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา
๓. ให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการปฏิบัติงานต่าง ๆ ของนักศึกษาปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาร่วมกับครูพี่เลี้ยง
๔. ประเมินผลการปฏิบัติการสอนของนักศึกษาเป็นระยะตามเวลาที่กำหนดไว้ในปฏิทินการดำเนินการปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา
๕. ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่ได้รับมอบหมาย

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป จนเสร็จสิ้นภารกิจ

สั่ง ณ วันที่ ๑๘ เมษายน พ.ศ. ๒๕๖๕

(นางธัญญลักษณ์ อุบลเลิศ)

ผู้อำนวยการวิทยาลัยนาฏศิลป์ร้อยเอ็ด

ประวัติย่อของผู้วิจัย

ประวัติย่อของผู้วิจัย

ชื่อ-สกุล	นายณัฐวุฒิ ภูมิพันธุ์
วัน เดือน ปีเกิด	26 กุมภาพันธ์ 2512
ที่อยู่ปัจจุบัน	บ้านเลขที่ 215 ถนนสุริยเดชบำรุง อำเภอเมือง จังหวัดร้อยเอ็ด 45000
ตำแหน่งหน้าที่การงาน สถานที่ทำงานปัจจุบัน	ครูอันดับ คศ. 2 วิทยฐานะ ครูชำนาญการ วิทยาลัยนาฏศิลป์ร้อยเอ็ด ถนนกองพลสิบ อำเภอเมือง จังหวัดร้อยเอ็ด 45000
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2535	การศึกษบัณฑิต (กศ.บ.) วิชาเอกภาษาอังกฤษ มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม
พ.ศ. 2538	การศึกษามหาบัณฑิต (กศ.ม.) วิชาเอกเทคโนโลยีการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
พ.ศ. 2539	ประกาศนียบัตร ภาษาญี่ปุ่น (Cert. in Japanese) มหาวิทยาลัยคิซุ เมืองฟูกูโอกะ ประเทศญี่ปุ่น
พ.ศ. 2540	ประกาศนียบัตร สาขาเทคโนโลยีการศึกษา (Dip. In Educational Technology) มหาวิทยาลัยฟูกูโอกะ เมืองฟูกูโอกะ ประเทศญี่ปุ่น
พ.ศ. 2550	ประกาศนียบัตรการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด
พ.ศ. 2557	ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต (ปร.ด.) สาขาวิชาเทคโนโลยีและสื่อสาร การศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม